

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာခရာတော်
ရှေးဘူးစီရင်အပ်သော
ဦးကျောင်းစရာ
ဓမ္မပဒေသာ
တေရသမ(၁၃-ခုမြောက်)တွဲ

မဟာစည်နာယက

အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာခရာတော်

အရှင်ကုဏ္ဍလဟာဘိဝံသ

ရေးသားစီရင်အပ်သော

သိကောင်းစရာ

တေရသမ[၁၃-ခုမြောက်]တွဲ

သာသနာ
၂၅၄၉

ကောဇာ
၁၃၆၇

ခရစ်
၂၀၀၅

ဤစာအုပ်မှာ သိကောင်းစရာ ဆောင်ပုဒ်များ

- ၁။ ပဲ့တင်အရိပ်၊ မီးတံဆိပ်၊ ခတ်နိုင်သန္ဓေတူပေသည်။
- ၂။ အလောဘပါလာ၊ ကာယဝေဒနာ၊ ရှုမှတ်ပါ၊ မှန်စွာပြည့်စုံမည်။
- ၃။ အဒေါသပါလာ၊ ကာယဝေဒနာ၊ ရှုမှတ်ပါ၊ မှန်စွာပြည့်စုံမည်။
- ၄။ အမောဟပါလာ၊ စိတ္တဓမ္မာ၊ ရှုမှတ်ပါ၊ မှန်စွာပြည့်စုံမည်။
- ၅။ ဘုရားပွင့်လာ၊ ကိုးခွင့်သာ၊ မှန်စွာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။
- ၆။ သောတာပန္နာ၊ ဖြစ်ဖို့ရာ၊ မှန်စွာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။
- ၇။ သာသနာထွန်းပါ၊ အရပ်မှာ၊ နေတာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။
- ၈။ အယူကောင်းရှိတာ၊ မိမိမှာ၊ မှန်စွာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။
- ၉။ အကြည်ဓာတ်ခြောက်ဖြာ၊ ပြည့်စုံတာ၊ မှန်စွာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။
- ၁၀။ ပညတ်ထင်ရှား၊ ပရမတ်ကား၊ ၎င်းသွားလေသည်သာ။
- ၁၁။ ပရမတ်ထင်ရှား၊ ပညတ်ကား၊ ၎င်းသွားလေသည်သာ။
- ၁၂။ ပညတ်အာရုံ၊ မြဲနေပုံ၊ ရှုတုံသမထမည်။
- ၁၃။ ပရမတ်အာရုံ၊ မမြဲပုံ၊ ရှုတုံဝိပဿ်မည်။
- ၁၄။ သင်ယူကျင့်ကြံ၊ ထိုးထွင်းဉာဏ်၊ သုံးတန်သာသနာ။
- ၁၅။ ဥတုမျှတ၊ ပစ္စယလွယ်၊ သာသနာနယ်၊ သုံးသွယ်မျှတ၊
ထိုဒေသ၊ ပတိရူပမည်။

~~1002029~~

~~K2300.~~

ဓမ္မဇောဓိခြည် ခန္ဓာဒါနလှူငွေ
အဆောင်(၄)၊ ပထမဆံ့ကြီးဈေး(စိရုံ) ရွှေတိဂုံဘုရားထမ်း
ရုံး-၉၀၂၉၉၅-၉၇၁၀၀၀ ထိုင်းခွဲ(၉၆၄)၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဒေါ်ခင်စုန်း ဝိသုဒ္ဓိ နိဗ္ဗာန်စာအုပ်

မိတ်ဆက်စာအုပ် (ပုံစံ) စာအုပ်တိုက်မှ စာ (၃) ဝိသုဒ္ဓိစာအုပ်
အမျိုးအနွယ် (၃၆၄) နံပါတ် ၀၀၀၀၅၄-၉၄၅၆၀၄-၆၆၆

မဟာစည်နာယက

အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

အရှင်ကုဏ္ဍလောဘိဝံသ

ရေးသားစီရင်အပ်သော

သိကောင်းစရာ

ဓမ္မပဒေသာ

တော်ရသမ (၁၃ - ခုမြောက်) တွဲ

သာသနာ

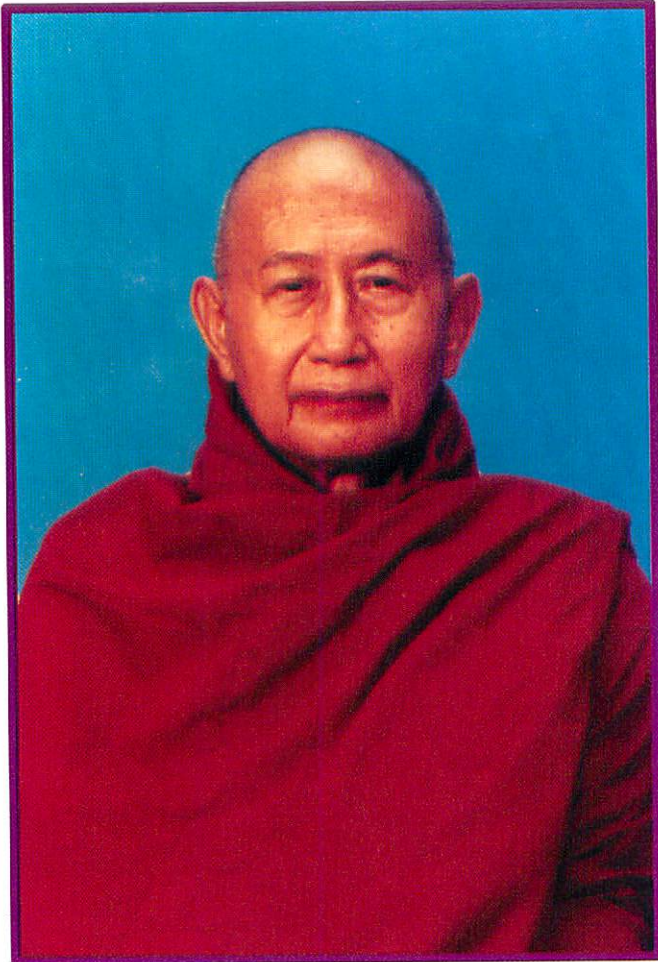
ကောဇာ

ခရစ်

၂၅၄၉

၁၃၆၇

၂၀၀၅

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာပဓာနနာယကဆရာတော်
အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍလာဘိဝံသ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	နိဒါန်း	
၁။	သိကောင်းစရာ မဟာသမယအခါ	၁
၂။	သုံးမျိုးတူပါ မြတ်သဒ္ဓါ	၁၁
၃။	ဘဝကူးပြောင်းရာမှာ သိကောင်းစရာ	၁၉
၄။	ဓာတ်ခံအားလျော်စွာ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများပါ	၂၅
၅။	ယခုဘဝ ကောင်းမြတ်လှ	၃၃
၆။	ယခုဘဝ တရားရနိုင်ကြ	၄၁
၇။	အဓိက(၂)ဖြာ သိကောင်းစရာ	၄၇
၈။	လမ်းသုံးသွယ်ဖြင့်သွားပါ သိကောင်းစရာ	၅၉
၉။	ဗလဝဝိပဿနာဖြစ်လာ သိကောင်းစရာ	၆၅
၁၀။	ရူမှတ်ချက်တိုင်းမှာ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စပြီးပါ	၇၃
၁၁။	ထိသိရူမှတ်ရာ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပါ	၇၉
၁၂။	ရူမှတ်ချက်တိုင်းမှာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်ပါ	၈၅
၁၃။	ထိသိရူမှတ်ရာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်ပါ	၉၃
၁၄။	ကိုတာတင်ဂီတရားစခန်းမှ မေးကြ ဖြေပေးရ	၁၀၁
၁၅။	ကိုတာတင်ဂီယောဂီများက မေးကြ ဖြေပေးရ	၁၀၉
၁၆။	နယ်သာလန်ယောဂီ မေးရာ ဖြေပေးပါ	၁၁၅
၁၇။	လူမှိုက်ရှောင်ကွင်း ပညာရှိမီဝဲခြင်း	၁၁၉

၁၈။ ပူဇော်ထိုက်သူနှင့် ပူဇော်ခြင်း ၂-မျိုးစီရှိပါ သိကောင်းစရာ	၁၂၅
၁၉။ စာပေဗဟုသုတရှိတာ မင်္ဂလာ	၁၃၁
၂၀။ ရှေးက ကောင်းမှုအထူး ရှိခဲ့ဖူးတာ မင်္ဂလာ	၁၃၅
၂၁။ နာဒန်တရားစခန်းမှ မေးပါ သိကောင်းစရာ	၁၄၁
၂၂။ ဗောဓိယာရာမရိပ်သာ တရားစခန်းမှ မေးရာ ဖြေပေးပါ	၁၄၉
၂၃။ သင့်တော်ရာမှာ နေထိုင်တာ မင်္ဂလာ	၁၅၇
၂၄။ အမိအဘလုပ်ကျွေးတာ မင်္ဂလာ	၁၆၃
၂၅။ မလေးရှားမှာ ရှင်ပြုမင်္ဂလာ သိကောင်းစရာ	၁၆၉
၂၆။ မလေးရှား ကူဒါဆန်းတရားစခန်းမှ မေးရာ ဖြေပေးပါ	၁၇၇
၂၇။ ကူဒါဆန်းတရားစခန်းမှ ယောဂီများ မေးရာ ဖြေပေးပါ	၁၈၃
၂၈။ ဗာဟုသစ္စမင်္ဂလာ သိကောင်းစရာ	၁၈၉
၂၉။ အတတ်ပညာရှိတာ မင်္ဂလာ	၁၉၃
၃၀။ ဝိနည်းအကျင့်ရှိတာ မင်္ဂလာ	၁၉၇
၃၁။ သားသမီးကို ထောက်ပံ့ခြင်းပြုတာ မင်္ဂလာ	၂၀၅
၃၂။ ဇနီးမယားကို ထောက်ပံ့ခြင်းပြုတာ မင်္ဂလာ	၂၁၃
၃၃။ အနှောင့်အယှက်ကင်းစွာပြုတာ မင်္ဂလာ	၂၁၉
၃၄။ ကောင်းစွာပြောဆိုတာ မင်္ဂလာ	၂၂၅
၃၅။ အလှူဒါနပြုတာ မင်္ဂလာ	၂၃၁
၃၆။ ဆွေမျိုးတို့အား ထောက်ပံ့ခြင်းပြုတာ မင်္ဂလာ	၂၃၉
၃၇။ အလှူဒါန အမျှဝေရာမှာ သိကောင်းစရာ	၂၄၇
၃၈။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာနေ သီလရှင်မေးရာ ဖြေပေးပါ	၂၅၁

နိဒါန်း

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်ဘုရား ရေးသားတော်မူခဲ့သော တရားဆောင်းပါးများကို မဖတ်ရှုရသေးသော စာဖတ်ပရိသတ်များ ဖတ်ရှုနိုင်ရန်နှင့် ဖတ်ရှုပြီးကြသော စာဖတ်ပရိသတ်များလည်း ပြန်လည်လေ့လာ ကြည့်ရှုနိုင်ကြရန်အတွက် တရားဆောင်းပါးပေါင်း ၃၈-ပုဒ်ကို စုပေါင်း၍ ဤတော်ရသမ(၁၃-ခုမြောက်)တွဲစာအုပ်ကို ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့သည် ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်းလေးထောင် ဟူ၍ များပြားလှပေသည်။ ထိုတရားတော်တို့ကို လူ့ဘောင်လူ့လောက၌ နေထိုင်ကြကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်များ ပြည့်စုံအောင် သင်ယူလေ့လာနိုင်ဖို့ရာ မလွယ်ကူကြပေ၊ ခဲယဉ်းလှပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သင်ယူလေ့လာနိုင်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းကြသော ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ် တရားတော်တို့မှ မှတ်သားဖွယ်ရာများကို ရှာဖွေထုတ်နုတ်၍ ဤစာအုပ်၌ ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ကျေးဇူးတော်ရှင် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်ဘုရားက “သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” ဟူ၍ အမည်ပေးလိုက်ပါသည်။

ပဒေသာဟူသောအမည်သည် ကပ္ပရက္ခဟူသောပါဠိမှ ပေါက်ပွားသက်ဆင်းလာသောအမည် ဖြစ်ပေသည်။

ရှေးအခါက ဘုန်းကံကြီးမားသူများအတွက် “ကပ္ပရက္ခ” ဟုခေါ်သော ပဒေသာပင်များ မြေမှ ထွက်ပေါ်၍လာကြပေသည်။ ယင်းပဒေသာပင်များမှ အဝတ်အထည်နှင့် စားဖွယ်သောက်ဖွယ် စသည်များကို အလိုရှိသလို ဆွတ်ခူးသုံးစွဲနိုင်ကြသကဲ့သို့ ဤ“သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” တေရသမတွဲစာအုပ်၌လည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပိဋကတ်တရားတော်များမှ သိကောင်းစရာ အနှစ်သာရတို့ကို စာဖတ်သူပရိသတ်များ ဆွတ်ခူးထုတ်ယူနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပေသည်။

ဤ“သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” တေရသမတွဲစာအုပ်မှ ဆွတ်ခူးထုတ်ယူနိုင်သော အနှစ်သာရများမှာ -

- (၁) လောကီဘက်ကလည်း ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာများမှလာ ရှိသော လူမှုရေးရာ၊ စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာသက်ရှည်ရေး စသည့် အနှစ်သာရများကို ဆွတ်ခူးထုတ်ယူနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။
- (၂) လောကုတ္တရာဘက်ကလည်း ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာများမှလာရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သိထားကြရမည့် အနှစ်သာရတရားများကိုလည်း ဆွတ်ခူးထုတ်ယူနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤ“သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ” တေရသမတွဲစာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်၍ ဟောကြားလိုကြသော တရားဟော၊ တရားပြ ဆရာတော် သံဃာတော်များအတွက်လည်း လွယ်ကူစွာ လေ့လာနိုင်ဖို့ရာ ပါဠိတော်၊

အဋ္ဌကထာများ၏ စာမျက်နှာနံပါတ်တို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထား
ပါသည်။

ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာများမှလာရှိသော တရားတော်များ၏ အနှစ်
သာရများကိုထုတ်ယူကာ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော “သိကောင်းစရာ
ဓမ္မပဒေသာ” ဤတေရသမတွဲစာအုပ်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြသူ၊ ဟော
ပြောပြသကြသူ၊ လိုက်နာကျင့်ကြံကြသူ အမျိုးကောင်းသား အမျိုး
ကောင်းသမီးတို့သည် မိမိတို့ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သည့် လောကီ
လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာများကို ခံစားရရှိနိုင်
ကြပါစေကုန်သတည်း။

အရှင်ဥက္ကံသ (ဓမ္မာစရိယ)
ဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်၊
ကျိုက်ဝိုင်း၊ သမိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

သိကောဠိခရာ မဟာသမယအခါ

နယုန်လပြည့်နေ့ကို “မဟာသမယနေ့” ဟူ၍ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့က အတည်ပြုကာ သတ်မှတ်ကြပါသည်။ မဟာသမယ၌ မဟာ-ကတစ်ပုဒ်၊ သမယ-ကတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ မဟာ-က ကြီးကျယ်များပြားသော၊ သမယ-က နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေး၊ မဟာသမယ - များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ အစည်းအဝေးဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့ အစည်းအဝေး၌ ဟောကြားအပ်သော သုတ္တန်များကို “မဟာသမယသုတ်” ဟု ဆိုရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ နတ်ဗြဟ္မာများစွာ၊ စည်းဝေးတာ၊
မဟာသမယမည်။

မဟာသမယသုတ်ကို ရွတ်ဆိုခြင်းအကျိုး

မဟာသမယသုတ်များကို ရွတ်ဆိုကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နတ်တို့က ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဘေးရန်အန္တရာယ်များ

၂

သိကောင်းစရာ ခမ္မပဒေသာ

ကင်းအောင် စောင့်ရှောက်ကြ၏။ ကောင်းကျိုးချမ်းသာများ ရရှိအောင်
လည်း ဆောင်ရွက်ပေးကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ ရှေးသူတော်ကောင်းတို့သည်
အိမ်သစ်၊ နေရာသစ်၊ မြို့သစ်၊ ရွာသစ်များ တည်ဆောက်ကြရာ၌
မဟာသမယသုတ်များကို ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။ ရွတ်ဆို၍ တည်ဆောက်
ကြကုန်၏။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မြို့သစ် ရွာများ၊ တည်ဆောက်ကြရာ၊
ရွတ်ဆိုပါ၊ မှန်စွာအကျိုးများသည်။

ဟောကြားရာအခါ သိကောင်းစရာ

မြတ်စွာဘုရားသည် ၄-ဝါရပြီး ၅-ဝါမြောက်မှာ မဟာသက္ကရာဇ်
၁၀၇-ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်နေ့၌ မင်းမျိုးမှဖြစ်လာသော ရဟန္တာငါးရာ
နှင့် အတူတကွ ကပိလဝတ်ပြည်၏အနီး မဟာဝန်တော်ကြီး၌ သီ
တင်းသုံးတော်မူ၏။ ထိုအခါ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတိုက်မှ
နတ်ဗြဟ္မာတို့ လာရောက်၍ ဖူးမြင်ကြသည်။ ထိုသို့ လာရောက်၍
ဖူးမြင်ကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား ဤမဟာသမယသုတ်များကို ဟော
ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်

မဟာသက္ကရာဇ်၊ '၁၀၇' မှာ၊ မဟာသမယာ၊

မှန်စွာဟောကြားသည်။

နယုန်ပြည့်မှာ၊ မဟာသမယာ၊ မှန်စွာဟောကြားသည်။

ငါးဝါမြောက်မှာ၊ မဟာသမယာ၊ မှန်စွာဟောကြားသည်။

ရဟန္တာငါးရာ သိကောင်းစရာ

ရဟန္တာငါးရာတို့သည် တစ်နေ့တည်းမှာ ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြပေသည်။

အသက်အရွယ်အားဖြင့် နုပျိုသော ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြပေသည်။

မင်းမျိုးမှ ဖြစ်လာကြသော ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြပေသည်။

နှစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့၏ စစ်ပြေငြိမ်းရာမှ ဖြစ်လာသော ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြပေသည်။

ရဟန္တာငါးရာတို့သည် သက္ကတိုင်း၊ ကပိလဝတ်ပြည်မှ ရဟန္တာ ၂၅၀၊ ကောလိယပြည်မှ ရဟန္တာ ၂၅၀-တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ နှစ်ပြည်ထောင်မှ၊ ခစ်ငြိမ်းကြ၊ ဖြစ်ရ ရဟန္တာ။

နှစ်ပြည်ထောင် ရေလှေကြရာမှ ခစ်ဖြစ်ပုံ

သက္ကတိုင်း၊ ကပိလဝတ်ပြည်နှင့် ကောလိယပြည် နှစ်ပြည် ထောင်တို့၏အကြား၌ “ရောဟိနီ” မည်သော မြစ်ငယ်တစ်ခု ရှိပေသည်။ ထိုမြစ်ငယ် တည်ရှိပုံမှာ ငါးကြင်းမြီးကဲ့သို့ မြစ်၏အရင်းအစ၌ တစ်ခု တည်းသာဖြစ်၏။ မြစ်ဖျား၌မူ လက်ဝဲ၊ လက်ယာအားဖြင့် နှစ်ခွဲဖြစ် သွား၏။ တစ်ဖက်သောမြစ်၏ ကမ်းပါးတွင် ကပိလဝတ်ပြည်သူ ပြည်သားတို့က ရေသွင်း၍ လယ်ယာလုပ်ကြ၏။ တစ်ဖက်သောမြစ် ၏ ကမ်းပါးတွင် ကောလိယပြည်သူပြည်သားတို့က ရေသွင်း၍ လယ်ယာလုပ်ကြ၏။

ဤကဲ့သို့ လယ်ယာလုပ်ကြရာတွင် ယခုလို နယုန်လပြည့်သို့ ရောက်လာသောအခါ မိုးကောင်းကောင်း မရွာသေးသည်ဖြစ်၍ ရောဟိနီမြစ်၌ ရေနည်းပါးလာ၏။ ကောက်ပင်တို့သည် ရေမရ၍

ဦးနှမ်းလာကြ၏။ ရောဟိနီမြစ်မှရေကို နှစ်ဖက်လုံး အညီအမျှသွင်းလျှင် ရေမရနိုင်သောကြောင့် ကောလိယပြည်သားတို့က “အကျွန်ုပ်တို့၏ ကောက်ပင်တို့သည် ရေတစ်ကြိမ် သွင်းလိုက်ရလျှင် သီးနှံများ အောင်မြင်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ကပိလဝတ်ပြည်သားတို့ဘက်မှ မြစ်ကိုပိတ်ထား၍ အကျွန်ုပ်တို့အား ရေပေးလော့” ဟု တောင်းဆိုကြကုန်၏။

ကပိလဝတ်ပြည်သားတို့ကလည်း ထိုနည်းတူစွာ ရေကိုတောင်းဆိုကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ တောင်းဆိုကြရာ အငြင်းပွား၍ အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြကုန်၏။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြရာတွင် မင်းသားတို့ကိုပါ ထိခိုက်အောင် ရေရွတ်ဆဲဆိုကြသောကြောင့် နှစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့ ကြားသိကြသဖြင့် မခံနိုင်သောကြောင့် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အလုံးအရင်းတို့ဖြင့် စစ်တိုက်ဖို့ရာ စစ်မြေပြင်သို့ ထွက်လာကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားကြွလာ၍ လက်နက်ချကြခြင်း

ဤကဲ့သို့ နှစ်ပြည်ထောင်မင်းသားတို့ စစ်တိုက်ကြတော့မည့် အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား သိမြင်တော်မူ၍ သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွလာတော်မူပြီးလျှင် နှစ်ဖက်သော စစ်သည်တို့၏အလယ် ကောင်းကင်၌ တည်တော်မူကာ ရောင်ခြည်တော်များကို လွှတ်တော်မူလျက် သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ကပိလဝတ်ပြည် မင်းသားများနှင့် စစ်သည်တော်တို့သည် ကောင်းကင်၌ တည်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရ၍ “မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်မောက်၌ သူတစ်ပါးတို့ကို ညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်လို မတော်ပေဘူး၊ ကောလိယမင်းများနှင့် စစ်သည်တော်တို့က မိမိတို့အား အလိုရှိတိုင်း နှိပ်စက်ကြစေတော့” ဟု လက်နက်

များကို စွန့်ပစ်ကာ ထိုင်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုခိုးကြကုန်၏။ ကောလိယမင်းသားများနှင့် စစ်သည်တော်တို့ကလည်း ကဝိလဝတ်ပြည် မင်းသားများနှင့် စစ်သည်တော်တို့၏ နည်းတူစွာ လက်နက်များကို စွန့်ပစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုင်၍ ရိုခိုးကြလေကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား တရားဟောခြင်း

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက နှစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့၏ စစ်တိုက်ကြရမည့် အကြောင်းကို မေးတော်မူ၍ ရေကြောင့် စစ်တိုက်ကြမည့် အကြောင်းကို လျှောက်ထားကြလေ၏။ ဤကဲ့သို့ လျှောက်ထားသော အခါ “မင်းသားတို့ ... ရေထက် မြေက အဖိုးထိုက်တန်ပေသည်၊ မြေထက် မင်းမျိုးတို့က အဖိုးထိုက်တန်ပေသည်၊ ရေကြောင့် မင်းမျိုးတို့ကို မပျက်စီးစေကြကုန်လင့်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် ရန်ပြေမာန်ပြေ တရားတော်များကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။

အရာမဟုတ်သည်၌ ရန်မူခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကြသော ဖန္ဒနဇာတ်တော်၊ ပညာမဲ့တို့၏ စကားကြောင့် ပျက်စီးကြသော ပထဝီဥဒ္ဓိယဇာတ်တော်၊ အားသေးသော်လည်း အားကြီးသူအား ပျက်စီးစေသော လဠုကိကဇာတ်တော်တို့ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

ထို့နောက် ညီညွတ်ခြင်း၏ အကျိုးတရားတို့ကိုပြသော ရက္ခဓမ္မဇာတ်တော်၊ ဝဋ္ဋကဇာတ်တော်တို့ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

မင်းသားငါးရာ အပ်နှင်းခြင်း

ထိုအခါ နှစ်ပြည်ထောင်မင်းမျိုးတို့သည် “ဤစစ်မြေပြင်သို့ မြတ်စွာဘုရား မကြွလာခဲ့သော် ငါတို့အားလုံး သွေးချောင်းစီး၍ သေကျေပျက်စီးကြရကုန်လတ္တံ့၊ ယခုအခါ အသက်သေရခြင်းဘေးမှ

လွတ်ကင်းချမ်းသာကြပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် တောမထွက်ခဲ့လျှင် စကြဝတေးမင်းကြီး အမှန်ပင်ဖြစ်မည်၊ အခြံအရံ မင်းသားပေါင်းများစွာဖြင့် နေရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ယခု ဘုရားဖြစ်သည့်အခါမှာလည်း မင်းသားအခြံအရံများနှင့် နေရမှသာ သင့်တော်မည်” ဟု ဆိုကြကာ ကပိလဝတ်ပြည်မင်းမျိုးမှ မင်းသား ၂၅၀၊ ကောလိယမင်းမျိုးမှ မင်းသား ၂၅၀-တို့ကို မြတ်စွာ ဘုရားအား အပ်နှင်းကြလေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမင်းသား ငါးရာတို့ကို ဖော်ဘိက္ခုခေါ်၍ ရဟန်းပြုပေးတော်မူလိုက်၏။

ကုဏ္ဍာလရေအိုင်သို့ခေါ်ဆောင်ခြင်း

ထိုရဟန်းငါးရာတို့သည် သားမယားတို့ထံမှ သတင်းစကားများ ကို မကြာခဏ ကြားကြရသောကြောင့် လွန်စွာ ပျင်းရိကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ ပျင်းရိနေခြင်းအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူ၍ ဟိမဝန္တာ၌ရှိသော ကုဏ္ဍာလရေအိုင်၏ ပျော်မွေ့ဖွယ်ရာ ဂုဏ်ကျေးဇူး များကို ချီးမွမ်းကာ ပြောကြားတော်မူ၏။ ရဟန်းငါးရာတို့ ကုဏ္ဍာလ ရေအိုင်သို့ သွားချင်သည့်စိတ်များ ဖြစ်လာသောအခါ မြတ်စွာဘုရား ၏ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ကောင်းကင်မှ ခေါ်ဆောင်သွားတော်မူ၏။

ထိုရဟန်းငါးရာတို့သည် ကုဏ္ဍာလရေအိုင်သို့ ရောက်သွား သောအခါ ရှေးက မမြင်ခဲ့ဖူးသေးသော လိပ်တို့ကိုလည်း မေးလျှောက် ကြကုန်၏။ ရှေးက မမြင်ခဲ့ဖူးသေးသော တောတိရစ္ဆာန်များကိုလည်း မေးလျှောက်ကြကုန်၏။ ရှေးက မမြင်ခဲ့ဖူးသေးသော သစ်ပင်တို့ကို လည်း မေးလျှောက်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတော်တို့ မေးလျှောက်တိုင်း မေးလျှောက်တိုင်း အမည်နာမနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြား တော်မူ၏။

ကုဏ္ဍာလဇာတ်ကို ဟောကြားခြင်း

ထိုသို့ ဖြေကြားပေးနေသည့် အခိုက်အတန့်၌ပင် ၎င်းနှစ်
ကောင်တို့သည် တစ်ခုသောတုတ်တံ၏ အဖျားနှစ်ဖက်ကို တစ်ဖက်
တစ်ကောင်စီ နှုတ်သီးဖြင့်ချီ၍ အလယ်၌ ၎င်းမင်းကို ထိုင်စေလျက်
ပျံသန်းလာကြ၏။ ရှေ့နောက် ဝဲယာတို့မှလည်း ၎င်းအပေါင်းတို့သည်
၎င်းမင်းကို ခြံရံကာ ပျံသန်းလာကြ၏။ ဤကဲ့သို့ အံ့ဩဖွယ်ရာ ပျံ
သန်းလာကြသည်ကို မြင်ကြသော ရဟန်းငါးရာတို့အား ကုဏ္ဍာလ
ဇာတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါသည်။

သောတာပန်ဖြစ်ကြခြင်း

ကုဏ္ဍာလဇာတ်ကို နာကြားကြရသော ရဟန်းငါးရာတို့အား
စိတ်ကြည်နူးနှစ်သက်မှု ပီတိများ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ပီတိကိုအမှီ
ပြု၍ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ငြိမ်းအေးမှု ပဿဒ္ဓိများ ဖြစ်လာကြပေသည်။
ပဿဒ္ဓိကိုအမှီပြု၍ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိများ ဖြစ်လာကြပေသည်။
သမာဓိကိုအမှီပြု၍ ရုပ်နာမ်၊ ကြောင်းကျိုး၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
တို့ကိုသိသော ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ထို့နောက်
ဝိပဿနာဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်လာပြီးလျှင် အဘိညာဉ်
ရသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သွားကြလေ၏။

မဟာဝုန်တောသို့ ပြန်ကြွခြင်း

ရဟန်းငါးရာတို့ အဘိညာဉ်ရသည့်သောတာပန်များ ဖြစ်သွား
ပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းငါးရာတို့ကို ကောင်း
ကင်ခရီးဖြင့် ခေါ်ဆောင်၍ မဟာဝုန်တောသို့ ပြန်ကြွတော်မူ၏။ ထို
ရဟန်းငါးရာတို့သည် မိမိတို့၏ အဘိညာဉ်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ကြွ
ရောက်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူတကွ လိုက်ပါသွားကြလေ၏။

ရဟန္တာဖြစ်ကြခြင်း

မဟာဝုန်တောသို့ ရောက်သွားသောအခါ ထိုရဟန်းငါးရာတို့ အား အထက်မဂ်၊ အထက်ဖိုလ်များအတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပေးသနားတော်မူပါသည်။ ရဟန်းတော် ငါးရာတို့သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ကာ ဝိပဿနာတရား ကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြရာ ငါးရာလုံးပင် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြလေ၏။

ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ရရှိခဲ့သော ရဟန္တာအဖြစ် တရားထူး တရားမြတ်များကို လျှောက်ထားလိုကြ၍ မြတ်စွာဘုရား ထံ အသီးအသီး ရောက်လာကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားအနီးသို့ ရဟန္တာငါးရာတို့ ရောက်ရှိနေသောအချိန်သည် မြတ်စွာဘုရား ၄-ဝါ ရပြီး ၅-ဝါသို့ ရောက်ဆဲ၊ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၇-ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့် နေ့ လရောင်ထိန်လင်း ရှုခင်းသာယာ ညဉ့်အချိန်အခါ ဖြစ်ပေသည်။

ထိုညဉ့်အချိန်အခါတွင် မဟာဝုန်တော၌ ကိလေသာအညစ် အကြေး ကင်းဝေးစင်ကြယ်နေသော ရဟန္တာငါးရာတို့သည် မြတ်စွာ ဘုရားကို ခညောင်းဝန်းရံလျက် သီတင်းသုံးနေတော်မူကြ၏။ ထိုသို့ ရဟန္တာငါးရာတို့ ဝန်းရံလျက် မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေတော်မူ သည်ကို မဟာဝုန်တောထဲတွင် အနီးအနား၌ရှိကြသော နတ်တို့သည် မြင်ကြကုန်၏။

ထိုသို့ မြင်ကြသောအခါ နတ်တို့သည် အချင်းချင်း ဖိတ်ခေါ် ကြကုန်၏။ “အမောင်နတ်သား၊ အမိနတ်သမီးတို့ ... လာကြကုန် လော့။ ဘုရားကို ဖူးမြင်ခြင်း၊ တရားကို နာကြားခြင်း၊ သံဃာကို ဖူးမြင်ခြင်းတို့သည် အကျိုးများလှ၏။ လာကြကုန်လော့၊ သွားကြ ကုန်စို့” ဟူ၍ များစွာသောအသံတို့ဖြင့် ကြွေးကြော်ကာ သွားရောက် ၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန္တာငါးရာတို့အား ရှိခိုးကာ နေကြကုန်၏။

ထိုနတ်တို့၏ ကြွေးကြော်သံတို့ကို အဆင့်ဆင့် ကြားကြ၍ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတိုက်တို့မှ နတ်ဗြဟ္မာတို့ စုဝေးရောက်လာကြကုန်၏။ ဤစကြဝဠာတိုက်၌ နတ်ဗြဟ္မာတို့ဖြင့် ပြည့်ကျပ်၍ နေ၏။ အလွန်သိမ်မွေ့သေးငယ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၍ နေကြရကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ အနီးတွင် သားမြီးတစ်မျှင်(ဆံပင်တစ်မျှင်)မျှသောနေရာ၌ တစ်ဆယ်၊ နှစ်ဆယ်၊ သုံးဆယ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ နေကြရကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားနှင့်ဝေးသော နေရာတို့၌ သားမြီးတစ်မျှင်(ဆံပင်တစ်မျှင်)မျှသောနေရာတို့၌ ခြောက်ဆယ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ အလွန်သိမ်မွေ့သေးငယ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၍ နေကြရကုန်၏။

ဤကဲ့သို့ အလွန်များပြားသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးရောက်လာကြသောအခါ ရှေးဦးစွာ ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အမည်တို့ကို ဖော်ထုတ်၍ ဟောကြားတော်မူ၏။ ထို့နောက် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ စရိုက်အား လျော်စွာ မဟာသမယသုတ္တန် ၆-သုတ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

- (၁) တပ်မက်ခြင်း = ရာဂစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်။
- (၂) ကြမ်းတမ်းပြစ်မှားခြင်း = ဒေါသစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား ကလဟာဝီဝါဒသုတ်။
- (၃) မသိတွေဝေခြင်း = မောဟစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား မဟာဗျူဟသုတ်။
- (၄) ကြံစည်ခြင်း = ဝိတက်စရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား စူဠဗျူဟသုတ်။
- (၅) ယုံကြည်ခြင်း = သဒ္ဓါစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား တုဝဋကသုတ်။

(၆) အသိဉာဏ်ရှိခြင်း = ဗုဒ္ဓိစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့
အား ပုရာဘေဒသုတ်ဟူသော ၆-
သုတ်တို့ကို ဟောကြားပါသည်။

တစ်သုတ် တစ်သုတ်တို့၏ ဟောကြားခြင်း အဆုံးအဆုံး၌
ကုဋေတစ်သိန်းသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်။ သောတာ
ပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်သူတို့လည်း မရေတွက်နိုင်အောင် များ
ပြားကြလေသည်။ နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် အလွန်အကျိုးများသော
သုတ္တန်များဖြစ်ကြ၍ ဤမဟာသမယသုတ္တန်များကို ရွတ်ဆိုသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နတ်ဗြဟ္မာတို့က အထူးစောင့်ရှောက်ကြသဖြင့် ဘေး
ရန်ကင်း၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

သိုးမျိုးတူပါ၊ ခြစ်သဒ္ဓါ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတော်ကောင်းဥစ္စာ(၇)ဖြာတို့တွင် သဒ္ဓါကို အထူးပင် မြတ်နိုးကြပေသည်။ သဒ္ဓါကို အထူးပင် ဂုဏ်တင်၍ ချီးမွမ်းစကား ပြောလေ့ရှိကြပေသည်။ ထိုထိုကောင်းမှုရှင်များကို တွေ့မြင်ရသည့်အခါ “သဒ္ဓါတရား ကောင်းပါပေသည်၊ သဒ္ဓါတရား ထက်သန်ပါပေသည်၊ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံပါပေသည်” စသည်ဖြင့် သဒ္ဓါတရားကို အထူးပင် ဂုဏ်တင်၍ ချီးမွမ်းစကား ပြောဆိုလေ့ရှိကြပေသည်။ ထိုသဒ္ဓါတရားကို အဋ္ဌကထာဆရာများကလည်း (၃)မျိုးနှင့်တူပုံကို ချီးမွမ်းကာ ဖွင့်ပြကြပေသည်။

တူပုံ(၃)မျိုးမှာ -

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ရှိကြသော သဒ္ဓါတရားသည် -

၁။ ဟတ္ထဝိယ = လက်နှင့်လည်း တူပေသည်၊

၂။ ဝိတ္ထဝိယ = စီးပွားဥစ္စာနှင့်လည်း တူပေသည်၊

၃။ ဝီဇံဝိယ = မျိုးစေ့ကောင်းများနှင့်လည်း တူပေသည်
ဟူ၍ တူပုံ(၃)မျိုးကို ဖွင့်ပြကြပေသည်။
(အဋ္ဌသာလိနီ-၁၆၃)

လက်နှင့်တူပုံ အကျယ်သိဖွယ်

၁။ သဒ္ဓါတရားသည် လက်နှင့်တူသည်ဟုဆိုရာ၌ - လက်သည် မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အသုံးအကျဆုံး ဖြစ်သကဲ့သို့ မိမိတို့၏သန္တာန်၌ရှိသော သဒ္ဓါတရားသည်လည်း မိမိတို့အတွက် ဤဘဝ၊ နောက်နောင်ဘဝ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အသုံးအကျဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လက်သည် မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အသုံးအကျဆုံး ဖြစ်ပေသည်။ မသန်ရှင်းသည်များကိုလည်း သန်ရှင်းလာရအောင် လက်ဖြင့်ပင် ပြုပြင်ကြရပေသည်။ မတင့်တယ်သည်များကိုလည်း တင့်တယ်လာရအောင် လက်ဖြင့်ပင် ပြုပြင်ကြရပေသည်။

ပစ္စည်းဥစ္စာများကို သိမ်းသည့်အခါမှာလည်း လက်ဖြင့်ပင် သိမ်းကြရပေသည်။ တန်ဖိုးပင် မရှိငြားသော်လည်း အသုံးကျသည့် ပစ္စည်းများကို သိမ်းတဲ့အခါမှာလည်း လက်ဖြင့်ပင် သိမ်းကြရပေသည်။ အသင့်အတင့် တန်ဖိုးရှိသည့် အဝတ်အထည်များကို သိမ်းတဲ့အခါမှာလည်း လက်ဖြင့်ပင် သိမ်းကြရပေသည်။ သိပ်တန်ဖိုးရှိသည့် စိန်၊ ရွှေ၊ ငွေစသော ရတနာများကို သိမ်းတဲ့အခါမှာလည်း လက်ဖြင့်ပင် သိမ်းကြရပေသည်။

ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးတို့ကို လက်ဖြင့်သာ သိမ်းကြရသကဲ့သို့ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော လက်ဖြင့်လည်း ကုသိုလ်အမျိုးမျိုးတို့ကို သိမ်းယူကြရပေသည်။

ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုပြုသဖြင့် ဒါနကုသိုလ်ကံတို့သည် နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အခိုင်အမာ လိုက်ပါနိုင်ကြသည်။ ဒါနကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေးတို့ကိုလည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ခံစားရရှိနိုင်ကြပေသည်ဟု ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော လက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလှူဒါနများကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုကြခြင်းသည် သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသောလက်ဖြင့် ဒါနကုသိုလ်များကို သိမ်းယူကြခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ငါးပါးသီလ စသော သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းသဖြင့် ယခုဘဝမှာလည်း ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ကင်းနိုင်သည်။ နောင်ဘဝများ၌လည်း ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ကင်းနိုင်သည်။ အပါယ်သို့လည်း မကျနိုင်ဟု ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော လက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငါးပါးသီလ စသော သီလများကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းခြင်းသည် သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသောလက်ဖြင့် သီလကုသိုလ်များကို သိမ်းယူကြခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြင့် အမှတ်တွေ ပြည့်သွားသောအခါ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော လက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ ပွားများအားထုတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းသည် သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသောလက်ဖြင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်များကို သိမ်းယူကြခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သဒ္ဓါတရားရှိကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသင့်အတင့် တန်ဖိုးရှိသည့် အဝတ်အထည်ပစ္စည်းများနှင့်တူသည့်

ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်တို့ကို သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသောလက်ဖြင့် သိမ်းယူကြရပေသည်။ သိပ်တန်းဖိုးရှိသည့် စိန်၊ ရွှေ၊ ငွေစသော ရတနာများနှင့်တူသည့် ဝိပဿနာကုသိုလ်များကိုလည်း သဒ္ဓါတရား တည်းဟူသောလက်ဖြင့်ပင် သိမ်းယူကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓါ တရားသည် လက်နှင့် တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သဒ္ဓါတရား၊ လက်နှင့်ကား၊ မခြားတူပေသည်။

စီးပွားဥစ္စာများနှင့်တူပုံ အကျယ်သိဖွယ်

၂။ သဒ္ဓါတရားသည် စီးပွားဥစ္စာများနှင့်လည်း တူသည်ဟုဆိုရာ၌ - လူ့ဘောင်လူ့လောက၌ စီးပွားဥစ္စာများ ပေါများကြွယ်ဝကြ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဝယ်ယူသုံးဆောင် နိုင်ကြသကဲ့သို့ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော စီးပွားဥစ္စာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်း သာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတို့ကို ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိနိုင်ကြပေသည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လူ့ဘောင်လူ့လောက၌ စီးပွားဥစ္စာ ပေါများကြွယ်ဝကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တို့ကိုလည်း ကောင်းမြတ်သည့် စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တို့ကို ဝယ်ယူ၍ ချမ်းသာစွာ သုံးဆောင်ကြရပေ သည်။ အဝတ်အထည်များကိုလည်း ကောင်းမြတ်သည့် အဝတ် အထည်များကို ဝယ်ယူ၍ ချမ်းသာစွာ ဝတ်ဆင်ကြရပေသည်။ အိမ်ရာ တိုက်တာများကိုလည်း ကောင်းမြတ်သည့် အိမ်ရာတိုက်တာများကို ဝယ်ယူ၍ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြရပေသည်။ မော်တော်ကား၊ ယာဉ် ရထားများကိုလည်း ကောင်းမြတ်သည့် မော်တော်ကား၊ ယာဉ်ရထား များကို ဝယ်ယူ၍ ချမ်းသာစွာ စီးနင်းကြရပေသည်။

သုံးမျိုးကူမိ ဖြစ်သဒ္ဓါ

လူ့ဘောင်လူ့လောက၌ စီးပွားဥစ္စာ ပေါများကြွယ်ဝကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဝယ်ယူရရှိနိုင်သကဲ့သို့ ထို နည်းတူစွာ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော စီးပွားဥစ္စာရှိကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ဒါနကုသိုလ်ကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်ကြ ပေသည်။ သီလကုသိုလ်ကိုလည်း ဆောက်တည်နိုင်ကြပေသည်။ ဤ ကဲ့သို့ ဒါနကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခြင်း၊ သီလကုသိုလ်တို့ကို ဆောက်တည် ကြခြင်းဖြင့် လူ့ချမ်းသာနှင့် နတ်ချမ်းသာတို့ကို ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိ နိုင်ကြပေသည်။

သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော စီးပွားဥစ္စာရှိကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမထတရားကိုလည်း ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြ ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သမထတရားကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကို ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော စီးပွားဥစ္စာရှိကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရားကိုလည်း ပွားများအားထုတ်နိုင် ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအားထုတ်ခြင်း ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိနိုင်ကြပေသည်ဟု ဆိုလို ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ရှိသော သဒ္ဓါ တရားဖြင့် လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာများကိုလည်း ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိနိုင်ပေသည်။ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာကိုလည်း ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိနိုင်ပေ သည်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုလည်း ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ရရှိနိုင်ပေသည်။ ထို့ ကြောင့် သဒ္ဓါတရားသည် စီးပွားဥစ္စာများနှင့်လည်း တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သဒ္ဓါတရား၊ ဥစ္စာများ၊ မြားတူပေသည်။

မျိုးစေ့ကောင်းများနှင့်တူပုံ အကျယ်သိပ္ပံ

၃။ မျိုးစေ့ကောင်းများနှင့်လည်း တူပေသည်ဟုဆိုရာ၌ - မျိုးစေ့ကောင်းများ၌ အောက်သို့ အမြစ်များထွက်စေခြင်းကိစ္စနှင့် အထက်သို့ အညွန့်အတက်များ ထွက်စေခြင်းကိစ္စဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော မျိုးစေ့၌လည်း အမြစ်နှင့်တူသည့် သီလကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းကိစ္စ၊ အညွန့်အတက်နှင့်တူသည့် သမထ၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်တို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းကိစ္စဟူ၍ (၂)မျိုးပင်ရှိသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ထိုထိုသစ်ပင်များကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော မျိုးစေ့ကောင်းတို့သည် အောက်ဘက်သို့ အမြစ်ထွက်လာရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုကြရပေသည်။ အထက်သို့ အညွန့်အတက်များ ထွက်လာရအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုကြရပေသည်။ အမြစ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၍ အညွန့်အတက်နှင့်လည်း ပြည့်စုံသော သစ်ပင်တို့သည် နှစ်၊ လများကြာ၍ ပွင့်ချိန် သီးချိန်များသို့ ရောက်လာသောအခါ ထိုက်တန်သော အသီးအပွင့်များ သီးပွင့်လာကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အမြစ်၊ အညွန့်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ်ပင်များမှ ထိုက်တန်သော အသီးအပွင့်များ သီးပွင့်လာသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ရှိကြသည့် သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော မျိုးစေ့သည်လည်း အမြစ်နှင့်တူသော သီလကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုပေသည်။ အညွန့်အတက်နှင့်တူသော သမထ၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်များနှင့် ပြည့်စုံအောင်လည်း ကျေးဇူးပြုပေသည်။ အမြစ်နှင့်တူသော သီလကုသိုလ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၍ အညွန့်အတက်နှင့်တူသော သမထ၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်များနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရားကို ဆက်လက်၍ အားထုတ်လိုက်

သုံးမျိုးတူပါ ခြစ်သဒ္ဓါ

သည်ရှိသော် အသီးအပွင့်နှင့်တူသော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ရှိကြသော သဒ္ဓါ တရားတည်းဟူသော မျိုးစေ့ဖြင့် အမြစ်နှင့်တူသည့် သီလကုသိုလ် နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၊ အညွန့်အတက်နှင့်တူသည့် သမထ၊ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၍ အသီးအပွင့်နှင့်တူသော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွားနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ ကြောင့် သဒ္ဓါတရားသည် မျိုးစေ့ကောင်းများနှင့်လည်း တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သဒ္ဓါတရား၊ မျိုးစေ့များ၊ မခြားတူပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ရှိနေကြသည့် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုး ဤငါးမျိုးကို ယုံကြည် သော သဒ္ဓါတရားသည် -

- * လက်နှင့်လည်း တူပေသည်။
  - * စီးပွားဥစ္စာများနှင့်လည်း တူပေသည်။
  - * မျိုးစေ့ကောင်းများနှင့်လည်း တူပေသည်။
- ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အလွန်ပင် မြတ်နိုး ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သုံးပါးရတနာ၊ ကံကျိုးပါ၊ ယုံတာသဒ္ဓါမည်။
ဤသို့ယုံပါ၊ ခြစ်သဒ္ဓါ၊ လွန်စွာမြတ်နိုးသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

ဘဝကူးပြောင်းရာမှာ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တကွ ဘာသာအယူဝါဒ အမျိုးမျိုးရှိကြသော ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသား အများအပြားတို့သည် ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားပုံများကို အလွန်ပင် သိလိုကြပေသည်။ ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ကူးပြောင်းပုံများကို အမျိုးမျိုး ယူဆလျက် ရှိကြပေသည်။

အချို့အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် ဘဝဟောင်းမှ ကွယ်လွန်စုတေ သေဆုံးသွားသောအခါ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကသာ ကွယ်လွန်သေဆုံးသွား၍ ဘဝဟောင်းမှာ ကျန်နေခဲ့ပေသည်။ နာမ်ဝိညာဉ်(အတ္တကောင်)လေးကတော့ နောင်ဘဝသစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားပေသည်။ နောင်ဘဝ ခန္ဓာအိမ်အသစ်များသို့ ဝင်ရောက်သွားပေသည်ဟု ယူဆကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ယူဆခြင်းသည် နာမ်ဝိညာဉ်(အတ္တကောင်) မြီသည်ဟု ယူဆသောကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေသည်။

အချို့အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် ဘဝဟောင်းမှ ကွယ်လွန်စုတေ သေဆုံးသွားသောအခါ နောင်ဘဝ သစ်များသို့ ကူးပြောင်းသွားခြင်း မရှိတော့ပေ။ အပြီးတိုင် ဘဝများ ပြတ်ဆုံးသွားသည်ဟု ယူဆကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ယူဆခြင်းသည် နောင်ဘဝများမရှိ၊ ဘဝပြတ်ဆုံးသည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ နာမ်ဝိညာဉ်(အတ္တကောင်) မြဲသည်ဟု ယူဆသော သဿတဒိဋ္ဌိအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နောင်ဘဝများမရှိ၊ ဘဝပြတ်ဆုံး သည်ဟု ယူဆသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နောက် နောင်ဘဝများ၌ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်ဟူသော အပါယ်သံသရာမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘဝကူးပြောင်းပုံအမှန်ကို သိထားသင့်ကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားဒေသနာတော်အရ ဘဝကူးပြောင်းပုံ အမှန်ကို သိကြမှသာလျှင် အယူကောင်းအယူမှန်များကို ရရှိကြသော ကြောင့် အပါယ်သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ကူးပြောင်းပုံအမှန်ကို ဥပမာ (၄) မျိုးဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ - ၂/၁၈၇ ၌ ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ပြောင်း၍ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရခြင်းသည်-

- ၁။ ပဲ့တင်သံနှင့်လည်း တူပေသည်၊
- ၂။ မှန်ထဲမှ အရိပ်နှင့်လည်း တူပေသည်၊
- ၃။ မီးတိုင် ညှိထွန်းခြင်းနှင့်လည်း တူပေသည်။

၄။ တံဆိပ်တုံး ခတ်နှိပ်ခြင်းနှင့်လည်း တူပေသည်ဟူ၍ တူပုံကို ဥပမာ (၄)မျိုးဖြင့် ဖွင့်ပြထားပေသည်။

အကျယ်သိပ္ပံ

၁။ ပဲ့တင်သံနှင့်လည်း တူပေသည်ဟု ဆိုရာ၌ -

မူလအသံနှင့် ပဲ့တင်သံဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။
မူလအသံကြောင့် ပဲ့တင်သံ ဖြစ်လာပေသည်။

ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ကူးပြောင်းရာ၌လည်း - ဘဝဟောင်းများက အဝိဇ္ဇာ၊ ကံများနှင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။ ဘဝဟောင်းများက အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံတို့ကြောင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ပေသည်။

မူလအသံနှင့် ဘဝဟောင်းများက အဝိဇ္ဇာ၊ ကံတို့ တူကြပေသည်။ ပဲ့တင်သံနှင့် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်းတို့ တူကြပေသည်။ ဘဝဟောင်းနှင့် ဘဝသစ်တို့သည် ဆက်သွားသည်ဟူ၍လည်း မဆိုရပေ။ ဘဝဟောင်းနှင့် ဘဝသစ်တို့သည် ပြတ်သွားသည်ဟူ၍လည်း မဆိုရပေ။ မူလအသံကြောင့် ပဲ့တင်သံဖြစ်ရသကဲ့သို့ ဘဝဟောင်းများက အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံတို့ကြောင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံမှတစ်ပါး အခြားဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်း၏ အခြံရံအကြောင်းများ ရှိပါသေးသော်လည်း မှတ်သားရန် လွယ်ကူစေခြင်းငှာ အဓိကဖြစ်သည့် အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံတို့ကိုသာ ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

၂၂

သီကောင်းစရာ ဓမ္မဝဒေသာ

၂။ မှန်ထဲမှ အရိပ်နှင့်လည်း တူပေသည်ဟု ဆိုရာ၌ -

မှန်ရှေ့မှာ ရပ်နေသူနှင့် မှန်ထဲမှ အရိပ်ဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။
မှန်ရှေ့မှာ ရပ်နေသူကြောင့် မှန်ထဲမှာ အရိပ်ထင်လာပေသည်။

ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ကူးပြောင်းရာ၌လည်း - ဘဝဟောင်း
မှ အဝိဇ္ဇာ၊ ကံနှင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။ ဘဝ
ဟောင်းက အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံများကြောင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရပေ
သည်။

မှန်ရှေ့မှာ ရပ်နေသူနှင့် ဘဝဟောင်းက အဝိဇ္ဇာ၊ ကံတို့ တူကြ
ပေသည်။ မှန်ထဲမှ အရိပ်နှင့် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်းတို့ တူကြ
ပေသည်။ ဘဝဟောင်းနှင့် ဘဝသစ်တို့သည် ဆက်သွားသည်ဟူ၍
လည်း မဆိုရပေ။ ဘဝဟောင်းနှင့် ဘဝသစ်တို့သည် ပြတ်သွားသည်
ဟူ၍လည်း မဆိုရပေ။ မှန်ရှေ့မှာ ရပ်နေသူကြောင့် မှန်ထဲ၌ အရိပ်
ထင်လာသကဲ့သို့ ဘဝဟောင်းများက အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံတို့ကြောင့် ဘဝ
သစ်ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၃။ မီးတိုင် ညှိထွန်းခြင်းနှင့်လည်း တူပေသည်ဟု ဆိုရာ၌ -

ပထမညှိထွန်းထားသော မီးတိုင်နှင့် ထိုပထမမီးတိုင်မှ လာညှိ
ထွန်းယူသွားသော ဒုတိယမီးတိုင်ဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။

ပထမမီးတိုင်မှ မီးကြောင့် ဒုတိယမီးတိုင်၌ မီး ဖြစ်ပေါ်လာရ
ပေသည်။

ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ကူးပြောင်းရာ၌လည်း - ဘဝ
ဟောင်းမှ အဝိဇ္ဇာ၊ ကံများနှင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။

ဘဝဟောင်းက အဝိဇ္ဇာ၊ ကံများကြောင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရပေသည်။

ပထမမီးတိုင်မှ မီးနှင့် ဘဝဟောင်းက အဝိဇ္ဇာ၊ ကံတို့ တူကြပေသည်။ ဒုတိယမီးတိုင်မှ မီးနှင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ခြင်းတို့ တူကြပေသည်။ ဘဝဟောင်းနှင့် ဘဝသစ်တို့သည် ဆက်သွားသည်ဟူ၍လည်း မဆိုရပေ။ ဘဝဟောင်းနှင့် ဘဝသစ်တို့သည် ပြတ်သွားသည်ဟူ၍လည်း မဆိုရပေ။ ပထမမီးတိုင်မှ မီးကြောင့် ဒုတိယမီးတိုင်၌ မီး ဖြစ်ပေါ်လာရသကဲ့သို့ ဘဝဟောင်းက အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံတို့ကြောင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၄။ တံဆိပ်တုံး ခတ်နှိပ်ခြင်းနှင့်လည်း တူပေသည်ဟု ဆိုရာ၌ -
တံဆိပ်တုံးထဲမှ စာလုံးများနှင့် စာရွက်ပေါ်၌ ထင်လာသော စာလုံးများဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။

တံဆိပ်တုံးထဲမှ စာလုံးများကြောင့် စာရွက်ပေါ်၌ ထင်လာသောစာလုံးများ ဖြစ်လာရပေသည်။

ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့ ကူးပြောင်းရာ၌လည်း - ဘဝဟောင်းမှ အဝိဇ္ဇာ၊ ကံများနှင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။ ဘဝဟောင်းမှ အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံတို့ကြောင့် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရပေသည်။

တံဆိပ်တုံးထဲမှ စာလုံးများနှင့် ဘဝဟောင်းမှ အဝိဇ္ဇာ၊ ကံတို့ တူကြပေသည်။ စာရွက်ပေါ်၌ ထင်လာသော စာလုံးများနှင့် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရခြင်းတို့ တူကြပေသည်။ ဘဝဟောင်းနှင့် ဘဝသစ်တို့သည် ဆက်သွားသည်ဟူ၍လည်း မဆိုရပေ။ ဘဝဟောင်းနှင့်

ဘဝသစ်တို့သည် ပြတ်သွားသည်ဟူ၍လည်း မဆိုရပေ။ တံဆိပ်တုံး မှ စာလုံးများကြောင့် စာရွက်ပေါ်၌ ထင်လာသော စာလုံးများ ဖြစ် လာရသကဲ့သို့ ဘဝဟောင်းမှ အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံတို့ကြောင့် ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဘဝဟောင်းမှ အဝိဇ္ဇာနှင့် ကံဟူသော အကြောင်း တို့ကြောင့် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ကြရသည်မှာ -

- * ပဲ့တင်သံနှင့်လည်း တူပေသည်။
- * မှန်ထဲမှ အရိပ်နှင့်လည်း တူပေသည်။
- * မီးတိုင် ညှိထွန်းခြင်းနှင့်လည်း တူပေသည်။
- * တံဆိပ်တုံး ခတ်နှိပ်ခြင်းနှင့်လည်း တူပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပဲ့တင်အရိပ်၊ မီးတံဆိပ်၊
ခတ်နှိပ်သဇ္ဇတူပေသည်။

သဇ္ဇမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ဓာတ်ခံအားလျော်စွာ သတိပဋ္ဌာန် ပွားများပါ

ယခုခေတ်အခါသည် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော ခေတ်အခါ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရသမျှ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားပွားများအားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပွားများအားထုတ်ကြရာ၌ မိမိတို့၏ အတိတ်ဘဝများကပါလာသော ဓာတ်ခံအားလျော်စွာ ပွားများအားထုတ်ကြမှသာ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သည့် တရားထူးတရားမြတ်တို့ကို လျင်မြန်စွာ ရရှိပြည့်စုံကြမည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတိတ်ဘဝများက မိမိတို့သန္တာန်မှာ ပါလာခဲ့ကြသော ဓာတ်ခံအားဖြင့် (၃)မျိုးကွဲပြားလျက် ရှိကြပေသည်။

- ၁။ မလိုချင်မတပ်မက်သည့် အလောဘဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၂။ အမျက်မထွက် မပြစ်မှားတတ်သည့် အဒေါသဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၊

၃။ မတွေမဝေ အမှန်ကိုသိတတ်သည့် အမောဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ (၃)မျိုးကွဲပြားလျက် ရှိကြပေသည်။

ထို(၃)မျိုးတို့တွင် အလောဘဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဒေါသဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်အမှုအရာများ ဖြစ်တိုင်းကို လိုက်၍ ရှုမှတ်ရသည့် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ချမ်းသာသည့် သုခဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ချမ်းသာ သုခလည်းမဟုတ် ဆင်းရဲဒုက္ခလည်းမဟုတ်သည့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ တို့ကို ရှုမှတ်ရသည့် ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ရှုမှတ်ပွားများခြင်းဖြင့် တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့နိုင်မည်၊ တရားတွေ မြန်မြန် တက်နိုင်မည်၊ တရားထူး တရားမြတ်တွေ မြန်မြန်ရရှိ ပြည့်စုံနိုင်မည် ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

အမောဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ်အမှုအရာများ ဖြစ်တိုင်းကို လိုက်၍ ရှုမှတ်ရသည့် စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် မြင်ကာမျှမတ္တသဘော၊ ကြားကာမျှမတ္တသဘော စသည်များကို ရှုမှတ်ရသည့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားများခြင်းဖြင့် တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့နိုင်မည်၊ တရားတွေ မြန်မြန်တက်နိုင်မည်၊ တရားထူး တရားမြတ်တွေ မြန်မြန်ရရှိ ပြည့်စုံသွားနိုင်ကြမည်ဟု ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားကြသည့်အတိုင်း သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ ဓာတ်ခံအားလျော်စွာ အားထုတ်ကြရပေသည်။ ထိုသို့ပင် အားထုတ်ကြရပါသော်လည်း အားမထုတ်မီကတော့ မိမိတို့မှာ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဟူသော ဓာတ်ခံ(၃)မျိုးတို့တွင် အဘယ်ဓာတ်ခံပါလာသည်ဟူ၍ ကြိုတင်ပြီးတော့ မသိနိုင်

ကြပေ။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ဓာတ်ခံ အရွာသယကို မြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှ မသိနိုင်ကြပေ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ပင် ကြိုတင်၍ မသိနိုင်ပေ။ မြတ်စွာဘုရားသာ သိနိုင်ပေသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ရွှေပန်းထိမ်သည် အမျိုးကောင်းသား တစ်ယောက်သည် သံသရာ၏အပြစ်၊ လူ့ဘောင်၏အပြစ်တို့ကိုမြင်၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာထံတွင် သာသနာဘောင်ဝင်၍ ရဟန်းပြုလေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ရွှေပန်းထိမ်သည် အမျိုးကောင်းသား ၏ အသက်အရွယ်ကလည်းငယ်၊ ရုပ်ရည်ကလည်း လှပတင့်တယ် သောကြောင့် မိမိခန္ဓာကိုယ်၊ သူတစ်ပါးခန္ဓာကိုယ်တို့၌ တပ်မက်တတ် သည့် ရှာဓ = လောဘဓာတ်ခံ ရှိလိမ့်မည်ထင်၍ ခန္ဓာကိုယ်၏ မနှစ်သက်ဖွယ်ရာ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းပေး၍ တောအရပ်သို့ စေလွှတ် ကာ အားထုတ်စေ၏။ (၃)လ (၃)ကြိမ်တိုင်အောင် တောအရပ်သို့ သွားရောက်၍ အားထုတ်ပါသော်လည်း တရားမတွေ့ခဲ့ပေ။ တရား မတွေ့သောအခါ ရွှေပန်းထိမ်သည် အမျိုးကောင်းသားကို မြတ်စွာ ဘုရားထံ အပ်နှံလိုက်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားက ရွှေပန်းထိမ်သည် အမျိုးကောင်းသား၏ ဓာတ်ခံနှင့်လျော်ညီစွာ တရားပြပေးမှသာ ရဟန္တာဖြစ်သွားလေ၏။ (ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ-၂/၂၆၈)

သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အားမထုတ်မီကတော့ မိမိတို့မှာ အဘယ်ဓာတ်ခံ ပါလာသည်ဟု ကြိုတင်ပြီးတော့ မသိနိုင်ကြပေ။ ကိုယ်တွေ့၊ လက်တွေ့ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လိုက်သော အခါကျမှသာ မိမိတို့မှာ အဘယ်ဓာတ်ခံပါလာသည်ဟု သိလာ တတ်ကြပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသော နည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်နေရင်းပင် နာကျင်ကိုက်ခဲသည့် ဝေဒနာများ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ထိုနာကျင်ကိုက်ခဲသည့် ဝေဒနာများကို ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ရှုမှတ်နေရင်းပင် တစ်ခါတစ်ခါ စိတ်က အာရုံတစ်ပါးသို့ ရောက်ရောက်သွားတတ်ပေသည်။ ထိုအခါ စိတ်ထွက်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် ထွက်နေ သည့်စိတ်ကို ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထိုင်၍ ရှုမှတ်နေရင်းပင် တစ်ခါ တစ်ခါ နားက အသံတွေ ကြားလာတတ်ပေသည်။ ထိုအခါ ထိုအသံ ကို ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်နေစဉ်မှာ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ရတာက ကိုယ်ကာယကို ရှုမှတ်ရသောကြောင့် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပေသည်။

နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ ကိုက်ခဲတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတာက ဝေဒနာကို ရှုမှတ်ရသောကြောင့် ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဖြစ် ပေသည်။

စိတ်ထွက်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတာက စိတ်ကို ရှုမှတ်ရသောကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပေသည်။

နားကကြားလာသည့် အသံကို ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု ကြားကာမျှမတ္တသဘောကို ရှုမှတ်ရတာက ကြားတဲ့သဘောကို ရှုမှတ် ရသောကြောင့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်

ထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးလုံး ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးနေပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ကိုယ်တွေ့၊ လက်တွေ့ ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ် လိုက်သောအခါ မိမိတို့မှာ ဘယ်ဓာတ်ခံပါလာသည်ကို သိလာတတ် ကြပေသည်။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် ဖောင်း တယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု ကိုယ်ကာယကို ရှုမှတ်ရ တာ မိမိအတွက် သမာဓိ ပို၍ဖြစ်တယ်၊ သဘောတရားတွေ ပို၍ ထင်ရှားတယ်၊ ဖြစ်မှုပျက်မှုများလည်း ပို၍ထင်ရှားတယ်ဟု သိကြ ရပေသည်။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နာကျင်ကိုက်ခဲမှု စသော ဝေဒနာ များကို ရှုမှတ်ရတာက မိမိအတွက် သမာဓိ ပို၍ဖြစ်တယ်၊ တိုးတိုး နာ၍ ပြန်ပြန်လျော့တဲ့သဘောတွေ ပို၍ထင်ရှားတယ်၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုများလည်း ပို၍ထင်ရှားတယ်ဟု သိကြရပေသည်။ ဤ ကဲ့သို့ ကာယနှင့်ဝေဒနာကို၌ ပို၍သိလာကြလျှင် မိမိတို့မှာ အလောဘ၊ အဒေါသဓာတ်ခံများ ပါလာတယ်ဟု သိကြရပေသည်။

ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ် စသည်ဖြင့် စင်္ကြံလျှောက်တဲ့ အခါမှာလည်း ကြွလိုက်တဲ့အခါ ပေါ့ပေါ့တက်သွားတဲ့သဘော၊ လှမ်း လိုက်တဲ့အခါ ပေါ့ပေါ့ပြီး ရွေ့သွားတဲ့သဘော၊ ချလိုက်တဲ့အခါ လေး လေးပြီး ကျသွားတဲ့သဘောများ ပို၍ထင်ရှားတယ်။ ကြွစက ဖြစ် ကြွဆုံးမှာ ပျက်၊ လှမ်းစက ဖြစ် လှမ်းဆုံးမှာ ပျက်၊ ချစက ဖြစ် ချဆုံးမှာ ပျက်သွားတာများလည်း ပို၍ထင်ရှားတယ်။ ဤကဲ့သို့ စင်္ကြံ လျှောက်ရာ၌ ပို၍သိရလျှင် မိမိတို့မှာ အလောဘ၊ အဒေါသ ဓာတ်ခံပါလာတယ်ဟု သိကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မိမိတို့မှာ အလောဘ၊ အဒေါသဓာတ်ခံပါလာသည် ဟု သိကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဟူသော ဤသတိပဋ္ဌာန်တရား(၂)ပါးကို ဆက်လက်၍ ပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိသွားသည်အထိ ပြည့်စုံသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အလောဘပါလာ၊ ကာယဝေဒနာ၊
ရှုမှတ်ပါ၊ မှန်စွာမြည့်စုံမည်။

အဒေါသပါလာ၊ ကာယဝေဒနာ၊
ရှုမှတ်ပါ၊ မှန်စွာမြည့်စုံမည်။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု ကိုယ်ကာယကို ရှုမှတ်ရတာထက်၊ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု စသည့် ဝေဒနာများကို ရှုမှတ်ရတာထက် စိတ်ကူးတယ် ကြံစည်တယ် ဟု စိတ်ကို ရှုမှတ်ရတာက ပိုပြီး ရှုမှတ်လိုကောင်းတယ်၊ စိတ်၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုတွေလည်း ပို၍ထင်ရှားတယ်။ အသံကို ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု ကြားကာမျှမတ္တမှာ တည်အောင် ရှုမှတ်ရတာ ပိုကောင်းတယ်၊ အသံ၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုတွေလည်း ပို၍ထင်ရှားတယ်ဟု သိရ၏။ ဤကဲ့သို့ စိတ္တနှင့်ဓမ္မတို့၌ ပို၍သိလာကြလျှင် မိမိတို့မှာ အမောဟဓာတ်ခံပါလာတယ်ဟု သိကြရပေသည်။

ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ် စသည်ဖြင့် စင်္ကြံလျှောက်တဲ့ အခါမှာလည်း ကြွချင်သည့်စိတ်၊ လှမ်းချင်သည့်စိတ်၊ ချချင်သည့် စိတ်များက ရှေးဦးစွာ ထင်ရှားနေလို့ ကြွချင်တယ်၊ လှမ်းချင်တယ်၊ ချချင်တယ်ဟု စိတ်ကို ရှုမှတ်ရတာ ပို၍ကောင်းတယ်။ ကြွချင်သည့်၊ လှမ်းချင်သည့်၊ ချချင်သည့်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် ပျက်ပျက်

သွားတာ ပို၍ထင်ရှားတယ်ဟု သိကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စင်္ကြံ
လျှောက်ရာ၌ စိတ်၏ ဖြစ်ပျက်သဘောကို ပို၍သိရလျှင် မိမိတို့မှာ
အမောဟဇာတ်ခံပါလာသည်ဟု သိကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မိမိတို့မှာ အမောဟဇာတ်ခံပါလာသည်ဟု သိကြရ
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဓမ္မာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်ဟူသော ဤသတိပဋ္ဌာန်တရား(၂)ပါးကို ဆက်လက်၍
ပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များ
ရသည်အထိ ပြည့်စုံသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ
များ ဖွင့်ပြကြပါသည်။ (အဋ္ဌသာလိနီ-ဋ္ဌ-၁၇၃)

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အမောဟပါလာ၊ စိတ္တဓမ္မာ၊
ရူမုတ်ပါ၊ မှန်စွာပြည့်စုံမည်။

ဤကဲ့သို့ အလောဘ၊ အဒေါသဇာတ်ခံပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝေဒနာနုပဿနာသတိ
ပဋ္ဌာန်တို့ကို ရှုမှတ်ပွားများခြင်းဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိသည်အထိ ပြည့်စုံသွားကြမည်
ဖြစ်ပေသည်။

အမောဟဇာတ်ခံပါလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ္တာနုပဿ
နာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ရှုမှတ်ပွားများခြင်း
ဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်
တို့ကို ရရှိကြသည်အထိ ပြည့်စုံသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ယခုဘဝ ကောင်းမြတ်လှ

ယခုဘဝ ကောင်းမြတ်လှဆိုသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သော အနမတဂ္ဂသုတ္တန် တရားဒေသနာတော်အရ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၏ ဘဝသည် အစရာမရအောင် ကြာညောင်းခဲ့ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အစရာမရအောင် ကြာညောင်းခဲ့သည့် မရေမတွက်နိုင်သော ဘဝပေါင်းများစွာတို့တွင် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရရှိထားသော လူ့ဘဝသည် အကောင်းမြတ်ဆုံး လူ့ဘဝ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အကောင်းမြတ်ဆုံး လူ့ဘဝဖြစ်သည်ဟု ဆိုရသည်မှာ လူ့ဘဝ၏ သက်တမ်းတွေ သိပ်ရှည်နေလို့လည်း အကောင်းမြတ်ဆုံး လူ့ဘဝ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုရခြင်းလည်း မဟုတ်ပေ။ ယခုအခါ လူ့ဘဝ၏ သက်တမ်းသည် (၇၅)နှစ်တမ်းမျှသာ ရှိပေတော့သည်။

ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ သိပ်ပေါများကြွယ်ဝနေလို့လည်း အကောင်းမြတ်ဆုံး လူ့ဘဝဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုရခြင်းလည်း မဟုတ်ပေ။

ဘုန်းတန်ခိုးအာနဘော်တွေ သိပ်ကြီးနေလို့လည်း အကောင်းမြတ်ဆုံး လူ့ဘဝဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုရခြင်းလည်း မဟုတ်ပေ။ အကောင်းမြတ်ဆုံး လူ့ဘဝဖြစ်သည်ဟု ဆိုရခြင်းမှာ အပါယ်တံခါးပိတ်သည့် သောတာပန် အဆင့်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိသွားနိုင်သည့် လူ့ဘဝ ဖြစ်၍ အကောင်းမြတ်ဆုံး လူ့ဘဝဖြစ်သည်ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယခုအချိန်အခါမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ တရား ရကြောင်း အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာကြီး လေးမျိုး ရရှိနေသည်ဟု အဋ္ဌ ကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် နည်းမှန်လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ပါက အပါယ်တံခါးပိတ်သည့် သောတာပန်အဆင့်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိသွားနိုင် သောကြောင့် အကောင်းမြတ်ဆုံး လူ့ဘဝဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေသည်။

အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားသည့် တရားရကြောင်း အခွင့် ကောင်းအခွင့်သာကြီး လေးမျိုးမှာ -

- ၁။ ဗုဒ္ဓါပျာဒကွဏ္ဍော = ဘုရားပွင့်တော်မူလာသည့် သာသနာတော် ကြီး ရှိနေသည့်ခဏဟူသော အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာ၊
- ၂။ မဇ္ဈိမဒေသေဉ္စုပျာဒကွဏ္ဍော = မဇ္ဈိမဒေသ၊ အိန္ဒိယပြည်၌ လူ ဖြစ်ရသည့်ခဏဟူသော အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာ၊
- ၃။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ပဋိလဒ္ဓကွဏ္ဍော = အယူကောင်းအယူမှန် ရှိနေ သည့်ခဏဟူသော အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာ၊
- ၄။ ဆန္ဒအာယတနာနံ အဝေကလ္လကွဏ္ဍော = မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တည်းဟူသော အကြည်ဓာတ်ခြောက်ဖြာ မချို့တဲ့သည့်ခဏဟူသော အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာကြီး လေးမျိုး ရှိနေသည့်အခိုက်မှာ တရားရနိုင်သည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားပါသည်။ (ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ-၂ / ၃၀၄)

အကျယ်သိဖွယ်ရာ

၁။ ဗုဒ္ဓပျံဒကွဏော = ဘုရားပွင့်တော်မူလာသည့် သာသနာတော် ကြီး ရှိနေသည့်ခဏဟူသော အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာဟု ဆိုရာ ။ -

အချို့သော အဋ္ဌကထာများတွင် ဗုဒ္ဓပျံဒ နဝမ ခဏဟု ဖွင့်ပြ ကြပါသည်။ ဗုဒ္ဓ-က မြတ်စွာဘုရား၊ ဥပ္ပါဒ-က ဖြစ်တာ ပွင့်တော်မူ တာ၊ နဝမ-က ကိုးခုမြောက်၊ ခဏ-က အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာဟု ဆိုရပါသည်။ ဘုရားပွင့်တော်မူလာသော ကိုးခုမြောက် အခွင့်ကောင်း အခွင့်သာဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

ကိုးခုမြောက်ဆိုတော့ ကိုးခု၏အောက်မှာ ရှစ်ခုရှိပေသည်။ ယင်းရှစ်ခုကိုတော့ အက္ခဏ = တရားမရနိုင်တဲ့ အခွင့်ဆိုးအခါဆိုး ကြီး ရှစ်မျိုးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- (က) ငရဲဘုံ ငရဲဘဝမှာ ဖြစ်နေရတဲ့အခါ၊
- (ခ) တိရစ္ဆာန်ဘဝမှာ ဖြစ်နေရတဲ့အခါ၊
- (ဂ) ပြိတ္တာဘုံ ပြိတ္တာဘဝမှာ ဖြစ်နေရတဲ့အခါ၊
- (ဃ) ရုပ်သာရိ၍ နာမ်(စိတ်)မရှိတဲ့ အသညသတ်ဘုံမှာ ဖြစ်နေရတဲ့အခါ၊
- (င) ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာမရှိတဲ့ ပစ္စန္နရစ်အရပ်မှာ ဖြစ်နေ ရတဲ့အခါ၊
- (စ) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နေရတဲ့အခါ၊
- (ဆ) ဆွံ့အ ချို့တဲ့ ပညာမဲ့ ဖြစ်နေရတဲ့အခါ၊
- (ဇ) သာသနာပအခါမှာ လူဖြစ်ရတဲ့အခါဟူသော အခွင့်ဆိုး အခါဆိုးကြီး ရှစ်မျိုးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ ခဲ့ပါသည်။

ဤအခွင့်ဆိုးအခါဆိုးကြီး ရှစ်မျိုးကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် လွန်မြောက်၍ ဘုရားပွင့်တော်မူလာသည့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားများ ရှိနေသည့် ကိုးခုမြောက် သာသနာတော်ကြီးနှင့် လာ၍ တွေ့ကြုံနေရခြင်းသည် ယခုဘဝမှာ တရားရသွားဖို့ရာ (၁)နံပါတ် အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာကြီး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဘုရားပွင့်လော၊ ကိုးခွင့်သာ၊
မှန်စွာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။
သောတာပန္နာ၊ မြစ်ဖို့ရာ၊
မှန်စွာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။

၂။ မဇ္ဈိမဒေသ၊ အိန္ဒိယပြည်၌ လူဖြစ်ရသည့်ခဏဟူသော အခွင့် ကောင်းအခွင့်သာဟု ဆိုရာ၌ -

ယခုအချိန်အခါတွင် အိန္ဒိယပြည်မှတစ်ဆင့် ထေရဝါဒနိုင်ငံများ သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော် ပျံ့နှံ့သွားပြီးဖြစ်၍ မြန်မာပြည်ကဲ့ သို့ သာသနာထွန်းကားသည့်အရပ်မှာ နေထိုင်ရခြင်းသည် ယခုဘဝ မှာ တရားရသွားဖို့ရာ (၂)နံပါတ် အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာကြီး ဖြစ် သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သာသနာထွန်းပါ၊ အရပ်မှာ၊
နေတာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာပြည်သည် ယခုအချိန်အခါမှာ သာသနာအထွန်းကားဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ထေရဝါဒနိုင်ငံများနှင့် ကမ္ဘာလူထုအများကပါ သတ်မှတ် ထားကြပေသည်။ မြန်မာပြည်မှ သာသနာတော်ကို ယုံကြည်အားကိုး လျက် ရှိကြပေသည်။

ယုံကြည်အားကိုးရပုံမှာ မြန်မာပြည်၌ ပရိယတ္တိသာသနာ အတွက် ပိဋကတ်(၃)ပုံကို နှုတ်ငုံဆောင်နိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ထွက်ပေါ် လျက်ရှိပေသည်။ ပိဋကတ်(၃)ပုံကို အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာနှင့်တကွ တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားပို့ချပေးနိုင်သည့် ဆရာတော်များ ရှိနေပေသည်။ ပဋိပတ္တိသာသနာအတွက် မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက်သည်အထိ ရည်မှန်း၍ ကိုယ်တော်တိုင် အားထုတ်ကြပြီး ကျင့်ကြံပုံ နည်းမှန် လမ်းမှန်များကို ညွှန်ပြပေးနေသည့် ဆရာတော်၊ သံဃာတော်များလည်း ရှိနေကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယုံကြည်အားကိုးကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာပြည်မှ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့သည် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ သွားရောက်၍ အလုပ်အကိုင်များ လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြပေသည်။ တရားဓမ္မအနေဖြင့် ပျော်မွေ့ကြသည် မဟုတ်ပေ။ တရားတွေကို တကယ်အလိုရှိလာကြသောအခါ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာကြရပေသည်။ အမေရိကန်၊ ကနေဒါ၊ ဩစတြေးလျ စသည်တို့မှ တရားဓမ္မကို အလိုရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာကြရပြီး ရိပ်သာအသီးသီးတို့၌ အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ မြန်မာပြည်သည် ယခုအချိန်အခါ၌ သာသနာအထွန်းကားဆုံးဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားလှပါပေသည်။

၃။ အယူကောင်းအယူမှန်ကို ရရှိထားသော အခွင့်ကောင်းအခွင့် သာဟု ဆိုရာ၌ -

ကောင်းသည့်အမှုကိုပြုလျှင် ကောင်းသည့်ကံများဖြစ်သည်။ ကောင်းကျိုးများကို ဤဘဝ၌လည်း ခံစားရရှိသည်။ နောက်နောင် ဘဝများ၌လည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးများကို ခံစားရရှိနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းရှေ့သွားရှိသော အသိဉာဏ်။

မကောင်းသည့်အမှုများကိုပြုလျှင် မကောင်းသည့် အကုသိုလ်ကံများဖြစ်သည်။ ဤဘဝနှင့် နောက်နောင်ဘဝတို့၌ ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့နှင့် တွေ့ကြရပေသည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းရှေ့သွားရှိသော အသိဉာဏ်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်သဖြင့် အမှတ်တွေ ပြည့်သွားသော အခါ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းရှေ့သွားရှိသော အသိဉာဏ်ဟူသော အယူကောင်းအယူမှန် ရှိနေခြင်းသည် ယခုဘဝမှာ တရားထူး တရားမြတ်ရသွားဖို့ရာ (၃)နံပါတ် အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာကြီး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အယူကောင်းရှိတာ၊ မိမိမှာ၊
မှန်ခွာခွင့်ကောင်းဖြစ်ပေသည်။

၄။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဟူသော အကြည်ဓာတ်ခြောက်ဖြာ မချို့တဲ့သည့်ခဏဟူသော အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာဟု ဆိုရာ၌ -

မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်ဟူသော အကြည်ဓာတ်ခြောက်ဖြာ တစ်ခုခု ချို့တဲ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုဘဝမှာ တရားမရနိုင်တော့ပေ။ အထူးသဖြင့် စိတ်အကြည်ဓာတ် ချို့တဲ့သွားပါက တရားမရနိုင်တော့သည်မှာ အထူးပင် တင်ရှားလှပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့သန္တာန်၌ မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်ဟူသော အကြည်ဓာတ်ခြောက်ဖြာ အပြည့်အစုံရှိနေခြင်းသည် ယခုဘဝမှာ

တရားရသွားဖို့ရာ (၄)နံပါတ် အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာကြီးဟု ဆိုရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အကြည်ဓာတ်ခြောက်ဖြာ၊ ပြည့်စုံတာ၊ မှန်ခွာခွင့်ကောင်းမြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ -

- * ဘုရားပွင့်တော်မူလာသည့် (၉)ခုမြောက် အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာ၊
- * သာသနာထွန်းကားသည့် အရပ်မှာ နေထိုင်ရခြင်း အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာ၊
- * မိမိတို့မှာ အယူကောင်းအယူမှန်ရှိနေခြင်း အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာ၊
- * မိမိတို့မှာ အကြည်ဓာတ်ခြောက်ဖြာ ပြည့်စုံနေခြင်း အခွင့်ကောင်းအခွင့်သာဟူသော ဤအခွင့်ကောင်းအခွင့်သာကြီး (၄)မျိုးရှိနေ၍ တရားရနိုင်သောကြောင့် ယခုဘဝကောင်းမြတ်လှပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ယခုဘဝ တရားရနိုင်ခြေ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုဘဝမှာ အနည်းဆုံး အပါယ် တံခါးပိတ်သည့်အဆင့် သောတာပန်ဖြစ်သည်အထိ တရားရအောင် အားထုတ်မည်ဟု ရည်ရွယ်ချက်ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ များကြပေသည်။ ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့်အတိုင်း အားထုတ်ပါကလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်အရ တရားရသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ယခုဘဝမှာ တရားရနိုင်ကြောင်း ဖြစ်သည့် ရခဲခြင်းတရား ၄-ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ ခဲ့ပါသည်။

- ၁။ ကိစ္ဆော မနဿပဋိလာဘော = အလွန်ရခဲသည့် လူအ ဖြစ်ကို ရရှိထားခြင်း၊
- ၂။ ကိစ္ဆံ မစ္ဆာနဇီဝိတံ = အလွန်ရှင်နိုင်ခဲသည့် အသက်ရှင်နေခြင်းကို ရရှိထားခြင်း၊

၃။ ကိစ္ဆံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ = အလွန်ကြားနာရခဲသည့် သူ
တော်ကောင်းတရားတို့ကို နာ
ကြားနေခြင်း။

၄။ ကိစ္ဆော ဗုဒ္ဓါနမုပ္ပါဒေါ = အလွန်တွေ့ကြုံနိုင်ခဲ့သည့် မြတ်
စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး
နှင့် တွေ့ကြုံနေခြင်းဟူသော
ဤရခဲခြင်းတရား ၄-ပါး ဗုဒ္ဓ
ဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌
ရှိနေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤရခဲခြင်းတရား ၄-ပါး မိမိတို့သန္တာန်၌ ရှိနေသည့်အခိုက်မှာ
နည်းမှန်လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ပါက
အပါယ်တံခါးပိတ်သည့်အဆင့် သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ တရားထူး
တရားမြတ်များ ရရှိသွားနိုင်မည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်
ဖြစ်ပါသည်။

အကျယ်သိပ္ပံ

၁။ အလွန်ရခဲသည့် လူ့အဖြစ်ကို ရရှိထားခြင်းဟု ဟောကြားရာ၌-
လူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းပုံကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်
တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်သည်းပေါ်မှာ
မြေမှုန့်လေးတင်ပြီး ရဟန်းတော်များကို မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါ
သည်။ “ချစ်သားရဟန်းတို့ ... သင်တို့ရရှိထားသည့် လူ့ဘဝသည်
ငါဘုရား လက်သည်းပေါ်မှာတင်ထားသည့် မြေမှုန့်လေးလောက်ပင်

ရှိပေသည်။ လူ့ဘဝမှ ကွယ်လွန်စုတေသွားပြီး လူ့ဘဝမှာ လူ့ပြန်ဖြစ် သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငါဘုရား လက်သည်းပေါ်မှာတင်ထားသည့် မြေမှုန့်လောက်ပင်ရှိပေသည်။ လူ့ဘဝမှ ကွယ်လွန်စုတေသွားပြီး အ ပါယ်သို့ ကျသွားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ မဟာပထဝီမြေကြီးမှာရှိ တဲ့ မြေမှုန့်တွေလောက် များပြားသည်” ဟု လူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းပုံကို ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းပုံကို မိန့်ကြားပြီး သောအခါ ဆက်လက်၍ မှာကြားတော်မူသည်မှာ “ဤမျှလောက် ခဲယဉ်းသည့် လူ့ဘဝကို ရရှိထားတဲ့အတွက်ကြောင့် ငါဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီး ရှိနေသည့်အခိုက်တွင် အလုံးစုံသောဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ရောက်ကြောင်း သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတို့ကို အားထုတ်ဖို့ကို မမေ့ကြနှင့်၊ ကျင့်ကြံအားထုတ် နေကြ” ဟု မှာကြားသွားပါသည်။

မှာကြားသွားသည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ် စွာဘုရား အလိုကျဆုံး၊ အနှစ်သက်တော်မူဆုံးဖြစ်သည့် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတို့ကို အချိန်ရသမျှ ပွားများအားထုတ်နေကြပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား အလိုကျဆုံး၊ အနှစ်သက်တော်မူဆုံးဖြစ်သည့် သတိ ပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်နေကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ရှုမှတ်မှုအားများ ပြည့်သွားသောအခါ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်း ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ကျော်မုချ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၂။ အလွန်ရှင်နိုင်ခဲ့သည့် အသက်ရှင်နေခြင်းကို ရထားခြင်းဟု ဟော ကြားရာ၌ - လူတစ်ယောက် အသက်ရှင်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းပုံကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တန်၌ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်မှာ မိမိတို့၏ အသက်သည် ဒီနေ့ရှင်နေပါသော်လည်း နက်ဖြန်ခါ ရှင်ချင်မှ ရှင်တော့မည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဘာကြောင့် နက်ဖြန်ခါ ရှင်ချင်မှ ရှင်တော့မှာလည်းဆိုပါလျှင် အတွင်းက ၉၆-ပါးသော ရောဂါဝေဒနာတွေနှင့် အပြင်က စားလုံလက်နက်၊ အဆိပ် စသည် များပြားသော သေကြောင်းစစ်သည်တွေက အလွန်များပြားလှသောကြောင့် ဒီနေ့ အသက်ရှင်နေပါသော်လည်း နက်ဖြန်ခါ ရှင်ချင်မှ ရှင်တော့မည်ဟု လူတစ်ယောက် အသက်ရှင်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းပုံကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ လူတစ်ယောက် အသက်ရှင်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းလှသောကြောင့် ဒီနေ့ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြုခွင့်ရလျှင် ဒီနေ့ပင် ပြုကြရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။ မိန့်ကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒီနေ့ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်များကို ပြုခွင့်ရလျှင် ဒီနေ့ပင် ပြုနေကြရပေသည်။ အထူးသဖြင့် မြတ်စွာဘုရား အနှစ်သက်တော်မူဆုံးဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရားကို ဒီနေ့အားထုတ်ခွင့်ရလျှင် ဒီနေ့ပင် အားထုတ်နေကြရပေသည်။

၃။ အလွန်ကြားနာရခဲသည့် သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားရခြင်းဟု ဟောကြားရာ၌ -

ဒါနတရား၊ သီလတရား၊ သမထတရားတို့ကို နာကြားဖို့ရာ မခဲယဉ်းလှပေ၊ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ နာကြားခဲ့ဖူးကြပေသည်။ သာသနာပအခါတွင် လူဖြစ်စဉ်အခါ၌လည်း ဒါနတရား၊ သီလတရား၊ သမထတရားတို့ကို နာကြားခဲ့ဖူးကြပေသည်။ သာသနာပအခါမှာ ဝိပဿနာတရား မရှိ၍ မနာကြားကြပေ။

သာသနာတွင်းမှာလည်း ဒါနခေတ်၊ သီလခေတ်များ၌ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို နာကြားခွင့် မရကြပေ။ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားသည့် ခေတ်အခါနှင့် ကြိုခိုက်မှာသာ နာကြားခွင့်ရကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြန်မာပြည်လို သာသနာထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသမှာ နေကြရသောအခါ၌သာ လျှင် နာကြားလို့ရကြပေသည်။ နာကြားရသည့်အတိုင်း အချိန်ရသမျှ အားထုတ်နေကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၄။ အလွန်တွေ့ကြုံနိုင်ခဲ့သည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေရခြင်းဟု ဟောကြားရာ၌ - ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်ဖို့ရာမှာ အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်။ (၄)အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ (၈) အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ (၁၆)အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီတော်တွေကို ဖြည့်ကျင့်နိုင်မှ ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူလာနိုင်ပေသည်။

ဘုရားပွင့်တဲ့အခါမှာသာ သာသနာရှိနိုင်ပေသည်။ သာသနာရှိတဲ့ကမ္ဘာနှင့် သာသနာမရှိတဲ့ သုညကမ္ဘာတို့သည် နှိုင်းစာလို့ မရနိုင်လောက်အောင် သာသနာမရှိတဲ့ သုညကမ္ဘာတွေက များပြားလှပေသည်။ သာသနာရှိတဲ့ကမ္ဘာက အလွန်ပင် နည်းပါးလှပေသည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံဖို့ရာမှာလည်း အလွန်ပင် ခဲယဉ်းလှပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံဖို့ရာ ဘဝါဘဝများက ကုသိုလ်ပါရမီအထူးတို့ကို ဆည်းပူးခဲ့ကြလို့သာ သာသနာတော်ကြီးနှင့် လာ၍ တွေ့ကြုံနေကြရတာ ဖြစ်ပေသည်။ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတွေ ရှိနေသည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် လာ၍ တွေ့ကြုံနေရသည့်အခိုက်မှာ အပါယ်တံခါးပိတ်ကြောင်း။

၄၆

သိထောင်းစရာ ဓမ္မဝဒေသာ

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သည့် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ တရားတို့ကို အချိန်ရသမျှ အားထုတ်နေကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် -

- * အလွန်ရခဲသည့် လှူအဖြစ်ကို ရရှိထားခြင်း၊
- * အလွန်ရှင်နိုင်ခဲ့သည့် အသက်ရှင်နေခြင်းကို ရရှိထားခြင်း၊
- * အလွန်ကြားနာရခဲသည့် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား တို့ကို နာကြားနေခြင်း၊
- * အလွန်တွေ့ကြုံနိုင်ခဲ့သည့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေခြင်းတည်းဟူသော ရခဲခြင်းတရား ၄-ပါးကို ရရှိထားသည့်အခိုက်ဖြစ်၍ နည်းမှန်လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြပါက အ ပါယ်တံခါးပိတ်တဲ့အဆင့် သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ တရား ရရှိသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

အဓိက(၂)ဖြာ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို လည်း ပစ္စည်းခန စွမ်းအားရှိသလောက် ပြုလုပ်လှူဒါန်းနေကြပေ သည်။ ဝိပဿနာတရားကိုလည်း အချိန်ရသမျှ ကိုယ်အား၊ ဉာဏ် အား၊ စွမ်းအားရှိသမျှ အားထုတ်နေကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ် အားထုတ်ကြရာတွင် ဒါနနှင့်ဝိပဿနာတို့၏ အဓိကများကို သိထား ကြမှသာ အကျိုးပို၍ များကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

- ၁။ ဒါနကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုကြရာ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်း သာဖြစ်ခြင်း သောမနဿက အဓိကဖြစ်ပေသည်။
- ၂။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြရာ၌ လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာက အဓိကဖြစ်ပေသည်။

ဒါနအရာမှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာက အဓိကဖြစ်ပုံ

ဒါနကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုကြရာ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ခြင်း သောမနဿက အဓိကဖြစ်သည်ဟု ဆိုရာ၌ ဒါနအကျိုးကြီးပုံကို

ဟောကြားတော်မူသော ဆဋ္ဌင်္ဂဒါနသုတ္တန်ကို ဟောကြားရာတွင် အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က အင်္ဂါ(၃)ပါးကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။

- (က) မလှူမီ ရှေ့အဖို့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ခြင်း၊
- (ခ) လှူနေဆဲအခါမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ခြင်း၊
- (ဂ) လှူပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ခြင်းဟူ၍ အင်္ဂါ(၃)ပါး ဟောကြားတော်မူပါသည်။

ဤအင်္ဂါ(၃)ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဒါနကုသိုလ်သည် မဟာပွလ = ကြီးသောအကျိုးရှိသည်ဟု ဟောကြားတော်မူပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါနကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုကြရာ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ခြင်း သောမနဿက အဓိကဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြရပေသည်။

ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းပုံ

- (က) မလှူမီ ရှေ့အဖို့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းပုံမှာ -

မိမိတို့မှာ ဓမ္မိယလဒ္ဓ = တရားသဖြင့် ရှာဖွေလို ရရှိထားသော စင်ကြယ်သည့် လှူဖွယ်ပစ္စည်းများလည်း ရှိနေသည့်အခိုက်၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသည်များ ကင်းအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြသော စင်ကြယ်သည့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်လည်း တွေ့ကြုံနေရသည့် အခိုက်အတန့်၊ မိမိတို့မှာ စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရားကလည်း ထက်သန်နေသည့်အခိုက်မှာ လှူဒါန်းရတော့မည်၊ လှူဒါန်းရတော့မည်ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြရပေသည်။

(ခ) လှူဒါန်းနေဆဲအခါမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းပုံမှာ -

မိမိတို့ ရည်မှန်းခဲ့သည့်အတိုင်း ဓမ္မိယလဒ္ဓ = တရားသဖြင့် ရှာဖွေလို ရရှိထားသော စင်ကြယ်သည့် လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကိုလည်း လှူဒါန်းရပေသည်။ မိမိတို့ ရည်မှန်းခဲ့သည့်အတိုင်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသည်တို့ ကင်းအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြသော စင်ကြယ်သည့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း လှူဒါန်းရပေပြီ။ စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရားကလည်း ထက်သန်စွာဖြင့် လှူဒါန်းရပေပြီဟု လှူဒါန်းနေဆဲခဏမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြရပေသည်။

(ဂ) လှူဒါန်းပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းပုံမှာ -

မိမိတို့သည် ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်သူ အမွေခံ ဆိုးတို့နှင့် ဆက်ဆံနေသောကြောင့် မခိုင်မာသည်။ အနှစ်သာရမဟုတ်သည့် ပစ္စည်းဥစ္စာတွေထဲမှ ခိုင်မာသည်။ အနှစ်သာရဖြစ်သည့် ဒါနကုသိုလ် အနှစ်သာရကို ထုတ်ယူရပေသည်ဟု လှူပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မလှူမီ ရှေ့အဖို့ကလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ လှူနေဆဲအခါမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ လှူပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် လှူဒါန်းရသည့် ဒါနကုသိုလ်သည် မဟပ္ပလ = ကြီးသောအကျိုးရှိသည်ဟု မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့သောကြောင့် ဒါနကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာက အဓိကဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဒါနအရာ၊ ဝမ်းမြောက်တာ၊
မှန်ခွာအဓိကဖြစ်ပေသည်။

ဒါနကုသိုလ် အနှစ်သာရဖြစ်ပုံ

ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုကြသောအခါ မလှူမီက မိမိတို့၏ လှူဖွယ်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတို့သည် ရုပ်တရားတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ပကတိသောမျက်စိဖြင့်လည်း မြင်ကောင်းပေသည်။ ကိုင်တွယ်သုံး သပ်လို့လည်း ရကောင်းပေသည်။ ရန်သူမျိုးငါးပါးတို့နှင့်လည်း အမြဲ ဆက်ဆံနေပေသည်။

လှူဒါန်းလိုက်ပြီးသောအခါ အလှူရှင် မိမိတို့သန္တာန်၌ ရရှိလာ သည့် ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့သည် နာမ်တရားများ ဖြစ်သွားသော ကြောင့် ပကတိသောမျက်စိဖြင့်လည်း မမြင်ကောင်းတော့ပေ။ ကိုင် တွယ်သုံးသပ်လို့လည်း မရကောင်းတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ရန်သူမျိုး ငါးပါးတို့တွင် မည်သည့်ရန်သူကမှ ဖျက်ဆီးလို့ မရတော့ပေ။ နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အခိုင်အမာ အနှစ်သာရအဖြစ်ဖြင့် လိုက်ပါသွားပေသည်။ အကျိုး ငါးမျိုးကိုလည်း ရရှိစေသည်။

ဒါန၏ အကျိုးငါးမျိုး ရရှိသည်ကို သိရပါက ပို၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြရပေသည်။

အကျိုးငါးမျိုးမှာ -

- ၁။ ယခုဘဝမှစ၍ နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အသက် ရှည်ခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။

အဓိက(၂)ခြာ သိထောင်းစရာ

- ၂။ အဆင်းသဏ္ဍာန် လှပတင့်တယ်ခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။
- ၃။ ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။
- ၄။ မိမိတို့ကို ကူညီစောင့်ရှောက်မည့် အခြံအရံပရိသတ်များ ပေါများခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။
- ၅။ အရာရာမှာ မိမိတို့က အစိုးရခြင်း အကျိုးကိုလည်း ရရှိနိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သက်ရှည်ဆင်းလှ၊ ချမ်းသာရ၍၊ များလှခြံရံ၊ စိုးရပြန်၊ ငါးတန်ခါနအကျိုးတည်း။

ဒါနကုသိုလ်သည် အကျိုးငါးမျိုးကို ရရှိစေလျက် ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အနှစ်သာရအဖြစ်ဖြင့် အခိုင်အမာ လိုက်ပါနိုင်သည့်သာဓက မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက ရှိခဲ့ဖူးပေသည်။

ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက ဒါနကုသိုလ်ပြုသည့် ရဟန်းတော်နှင့် ဒါနကုသိုလ် မပြုသည့် ရဟန်းတော်တို့ အတူတကွ နေထိုင်ကြပေသည်။ ထိုရဟန်းတော်နှစ်ပါးတို့သည် ဒါနပြုဖို့၊ မပြုဖို့ အချင်းချင်း ဆွေးနွေးလို့ မရရှိခဲ့ကြပေ။ ဘဝသက်တမ်း ကုန်သွားသောအခါ ပျံလွန်တော်မူသွားကြပြီး နတ်ပြည်၌သွား၍ ဖြစ်ကြရပေသည်။

ကဿပမြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား နှစ်ဆူအကြားမှာ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်တို့၌ပင် အဖန်ဖန် ဖြစ်ကြပေသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာသောအခါ ကောသလမင်းကြီး၏ နန်းတော်၌ လူလာဖြစ်ကြပေသည်။ ဒါနကုသိုလ် ပြုထားသည့် ရဟန်းတော်က မင်းကြီး၏သားတော် လာဖြစ်ပေသည်။ ဒါနကုသိုလ် မပြုခဲ့သည့် ရဟန်းတော်က အလုပ်အကျွေး အခိုင်းအစေ၏သား လာဖြစ်ပေသည်။ တစ်နေ့တည်းပင် မွေးဖွားကြပေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ သားငယ်နှစ်ယောက်တို့၏ အမည်ပေးမင်္ဂလာပြုဖို့ရာ နန်းတွင်းသူလူကြီးများ နန်းတော်ပြင်ပသို့ထွက်၍ စီစဉ်နေကြရာတွင် သူငယ်နှစ်ယောက်တို့သည် အချင်းချင်း စကားပြောကြပေသည်။ မင်းကြီး၏သားတော်က မြတ်သောနေရာမှနေ၍ ယုတ်နိမ့်သည့် ညောင်စောင်းမှာနေရသည့် အလုပ်အကျွေး အခိုင်းအစေ၏ သားကို ဤသို့ ပြောကြားလေသည်။

“သင်ရဟန်းဖြစ်စဉ်က ဒါနပြုဖို့ရာ တိုက်တွန်းသည့် ကျွန်ုပ်၏ စကားကို နားမထောင်ခဲ့၍ ယုတ်ညံ့တဲ့ ကြမ်းတမ်းသည့် အခင်းအရံများဖြင့် နေရပေသည်။ အကျွန်ုပ်ကို သင်ကြည့်စမ်းပါ။ မြင့်မြတ်တဲ့ နေရာ၌ သိမ်မွေ့နူးညံ့သည့် အခင်းအရံများဖြင့် နေထိုင်ရပေသည်။ အကျွန်ုပ်၏ စကားကို သင်နားမထောင်ခဲ့သည့်အတွက်ကြောင့် ယုတ်နိမ့်သည့် ကြမ်းပြင်၌ ကြမ်းတမ်းသည့် အခင်းအရံများဖြင့် နေရပေသည် ဟု အပြစ်တင်စကား ပြောကြားလိုက်ပေသည်။

ဒါနကုသိုလ် မပြုခဲ့သည့် အခိုင်းအစေ၏ သားကလည်း ပြန်၍ ချေပပြောဆိုသည်။ “သိမ်မွေ့နူးညံ့သည့် အခင်းအရံတို့သည်လည်း ပထဝီဓာတ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ကြမ်းတမ်းသည့် အခင်းအရံများသည်လည်း ပထဝီဓာတ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပထဝီဓာတ်ချင်း အတူတူဖြစ်ပါလျက် သင်မာနတွေ့တက်ဖို့ မလိုပါဘူး” ဟု ပြန်၍ ချေပလေသည်။

ထိုသူငယ်နှစ်ဦးတို့၏ ပြောဆိုနေသော စကားများကို အစ်မတော် သုမနမင်းသမီး ကြားရသောအခါ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွား၍ လျှောက်ထားလေသည်။ “မြတ်စွာဘုရား ... မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးရှိပါသည်။ သဒ္ဓါတရားချင်းလည်း တူကြပါသည်။ သီလတရားချင်းလည်း တူကြပါသည်။ ပညာတရားချင်းလည်း တူကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ပင် တူကြပါသော်လည်း တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်က ဒါနကုသိုလ် ပြုပါသည်။ တစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်က ဒါနကုသိုလ် မပြုပါ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့ အကျိုးပေးခြင်း တူကြပါသလား။ ထူးကြပါသလားဘုရား”ဟု မေးလျှောက်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူသည်မှာ “သုမနမင်းသမီး ... အကျိုးပေးခြင်း မတူကြပေဘူး။ ဒါနကုသိုလ် ပြုထားသောပုဂ္ဂိုလ်က ဒါနကုသိုလ် မပြုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ ကိုယ့်ကို ကူညီစောင့်ရှောက်မည့် အခြံအရံပရိသတ် ပေါများခြင်း၊ အရာရာမှာ မိမိက အစိုးရခြင်းဟူသော ဤအကျိုးငါးမျိုးဖြင့် သာလွန် လွှမ်းမိုးနေပေသည်” ဟု ဖြေကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် သုမနမင်းသမီးက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ အကျိုးပေးခြင်း တူသွားကြပါပြီလားဘုရား”ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူသည်မှာ “သုမနမင်းသမီး ... နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားတဲ့အခါမှာလည်း အကျိုးပေးခြင်း မတူကြပေ။ ဒါနကုသိုလ် ပြုထားသည့် နတ်သားက ဒါနကုသိုလ် မပြုထားသည့် နတ်သားကို နတ်၌ဖြစ်သော အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံတွေ ပေါများခြင်း၊ အစိုးရခြင်းဟူသော

ဤအကျိုးငါးပါးပင် သာလွန် လွှမ်းမိုးနေပေသည်”ဟု ဖြေကြားတော် မူလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် သုမနမင်းသမီးက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “ထို ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့သည် လူ့ပြည်သို့ ပြန်ရောက်လာကြတဲ့အခါ အကျိုး ပေးခြင်း တူသွားကြပါပြီလားဘုရား”ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက “သုမနမင်းသမီး ... လူ့ပြည်သို့ ပြန်ရောက် လာကြတဲ့အခါမှာလည်း အကျိုးပေးခြင်း မတူကြပေ။ ဒါနကုသိုလ် ကောင်းမှု ပြုထားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်က မပြုထားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှည့်ဖြစ် သော အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံ ပရိသတ် ပေါများခြင်း၊ အစိုးရခြင်းဟူသော ဒီအကျိုးငါးပါးပင် သာ လွန် လွှမ်းမိုးနေပေသည်”ဟု ဖြေကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ထို့နောက် သုမနမင်းသမီးက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “ထို ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့သည် သာသနာဘောင်သို့ဝင်၍ ရဟန်းပြုကြသော အခါ အကျိုးပေးခြင်း တူသွားကြပါပြီလားဘုရား”ဟု လျှောက်ထား ပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက “သုမနမင်းသမီး ... အကျိုးပေးခြင်း မတူ ကြပေ။ ဒါနကုသိုလ် ပြုထားသည့် ရဟန်းတော်က ဒါနကုသိုလ် မပြု သည့် ရဟန်းတော်ကို သင်္ကန်းပေါများခြင်း၊ ဆွမ်းပေါများခြင်း၊ ကျောင်း ပေါများခြင်း၊ ဆေးပစ္စည်းပေါများခြင်း၊ အတူနေ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ အကြည်ညိုကို ခံယူရခြင်းဟူသော ဒီအကျိုးငါးမျိုး သာလွန် လွှမ်းမိုး နေပေသည်”ဟု ဖြေကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

သုမနမင်းသမီးက ဆက်လက်၍ မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “ထို ရဟန်းတော်နှစ်ပါးတို့သည် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ ရဟန္တာ

ဖြစ်သွားသောအခါ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားကြရာတွင် တူကြ ပါသလားဘုရား၊ ထူးကြပါသလားဘုရား” ဟု လျှောက်ထားပြန်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားက “သုမနမင်းသမီး ... ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတဲ့ အခါမှာ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားကြရာမှာတော့ တူသွားကြ ပေပြီ” ဟု ဖြေကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ထိုရဟန်းတော်နှစ်ပါးတို့၏ ဝတ္ထုသာဓကဖြင့် ဒါနကုသိုလ်သည် အကျိုးငါးမျိုးကို ရရှိစေလျက် ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် အနှစ်သာရအဖြစ်ဖြင့် အခိုင်အမာ လိုက်ပါနိုင်သည်မှာ ထင်ရှားလှ ပေသည်။

ဝိပဿနာအရာမှာ ဥပေက္ခာက အဓိကဖြစ်ပုံ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရာတွင် လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာက အဓိကဖြစ်ပေသည်။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ခြင်း သောမနဿက အဓိကမဟုတ်တော့ပေ။ ဝိပဿနာရှုနေဆဲ ခဏမှာပင် ယောဂီက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းလိုက် ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်သွားလျှင် စိတ်တွေ ပျံ့လွင့်သွားပေသည်။ ထို့ကြောင့် သမာဓိပျက်သွားပေသည်။ သမာဓိပျက်သွားသောကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်လည်း မဖြစ်တော့ပေ။ ဝိပဿနာဉာဏ် မဖြစ်ပါက မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များလည်း မရနိုင်တော့ဘဲ ဖြစ် သွားတတ်ကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာယောဂီတို့သည် ဝိပဿနာရှုနေဆဲအခါမှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးမသွင်းကြရပေ။ လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားကောင်းတာ၊ တရားဆိုးတာတို့ကိုလည်း လျစ်လျူရှုကြရပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများကြရာတွင် ဉာဏ်စဉ်အားလျော်စွာ တစ်ခါတစ်ရံ တရားရှုမှတ်လို့ ကောင်းကြပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တရားရှုမှတ်လို့ မကောင်းဘဲ ဖြစ်ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားရှုမှတ်လို့ ကောင်းသည့်အခါမှာ ရှေ့သို့ ဆက်လက်၍ ကောင်းမှ ကောင်းပါတော့မလား၊ ကောင်းလာတော့မည်ထင်တယ်၊ တရားတွေ ထူးခြားလာတော့မည်ထင်တယ် စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်မှု၊ ကြံစည်စိတ်ကူး မှုများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။

တရားရှုမှတ်လို့ မကောင်းပြန်တော့လည်း တရားတွေ ကျသွား ပြီထင်တယ်၊ တရားတွေ ရမှရနိုင်ပါတော့မလားဟု ဆင်ခြင်မှုများ၊ ကြံစည်စိတ်ကူးမှုများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားတွေ ကောင်းတာကိုလည်းဆင်ခြင်၊ မကောင်းတာတွေကိုလည်း ဆင်ခြင် နေပါက ကောင်းသည့် သုခ၊ မကောင်းသည့် ဒုက္ခဟူသော အဖို့နှစ်ပါး ၌ ကျရောက်နေ၍ ဥပေက္ခာမဖြစ်တော့ပေ။

ထိုသို့ သုခဘက်သို့ကျလိုက်၊ ဒုက္ခဘက်သို့ကျလိုက် ဖြစ်နေခြင်းသည် စိတ်တွေ ပျံ့လွင့်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စိတ်တွေ ပျံ့လွင့်နေခဲ့လျှင် တရားတွေ့တာနဲ့၊ တရားတက်တာနဲ့ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် တရားတွေ ရှုမှတ်လို့ ကောင်းတာကိုလည်း လျစ်လျူရှုကြရပေသည်။ တရားတွေ ရှုမှတ်လို့ မကောင်းတာတွေကိုလည်း လျစ်လျူရှုကြရပေသည်။ ဥပေက္ခာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းကြရပေသည်။

တရားတွေ ကောင်းလာလျှင်လည်း ရှုမှတ်မည်၊ မကောင်းလျှင်လည်း ရှုမှတ်မည်။ တရားတွေ တိုးတက်တာ၊ မတိုးတက်တာ တရားသဘောပင် ဖြစ်ပေသည်။ ရှုမှတ်ဖို့ရာမှာတော့ မိမိ၏တာဝန် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဥပေက္ခာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချမ်းသာတာကိုလည်း လျစ်လျူရှုကြရပေသည်။ ဆင်းရဲတာကိုလည်း လျစ်လျူရှုကြရပေသည်။ မိသားစုအတွက်၊ တပည့်သားမြေးအတွက်လည်း လျစ်လျူရှုကြရပေသည်။ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက်လည်း လျစ်လျူရှုကြရပေသည်။ ဥပေက္ခာပြုကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ လောကနှင့်ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံးကိုပင် လျစ်လျူရှု၍ ဥပေက္ခာပြုပြီး ပေါ်ရာပေါ်ရာ အာရုံများကို ပေါ်ခိုက်ပေါ်ခိုက်မှာ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိဖြစ်လာပေသည်။ သမာဓိဖြစ်လာလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်များ အလိုလိုဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ပြည့်စုံလာသောအခါ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်ကြရာမှာ ဥပေက္ခာက အဓိကဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဝိပဿနာမှာ၊ ဥပေက္ခာ၊
မှန်စွာအဓိကဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

လမ်းဆုံးသွယ်ဖြင့်သွားပါ သိကောင်းစရာ

လောကထဲ၌ ရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် သံသရာ ခရီးသွားတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လမ်း ဆုံးသွယ်ဖြင့် သံသရာခရီးသို့ သွားနေကြရပေသည်။

လမ်းဆုံးသွယ်မှာ -

- ၁။ ဒါနကုသိုလ်ကံ၊ သီလကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော ကံလမ်း၊
- ၂။ ရူပကုသိုလ်စွာန်၊ အရူပကုသိုလ်စွာန်တည်းဟူသော စွာန် လမ်း၊
- ၃။ ဝိပဿနာဉာဏ်တည်းဟူသော ဉာဏ်လမ်းဟူ၍ သုံးသွယ် ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလမ်းဆုံး သွယ်ဖြင့် သံသရာခရီးသို့ သွားနေကြရပေသည်။

အကျယ်သိပ္ပံ

- ၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကံလမ်းဖြင့် လှူပြည်၊ နတ်ပြည် သို့ သွားကြရပေသည်။ ကံလမ်းဖြစ်သည့် ဒါနကုသိုလ်ကံ၊ သီလ

ကုသိုလ်ကံတို့ကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုနေကြရပေသည်။ ထိုကံလမ်း
ဖြင့် ကောင်းမြတ်သည့် လှူပြည်၊ နတ်ပြည်(၆)ထပ်သို့ သွား
ကြရပေသည်။ ကံလမ်းကောင်းမှသာ စျာန်လမ်း၊ ဉာဏ်လမ်း
သို့ တက်လှမ်းနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဉာဏ်လမ်းသို့ တက်
လှမ်းနိုင်မှသာ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်
သွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ကံလမ်းတို့သည် တိဟိတ်ကုသိုလ်ကံလမ်း၊ ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်ကံ
လမ်း၊ အဟိတ်ကုသိုလ်ကံလမ်းဟူ၍ (၃)မျိုးရှိပေသည်။ တိဟိတ်
ကုသိုလ်တည်းဟူသော ကံလမ်းကောင်းမှသာ ဉာဏ်လမ်းသို့ တက်
လှမ်းနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကံလမ်းကောင်းဖို့ရန်
အတွက် ဒါနစသော ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြုသောအခါ တိဟိတ်
ကုသိုလ်ကံများဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ကြရပေသည်။

တိဟိတ်ကုသိုလ်ကံဖြစ်အောင် ဒါနကုသိုလ်ပြုရပုံမှာ -

မိမိတို့၏ လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့ကို နှမြောတွန့်တိုခြင်း မရှိပါဘဲ၊
လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့၌ တပ်မက်ငြိကပ်ခြင်း မရှိပါဘဲ လွတ်လွတ်လှူဒါန်း
လိုသော အလောဘ။ မိမိတို့ ပေးလှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို သုံးဆောင်
မီဝဲကြသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ချမ်းသာစေလိုသော (မေတ္တာ)
အဒေါသ။ ဤကဲ့သို့ မိမိတို့လှူဒါန်းလိုက်သော ဒါနကုသိုလ်ကံသည်
နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးပေးပေးဖို့ရာ အခိုင်
အမာ လိုက်ပါနိုင်ပေသည်။ ထိုကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေးများကို
ယခုဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ခံစားရရှိနိုင်
သည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းရှေ့သွားရှိသည့် အသိဉာဏ်တည်းဟူသော
အမောဟ။ ဤဟိတ်(၃)ပါးရှိသော ကုသိုလ်ကံသည် တိဟိတ်
ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပေသည်။

လမ်းသုံးသွင်ဖြင့်သွားဒါ သိကောင်းစရာ

ဒါနစသော ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြုသောအခါ အလောဘ နှင့် အဒေါသဟိတ်(၂)ပါးသာရှိသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံတို့သည် ခွဲဟိတ်ကုသိုလ်ကံများ ဖြစ်ကြပေသည်။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဟူသော ဟိတ်(၃)ပါးလုံး မပါရှိသော ကုသိုလ်ကံတို့သည် အဟိတ်ကုသိုလ်ကံများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ခွဲဟိတ်၊ အဟိတ်ကုသိုလ် ကံတို့ဖြင့် ဉာဏ်လမ်းသို့ မတက်လှမ်းနိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒါနစသော ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြု သောအခါ တိဟိတ်ကုသိုလ်ကံများဖြစ်အောင် ပြုကြရပေသည်။

၂။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုခေတ်အခါမှာ ဈာန်လမ်း ကို အဓိကအားဖြင့် အားမထုတ်တော့ပေ။ ဉာဏ်လမ်းကိုသာ အဓိကအားဖြင့် အားထုတ်ကြပေသည်။

ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဈာန်လမ်းဖြင့် ရူပ၊ အရူပဘုံတို့သို့ သွား ကြရပေသည်။ ရူပကုသိုလ်ဈာန်၊ အရူပကုသိုလ်ဈာန်တို့ ရရှိအောင် သမထတရားကို အားထုတ်ကြရပေသည်။ ထိုရူပကုသိုလ်၊ အရူပ ကုသိုလ်တို့ဖြင့် ရူပ(၁၆)ဘုံ၊ အရူပ(၄)ဘုံသို့ ရောက်သွားကြရပေ သည်။ ရောက်သွားကြသောအခါ ဗြဟ္မာ၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ ခံစားကြရပေသည်။

ထိုရူပဘုံ၊ အရူပဘုံတို့မှတစ်ဆင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သည့် ဉာဏ်လမ်း ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအားထုတ်ကြရပေသည်။ ဉာဏ်လမ်းမပါပါဘဲ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ သို့ မရောက်နိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း ဝိပဿနာ တရားကို ပွားများအားထုတ်ကြရပေသည်။

ရူပ(၁၆)ဘုံတို့တွင် ရုပ်သက်သက်သာရှိ၍ နာမ်မရှိသော အသညသတ်ဘုံ၌ဖြစ်ကြသော ဗြဟ္မာတို့သည် သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ဉာဏ်လမ်းဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရားကို အားမထုတ်နိုင်ကြပေ။ နာမ်မရှိသောကြောင့်လည်း အားထုတ်လို့ မရကြပေ။ နာမ်သက်သက်သာရှိသော အရူပဘုံတို့၌ ဖြစ်ကြသော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်၍ မရကြပေ။ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုဘုံတို့မှ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်နိုင်ကြပေ။ တရားထူး တရားမြတ်များ မရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

၃။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဉာဏ်လမ်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ သွားကြရပေသည်။ ဉာဏ်လမ်းဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရားကို အခွင့်အခါရသမျှ၊ အချိန်ရသမျှ အားထုတ်နေကြရပေသည်။ အားထုတ်သည့်အခါမှာလည်း ကိုယ်အား၊ ဉာဏ်အား၊ စွမ်းအားရှိသမျှ အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဝိပဿနာတည်းဟူသော ဉာဏ်လမ်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် အကောင်းမြတ်ဆုံးလမ်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြုအပ်သော ကံလမ်းဖြစ်သည့် ဒါနကုသိုလ်ကံ၊ သီလကုသိုလ်ကံတို့သည် လှူပြည်၊ နတ်ပြည်(၆)ထပ်သို့ ရောက်သွားဖို့ရာ ကောင်းမြတ်သောလမ်းတို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ လူစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်တို့ကို ဘဝပေါင်းများစွာ ရရှိခံစားနိုင်ကြပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ဒါန၊ သီလ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံများ၏ အရှိန်များ ကုန်သွားသောအခါ ဒုဂ္ဂတိလို့ခေါ်သည့် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်တည်းဟူသော အပါယ်(၄)ဘုံသို့ ပြန်၍ ရောက်ကြရပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

လမ်းဆုံးခွေထိခြင်းသွေးဒါ သိထောင်းစရာ

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပွားများအားထုတ်လိုက်ကြသော ဈာန်လမ်း ဖြစ်သည့် ရူပကုသိုလ်ဈာန်၊ အရူပကုသိုလ်ဈာန်တို့သည် ရူပ(၁၆) ဘုံ၊ အရူပ(၄)ဘုံသို့ ရောက်သွားဖို့ရာ ကောင်းမြတ်သောလမ်းတို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ထိုရူပဘုံ၊ အရူပဘုံတို့၌ ဗြဟ္မာ၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာ များကို ကမ္ဘာနှင့်ချီ၍ ခံစားစံစားနိုင်ကြပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ရူပဈာန်၊ အရူပဈာန်တို့၏ အရိန်များ ကုန်သွားသောအခါ ဒုဂ္ဂတိလို့ ခေါ်သည့် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်တည်းဟူသော အပါယ်(၄)ဘုံသို့ ပြန်၍ ရောက်သွားကြရပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုကံလမ်း၊ ဈာန်လမ်းတို့သည် သံသရာခရီးသည် တို့အတွက် တကယ်တမ်း အားကိုးလို့မရသောလမ်းတို့ပင် ဖြစ်ပေ သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပွားများအားထုတ်ကြသော ဝိပဿနာ ဉာဏ်လမ်းသည် ဉာဏ်စဉ်များ ပြည့်သွားသောအခါ ယခုဘဝမှာပင် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် အာရုံပြုကာ ရောက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ အပါယ် တံခါး အပြီးတိုင် ပိတ်သွားနိုင်ကြပေသည်။ အကြာဆုံး (၇)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံသွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကံလမ်း၊ ဈာန် လမ်း၊ ဉာဏ်လမ်းဟူသော လမ်းသုံးသွယ်တို့တွင် ဉာဏ်လမ်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် အကောင်းမြတ်ဆုံးလမ်း ဖြစ်ပေ သည်။

ကံလမ်းနှင့် ဈာန်လမ်းတို့သည် သာသနာပအခါမှာလည်း ရှိကြ ပေသည်။ သာသနာတွင်းအခါမှာလည်း ရှိကြပေသည်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်လမ်းသည် သာသနာပအခါမှာ မရှိနိုင်ပေ။ သာသနာတွင်းမှာသာ

ရှိနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလွန်ရခဲ
 သည့် လူအဖြစ်ကို ရရှိထားသည့်အခိုက်၊ အသက်လည်း ရှင်နေသေး
 သည့်အခိုက်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားတွေ
 လည်း ထွန်းကားနေသည့်အခိုက်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတွေ ရှိနေသည့်
 သာသနာတော်ကြီးနှင့်လည်း တွေ့ကြုံနေရသည့်အခိုက်မှာ ဉာဏ်
 လမ်းဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရားကို ကိုယ်အား၊ ဉာဏ်အား၊ စွမ်းအား
 ရှိသလောက် အားထုတ်နေကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဉာဏ်လမ်းဖြင့်
 နိဗ္ဗာန်သို့ သွားနေကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ဗလဝဝိပဿနာဖြစ်လာ သိကောင်းစရာ

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော ခေတ်အခါဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနည်းဆုံး အပါယ် တံခါးပိတ်သွားသည့် သောတာပန်ဖြစ်သည်အထိ ရည်မှန်း၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရည်မှန်း၍ အားထုတ်ကြရာ၌ မိမိတို့ ရောက်ရှိလာသည့် ဉာဏ်စဉ်အဆင့်များကို သိလိုကြပေသည်။ မိမိတို့ ရောက်ရှိနေသည့် ဉာဏ်စဉ်အဆင့်များကို သိကြပါက အားထုတ်ချင်သည့် စိတ်ဓာတ်တွေ ပို၍ထက်သန် တိုးတက်လာတတ်ကြပေသည်။

ထို့ကြောင့် အားနည်း၍ နနယ်နေသေးသော တရုဏဝိပဿနာမှ ရင့်သန်၍ အားရှိလာသော ဗလဝဝိပဿနာ ဖြစ်လာပုံကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တွေ့သိကြရမည့် ဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် (၂)မျိုး ရှိပေသည်။

သိထောဦးစရာ ဓမ္မဝဒေသာ

- ၁။ အားနည်း၍ နုနယ်နေသေးသော တရုဏဝိပဿနာ ဉာဏ်၊
- ၂။ ရင့်သန်၍ အားရှိလာသော ဗလဝိပဿနာဉာဏ်ဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။

အကျယ်သိပ္ပယ်

- ၁။ အားနည်း၍ နုနယ်နေသေးသော တရုဏဝိပဿနာဉာဏ် ဟူသည် -
  - (က) နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်၊
  - (ခ) အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုသိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊
  - (ဂ) အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို သုံးသပ်၍သိသော သမ္မသန ဉာဏ်၊
  - (ဃ) အဖြစ်နှင့်အပျက်ကိုသိသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟူ၍ (၄) ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ထို(၄)ပါးသောဉာဏ်တို့၌ ဝိပဿနာရှုကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်တွင် ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ ဝမ်းဗိုက် ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ် များက ပို၍ ထင်ရှားနေတတ်ကြပေသည်။ ပရမတ်သဘောများက မထင်ရှားကြပေ။ ထို့ကြောင့် ပုံသဏ္ဍာန်ခြိမ် ပညတ်များကိုခွာ၍ ပရမတ်သဘောများကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

တရုဏဝိပဿနာဉာဏ် (၄)မျိုးဖြစ်ပုံ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသော နည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်၍ ရှုမှတ်သောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန်ခြင်ပညတ်များကို
ခွာနိုင်သမျှခွာ၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန်ခြင်
ပညတ်ကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၍ လေရှူသွင်းလိုက်လို့ တောင့်တင်းလာ
သည့်သဘောကို စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်
တဲ့အခါမှာလည်း ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဍာန်ခြင်ပညတ်ကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၍
လေရှူထုတ်လိုက်လို့ လျော့သွား၊ လှုပ်သွားသည့် သဘောကို စူး
စိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

(က) နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ကြရာ၌ သမာဓိဉာဏ်များ မဖြစ်သေးမီမှာတော့
မည်ကဲ့သို့မျှ ထူးခြားစွာ မသိကြရသေးပေ။ သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်
လာသောအခါ ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းနေတာက
တခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြားလို့ ကွဲပြားကာ သိလာကြပေသည်။
ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင်လည်း ပိန်နေတာကတခြား၊ မှတ်သိ
လိုက်တာကတခြားလို့ ကွဲပြားကာ သိလာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့
နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားကွဲပြား၍ သိလာခြင်းသည် နာမရူပပရိစ္ဆေဒ
ဉာဏ် ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

(ခ) ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ထက်
သန်လာသောအခါ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က ရှေ့မှပေါ်ပေါ်ပေးနေလို့
မှတ်သိစိတ်က နောက်ကလိုက်၍ ရှုမှတ်နေရပေသည်။ ရှေ့ကပေါ်
ပေါ်ပေးနေသည့် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က အကြောင်းတရား၊ မှတ်
သိစိတ်များက အကျိုးတရားဖြစ်သည်ဟု သိလာတတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို သိလာခြင်းသည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤဉာဏ်၌လည်း ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်များကပင် ထင်ရှားနေ၍ ထိုပညတ်များကို ခွာ၍ ရှုမှတ်နေ ကြရပေသည်။

(၈) သမ္မသနဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ထက် သန်အားရှိလာသောအခါ သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်လာကြပေသည်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ထိုင်၍ ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ မကြာမီ ၁၀-မိနစ်၊ ၁၅-မိနစ်၊ ၂၀-မိနစ်ခန့်အတွင်းမှာပင် နာတာ၊ ကျင်တာ၊ ကိုက်ခဲတာစသော ဒုက္ခဝေဒနာများ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ယောဂီများက ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် ဒုက္ခပါလားဟု သုံးသပ်၍ သိ လာတတ်ကြပေသည်။

ဤဒုက္ခဝေဒနာတွေကလည်း အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေကြပေ သည်။ ယခုနာလိုက်၊ ယခုကျင်လိုက်၊ ယခုကိုက်ခဲလိုက် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေသောကြောင့် မမြဲခြင်း အနိစ္စပါလားဟု သုံး သပ်၍ သိလာတတ်ကြပေသည်။

ဤနာတာ၊ ကျင်တာ၊ ကိုက်ခဲတာစသည့် ဒုက္ခဝေဒနာများနှင့် တွေ့ချင်လို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာမဟုတ်ပေ။ ချမ်းချမ်းသာ သာနှင့် တရားတွေတွေ့ချင်၊ တရားတွေရချင်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာ ဖြစ်ပေသည်။ ယခုတော့ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီး ကိုယ် ဖြစ်ချင်သလို မဖြစ်ပါဘဲ သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ် နေသည့် ကိုယ်အစိုးမရသည့် အနတ္တပါလားဟု သုံးသပ်၍ သိလာ တတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သိလာခြင်းသည် သမ္မသနဉာဏ် ဖြစ်လာ

ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤဉာဏ်၌လည်း ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်များက ပင် ထင်ရှားနေ၍ ထိုပညတ်များကို ခွာ၍ ရှုမှတ်နေကြရပေသည်။

(ဃ) ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ထက် သန်အားရှိလာသောအခါ ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းစ နှင့်ဖောင်းဆုံး အထူး ထင်ရှားလာပေသည်။ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက် လျှင်လည်း ပိန်စနှင့်ပိန်ဆုံး အထူးထင်ရှားလာတတ်ပေသည်။ ဖောင်း စက ဖြစ်၊ ဖောင်းဆုံးက ပျက်၊ ပိန်စက ဖြစ်၊ ပိန်ဆုံးက ပျက်ဟု အဖြစ်နှင့်အပျက်ကို သိလာတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အဖြစ်နှင့် အပျက်ကို သိလာခြင်းသည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ် ပေသည်။ ဤဉာဏ်၌လည်း ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်များကပင် ထင်ရှား၍ ထိုပညတ်များကို ခွာ၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်၊ သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တို့၌ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ကြ ရာတွင် ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်များကသာ ပိုထင်ရှား၍ ပရမတ်သဘော များက မထင်ရှားသောကြောင့် ထိုဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည် အားနည်း ၍ နနယ်နေသေးသော တရုဏဝိပဿနာဉာဏ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာတွင် ဝိပဿနာဉာဏ်များနှင့် ပုံ သဏ္ဍာန်ခြိမ် ပညတ်တို့သည် ပြောင့်ပြောင့်ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ ဖြစ် ကြပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ အားနည်း၍ နနယ်နေသေးလျှင် ပုံသဏ္ဍာန်ခြိမ် ပညတ်များ ထင်ရှားနေတတ်ကြပေသည်။ ပရမတ် သဘောများ ၎င်းပျောက်နေတတ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ထက်သန်အားရှိလာကြလျှင် ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်များ ၎င်းပျောက်သွား ကြပေသည်။ ပရမတ်သဘောများ ထင်ရှားလာတတ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပညတ်ထင်ရှား၊ ပရမတ်ကား၊
ငုပ်သွားလေသည်သာ။

ပရမတ်ထင်ရှား၊ ပညတ်ကား၊
ငုပ်သွားလေသည်သာ။

ဗလဝဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပျက်ကိုမြင်သော ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းစက မထင်ရှားတော့ပေ၊ ဖောင်းဆုံးကသာ ထင်ရှားလာတော့ပေသည်။ ဖောင်းဆုံးမှာ ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့သိလာကြရပေသည်။

ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင်လည်း ပိန်စက မထင်ရှားတော့ပေ၊ ပိန်ဆုံးကသာ ထင်ရှားလာတော့ပေသည်။ ပိန်ဆုံးမှာ ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့သိလာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တွေ့သိလာခြင်းသည် ဘင်္ဂဉာဏ် ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုဘင်္ဂဉာဏ်မှစ၍ အထက်အထက်ဖြစ်သည့် ဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည် ထက်သန်၍ အားရှိသော ဗလဝဝိပဿနာဉာဏ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ရှုမှတ်ကြရာတွင် ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ ဝမ်းဗိုက် ပုံသဏ္ဍာန်ခြံပညတ်များ မထင်ရှားကြတော့ပေ။ ပရမတ်သဘောများသာ ထင်ရှားလာကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်၍ ဗလဝဝိပဿနာဖြစ်သည့် ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်လာသောအခါ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊

ဗလဝဓိဝဿနာဖြစ်လာ သိထောင်းစရာ

ဝမ်းဗိုက် ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်ပညတ်များ မထင်ရှားကြတော့ပေ။ သဘော တရားမျှသာ ထင်ရှားလာကြပေသည်။ တောင့်တင်းသည့်သဘော၊ လှုပ်ရှားသည့်သဘော၊ ပူအေးသည့်သဘော စသည်များသာ ထင် ရှားလာကြတော့ပေသည်။ ရှုမှတ်လိုက်သည့်အခါမှာလည်း ဖြစ်တာ ကို မတွေ့သိရပါဘဲ ပျက်ပျက်သွားတာကိုသာ တွေ့သိလာကြရပေ သည်။

ဗလဝဓိဝဿနာဖြစ်သည့် ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ ၌ အာရုံခြောက်ပါး လာတိုက်သောအခါ မြင်တယ် မြင်တယ်၊ ကြား တယ် ကြားတယ်၊ နံတယ် နံတယ်၊ စားတယ် စားတယ်၊ ထိတယ် ထိတယ်၊ ကြံစည်တယ် စိတ်ကူးတယ်ဟု ခွဲခြောက်ပါးမှာ ကျလာ သည့် အာရုံတို့ကို ရှုမှတ်လို့ ရသွားတတ်ကြပေသည်။

ခွဲခြောက်ပါး၌ ကျလာသော အာရုံခြောက်ပါးတို့ကို ရှုမှတ် နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့် တိုးတက်လာပြီးလျှင် မိမိတို့ ရည်မှန်းသည့် သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ရူမုတ်ချက်တိုင်းမှာ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စပြီးပါ

သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ခြင်းသည် ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်းပြုတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆုတောင်းခဲ့ကြသည့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်သည် ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ကို အလေးအနက် ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အခွင့်အခါရသမျှ အချိန်အခါရသမျှ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရာတွင် ရူမုတ်ချက်တိုင်း ရူမုတ်ချက်တိုင်းတို့၌ သစ္စာ(၄)ပါးကို သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်နေသောကြောင့် ရူမုတ်မှုအားများ ပြည့်စုံသွားသောအခါ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ကေန်မုချ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းကိစ္စ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ တဒင်္ဂနိရောဓသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စဟူသော သစ္စာ (၄)ပါးသိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံကို ဖော်ပြပါမည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသော နည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်၍ ရှုမှတ်ကြရာတွင် လေရှူသွင်းလိုက်၍ ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းတက်လာသော အခါ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် စူးစိုက်၍ ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ လေရှူထုတ်လိုက်၍ ဝမ်းဗိုက် ပိန်ကျသွားသော အခါ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် စူးစိုက်၍ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြ ရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ကြရာ၌ ရှုမှတ်ခါစမှာတော့ သမာဓိဉာဏ်များ မဖြစ်သေး၍ မည်ကဲ့သို့မှ ထူးခြားစွာ မသိရသေးပါ။ ဆက်ကာဆက် ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်လာသောအခါ ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းနေတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ပိန်နေတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာ ကတခြားဟူ၍ ကွဲပြားကာ သိလာကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သိလာသောအခါ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က အာရုံကို မသိတတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု မှတ်သိ မှတ်သိလိုက်တာက အာရုံကို သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရားဖြစ် သည်ဟု ကွဲပြားပိုင်းခြား၍ သိလာကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ သိလာ ခြင်းသည် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စပြီးပါ ၇၅

မဂ္ဂသစ္စာ ပွားများခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဤကဲ့သို့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်နေရာ၌ ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတွင် မဂ္ဂင်(၈)ပါး ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်နေပေသည်။ မဂ္ဂင်(၈)ပါးသည် အုပ်စုအားဖြင့် သီလမဂ္ဂင်က(၃)ပါး၊ သမာဓိမဂ္ဂင်က(၃)ပါး၊ ပညာမဂ္ဂင်က(၂)ပါးဟူ၍ (၈)ပါးဖြစ်ပေသည်။

သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်ပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ မဂ္ဂင်(၈)ပါး ပါဝင်ပုံမှာ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်နည်းအရ မဂ္ဂင်(၅)ပါး ပါဝင်နိုင်ပေသည်။ သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းအရ မဂ္ဂင်(၈)ပါးလုံးပင် ပါဝင်နိုင်ပေသည်။ ယောဂီများ၊ တရားအားထုတ်သူများသည် မရှုမှတ်မီ ရှေးအဖိုကပင် သီလဆောက်တည်ထားကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆောက်တည်ထားကြသောကြောင့် သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဟူသော သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ ပါဝင်နေကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်နေသောကြောင့် ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

သမာဓိမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်ပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ ပေါ်လာလျှင် ရှုမှတ်နိုင်ရအောင် ကြောင့်ကြစိုက်၊ လုံ့လစိုက်ခြင်းသည် သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ ပေါ်လာသော အခါ သတိမမေ့နေပါဘဲ ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်နိုင်ခြင်းသည် သမ္မာသတိမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင်၊ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ် တည်သွားခြင်းသည် သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်

ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သမာဓိမဂ္ဂင်(၃)ပါးလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

ပညာမဂ္ဂင်(၂)ပါး ပါဝင်နေပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ ပေါ်လာသောအခါ ဖောင်းတဲ့၊ ပိန်တဲ့အပေါ်သို့ မှတ်သိစိတ် တည့်တည့်ရောက်သွားအောင် တင်ပေးလိုက်ခြင်းသည် (ဝိတက်) သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဖောင်းတဲ့၊ ပိန်တဲ့အပေါ်သို့ မှတ်သိစိတ် ရောက်သွားသောအခါ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ကတခြား၊ မှတ်သိစိတ်ကတခြား၊ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က အာရုံကို မသိတတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိစိတ်က အာရုံကို သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ အမှန်အတိုင်းသိသွားခြင်းသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပညာမဂ္ဂင်(၂)ပါးလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်က ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့သည် မသိတတ်သည့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိစိတ်များသည် သိတတ်သည့် နာမ်တရားဟု ကွဲပြားပိုင်းခြား၍ အမှန်အတိုင်း သိသွားပြီးသောအခါ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က ရုပ်ဒုက္ခသစ္စာ၊ မှတ်သိစိတ်များက နာမ်ဒုက္ခသစ္စာဟု ပိုင်းခြား၍ သိသွားသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

ရူမုတ်ချက်တိုင်းမှာ သဗ္ဗာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စပြီးပါ ၇၇

သမုဒယသဗ္ဗာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရူမုတ်နေသည့်အခိုက်မှာ အာရုံ အမျိုးမျိုးတို့ကို လိုချင်တပ်မက်နေသည့် လောဘတဏှာ သမုဒယ ဖြစ်ခွင့်မရ၍ သမုဒယသဗ္ဗာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

နိရောဓသဗ္ဗာသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရူမုတ်နေသည့်အခိုက်မှာ လောဘ တဏှာ ဖြစ်ခွင့်မရ၍ ချုပ်သွားပေသည်။ လောဘတဏှာ ချုပ်သွား သောကြောင့် လောဘတဏှာကြောင့်ဖြစ်သည့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန် လည်း ချုပ်သွားပေသည်။ ဥပါဒါန် ချုပ်သွားသောကြောင့် ဥပါဒါန် ကြောင့်ဖြစ်သည့် ပြုလုပ်သည့် ကံများလည်း ချုပ်သွားကြပေသည်။ ကံများ ချုပ်သွားသောကြောင့် ဘဝတွေလည်း ချုပ်သွားကြပေသည်။ ဘဝတွေ ချုပ်သွားကြသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ နာရခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးရခြင်းစသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့ တဒင်္ဂ တဒင်္ဂ၊ တစ်ခဏ တစ်ခဏ ချုပ်ငြိမ်းသွားကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တဒင်္ဂနိရောဓသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရူမုတ်ရာ၌ -

- * မဂ္ဂသဗ္ဗာကို ပွားများခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက်သွားပေ သည်။
- * ဒုက္ခသဗ္ဗာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက် သွားပေသည်။
- * သမုဒယသဗ္ဗာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက်သွားပေ သည်။

* နိရောဓသစ္စာသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက် သွားပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပွားသိပယ်ဆိုက်၊ ဖြစ်ခိုက်ရှုပါ၊
ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာသိရမည်။

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာမှတစ်ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရာတွင်လည်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ် ချက်တိုင်းမှာ သစ္စာ(၄)ပါးသိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံကို ဤနည်းအတိုင်း သိနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်၍ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ ၌ သစ္စာ(၄)ပါးသိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်နေခိုက်မှာ သစ္စာ (၄)ပါးသိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်နေသောကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှု မှတ်မှုအားများ ပြည့်စုံသွားသောအခါ သစ္စာ(၄)ပါးကို တစ်ပြိုင်နက် သိသည့် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ထိသိရူမှတ်ရာ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပါ

သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ခြင်း သည် ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်းပြုတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆု တောင်းခဲ့ကြသည့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်သည် ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ကို အလေးအနက် ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အခွင့်အခါရသမျှ အချိန်အခါရသမျှ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို အား ထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ် ကြရာတွင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ သစ္စာ(၄)ပါးကို သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်နေသောကြောင့် ရှုမှတ်မှုအားများ ပြည့်စုံသွား သောအခါ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ကေနိမ့်ချ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝင်လေထွက်လေကို ရှုမှတ်သည့် အာနာပါနဖြင့် ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝင်လေထွက်လေတို့၏ ထိမှုတို့ကို ရှုမှတ်ကြရာ၌ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းကိစ္စ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ တဒင်္ဂ နိရောဓသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စဟူသော သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံကို ဖော်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဝင်လေထွက်လေတို့ကို ရှုမှတ်သည့် အာနာပါနဖြင့် ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှုသွင်းလိုက်၍ ဝင်လေ များ နှုတ်ခမ်းဖျား၊ နှာသီးဖျားတို့၌ ထိလာသောအခါ ဝင်လေထိတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ရှုထုတ်လိုက်၍ ထွက်လေများ နှုတ်ခမ်းဖျား၊ နှာသီးဖျားတို့၌ ထိလာသောအခါ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရ ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ကြရာ၌ ရှုမှတ်ခါစမှာတော့ သမာဓိဉာဏ်များ မဖြစ်သေး၍ မည်ကဲ့သို့မျှ ထူးခြားစွာ မသိကြရသေးပေ။ ဆက်ကာ ဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်လာသောအခါ ဝင်လေ ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဝင်လေထိမှုကတခြား၊ မှတ်သိလိုက် တာကတခြား၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ထွက်လေ ထိမှုကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြားဟု ကွဲပြား၍ သိလာကြ ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သိလာသောအခါ ဝင်လေထွက်လေတို့ ထိမှုများက အာရုံကို မသိတတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိမှတ်သိလိုက်တာ က အာရုံကို သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရားဟု ကွဲပြားကာ ပိုင်း ခြား၍ သိလာကြပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ သိလာခြင်းသည် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိသိရုမ္မတ်ရာ သန္တာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပါ ၈၁

မဂ္ဂသန္တာကို ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံ

ဤကဲ့သို့ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြ ရာ၌ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းမှာ မဂ္ဂင်(၈)ပါး ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်နေပေသည်။ မဂ္ဂင်(၈)ပါးသည် အုပ်စုအားဖြင့် သီလမဂ္ဂင် အုပ်စုက(၃)ပါး၊ သမာဓိမဂ္ဂင်အုပ်စုက(၃)ပါး၊ ပညာမဂ္ဂင်အုပ်စုက (၂)ပါးဟူ၍ (၈)ပါးဖြစ်ပေသည်။

သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်ပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ အဘိ ဓမ္မာဒေသနာတော်နည်းအရ မဂ္ဂင်(၅)ပါး ပါဝင်နိုင်ပေသည်။ သုတ္တန် ဒေသနာတော်နည်းအရ မဂ္ဂင်(၈)ပါးလုံး ပါဝင်နိုင်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မရှုမှတ် မီ ရှေးအဖို့ကပင် သီလဆောက်တည်ထားကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆောက်တည်ထားကြသောကြောင့် သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာ အာဇီဝဟူသော သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ပါဝင်နေကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်နေသော ကြောင့် ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

သမာဓိမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်ပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဝင်လေ ထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုများ ပေါ်လာလျှင် ရှုမှတ်နိုင်ရအောင် ကြောင့်ကြ စိုက်၊ လုံ့လစိုက်လိုက်ခြင်းသည် သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုများ ပေါ်လာသောအခါ သတိမမေ့နေပါဘဲ ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်နိုင်ခြင်းသည် သမ္မာသတိမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုများ၏ အစမှအဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ် တည်တည်

သွားခြင်းသည် သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သမာဓိ
မဂ္ဂင်(၃)ပါးလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်
သွားပေသည်။

ပညာမဂ္ဂင်(၂)ပါး ပါဝင်ပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ ထိမှု
များအပေါ်သို့ မှတ်သိစိတ် တည့်တည့်ရောက်သွားအောင် တင်ပေး
လိုက်ခြင်းသည် (ဝိတက်)သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဝင်လေ
ထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုများအပေါ်သို့ မှတ်သိစိတ် ရောက်သွားသောအခါ
ထိမှုများကတခြား၊ မှတ်သိစိတ်ကတခြား၊ ထိမှုများက အာရုံကို မသိ
တတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိစိတ်က အာရုံကို သိတတ်
သောကြောင့် နာမ်တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ အမှန်အတိုင်း
သိသွားခြင်းသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပညာမဂ္ဂင်
(၂)ပါးလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်သွား
ပေသည်။

ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဝင်လေ
ထွက်လေထိမှုတို့သည် အာရုံကို မသိတတ်သည့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိ
စိတ်များသည် အာရုံကို သိတတ်သည့် နာမ်တရားဟု ကွဲပြားပိုင်း
ခြား၍ အမှန်အတိုင်း သိသွားသောအခါ ဝင်လေထွက်လေထိမှုတို့
က ရုပ်ဒုက္ခသစ္စာ၊ မှတ်သိစိတ်များက နာမ်ဒုက္ခသစ္စာဟု ပိုင်းခြား၍
သိသွားသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်
သွားပေသည်။

ထိသိရူမတ်ရာ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပါ ၈၃

သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ ရှုမှတ် နေသည့်အခိုက်မှာ အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို လိုချင်တပ်မက်နေသည့် လောဘတဏှာ သမုဒယ ဖြစ်ခွင့်မရ၍ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးမြောက်နေပေသည်။

နိရောဓသစ္စာသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ ရှုမှတ် နေသည့်အခိုက်မှာ လောဘတဏှာ ဖြစ်ခွင့်မရ၍ ချုပ်သွားပေသည်။ လောဘတဏှာ ချုပ်သွားသောကြောင့် လောဘတဏှာကြောင့်ဖြစ် သည့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန်လည်း ချုပ်သွားပေသည်။ ဥပါဒါန် ချုပ်သွားသောကြောင့် ဥပါဒါန်ကြောင့်ဖြစ်သည့် ကံများလည်း ချုပ် သွားကြပေသည်။ ကံများ ချုပ်သွားကြသောကြောင့် ဘဝတွေလည်း ချုပ်သွားကြပေသည်။ ဘဝတွေ ချုပ်သွားကြသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ နာရခြင်း၊ သေရခြင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေး ရခြင်းစသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့ တဒင်္ဂ တဒင်္ဂ၊ တစ်ခဏ တစ်ခဏ ချုပ်ငြိမ်းသွားကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ချုပ်ငြိမ်းသွားသောကြောင့် တဒင်္ဂ နိရောဓသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ ၌ -

- * မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက်သွားပေ သည်။
- * ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက် သွားပေသည်။

- * သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက်သွားပေသည်။
- * နိရောဓသစ္စာသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးမြောက်သွားပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပွားသိပယ်ဆိုက်၊ ဖြစ်ခိုက်ရှုပါ၊
ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာသိရမည်။

ဝင်လေထွက်လေထိမူမှတစ်ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရာတွင်လည်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံကို ဤနည်းအတိုင်း သိနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်၍ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ပုံကို ရေးသားဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်နေခိုက်မှာ သစ္စာ(၄)ပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်နေသောကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှုမှတ်မှုအားများ ပြည့်စုံသွားသောအခါ သစ္စာ(၄)ပါးကို တစ်ပြိုင်နက်သိသည့် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်ပါ

သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ခြင်း သည် ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်းပြုတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆု တောင်းခဲ့ကြသည့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်ပေ သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ကို အလေးအနက် ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အခွင့်အခါရသမျှ အချိန်ရသမျှ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ် လျက်ရှိကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ် ကြရာတွင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်နေကြပေသည်။ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ထက်သန်ညီမျှသွားသောအခါ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဣန္ဒြေ(၅)ပါးဟူသည်-

- (၁) သဒ္ဓိန္ဒြေ = ယုံကြည်မှု အားကောင်းခြင်း၊
- (၂) ဝီရိယိန္ဒြေ = လုံ့လစိုက်၊ ကြောင့်ကြစိုက်မှု အားကောင်းခြင်း၊
- (၃) သတိန္ဒြေ = အမှတ်သတိရမှု အားကောင်းခြင်း၊
- (၄) သမာဓိန္ဒြေ = စိတ်တည်ငြိမ်မှု အားကောင်းခြင်း၊
- (၅) ပညိန္ဒြေ = အသိဉာဏ် အားကောင်းခြင်းဟူ၍ (၅)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာ၌ ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်နေပုံနှင့် ဣန္ဒြေ(၅)ပါး အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုနေပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသော နည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်၍ ရှုမှတ်ကြရာတွင် လေရှူသွင်းလိုက်၍ ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းတက်လာသော အခါ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် စိတ်ဖြင့်စူးစိုက်၍ ဖောင်းတယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ လေရှူထုတ်လိုက်၍ ဝမ်းဗိုက် ပိန်ကျသွားသောအခါ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် စိတ်ဖြင့်စူးစိုက်၍ ပိန်တယ် ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

သဒ္ဓိန္ဒြေ၌ ယုံကြည်ခြင်း(၅)မျိုး

သဒ္ဓိန္ဒြေ၌ သဒ္ဓါက တစ်ပုဒ်၊ ဣန္ဒြိယက တစ်ပုဒ်ဟူ၍ နှစ်ပုဒ် ဖြစ်ပေသည်။ သဒ္ဓါက ယုံကြည်ခြင်း၊ ဣန္ဒြိယက အစိုးရခြင်း၊ အားကောင်းခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သဒ္ဓါ = ယုံကြည်ခြင်းဟုဆိုရာ၌ ယုံကြည်ခြင်းတို့သည် (၅)မျိုးရှိပေသည်။

ရွှေထီးချစ်ထိုင်းမှာ ဣန္ဒြေ(၅)ဝါး ဝါဝင်ဝါ ၈၇

- (၁) ဘုရားကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- (၂) တရားကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- (၃) သံဃာကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- (၄) ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- (၅) ကံ၏ အကျိုးပေးတို့ကို ယုံကြည်ခြင်းဟူ၍ (၅)မျိုးရှိပေသည်။

ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ရှုမှတ်ချက်တို့င်း၌ ပါဝင်နေပုံ

ထိုယုံကြည်ခြင်း(၅)မျိုးတို့တွင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ မိမိတို့ အားထုတ်ဆဲတရားအပေါ်မှာ ယုံကြည်ခြင်းက အဓိကဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့ အားထုတ်နေကြသည့် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ဆဲတရား၌ ယုံကြည်ခြင်းက အဓိကပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၁) ရှုမှတ်ချက်တို့င်း သဒ္ဓိန္ဒြေ ပါဝင်နေပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်နေရင်း ရှုမှတ်နေရင်း ရှုမှတ်မှုအား များ ပြည့်သွားသောအခါ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်။ အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားနိုင်သည်။ သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ တရားထူးတရားမြတ်များ ရရှိသွားနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓိန္ဒြေ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ပါဝင်နေပေသည်။

(၂) ရှုမှတ်ချက်တို့င်း ဝီရိယိန္ဒြေ ပါဝင်နေပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ပေါ်လာလျှင် မလွတ်သွားရအောင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ကာယိကဝီရိယ = ကိုယ်ကာယဖြင့်

လုံ့လစိုက်၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ စေတသိကဝီရိယ = စိတ်ဖြင့် လုံ့လ စိုက်၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း တို့၌ လုံ့လစိုက်ခြင်း ဝီရိယိန္ဒြေ ပါဝင်နေပေသည်။

(၃) ရှုမှတ်ချက်တိုင်း သတိန္ဒြေ ပါဝင်နေပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာများ ပေါ်လာသောအခါ မမေ့နေပါဘဲ ရှုမှတ်ချက် တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်လိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ အမှတ်သတိရခြင်း သတိန္ဒြေ ပါဝင်နေပေသည်။

(၄) ရှုမှတ်ချက်တိုင်း သမာဓိန္ဒြေ ပါဝင်နေပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ ပေါ်လာသောအခါ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင် အောင်၊ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ်များ တည်တည်သွား ရအောင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း စိတ်ကို ထားထားပေး လိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိန္ဒြေ ပါဝင်နေပေသည်။

(၅) ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ပညိန္ဒြေ ပါဝင်နေပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှု မှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ဖောင်းနေတာကတခြား၊ မှတ်သိစိတ်ကတခြား၊ ပိန်နေတာကတခြား၊ မှတ်သိစိတ်ကတခြား၊ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ က အာရုံကို မသိတတ်သည့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိစိတ်များက အာရုံ ကို သိတတ်သည့် နာမ်တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ကွဲပြားပိုင်းခြား၍ သိခြင်းတို့ဖြင့် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ပညိန္ဒြေ ပါဝင်

ရူပဇာတိချစ်ထိုင်းခွာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ဝါဝင်ခါ ၈၉

နေပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါ ဝင်နေကြပေသည်။

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့မှတစ်ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရာတွင်လည်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ် ချက်တိုင်းမှာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်နေပုံကို ဤနည်းအတိုင်း သိနိုင် ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်၍ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်နေပုံကိုသာ ဖော်ပြလိုက်ရ ပါသည်။

ဣန္ဒြေ(၅)ပါး အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုနေပုံ၌
သဒ္ဓိန္ဒြေက ဝီရိယိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်နေရင်း ရှုမှတ်နေရင်း မှတ် အားများ ပြည့်သွားသောအခါ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားနိုင်သည်။ အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားနိုင်သည်။ သောတာပန် အဖြစ်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိသွားနိုင်သည်ဟု ယုံကြည် ခြင်း သဒ္ဓိန္ဒြေ အားကောင်းသည်နှင့်အမျှ မအိပ်မနေ မပြတ်မလပ် စွမ်းအားရှိသလောက် ကြိုးစား၍ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယိန္ဒြေ အား ကောင်းလာပေသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြေက ဝီရိယိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝီရိယိန္ဒြေက သတိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ ပေါ်လာလျှင် ရှုမှတ်နိုင်ရအောင် လုံ့လ စိုက်၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း ဝီရိယိန္ဒြေ အားကောင်းသည်နှင့်အမျှ ပေါ် လာသည့် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာများကို မမေ့နေပါဘဲ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ

ရှုမှတ်နိုင်ခြင်း သတိမြော် အားကောင်းလာပေသည်။ ဝီရိယိမြော်က သတိမြော်ကို ကျေးဇူးပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သတိမြော်က သမာဓိမြော်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ ပေါ်လာလျှင် မမေ့နေပါဘဲ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်နိုင်သည့် သတိမြော် အားကောင်းသည်နှင့်အမျှ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင်၊ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင်၊ မှတ်သိစိတ် တည်တည်သွားရအောင် ထားပေးသည့် သမာဓိမြော် အားကောင်း လာပေသည်။ သတိမြော်က သမာဓိမြော်ကို ကျေးဇူးပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပေ သည်။

သမာဓိမြော်က ပညိမြော်ကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင်၊ ပိန်စမှ ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ် တည်တည်သွားရအောင် ထားပေးနိုင်သည့် သမာဓိမြော် အားကောင်းသည်နှင့်အမျှ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က အာရုံကို မသိ တတ်သည့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိစိတ်များက အာရုံကို သိတတ်သည့် နာမ်တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော ပညိမြော် အား ကောင်းလာပေသည်။ သမာဓိမြော်က ပညိမြော်ကို ကျေးဇူးပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဣန္ဒြေ(၅)ပါးတို့သည် အောက်အောက်ဣန္ဒြေများက အထက်အထက်ဣန္ဒြေများကို အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုနေကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အောက်အောက်ဣန္ဒြေများက အထက်အထက်ဣန္ဒြေ များကို အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုနေကြသည့် ဣန္ဒြေ(၅)ပါးတို့တွင် သဒ္ဓိမြော် နှင့်ပညိမြော်၊ ဝီရိယိမြော်နှင့်သမာဓိမြော်တို့ ညီမျှ၍ ထက်သန်သွားသော

ရွှေစင်ချစ်တိုင်းရွာ ဣန္ဒြေ(၅)စီး ဝါဝင်ဝါ ၉၁

အခါ မိမိတို့အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်
ငြိမ်းရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ထိသိမ္မုရုဗ္ဗတိရာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်ပါ

သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ခြင်း သည် ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်းပြုတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆု တောင်းခဲ့ကြသည့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားဖို့ရာ တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်သည် ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ကို အလေးအနက် ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အခွင့်အခါရသမျှ အချိန်ရသမျှ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ် လျက် ရှိကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ် ကြရာတွင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင် နေကြပေသည်။ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ထက်သန်ညီမျှသွားသောအခါ ဆင်းရဲ ခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြရ မည် ဖြစ်ပေသည်။

ဣန္ဒြေ(၅)ပါးဟူသည် -

- (၁) သဒ္ဓိန္ဒြေ = ယုံကြည်မှု အားကောင်းခြင်း၊
- (၂) ဝီရိယိန္ဒြေ = လုံ့လစိုက်မှု၊ ကြောင့်ကြစိုက်မှု အားကောင်းခြင်း၊
- (၃) သတိန္ဒြေ = အမှတ်သတိရမှု အားကောင်းခြင်း၊
- (၄) သမာဓိန္ဒြေ = စိတ်တည်ငြိမ်မှု အားကောင်းခြင်း၊
- (၅) ပညိန္ဒြေ = အသိဉာဏ် အားကောင်းခြင်းဟူ၍ (၅)ပါးဖြစ်ပေသည်။

ဝင်လေထွက်လေတို့ကို ရှုမှတ်ရသည့် အာနာပါနဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝင်လေများ နှုတ်ခမ်းဖျား၊ နှာခေါင်းဖျားတို့၌ ထိလာသောအခါ ဝင်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ရှုထုတ်လိုက်၍ ထွက်လေများ နှုတ်ခမ်းဖျား၊ နှာခေါင်းဖျားတို့၌ ထိလာသောအခါ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရာတွင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း၊ ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်နေပုံနှင့် ဣန္ဒြေ(၅)ပါး အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုနေပုံများကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

သဒ္ဓိန္ဒြေ၌ ယုံကြည်ခြင်း(၅)မျိုး

သဒ္ဓိန္ဒြေ၌ သဒ္ဓါက တစ်ပုဒ်၊ ဣန္ဒြိယက တစ်ပုဒ်ဟူ၍ နှစ်ပုဒ်ဖြစ်ပေသည်။ သဒ္ဓါက ယုံကြည်ခြင်း၊ ဣန္ဒြိယက အစိုးရခြင်း၊ အားကောင်းခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သဒ္ဓါ = ယုံကြည်ခြင်းဟုဆိုရာ၌ ယုံကြည်ခြင်း (၅)မျိုးရှိပေသည်။

ထိခိုက်မှုဒဏ်ရာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ဝါဝင်ခါ

- (၁) ဘုရားကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- (၂) တရားကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- (၃) သံဃာကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- (၄) ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကို ယုံကြည်ခြင်း၊
- (၅) ကံ၏အကျိုးပေးတို့ကို ယုံကြည်ခြင်းဟူ၍ (၅)မျိုးရှိပေသည်။

ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ရှုမှတ်ချက်တိုင်း၌ ပါဝင်နေပုံ

ထိုယုံကြည်ခြင်း(၅)မျိုးတို့တွင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောအခါ မိမိတို့ အားထုတ်ဆဲတရားအပေါ်မှာ ယုံကြည်ခြင်းက အဓိက ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့ အားထုတ်နေကြသည့် ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်နေဆဲတရား၌ ယုံကြည်ခြင်းက အဓိကပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၁) ရှုမှတ်ချက်တိုင်း သဒ္ဓါဣန္ဒြေ ပါဝင်နေပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်နေရင်း ရှုမှတ်နေရင်းပင် ရှုမှတ်မှုအားများ ပြည့်သွားသောအခါ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်။ အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားနိုင်သည်။ သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိသွားနိုင်သည် ဟု ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါဣန္ဒြေသည် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း တို့၌ ပါဝင်နေပေသည်။

(၂) ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ဝီရိယဣန္ဒြေ ပါဝင်နေပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုတို့ ပေါ်လာလျှင် မလွတ်သွားရအောင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ကာယိကဝီရိယ =

ကိုယ်ကာယဖြင့် လုံ့လစိုက်၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ စေတသိကဝီရိယ = စိတ်ဖြင့် လုံ့လစိုက်၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ လုံ့လစိုက်ခြင်း၊ ဝီရိယိန္ဒြေ ပါဝင်နေပေသည်။

(၃) ရှုမှတ်ချက်တို့င်း သဓိဇ္ဈိ ပါဝင်နေပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုများ ပေါ်လာသောအခါ မမေ့နေပါဘဲ ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်လိုက်ခြင်း ဖြင့် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ အမှတ်သတိရခြင်း သတိဇ္ဈိ ပါဝင်နေပေသည်။

(၄) ရှုမှတ်ချက်တို့င်း သမာဓိဇ္ဈိ ပါဝင်နေပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုတို့ ပေါ်လာသောအခါ ဝင်လေထိစမှ ထိဆုံးတိုင်အောင်၊ ထွက်လေထိစမှ ထိဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ် တည်တည်သွားရအောင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း စိတ်ကို ထားပေးလိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ စိတ်တည်ငြိမ်ခြင်း သမာဓိဇ္ဈိ ပါဝင်နေပေသည်။

(၅) ရှုမှတ်ချက်တို့င်း ပညိဇ္ဈိ ပါဝင်နေပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သော အခါ ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ဝင်လေထိမှုကတခြား၊ မှတ်သိစိတ်ကတခြား၊ ထွက်လေထိမှုကတခြား၊ မှတ်သိစိတ်ကတခြား၊ ထိမှုများက အာရုံကို မသိတတ်သော ရုပ်တရား၊ မှတ်သိစိတ်များက အာရုံကို သိတတ်သော နာမ်တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း

ထိခံစွန့်စွန့်ရာ ဣန္ဒြေ(၅)ဝါး ဝါဝင်ခါ

တို့ဖြင့် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ အမှန်ကိုသိခြင်း ပညာဖြင့် ပါဝင်နေပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြ ရာတွင် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင် နေပေသည်။

ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုတို့မှ တစ်ပါးသော သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရာတွင်လည်း ရှုမှတ်ချက် တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ပါဝင်နေပုံကို ဤနည်းအ တိုင်း သိနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်၍ ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေ ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ ဣန္ဒြေ (၅)ပါး ပါဝင်နေပုံကိုသာ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဣန္ဒြေ(၅)ပါး အဆင့်ဆင့်ကျေးဇူးပြုပုံ၌
သဒ္ဓိန္ဒြေက ဝီရိယိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဝင်လေထိတယ်၊ ထွက်လေထိတယ်ဟု ရှုမှတ်နေရင်း ရှုမှတ် နေရင်းပင် ရှုမှတ်မှုအားများ ပြည့်သွားသောအခါ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ် ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားနိုင်သည်။ အပါယ်တံခါး ပိတ် သွားနိုင်သည်။ သောတာပန်အဖြစ်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိသွားနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓိန္ဒြေ အားကောင်းသည်နှင့်အမျှ မအိပ်မနေ၊ မနားမနေ မပြတ်မလပ် စွမ်းအားရှိသလောက် ကြိုးစား အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယိန္ဒြေ အားကောင်းလာပေသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြေက ဝီရိယိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝီရိယိန္ဒြေက သတိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုများ ပေါ်လာလျှင် ရှုမှတ်နိုင်ရ အောင် လုံ့လစိုက်၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း ဝီရိယိန္ဒြေ အားကောင်းသည် နှင့်အမျှ ပေါ်လာသည့် ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုတို့ကို မမေ့နေ ပါဘဲ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်နိုင်ခြင်း သတိန္ဒြေ အားကောင်းလာ ပေသည်။ ဝီရိယိန္ဒြေက သတိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သတိန္ဒြေက သမာဓိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုများ ပေါ်လာသောအခါ မမေ့နေ ပါဘဲ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်နိုင်သည့် သတိန္ဒြေ အားကောင်းသည် နှင့်အမျှ ဝင်လေထိစမှ ထိဆုံးတိုင်အောင်၊ ထွက်လေထိစမှ ထိဆုံး တိုင်အောင် မှတ်သိစိတ် တည်တည်သွားရအောင် ထားပေးနိုင်သည့် သမာဓိန္ဒြေ အားကောင်းလာပေသည်။ သတိန္ဒြေက သမာဓိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သမာဓိန္ဒြေက ပညိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုပုံ

ဝင်လေထိစမှ ထိဆုံးတိုင်အောင်၊ ထွက်လေထိစမှ ထိဆုံးတိုင် အောင် မှတ်သိစိတ်ကို ထားပေးနိုင်သည့် သမာဓိန္ဒြေ အားကောင်း သည်နှင့်အမျှ ဝင်လေထိမှု၊ ထွက်လေထိမှုတို့က အာရုံကို မသိတတ် သည့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိစိတ်များက အာရုံကို သိတတ်သည့် နာမ် တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော ပညိန္ဒြေ အားကောင်း လာပေသည်။ သမာဓိန္ဒြေက ပညိန္ဒြေကို ကျေးဇူးပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပေ သည်။

ထိထိဗုဒ္ဓဇာတ်ရာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ဝါဝင်ခါ ၉၉

ဤကဲ့သို့ အောက်အောက်ကုဏ္ဍများက အထက်အထက်
ကုဏ္ဍများကို ကျေးဇူးပြုကြသည် ကုဏ္ဍ(၅)ပါးတို့တွင် သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့်
ပညိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေနှင့် သမာဓိန္ဒြေတို့ ညီမျှ၍ ထက်သန်သွားသော
အခါ မိမိတို့ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်
ငြိမ်းရာဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ကိုတာတင်ဂီတရားစခန်းမှ မေးကြံ ဖြေပေးရ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာတင်ဂီမြို့၊ သန္တိသုခါရာမရိပ်သာမှ ဥက္ကဋ္ဌ လင်ကင်ဆေး (LIM KIMSAY)က တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးဥက္ကံသ၊ ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၆၃-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်(၄)ရက် (၄-၁၂-၂၀၀၁)၊ အင်္ဂါနေ့၊ နေ့လယ်(၁၂)နာရီ (၄၀)မိနစ်အချိန် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှထွက်သည့် မလေးရှားလေယာဉ်ဖြင့် ကွာလာလမ်ပူသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ကွာလာလမ်ပူလေဆိပ်သို့ ညနေ(၃)နာရီ (၃)မိနစ်အချိန်တွင် ရောက်ကြပါသည်။

ကွာလာလမ်ပူလေဆိပ်မှ ည(၇)နာရီ (၄၅)မိနစ်အချိန် ထွက်သည့် မလေးရှားလေယာဉ်ဖြင့် ဂျဟိုဘာရူး (JAHOR BAHRU)သို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ဂျဟိုဘာရူးလေဆိပ်သို့ ည(၈)နာရီခွဲခန့် ရောက်ကြပါသည်။ ဂျဟိုဘာရူးလေဆိပ်မှ ကိုတာတင်ဂီမြို့၊ သန္တိသုခါရာမရိပ်သာသို့ ဥက္ကဋ္ဌ လင်ကင်ဆေး၏ကားဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။

၁၃၆၃-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်(၆)ရက် (၆-၁၂-၂၀၀၁)၊ ကြာသပတေးနေ့မှစ၍ တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးယောဂီ (၇၃)ယောက် ရှိပါသည်။ လူမျိုးအားဖြင့် မလေးရှား၊ စင်္ကာပူ၊ ဗြိတိသျှ၊ ဟိန္ဒူ၊ တရုတ်၊ မြန်မာဟူ၍ (၆)မျိုး ပါဝင်အားထုတ်ကြပါသည်။ နေ့စဉ် နံနက်(၉)နာရီခွဲမှ (၁၀)နာရီခွဲထိ၊ ညနေ(၄)နာရီမှ (၅)နာရီထိ တရား စစ်ပေးကြပါသည်။ ည(၈)နာရီခွဲမှ (၉)နာရီခွဲထိ တရားဟောပေးကြ ရပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

တရားစစ်ပေးသောအခါ ယောဂီများက သူတို့ သိလိုသော မေးခွန်းများကို လျှောက်ထားကြပါသည်။ အသက်(၃၆)နှစ်ရှိ အမျိုး သားယောဂီ အင်ဂျီလီရောင်က မေးလျှောက်သည်မှာ “စင်္ကြံအမှတ် နှင့် အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ်တို့၌ ဆရာတော်များ ညွှန်ကြား သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”ကစ၍ ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ထိုင်၍ရှုမှတ်သောအခါ၌ ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”မှစ၍ မရှုမှတ် ကြရတာ ဘာကြောင့်ပါလဲ”ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ရာ၌ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာတွင် သမာဓိဉာဏ်များ အသင့်အတင့် ပြည့်စုံလာ၍ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မကြွမီ၊ မလှမ်းမီ၊ မချမီ၊ ကြွချင်၊ လှမ်းချင်၊ ချချင်သည့်စိတ်များ ဖြစ်လာတာကို သိလာတတ်ကြပေသည်။ ထိုသို့ သိလာသောအခါ ကြွချင်တယ် ကြွချင်တယ်၊ ကြွတယ် ကြွတယ်၊ လှမ်းချင်တယ် လှမ်းချင် တယ်၊ လှမ်းတယ် လှမ်းတယ်၊ ချချင်တယ် ချချင်တယ်၊ ချ တယ် ချတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် စင်္ကြံအမှတ် ၌ ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”ကို ရှုမှတ်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

တို့တာဝန်ခံရားခခန်းမှ ဇေးကြ ဖြေပေးရ ၁၀၃

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်လာကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်ရာ၊ ထရာ စသည်တို့မှာ အထူးသတိထားလိုက်သောအခါ ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”များကို သိလာတတ်ကြပေသည်။ မထိုင်မီ၊ မထမီ၊ ထိုင်ချင်သည့်စိတ်၊ ထချင်သည့်စိတ်များ ဖြစ်လာတာကို သိလာတတ်ကြပေသည်။ ထိုသို့ သိလာသောအခါ ထိုင်ချင်တယ် ထိုင်ချင်တယ်၊ ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်၊ ထချင်တယ် ထချင်တယ်၊ ထတယ် ထတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ်၌ ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”ကို ရှုမှတ်ကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုင်၍ရှုမှတ်ကြရာ၌ ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”ကို မရှုမှတ်ကြရသည်မှာ မထင်ရှားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဝင်လေထွက်လေတို့ကို ရှုမှတ်ကြသည့် အာနာပါနဖြင့် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝင်လေထွက်လေတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည့် (အကြောင်းဖြစ်သည့်)စိတ်များက မထင်ရှား၍ ရှုမှတ်လို့ မရကြပေ။ ထို့ကြောင့် ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”ကို မရှုမှတ်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝင်လေထွက်လေတို့ကိုဖြစ်စေသည့် (အကြောင်းဖြစ်သည့်) မထင်ရှားသောစိတ်ကို ရှာကြံ၍ ရှုမှတ်နေပါက ဝိပဿနာသမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အချိန်ကုန်လှပန်းပင် ဖြစ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုင်၍ရှုမှတ်သည့်အခါ၌ ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”ကို မရှုမှတ်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသည့်နည်းဖြင့် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ထိုင်၍ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ကို ဖြစ်စေသည့် (အကြောင်းဖြစ်သည့်)

စိတ်များက မထင်ရှား၍ ရှုမှတ်လို့ မရကြပေ။ ထိုသို့ မထင်ရှားသော ကြောင့် ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”ကို မရှုမှတ်ကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ကို ဖြစ်စေသည့် (အကြောင်း ဖြစ်သည်) မထင်ရှားသောစိတ်ကို ရှာကြံ၍ ရှုမှတ်နေပါက ဝိပဿနာ သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ အချိန်ကုန်လှုပ်နှံပင် ဖြစ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုင်၍ရှုမှတ်သည့်အခါ၌ ပြုလုပ်လိုသည့် “ချင်စိတ်”ကို မရှုမှတ်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြား ပေးခဲ့ရပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်အခါက အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်ကြစေ ရန်အတွက် အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက် အသက်(၂၇)နှစ်ရှိ စင်္ကာပူအမျိုးသမီးယောဂီ ယန် ချင်ပိန်းက မေးလျှောက်သည်မှာ “တွေးနေတာ ရုပ်လား၊ နာမ်လား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ တွေးနေတာ ရုပ်မဟုတ်ပေ။ နာမ်ဖြစ်ပေသည်။ ရုပ်တရားတို့ သည် အာရုံကို မသိတတ်သောကြောင့် မတွေးတတ်ကြပေ။ နာမ်တရားတို့သည် အဆင်၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အထိ၊ သဘောဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ အာရုံ(၆)ပါးတို့ကို သိတတ်သော ကြောင့် ဆင်ခြင်တွေးတောတတ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် တွေး နေတာ ရုပ်မဟုတ်ပေ။ နာမ်ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် ယန်ချင်ပိန်းက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “ကြံစည် စိတ်နှင့် ချင်စိတ်တို့ တူပါသလား၊ ထူးပါသလား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

တို့တာထင်ဒီထရားစခန်းမှ ဇေးကြံ ခြေပေးရ ၁၀၅

ဖြေ။ ကြံစည်စိတ်နှင့် ချင်စိတ်တို့သည် မတူကြပေ၊ ထူးကြပေသည်။ ကြံစည်စိတ်ဆိုသည်မှာ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် အာရုံ အမျိုးမျိုးတို့ကို လိုက်၍ ကြံစည်နေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ လွန်ခဲ့ ပြီးသော အတိတ်ကဖြစ်ခဲ့သည်၊ တွေ့ကြုံခဲ့ဖူးသည့် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ၊ သဘောဓမ္မာရုံတို့ကို တွေး တော ဆင်ခြင်နေတာကို ကြံစည်တယ်ဟု ဆိုရပေသည်။ မရောက်သေးတဲ့ အနာဂတ်မှာ ဖြစ်လာမည့် အာရုံအမျိုးမျိုး တို့ကို ဆင်ခြင်တွေးတောနေတာ၊ ယခု မပြုလုပ်သေးတဲ့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို ဆင်ခြင်တွေးတောနေတာတို့ကို ကြံစည်တယ်ဟု ဆိုရပေသည်။

ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ ထိုင်ခြင်း၊ ထခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်းစသော ကိုယ်အမူအရာ တစ်ခုခုကို ပြုလုပ်ရာတွင် ပြုလုပ်ဆဲခဏ၌ ပြုလုပ် လိုသောဆန္ဒနှင့် အတူတကွဖြစ်သည့် ပြုလုပ်လိုသည့်စိတ်သည် “ချင်စိတ်” ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထူးကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေး ခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် အသက်(၄၅)နှစ်ရှိ အင်ဆူဝါ အမည်ရှိသူ အမျိုး သမီးယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “သူတရားထိုင်တဲ့အခါ ဖောင်း တာ၊ ပိန်တာတွေက သိမ်မွေ့ပြီး မထင်ရှားဘဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဒုက္ခ ဝေဒနာတွေက သိပ်ထင်ရှားပါသည်၊ သိပ်နာပါသည်။ ရှုမှတ်လိုက် ရင် ပျောက်ပျောက်သွားပြီး ဒီဝေဒနာတွေပဲ ပြန်ပြန်ရောက်လာသည် ဟု ထင်ပါသည်” လို့ လျှောက်ထားပါသည်။

ဖြေ။ ယောဂီ အင်ဆူဝါ ထင်သည့်အတိုင်း မဟုတ်ပေ။ ရှုမှတ်လို ပျောက်သွားပြီးတဲ့ ဝေဒနာပဲ ပြန်ပြန်ရောက်လာတာ၊ ပြန်ဖြစ် လာတာ မဟုတ်ပေ။ ရှုမှတ်လို ပျောက်သွားပြီးသော ဒုက္ခ

ဝေဒနာတို့သည် လုံးဝမရှိတော့ပေ။ နောက်တစ်ဖန် ပြန်မဖြစ်လာနိုင်တော့ပေ။ အပြီးတိုင် ပျက်စီးသွားပြီး ဖြစ်ပေသည်။ နောက်ထပ် သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ အသစ်အသစ်ဖြစ်သည့် ဒုက္ခဝေဒနာများသာ ဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်အခါက အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်ကြစေရန်အတွက် အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

(မှတ်ချက်) မူလဖြစ်ပြီးတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေပဲ ထပ်တလဲလဲ ပြန်၍ ဖြစ်နေသည်ဟု ယူဆခဲ့လျှင် ဝေဒနာသည် မြဲတဲ့နိစ္စတရားဟု ယူဆရာ ရောက်ပေသည်။

ထို့နောက် အသက်(၂၄)နှစ်ရှိသူ အမျိုးသားယောကီ ဆိုကီ အောင်က မေးလျှောက်သည်မှာ “သူတရားထိုင်ပြီး၍ အမှတ်သတိဖြင့် ဘုရားရှိခိုးလိုက်သောအခါ ပင်ကိုယ်က ရှိခိုးသည့် အမူအရာမျိုး မဟုတ်ပါဘဲ ရှိခိုးပုံအမူအရာ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ရှိခိုးနေရပါသည်။ တရားသဘော ဟုတ်မှန်ပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ တရားသဘော ဟုတ်မှန်ပါသည်။ ဥဗ္ဗေဂါပီတိကြောင့် ဆိုကီ အောင်၏ ရှိခိုးပုံအမူအရာ အမျိုးမျိုးဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဥဗ္ဗေဂါပီတိဟူသည် အထက်သို့ မြောက်တက်၊ ပျံတက်သွားသော ပီတိမျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးခေတ်အခါကတော့ ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်သွားသည်အထိ ဖြစ်တတ်ကြပါသည်။ ယခုခေတ်အခါမှာတော့

ကိုတာထင်္ဂီတရားစခန်းမှ မေးကြံ ဖြေပေးရ ၁၀၇

တရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် ခန္ဓာကိုယ် အထက်သို့ ကြွတက်နေတာ၊
ခြေလက်အင်္ဂါစသည်များ မြောက်တက်နေတာလောက်ပင် ဖြစ်ကြ
ပေသည်။

ယင်းဥဗ္ဗေဂါပီတိ ဖြစ်လာသောအခါ လှုပ်ရှားသည့် ကိုယ်အမှု
အရာ အမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ရှေးကမဖြစ်ခဲ့ဖူး၊ မပြု
လုပ်ခဲ့ဖူးသည့် ကိုယ်အမှုအရာများလည်း ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။
ငိုချင်၊ ရယ်ချင်များ ဖြစ်လာပြီး ငိုခြင်း၊ ရယ်ခြင်းတို့များလည်း ဖြစ်
လာတတ်ကြပေသည်။ အလွန်ဆန်းကျယ်တဲ့ ပီတိမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်
ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာ
ပြန်ပေးပါသည်။

ဆိုကီအောင်ကို ဖြေကြားပေးစဉ်အခါက အကျဉ်းမျှကိုသာ
ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်း
စွာ သိနိုင်ကြစေရန်အတွက် အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

သဗ္ဗမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ကိုတာတင်ဂီယောဂီများက မေးကြ ဖြေပေးရ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ သန္တိသုခါရာမရိပ်သာမှ ဥက္ကဋ္ဌ
လင်ကင်ဆေး(LIM KIMSAY)က တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်
လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးဥက္ကံသ၊ ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည်
၁၃၆၃-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်(၄)ရက် (၄-၁၂-၂၀၀၁)၊ အင်္ဂါနေ့၊
နေ့လယ်(၁၂)နာရီ (၄၀)မိနစ်အချိန် ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
လေဆိပ်မှ ထွက်ခွာသည့် မလေးရှားလေယာဉ်ဖြင့် ကွာလာလမ်ပူ
သို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ကွာလာလမ်ပူလေဆိပ်သို့ ညနေ(၃)နာရီ
(၃)မိနစ်အချိန်တွင် ရောက်ကြပါသည်။

ကွာလာလမ်ပူလေဆိပ်မှ ည(၇)နာရီ (၄၅)မိနစ်အချိန်ထွက်
သည့် မလေးရှားလေယာဉ်ဖြင့် ဂျဟိုဘာရူး(JAHOR BAHRU)သို့
ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ဂျဟိုဘာရူးလေဆိပ်သို့ ည(၈)နာရီခွဲခန့် ရောက်
ကြပါသည်။ ဂျဟိုဘာရူးလေဆိပ်မှ ကိုတာတင်ဂီမြို့၊ သန္တိသုခါရာမ
ရိပ်သာသို့ ဥက္ကဋ္ဌ လင်ကင်ဆေး၏ကားဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။

၁၃၆၃-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်(၆)ရက် (၆-၁၂-၂၀၀၁)၊ ကြာသပတေးနေ့မှစ၍ တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးယောဂီ (၇၃)ယောက် ရှိပါသည်။ လူမျိုးအားဖြင့် မလေးရှား၊ စင်္ကာပူ၊ မြီတီသူ၊ ဟိန္ဒူ၊ တရုတ်၊ မြန်မာဟူ၍ (၆)မျိုး ပါဝင်အားထုတ်ကြပါသည်။ နေ့စဉ် နံနက်တစ်ကြိမ်၊ ညနေတစ်ကြိမ် တရားစစ်ပေးကြပါသည်။ ည(၈) နာရီခွဲမှ (၉)နာရီခွဲထိ တရားဟောပေးကြရပါသည်။

တရားစစ်ပြီးသောအခါ ယောဂီများက သူတို့သိလိုကြသော မေးခွန်းများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ အသက်(၃၆)နှစ်ရှိ တန်ကီ ယန်ဟင်း အမည်ရှိသူ အမျိုးသားယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ်ကို ရှုမှတ်ရာတွင် “ချင်စိတ်”ကို သိအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါမလဲ၊ “ချင်စိတ်”ဆိုသည်မှာ ဆန္ဒပင် မဟုတ်ပါလား”ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ “ချင်စိတ်”ကိုသိအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါမလဲဟု မေးလျှောက် ရာ၌ ထိုင်ခြင်း၊ ထခြင်းစသော ကိုယ်အမူအရာများကို ပြုလုပ် ရတော့မည့်အခါ အမြန်မပြုလုပ်ပါဘဲ အထူးသတိထား၍ မိမိ စိတ်ကို အာရုံပြုကြည့်ရပါသည်။ အထူးသတိထား၍ အာရုံပြု လိုက်သောအခါ ထိုင်ချင်၊ ထချင်သည့်စိတ်များဖြစ်နေတာ တွေ သိလာတတ်ကြပေသည်။ ယင်းထိုင်ချင်၊ ထချင်သည့်စိတ်များကို ထိုင်ချင်တယ် ထိုင်ချင်တယ်၊ ထချင်တယ် ထချင်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အထူးသတိထားလိုက်ရင် “ချင် စိတ်”များကို သိလာတတ်ကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါ သည်။

“ချင်စိတ်”သည် ဆန္ဒပင်မဟုတ်ပါလားဟု မေးလျှောက်ရာ၌ -

ဖြေ။ ဆန္ဒနှင့် “ချင်စိတ်”တို့သည် အတူတကွပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ဆန္ဒသည် စိတ်၌ယှဉ်၍ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်ရသော စေတသိက်တရား ဖြစ်ပေသည်။ စိတ်က ဦးဆောင်ရှေ့သွား ဖြစ်ပေသည်။ စိတ်ကသာ ပြဋ္ဌာန်းပေသည်။ ထို့ကြောင့် “ချင်စိတ်”ဟု ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ထို့နောက် အသက်(၄၃)နှစ်ရှိ အင်အွန်ဘီ အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “နိဗ္ဗာန်အစစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်အတုတို့ကို ဘယ်လိုခွဲခြား၍ သိရပါမလဲ”ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ နိဗ္ဗာန်သည် အစစ်နှင့်အတုဟု ခွဲခြား၍ မရကောင်းပေ။ နိဗ္ဗာန်သည် အေးငြိမ်းသည့် သန္တိသုခလက္ခဏာအားဖြင့် တစ်မျိုးတည်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် သိသောစိတ်တို့၏ သိပုံခြင်းသာ ထူးခြားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ သောတာပန်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ သိခြင်းနှင့် ဥပသမာနဿတိ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းကာ အာရုံပြု၍ သိခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိနိုင်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပေသည်။

အေးငြိမ်းသည့် သန္တိသုခလက္ခဏာရှိသော လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရောက်ရှိလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဉာဏ်စဉ်များ ပြည့်သွားသောအခါ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တို့ဖြင့် အပါယ်ဘေး အပြီးတိုင်

ငြိမ်းသည် သန္တိသုခလက္ခဏာရှိသော လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို သိသွားကြပေသည်။

လောကီသမထချမ်းသာကို ရရှိလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမထကမ္မဋ္ဌာန်းများကို အားထုတ်ကြရပေသည်။ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)တို့တွင် တစ်ပါးအပါအဝင်ဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်၏ ကိလေသာ ငြိမ်းအေးခြင်းကို အာရုံပြု၍ ဥပသမာနဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများကြရပေသည်။ ပွားများ၍ ဥပစာရသမာဓိများ ဖြစ်လာသောအခါ ကိလေသာတို့ ငြိမ်းအေးသော လောကီချမ်းသာများကို ခံစားရရှိကြပေသည်။ သမထချမ်းသာကို သိကြရပေသည်။ လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မသိနိုင်ကြပေ။ ဤကဲ့သို့ သိပုံနှစ်မျိုးအားဖြင့်သာ ထူးခြားနိုင်ကြပေသည်။

ထို့နောက် အသက်(၆၀)ရှိ ရပ်ဖီးပွိုင် အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီး ယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “အရှင်ဘုရားဟောကြားသည့် ရုပ်နာမ်ကိုသိတာ ပရိယတ္တိလား၊ ပဋိပတ္တိလား”ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ဇာရာနာကြ၍ ရုပ်နာမ်ကိုသိတာနှင့် စာအုပ်များကိုဖတ်၍ ရုပ်နာမ်ကိုသိတာတို့သည် ပရိယတ္တိဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်၍ ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ခွဲခြား၍ သိတာတို့သည် ပဋိပတ္တိဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

အကျယ်သိပ္ပံ

ဝိပဿနာတရားစာအုပ်များ ဖတ်ရှု၍ ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ရုပ်နှင့်နာမ် (၂)ပါးပင်ရှိသည်ဟု သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း၊ ဝိပဿနာတရား ဟောကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ တရားကို နာကြားရ၍ ဤခန္ဓာ

ကိုတာတင်နီယောနီများက မေးကြော ဖြေပေးရ ၁၁၃

ကိုယ်၌ ရုပ်နာမ် (၂)ပါးပင်ရှိသည်ဟု သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း
တို့သည် သင်ယူခြင်း ပရိယတ္တိတို့ ဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသော
နည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်၍
ရှုမှတ်ကြသောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု
ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ သမာဓိဉာဏ်များ ကောင်းကောင်းမဖြစ်သေးမီ
မှာတော့ မည်ကဲ့သို့မျှ ထူးခြားစွာ မသိကြရသေးပေ။

ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်လာသော
အခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်
လျှင် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့ကတခြား၊ မှတ်သိ
မှတ်သိလိုက်တာများက တခြားဟူ၍ ကွဲပြားကာ သိလာကြပေသည်။

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့က အာရုံကို မသိ
တတ်သည့် ရုပ်တရား၊ မှတ်သိမှတ်သိလိုက်တာများက အာရုံကို သိ
တတ်သည့် နာမ်တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ် ကွဲပြားကာ ပိုင်းခြား၍ သိ
လာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်၍ ဘာဝနာမယ
ဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ်ကို သိလာခြင်းသည် ကျင့်ကြံခြင်း ပဋိပတ္တိ
သာသနာ ဖြစ်ပေသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်အခါက အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါ
သည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်ကြစေရန်
အတွက် အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဋကထာဆရာတော်

နယ်သာလန်ယောဂီ မေးရာ ဖြေပေးပါ

အသက်(၄၉)နှစ်ရှိ (Pien)ပိန်းအမည်ရှိသူ နယ်သာလန် အမျိုးသမီးယောဂီသည် (၁၂-၁-၂၀၀၂)၊ စနေနေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ အမှတ်(၇)၊ ဇေယျာခေမာလမ်း၊ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ သို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရန် ရောက်ရှိလာပေသည်။

ပိန်းသည် ယခုလို သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာသို့ ရောက်ရှိလာခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ၁၉၉၇-ခုနှစ်က ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် နယ်သာလန်နိုင်ငံသို့ ကြွရောက်၍ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက် ခဲ့စဉ်က ပိန်းသည် ဆရာတော်တို့၏ တရားစခန်းတစ်ခု၌ ဝိပဿနာ တရား ဝင်ရောက်၍ တရားအားထုတ်ခဲ့ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ယခု နှစ်မှာ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာသို့ ရောက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

နယ်သာလန် အမျိုးသမီးယောဂီ ပိန်းသည် နယ်သာလန်နိုင်ငံ တွင် ဆရာတော်တို့၏ တရားစခန်း၌ ဝင်ရောက်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သည့်အခါ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားများ၏ သဘောများကို တွေ့သိရ၍ အကြောင်းညီညွတ်သောအခါ သဒ္ဓမ္မရုံသီ ရိပိသာသို့ လာရောက်၍ တရားအားထုတ်လိုကြောင်း လျှောက်ထား သဖြင့် လာရောက်၍ အားထုတ်နိုင်ပါသည်ဟု ဆရာတော်ထံမှ ခွင့်ပြု

ချက် ရထားသောကြောင့် ယခုနှစ် (၁၂-၁-၂၀၀၂)၊ စနေနေ့တွင် သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာသို့ ရောက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

နယ်သာလန် အမျိုးသမီးယောဂီ ပိန်းသည် (၁၄-၁-၂၀၀၂)၊ တနင်္လာနေ့တွင် သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာခွဲဖြစ်သည့် အင်းတိုင် ဒိပ္ပါဘိညာ သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာ တောကျောင်းသို့ သွားရောက်ကာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခဲ့ပေသည်။ တရားစ၍ အားထုတ်သည့်အခါ ၁၀-ရက် ခန့်အတွင်းမှာ တရားတွေ မတိုးတက်လာဘဲ ဖြစ်နေပေသည်။

တရားတွေ မတိုးတက်လာခြင်းအကြောင်းမှာ နယ်သာလန်နိုင်ငံ တရားစခန်းများတွင် အားထုတ်ခဲ့စဉ်က နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း တရား ပြပေးကြသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများထံမှ ရရှိခဲ့သော ရှုမှတ်ပုံ နည်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ပြန်လည်၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ကာ ရှုမှတ်နေသော ကြောင့် တရားတွေ မတိုးတက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ပုံ နည်းအမျိုးမျိုးတို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ ရှုမှတ်နေသောကြောင့် တရားတွေ မတိုးတက်နိုင်ခြင်းအကြောင်းကို သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက သိရသောအခါ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသည့် အမှတ် ၃-မျိုးဖြင့် ရှုမှတ်ပုံများကို ညွှန်ပြပေးလိုက်သောအခါ ၁၅-ရက်၊ ရက် ၂၀-ခန့်မှစ၍ တရားတွေ သိသိသာသာ တိုးတက်လာခဲ့ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသည့် အမှတ်မှာ ၃-မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ထိုင်မှတ်သည့်အမှတ်၊
- ၂။ စင်္ကြံလျှောက်၍ မှတ်သည့်အမှတ်၊
- ၃။ အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ်ဟူ၍ ၃-မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

ထိုအမှတ် ၃-မျိုးတို့တွင် ထိုင်မှတ်သည့်အမှတ်နှင့် စင်္ကြံလျှောက် သည့်အမှတ်တို့ကိုလည်း ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ စင်္ကြံ လျှောက်မှတ်သည့်အမှတ်နှင့် အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ်တို့ကို လည်း ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ အထွေထွေအသေးစိတ် အမှတ်နှင့် ထိုင်မှတ်တဲ့အမှတ်တို့ကိုလည်း ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ် ကြရပေသည်ဟု ပိန်းကို အမှတ် ၃-မျိုးဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်ခိုင်း လိုက်သောအခါ တရားတွေ သိသိသာသာ တိုးတက်သွားပေသည်။

ပိန်းသည် နယ်သာလန်သို့ မပြန်မီ ၁-ပတ်အတွင်းမှာ အင်းတိုင် ဒိပ္ပိတိညာသဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ တောကျောင်းမှ မရမ်းကုန်း သဒ္ဓမ္မရုံသီ ရိပိသာသို့ ပြန်လာခဲ့ပြီးလျှင် မရမ်းကုန်း သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ၌ ဝိပဿနာတရားကို ဆက်လက်၍ အားထုတ်ခဲ့ပေသည်။ ဆရာတော် ထံ နေ့စဉ်လိုပင် သူ၏ တရားအတွေ့အကြုံများကို လျှောက်ထားပါ သည်။ သူ့စိတ်၌ မရှင်းသည့် မေးခွန်းများကိုလည်း လျှောက်ထား ပါသည်။

နယ်သာလန် အမျိုးသမီးယောဂီ ပိန်းက ရှေးဦးစွာ လျှောက် ထားသည့် မေးခွန်းမှာ “အသိစိတ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ဘယ်နေရာက ဖြစ်ပါသလဲ၊ ဦးနှောက်က အသိစိတ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မှန်ပါသလား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ဦးနှောက်က အသိစိတ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မဟုတ်မမှန်ပေ။ အသိ စိတ်သည် ရင်ဝ၌ ဟဒယဝတ္ထုကို မှီ၍ဖြစ်သည်ဟု ဖြေကြား လိုက်ရပါသည်။ အသိစိတ်ဖြစ်ရာ၌ ဥပမာအားဖြင့် ဦးနှောက် သည် မီးခလုတ်နှင့် တူပေသည်။ ဟဒယဝတ္ထုမှ အသိစိတ် သည် လင်းလာသည့် မီးလုံး၊ မီးချောင်းနှင့် တူပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက် ပိန်းက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “(၁) အသိစိတ်၊
(၂) ကြံသိစိတ်၊ (၃) မှတ်သိစိတ်ဟူ၍ ၃-မျိုးရှိသည်ဟု ထင်ပါသည်။
ဟုတ်ပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

ဖြေ။ စိတ် ၃-မျိုးရှိတာ မှန်ပါသည်။

(၁) အသိစိတ်ဆိုသည်မှာ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊
သဘောဟူသော အာရုံ ၆-ပါးတို့နှင့် တွေ့ဆုံဆဲခဏမှာ ဖြစ်ပေါ်
လာသည့် စိတ်များသည် အသိစိတ် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) ကြံသိစိတ်ဆိုသည်မှာ လွန်ခဲ့ပြီးတဲ့ အတိတ်ကာလများက တွေ့
ကြုံခဲ့သည့် အာရုံအမျိုးမျိုးနှင့် မရောက်လာသေးသည့် အနာ
ဂတ်ကာလ၌ တွေ့ကြုံရမည့် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို ကြံစည်၍
သိသော စိတ်များသည် ကြံသိစိတ် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) မှတ်သိစိတ်ဆိုသည်မှာ မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ ရှိနေသည့် ရုပ်
တရား နာမ်တရားတို့၏သဘော၊ ဖြစ်မှုပျက်မှုသဘော၊ အနိစ္စ
ဒုက္ခ အနတ္တသဘော စသည်တို့ကို သိအောင် အထူးနလုံး
သွင်းကာ စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်သောစိတ်သည် မှတ်သိစိတ် ဖြစ်
ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။ ဒေါက်တာ ဒေါ်သန်း
သန်းညိုမိန်းက အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။
တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်ကြစေရန်အတွက်
အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

လူမိုက်ရှောင်ကွင်း ပညာရှိမှီခိုခြင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လူ့ဘဝမှာ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ မင်္ဂလာကင်းမဲ့စွာ နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိကြပေ။ မင်္ဂလာဆိုသည်မှာ မကောင်းကျိုးတွေ ကင်းပျောက်၍ ကောင်းကျိုးတွေ ရောက်ရှိလာစေတတ်တာကို မင်္ဂလာဟု ဆိုရပါသည်။ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂလာသုတ္တန်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် (၃၀)ဖြာမင်္ဂလာ တရားတော်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြရပေသည်။ ထို(၃၀)ဖြာမင်္ဂလာတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူသည့် မင်္ဂလာနှစ်ပါးမှာ -

- (၁) အသေဝနာစ ဗာလာနံ = လူမိုက်ကို မမှီဝဲရ၊
- (၂) ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ = ပညာရှိကို မှီဝဲရမည်ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

လူမိုက်ကို မမှီဝဲရ၊ ပညာရှိကို မှီဝဲရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူရာ၌ မည်ကဲ့သို့ သဘောလက္ခဏာရှိသောသူသည် လူမိုက်ဖြစ်သည်။

မည်ကဲ့သို့ သဘောလက္ခဏာရှိသောသူသည် ပညာရှိဖြစ်သည်ဟု ရှေးဦးစွာ ခွဲခြား၍ သိထားဖို့ရာမှာ အထူး လိုအပ်လှပေသည်။ ခွဲခြား၍ သိထားမှသာ လူမိုက်ကို ရှောင်ကွင်း၍ ပညာရှိကို ပေါင်းသင်းလို ရရှိကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် လူမိုက်နှင့် ပညာရှိဟု ခွဲခြား၍ သိဖို့ရာကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဥပရိပဏ္ဍာသပါဠိတော် (၂၀၁/၈)တို့၌ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဗာလ = လူမိုက်ဟု သိနိုင်ဖို့ရာမှာ အကြင်သူသည် စိတ်ဖြင့် ကြံစည်တဲ့အခါမှာလည်း သူတစ်ပါးတို့အား အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားစေတတ်သော မကောင်းသည့်အကြံကိုပင် ကြံစည်၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုသည့်အခါမှာလည်း သူတစ်ပါးတို့အား အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားစေတတ်သော မကောင်းသည့်စကားကိုပင် ပြောဆို၏။ ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်သည့်အခါမှာလည်း သူတစ်ပါးတို့အား အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားစေတတ်သော မကောင်းသည့်အလုပ်ကိုပင် ပြုလုပ်၏။ ဤသုံးပါးသော လက္ခဏာရှိသော ထိုသူသည် ဗာလ = လူမိုက်ပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကိုယ်ပြုနှုတ်ပြော၊ ခိတ်မနောပါ၊
မကောင်းကြံမြူ၊ လူမိုက်ဟု၊
မှတ်ရှုသိဗွယ်ရာ။

ဤသုံးပါးသောလက္ခဏာ ရှိနေသူဖြစ်လျှင် အမျိုးမြတ်သူပင် ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများကြွယ်ဝသူပင်ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ရည်အဆင်း လှပတင့်တယ်သူပင်ဖြစ်စေ၊ အတတ်ပညာအမျိုးမျိုးတို့ကို တတ်မြောက်နေသူပင်ဖြစ်စေ လူမိုက်ပင် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

လူ့စိတ်နှောင့်တွင်း ပညာရှိခွဲခြားခြင်း

ဒုစရိုက်အားဖြင့် ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါး၊ မနောဒုစရိုက်(၃)ပါးတို့ကို ကြံစည်ပြုလုပ် ပြောဆိုနေသူသည် လူမိုက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပညာရှိဟုသိနိုင်ဖို့ရာမှာ အကြင်သူသည် စိတ်ဖြင့် ကြံစည်တဲ့ အခါမှာလည်း သူတစ်ပါးတို့အား အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေတတ်သော ကောင်းသည့်အကြံကို ကြံစည်၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုတဲ့အခါမှာလည်း သူတစ်ပါးတို့အား အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေတတ်သော ကောင်းသည့် စကားကိုပင် ပြောဆို၏။ ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာလည်း သူတစ်ပါးတို့အား အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေတတ်သော ကောင်းသည့်အလုပ်ကိုပင် ပြုလုပ်၏။ ဤလက္ခဏာသုံးပါးရှိသော ထိုသူသည် ပညာရှိပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကိုယ်ပြုနှုတ်ပြော၊ စိတ်မနောပါ၊
ကောင်းတာကြံပြု၊ ပညာရှိဟု၊
မှတ်ရှုသိဖွယ်ရာ။

ဤလက္ခဏာသုံးပါး ရှိသူဖြစ်လျှင် အမျိုးမမြတ်သူပင်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ မရှိသူပင်ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ရည် မတင့်တယ်သူပင်ဖြစ်စေ ပညာရှိပင် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သုစရိုက်အားဖြင့်လည်း ကာယသုစရိုက်(၃)ပါး၊ ဝစီသုစရိုက်(၄)ပါး၊ မနောသုစရိုက်(၃)ပါးတို့ကို ကြံစည်ပြုလုပ် ပြောဆိုသောသူသည် ပညာရှိပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗာလ = လူမိုက်ဖြစ်သူနှင့် ပဏ္ဍိတ = ပညာရှိဖြစ်သူတို့ကို ခွဲခြား၍သိမှသာ လူမိုက်ကို ရှောင်ကွင်း၍ ပညာရှိကို မှီဝဲ

ပေါင်းသင်းခြင်း ပြုလုပ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ မှီဝဲပေါင်းသင်းခြင်း ပြုလုပ်နိုင်မှသာ မျက်မှောက်နှင့်သံသရာ (၂)ဖြာလုံးမှာ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာများရရှိ၍ မင်္ဂလာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

အကျယ်သိဖွယ်

(၁) အသေဝနာစဗာလာနံ = လူမိုက်ကို မမှီဝဲရဟု ဟောကြားတော် မူရာ၌ -

အကြင်သူသည် ကိုယ်ဖြင့်လည်း မကောင်းတာကိုပင် ပြုသည့်၊ နှုတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းတာကိုပင် ပြောသည့်၊ စိတ်ဖြင့်လည်း မကောင်းတာကိုပင် ကြံစည်သည့် လူမိုက်ကို မှီဝဲပေါင်းသင်း၏။ ထိုသူ သို့ လူမိုက်၏ မကောင်းသည့် ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာတို့ ကူးစက်၍ မျက်မှောက်အကျိုးနှင့် သံသရာအကျိုး နှစ်မျိုးလုံးမှာ ဆုံးရှုံးသွားရပေသည်။ ထို့ကြောင့် လူမိုက်ကို မမှီဝဲရဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အဇာတသတ်မင်းသည် လူမိုက်ဒေဝဒတ်ကို ပေါင်းသင်းမှီဝဲ ဆည်းကပ်၍ ဖခင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကို သတ်မိသောကြောင့် ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ သောတာပန်ဖြစ်ရမည့် အကျိုးမှ ဆုံးရှုံးသွားရ ပေသည်။ သံသရာ ဒုတိယဘဝ၌ လောဟကုမ္ဘီငရဲ၌ ကျရောက်၍ အနှစ်ခြောက်သောင်း ငရဲဆင်းရဲကို ခံရပေသည်။ ကောင်းမြတ်သည့် လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ ဖြစ်ရခြင်းအကျိုးတို့မှ ဆုံးရှုံး သွားရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မျက်မှောက်အကျိုးနှင့် သံသရာအကျိုး နှစ်မျိုးလုံးမှာ ဆုံးရှုံးသွားရပေသည်။ (သီလက္ခန်-ဋ္ဌ-၂၀၆)

လူမိုက်ရှောင်ကွင်း၊ ပညာရှိဖွဲ့ခြင်း

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ လူမိုက်ပေါင်းတာ၊ မျက်မှောက်သံသာ၊
ကျိုးနှစ်ဖြာ၊ မှန်စွာဆုံးရှုံးသည်။

(၂) ပဏ္ဍိတာနန္ဒသေဝနာ = ပညာရှိကို မှီဝဲရမည်ဟု ဟောကြား
တော်မူရာ၌ -

အကြင်သူသည် ကိုယ်ဖြင့်လည်း ကောင်းတာကိုပင် ပြုသည်၊
နှုတ်ဖြင့်လည်း ကောင်းတာကိုပင် ပြောသည်၊ စိတ်ဖြင့်လည်း ကောင်း
တာကိုပင် ကြံစည်သည့် ပညာရှိကို မှီဝဲဆည်းကပ် ပေါင်းသင်း၏။
ထိုသူသို့ ပညာရှိ၏ ကောင်းသည့် ကိုယ်အမူအရာ၊ ကောင်းသည့်
နှုတ်အမူအရာ၊ ကောင်းသည့် စိတ်အမူအရာတို့ ကူးစက်လာ၍
မျက်မှောက်အကျိုးနှင့် သံသရာအကျိုး နှစ်မျိုးလုံး ရရှိနိုင်ပေသည်။
ထို့ကြောင့် ပညာရှိကို မှီဝဲရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်
မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပညာရှိမှီဝဲတာ၊ မျက်မှောက်သံသာ၊
ကျိုးနှစ်ဖြာ၊ မှန်စွာရရှိသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ ဘုရားလောင်းပညာရှိသည် ဗာရာဏသီ
ပြည်၌ လှည်းကုန်သည်အမျိုးတွင်ဖြစ်၏။ ကုန်သွယ်နိုင်သည့်အရွယ်
သို့ ရောက်လာသောအခါ လှည်းကုန်သည်မျိုးဖြစ်၍ လှည်းကုန်သည်
ငါးရာတို့ဖြင့် ခရီးထွက်ခဲ့လေ၏။ တောအုပ်တစ်ခုသို့ ရောက်သွားသည်
ရှိသော် ထိုတောအုပ်၏အဝတွင် လှည်းတို့ကို ရပ်စေ၍ ပညာပေး
ဩဝါဒစကား ပြောကြားလေ၏။ “ဤတောအုပ်ထဲ၌ အဆိပ်ပင်များ
ရှိသည်၊ သရက်ပင်နှင့် အလွန်တူပေသည်၊ အသီးများကလည်း
သရက်သီးများနှင့် အလွန်ပင်တူပေသည်၊ မစားမိအောင် အထူးသတိ
ပြုကြရမည်”ဟု ပညာပေး ဩဝါဒစကား ပြောကြားပေသည်။

လှည်းကုန်သည်တို့သည် ဘုရားလောင်းမရောက်မီ တောအုပ်ထဲသို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်သွားကြပေသည်။ ရောက်သွားသောအခါ ဘုရားလောင်းပညာရှိ မိန့်ကြားသည့်အတိုင်း သရက်သီးနှင့် အလွန်တူတဲ့ အဆိပ်သီးများကို တွေ့မြင်ကြသော လှည်းကုန်သည်တို့သည် ဆွတ်ခူးကြပြီးလျှင် အချို့သော လှည်းကုန်သည်တို့က စားကြပေသည်။ အချို့သော လှည်းကုန်သည်တို့က ဘုရားလောင်းလှည်းမျိုးကို မေးပြီးမှစားမည်ဟု လက်ဖြင့် ကိုင်ထားကြပေသည်။

ဘုရားလောင်း ရောက်လာသောအခါ “အမောင်လှည်းကုန်သည်တို့ မစားကြကုန်လင့်၊ ဤအသီးများသည် သရက်သီးများမဟုတ်ကြပေ၊ အဆိပ်သီးများ ဖြစ်ကြပေသည်”ဟု တားမြစ်လိုက်သောကြောင့် အဆိပ်သီးစား၍ သေရခြင်းဘေးမှ လွတ်မြောက်သွားကြရပေသည်။ အဆိပ်သီးစားမိသော အချို့သော ကုန်သည်များကို အဆိပ်ပြေဆေးတိုက်ကျွေး၍ သေရခြင်းဘေးမှ ကယ်တင်လိုက်ပေသည်။ ဘုရားအလောင်းတော် ဘုရားဖြစ်လာသောအခါ ထိုလှည်းကုန်သည် ငါးရာတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားပရိသတ်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။ (အေတက-ဋ္ဌ-၁/၂၈၉)

ဤကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းပညာရှိကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရသောကြောင့် လှည်းကုန်သည်ငါးရာတို့သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ အဆိပ်သင့်၍ သေရခြင်းဘေးမှ လွတ်မြောက်ရခြင်းအကျိုးနှင့် သံသရာဘဝများ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားပရိသတ်များ ဖြစ်ရခြင်းအကျိုးကို ခံစားရရှိကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ပူဇော်ထိုက်သူနှင့် ပူဇော်ခြင်း ၂-မျိုးစီရှိပါ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လူ့ဘဝမှာ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ မင်္ဂလာကင်းမဲ့စွာ နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိကြပေ။ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာ တရားတော်များကို လိုက်နာကျင့်သုံး၍ နေထိုင်ကြရပေသည်။ ထို(၃၈)ဖြာမင်္ဂလာတို့တွင် ပူဇာစပူဇနေယျာနံ = ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်ခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူရာ၌ ပူဇော်ထိုက်သူနှင့် ပူဇော်ခြင်းဟူ၍ ၂-မျိုး ရှိနေပါသည်။

ထို ၂-မျိုးတို့တွင်လည်း -

- ၁။ ပူဇော်ထိုက်သူကလည်း ၂-မျိုး ရှိနေပေသည်။
- ၂။ ပူဇော်ခြင်းကလည်း ၂-မျိုး ရှိနေပေသည်။

၁။ ပူဇော်ထိုက်သူ ၂-မျိုးရှိသည်ဟု ဆိုရာ၌ -

(က) လောကုတ္တရာနယ်မှ ပူဇော်ထိုက်သူပုဂ္ဂိုလ်၊

(ခ) လောကီနယ်မှ ပူဇော်ထိုက်သူပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ၂-မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

(က) လောကုတ္တရာနယ်မှ ပူဇော်ထိုက်သူပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်နှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၊ အရိယာသာဝကတို့ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ယခုဘဝနှင့် ရှည်မြင့်စွာသော နောင်ဘဝတို့၌ အကျိုးထူးများကို ရရှိနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာ ဖြစ်ကြပေသည်။

အကျိုးထူးရပုံ

တစ်နေ့သောအခါ မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ဆွမ်းခံကြွဝင်စဉ် သုမနပန်းသည်သည် ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးအား ပန်းဆက်သရန်အတွက် ပန်းများကို ကိုင်ဆောင်၍ အိမ်မှ ထွက်လာခဲ့ရာ လမ်းခရီးတွင် လက္ခဏာတော်ကြီး၊ လက္ခဏာငယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်တော်မူလှသည့် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရ၏။ ထိုအခါ “ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးကို ပန်းဆက်သ၍ ဆုလာဘ်များ ရသည်ထက် မြတ်စွာဘုရားကို ပန်းဖြင့် ပူဇော်လိုက်သည်ရှိသော် ဘဝသံသရာ၌ များစွာသော အကျိုးထူးများကို ရရှိနိုင်သည်” ဟု ယုံကြည်မြတ်နိုးကာ မြတ်စွာဘုရားအား ပန်းများဖြင့် ပူဇော်လိုက်လေသည်။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ “သုမနပန်းသည်သည် လှူပြည်၊ နတ်ပြည်တို့၌သာ ဖြစ်ရပြီး (အပါယ်သို့ မကျရပါဘဲ) ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌ သုမနိဿရမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘုရား ဖြစ်လိမ့်မည်” ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။ ဤသာဓကဖြင့် အကျိုးထူးရပုံမှာ ထင်ရှားလှပေသည်။

ဗုဒ္ဓဇော်ထိုက်သုဒ္ဓန္တိ ဗုဒ္ဓဇော်ခြင်း ၂-မျိုးစီရှိပါ သိကောင်းစရာ ၁၂၇

- (ခ) လောကီနယ်မှ ပူဇော်ထိုက်သူပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူသည် မိဘများ၊ အစ်ကိုကြီး၊ အစ်မကြီးများ၊ ဆရာသမားများ၊ လင်ယောက်ျားများ၊ ယောက္ခမကြီးများ၊ အသက်သိက္ခာ ဂုဏ်သိက္ခာကြီးမားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ (ခုဒ္ဒကပါဌ-ဋ္ဌ-၁၁၀)

ထိုလောကီနယ်မှ ပူဇော်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ယခုဘဝနှင့် နောင်ဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ အာယု = အသက်ရှည်ခြင်း၊ ဝဏ္ဏ = အဆင်းလှခြင်း၊ သုခ = ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ ရှိခြင်း၊ ဗလ = ကိုယ်အား ဉာဏ်အားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကျိုးများကို ရရှိသွားနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၂။ ပူဇော်ခြင်း ၂-မျိုးရှိသည်ဟု ဆိုရာ၌ -

- (က) ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူသော အာမိသပူဇာ၊
- (ခ) တရားဖြင့် ပူဇော်ခြင်းဟူသော ဓမ္မပူဇာဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပေသည်။
- (က) သင်္ကန်း အဝတ်အထည်၊ စားသောက်ဖွယ်၊ ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာ၊ ဆေးပစ္စည်းစသည့် ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် အာမိသဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
- (ခ) မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမနှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်အရ ဆရာတော် သံဃာတော်များ၏ အဆုံးအမ၊ မိဘ ဆရာသမားများ၏ အဆုံးအမများဖြစ်သည့် သီလအကျင့်၊ သမာဓိအကျင့်၊ ပညာအကျင့်တို့ကို လိုက်နာကျင့်ကြံခြင်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုပူဇော်ခြင်း ၂-မျိုးတို့တွင် -

- (က) အာမိသပူဇာဟုခေါ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ဖြင့်ပူဇော်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပူဇော်ခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကြီးမားသည်နှင့်အမျှ ပူဇော်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ကြီးမားသော အကျိုးထူးများကို ရရှိကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အာမိသပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် ကောင်းကျိုးများကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာပင် ဖြစ်ပေသည်။
- (ခ) ဓမ္မပူဇာဖြင့်ပူဇော်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ ဘဝါဘဝက ဆည်းပူးခဲ့သည့် ကုသိုလ်ပါရမီအားလျော်စွာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည်တိုင်အောင် အကျိုးထူးများကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် အကျိုးအကြီးဆုံးမင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

ဓမ္မပူဇာကို နှစ်သက်တော်မူခြင်း

ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ဖြင့်ပူဇော်ခြင်း အာမိသပူဇာထက် တရားဓမ္မဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဓမ္မပူဇာက အကျိုးကြီး၍ ဓမ္မပူဇာကို မြတ်စွာဘုရား နှစ်သက်တော်မူပါသည်။ အာမိသပူဇာထက် ဓမ္မပူဇာက အကျိုးကြီး၍ နှစ်သက်တော်မူသည့်အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ “ယနေ့မှ နောက် ၄-လကြာလျှင် ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူတော့မည်”ဟု ရဟန်းတော်များကို မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဤစကားတော်ကို ကြားရ၍ ပုထုဇဉ်

ဓမ္မစိတိသန္တရိ ဓမ္မစိတြိဒါး ၂-ချိုးစီဒိဝါ သိတောင်းစရာ ၁၂၉

ရဟန်းတော်တို့သည် ထိတ်လန့်သွားကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အနီးအနားမှ မခွာကြတော့ပါဘဲ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းလျက် ရှိကြပေသည်။

အတ္တဒတ္တရဟန်းသည် “နောက် ၄-လကြာလျှင် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည်” ဟူသော စကားတော်ကို ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ ရဟန္တာဖြစ်အောင်ကျင့်မည်” ဟူသော အကြံဖြင့် တောအရပ်သို့ ထွက်ခွာသွားပြီးလျှင် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်၍နေလေ၏။ ပုထုဇဉ်ရဟန်းတော်များ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရာသို့ မသွားပါဘဲ တရားကိုသာ အားထုတ်နေလေ၏။

ပုထုဇဉ်ရဟန်းတော်တို့သည် အတ္တဒတ္တရဟန်းကို “ငါတို့ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရာသို့ သင်ဘာကြောင့် မလာသနည်း” ဟု ပြောဆိုကာ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ခေါ်သွားကြလေသည်။ “မြတ်စွာဘုရား ... ဤရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားပေါ်မှာ ကြည်ညိုချစ်ခင်သည့်စိတ် မရှိပါဘုရား။ မြတ်စွာဘုရားအတွက် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရာသို့ တစ်ခါ တစ်ခေါက်မျှ မလာမရောက်ပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက “အို ... အတ္တဒတ္တရဟန်း ... ဤကဲ့သို့ ငါဘုရားအတွက် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရာသို့ ဘာကြောင့် မလာရောက် သနည်း” ဟု အတ္တဒတ္တရဟန်းကို မေးတော်မူပါသည်။ “မြတ်စွာဘုရား နောက် ၄-လကြာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည့် စကားကို ကြားရပါ၍ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်မည်ဟု ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မလာမရောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည် ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလိုက်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက “သာဓု ... သာဓု ... ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ” ဟု မိန့်ကာ “အတ္တဒတ္တရဟန်းမှတစ်ပါးသော ရဟန်းတို့

သည်လည်း ငါဘုရားကို တကယ်ကြည်ညိုတယ်၊ တကယ်ချစ်ခင်တယ် ဆိုလျှင် အတ္တဒတ္တရဟန်းကဲ့သို့ ကျင့်ကြရမည်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ လိုက်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပြီးလျှင် “ချစ်သားရဟန်းတို့ ... ငါဘုရားကို နုံ့သာ၊ ပန်းစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် တကယ်တမ်း ပူဇော်ရာ မရောက်ပေ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော ဝိပဿနာ အကျင့်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည်သာလျှင် တကယ်တမ်း ပူဇော်ရာ ရောက် ပေသည်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော ဝိပဿနာအကျင့်ဖြင့် ပူဇော် ခြင်းသည် မိမိတို့၏ ဘဝါဘဝက ဆည်းပူးခဲ့ကြသည့် ကုသိုလ်ပါရမီ အားလျော်စွာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအထိ ဖြစ်သွားနိုင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အကျိုးကြီးမားသောကြောင့် ဓမ္မ ပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကို မြတ်စွာဘုရား ပို၍ နှစ်သက်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

စာပေမပဉ္စသုတဂ္ဂါတာ မင်္ဂလာ

ယခုခေတ်အခါ ဘာသာဝါဒ အမျိုးမျိုးရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗုဒ္ဓစာပေဖြစ်သည့် ပိဋကတ်စာပေများကို စိတ်ဝင်စားလျက် ရှိကြပေသည်။ အထူး လေ့လာလျက် ရှိကြပေသည်။ မြန်မာပြည်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ရှေးကထက် ပို၍ ပိဋကတ်တော်များကို သင်ယူလေ့လာလျက် ရှိကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုသင်တန်း၊ အဘိဓမ္မာသင်တန်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်သင်တန်း စသည်တို့ကို တက်ရောက်၍ သင်ယူလျက် ရှိကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ လေ့လာသင်ယူနေကြခြင်းတို့ကို “ဗာဟုသစ္စမင်္ဂလာ” ဟု ဆိုရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ပင် ဆိုရပါသော်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အလိုတော်မှာ သင်ယူကာမျှဖြင့် “မင်္ဂလာ” ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ သင်ယူထားသည့်အတိုင်း ပြည့်စုံအောင် လိုက်နာကျင့်ကြံမှသာ မင်္ဂလာဖြစ်နိုင်ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဗာဟုသစ္စမင်္ဂလာဖြစ်ပုံ၊ မဖြစ်ပုံများကိုသိဖို့ရာ ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးကို အင်္ဂုတ္တိုရ် အပ္ပသုတသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ နာကြားအပ်သော တရားနှင့် မပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၂။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ နာကြားအပ်သော တရားနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၃။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ နာကြားအပ်သော တရားနှင့် မပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- ၄။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ နာကြားအပ်သော တရားနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ (အံ-၁/၃၀၂)

ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးတို့တွင် အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ နာကြားအပ်သောတရားနှင့် မပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ နာကြားအပ်သောတရားနှင့် မပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်စာပေများ တတ်မြောက်၍ ဗဟုသုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပါသော်လည်း တတ်မြောက်သည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံမှု မရှိသောကြောင့် မင်္ဂလာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ မဖြစ်ကြပေ။

အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ နာကြားအပ်သောတရားနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ နာကြားအပ်သောတရားနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်သည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံမှုများရှိ၍ အကြားအမြင် ဗဟုသုတလည်း ရှိသောကြောင့် မင်္ဂလာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကြားမြင်နည်းသူ၊ ကျင့်ကြံမှု၊ မှတ်ယူမင်္ဂလာ။
 ကြားမြင်များသူ၊ ကျင့်ကြံမှု၊ မှတ်ယူမင်္ဂလာ။

ဤဗာဟုသစ္စမင်္ဂလာ၌ ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို ဗဟုသုတ အဖြစ်ဖြင့် သင်ယူခြင်းတို့သည် (၃)မျိုးရှိသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားပါသည်။
(အဋ္ဌသာလိနိ-၂၄)

- ၁။ မြွေဖမ်းခြင်း ဥပမာရှိသော သင်ယူခြင်း၊
- ၂။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှာ သင်ယူခြင်း၊
- ၃။ ဘဏ္ဍာစိုးနှင့်တူသော သင်ယူခြင်းဟူ၍ (၃)မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

အကျယ်

၁။ မြွေဖမ်းခြင်း ဥပမာရှိသော သင်ယူခြင်းဟူသည် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူခြင်းသည် သူတစ်ပါးတို့၏ အယူဝါဒကို မိမိ၏ အယူဝါဒဖြင့် ဖျက်ဆီးခြင်းအကျိုးငှာ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သင်ယူခြင်းသည် မြွေဖမ်းခြင်း ဥပမာရှိသော သင်ယူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မြွေကို မဖမ်းတတ်သော အကြင်သူသည် မြွေ၏ ကိုယ်၌လည်းကောင်း၊ အမြီး၌လည်းကောင်း ကိုင်၍ ဖမ်း၏။ မြွေကို မဖမ်းတတ်သော ထိုသူကို မြွေသည် ပြန်လှည့်၍ ကိုက်သဖြင့် သေသော်လည်း သေသွားရမည် ဖြစ်ပေသည်။ မသေသော်လည်း ကြီးစွာသော ဒုက္ခကို ခံရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအတူ သူတစ်ပါးတို့၏ အယူဝါဒကို မိမိအယူဝါဒဖြင့် ဖျက်ဆီးခြင်းအကျိုးငှာ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂလာမဖြစ်သည့်အပြင် ကြီးစွာသော ဒုက္ခကို ခံရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၂။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှာ သင်ယူခြင်းဟူသည် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူခြင်းသည် မိမိသန္တာန်၌ သီလသိက္ခာ၊ သမာဓိသိက္ခာ၊ ပညာသိက္ခာတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို အလိုရှိ၍ သင်ယူခြင်းဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူခြင်းသည် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ဖို့ရာ သင်ယူခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၃။ ဘဏ္ဍာစိုးနှင့်တူသော သင်ယူခြင်းဟူသည် အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူ၏။ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူခြင်းသည် တရားတော် အစဉ်အဆက်တို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အနွယ်တော်တို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း သင်ယူခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မြွေဖမ်းပမာ၊ သင်ယူခြင်းဟာ၊
မင်္ဂလာ၊ မှန်ခွာမမြစ်ပြီ။

ထွက်မြောက်ဖို့ရာ၊ သင်ယူခြင်းဟာ၊
မင်္ဂလာ၊ မှန်ခွာမြစ်ပေသည်။

ဘဏ္ဍာစိုးတူစွာ၊ သင်ယူခြင်းဟာ၊
မင်္ဂလာ၊ မှန်ခွာမြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ရှေးက ကောင်းမှုအထူး ရှိခဲ့ဖူးတာ

မင်္ဂလာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလူ့ဘဝမှာ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ မင်္ဂလာကင်းမဲ့စွာ နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိကြပေ။ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂလာသုတ္တန်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည့် (၃၀)ဖြာမင်္ဂလာ တရားတော်တို့ကို လိုက်နာကျင့်ကြံ၍ နေထိုင်ကြရပေသည်။ (၃၀)ဖြာမင်္ဂလာတို့တွင် ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူး ပြုခဲ့ဖူးခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်ပုံကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူး ရှိခဲ့ဖူးသည်ကို ဘာကိုထောက်ထား၍ သိကြရပါမလဲဆိုပါလျှင် ယခုမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အဖက်ဖက်က ပြည့်စုံနေခြင်းကို ထောက်ဆ၍ သိကြရပေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် ယခုမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာများလည်း ပေါများကြွယ်ဝချမ်းသာလျက်ရှိ၏။ ရုပ်ရည်အဆင်းကလည်း လှပတင့်တယ်လျက်ရှိ၏။ တတ်သင့်သည့် အတတ်ပညာကိုလည်း ပြည့်စုံစွာ တတ်မြောက်လျက်ရှိ၏။ လိုအပ်သောအခါ ကူညီစောင့်ရှောက်မည့် အခြံအရံပရိသတ်များနှင့်လည်း ပြည့်စုံလျက်ရှိ၏။ ပြုလုပ်ဖွယ်ကိစ္စ အဝဝတို့၌ အစိုးတရပြုလုပ်နိုင်ခြင်းဟူသော

အစိုးရမူလည်းရှိ၏။ ဤကဲ့သို့ ပြည့်စုံခြင်းများကို ထောက်ဆ၍ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူး ပြုခဲ့ဖူးသည့် ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဟု သိကြရပေသည်။

ထို့အပြင် ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ် ဟု သိဖို့ရာမှာ -

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ယခုမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အအေး အပူဥတုလည်း မျှတသည့် အရပ်ဒေသ၊ ပစ္စည်းပစ္စယနှင့် အာဟာရ များကိုလည်း ရှာဖွေ၍ ရလွယ်သည့် အရပ်ဒေသ၊ သာသနာလည်း ထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ရ၏။ မိကောင်းဖကောင်း၊ ဆရာသမားကောင်းများကိုလည်း မှီဝဲဆည်းကပ်ရ၏။ မိမိကိုယ်နှင့် စိတ်များကိုလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ဆောက်တည်၍ ထားတတ် ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူး ပြုခဲ့ဖူးသည့် ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။

(အံ-ဇ္ဇ-၂၊ ၂၉၀)

ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ရှေးအတိတ်ဘဝများက ကောင်းမှု အထူး ပြုခဲ့ဖူးသူဖြစ်၏ဟူသည် လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်ဘဝများ၌ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ကို အာရုံပြု၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထံ၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ဒါန၊ သီလ စသော ဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်စိတ် များပင် ဖြစ်ပေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကဲ့သို့ ရှေးအတိတ်ဘဝများက ပြုခဲ့ ဆည်းပူးခဲ့သော ကုသိုလ်များစွာ ရှိခဲ့၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကုသိုလ် များကို အရင်းခံ၊ အခြေခံပြု၍ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ် သည်ရှိသော် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအထိ

ဖြစ်သွားနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးဘဝများက ကောင်းမှုအထူး ပြုခဲ့ဖူးခြင်းသည် ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာမင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

(ခုဒ္ဒကပါဌ-ဋ္ဌ-၁၁၂)

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကောင်းမှုအထူး၊ ပြုခဲ့ဖူး၍၊ ဝိပဿနာ၊ ရှုမှတ်ကာ၊ ရဟန္တာဖြစ်တာမင်္ဂလာ။

ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ရှေးအတိတ်ဘဝများက ကောင်းမှု အထူး ရှိခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုမျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအထိ ဖြစ်နိုင်ကြသည် ကို သိကြရသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤယခုမျက်မှောက် ဘဝမှာ အကြောင်းမညီညွတ်၍ သောတာပန်စသော တရားထူး တရားမြတ်များကို မရရှိခဲ့သော် နောက်နောင် အနာဂတ်ဘဝများ၌ တရားရဖို့ရာ ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာဖြစ်နိုင်သည့် ဒါနစသော ကောင်းမှု ကုသိုလ်များကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုကြရပေသည်။

အထူးသဖြင့် ဒါနကုသိုလ်ပြုသောအခါ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ဒါန ကုသိုလ်ကံဖြစ်အောင် ပြုကြရပေသည်။ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ဒါနကုသိုလ် ကံဖြစ်အောင် ပြုနိုင်မှသာ နောက်နောင်ဘဝများ၌ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နေ၍ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်မှသာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအထိ ဖြစ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်အောင် ဒါနပြုပုံ

တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်အောင် အလှူဒါနပြုရာတွင် တိဟိတ်ဒါနကု သိုလ်ကံဖြစ်အောင် ဒါနကုသိုလ်ပြုကြရပုံမှာ မိမိတို့ လှူဒါန်းအပ်သည့်

လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့၌ ဘပ်မက်တွယ်တာခြင်းကင်းသော အလောဘ
 ဟိတ်၊ မိမိတို့၏ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို မှီဝဲသုံးဆောင်ကြသော
 အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ချမ်းသာစေချင်သည့် မေတ္တာ = အဒေါသ
 ဟိတ်၊ မိမိတို့ လှူဒါန်းလိုက်သည့် ဒါနကုသိုလ်ကံသည် နိဗ္ဗာန်
 ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို
 ရရှိစေနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ခြင်းရှေ့သွားရှိသော အသိဉာဏ် =
 အမောဟဟိတ်ဟူသော ဤဟိတ်(၃)ပါးပါဝင်အောင် လှူဒါန်းကြရ
 ပေသည်။ ဤဟိတ်(၃)ပါးပါဝင်သော ဒါနကုသိုလ်ကံသည် တိဟိတ်
 ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကြောင်းဟိတ်သုံးဖြာ၊ ပြည့်စုံတာ၊
 မှန်စွာတိဟိတ်မည်။

တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်အောင် အလှူဒါနပြုရာတွင် ဥက္ကဋ္ဌဒါနကု
 သိုလ်ကံဖြစ်အောင် လှူဒါန်းပုံမှာ မလှူမီရှေ့အဖို့ကလည်း ဝမ်း
 မြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြရပေသည်။ လှူ
 ပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင်
 နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြရပေသည်။

မလှူမီရှေ့အဖို့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍
 လှူဒါန်းပုံမှာ မိမိတို့၌ ဓမ္မိယလဒ္ဓ = တရားသဖြင့် ရှာဖွေ၍ ရရှိထား
 သည့် စင်ကြယ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို လှူရတော့
 မည်၊ လှူရတော့မည်ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍
 လှူဒါန်းကြရပေသည်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့နှင့်ပြည့်စုံ၍ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
 စသော ကိလေသာတွေ ကင်းစင်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေကြသော

စင်ကြယ်သည့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လှူဒါန်းရတော့မည်၊ လှူဒါန်းရတော့မည်ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင်လည်း နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြပေသည်။

လှူပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း မိမိတို့ကတော့ ရန်သူမျိုး ငါးပါးတို့နှင့် အမြဲဆက်ဆံနေသောကြောင့် အနှစ်သာရမဟုတ်သည့် ပစ္စည်းဥစ္စာတွေထဲမှ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် လိုက်ပါနိုင်သောကြောင့် အနှစ်သာရဖြစ်သည့် ဒါနကုသိုလ်ကို ထုတ်ယူရပေပြီ၊ ထုတ်ယူရပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ လှူဒါန်းကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မလှူမီရှေ့အဖို့ကလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်၍ လှူပြီးသည့် နောက်ကာလမှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် ရှေ့နောက်နှစ်တန် ကုသိုလ်ရံ၍ လှူဒါန်းရသော ဒါနကုသိုလ်သည် တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပေသည်။ နောက်နောင်ဘဝများ၌ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ပါက သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာထိ ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ရှေ့နောက်နှစ်တန်၊ ကုသိုလ်ရံ၊
မြတ်ပြန်ဥက္ကဋ္ဌ။

ဤကဲ့သို့ နောက်နောင်ဘဝများအတွက် ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ = ကောင်းမှုအထူး ရှိခဲ့ဖူးသူဖြစ်အောင် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံများဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

နာဒနိတရားစခန်းမှ မေးပါ သိကောင်းစရာ

ဆရာတော်တို့ကို နယ်သာလန်နိုင်ငံ၊ နာဒနိမြို့မှ ဒေါ်ဇောတိက အမည်ရှိသူ ယောဂီက တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်၊ ဦးအာဒိစ္စ၊ ဦးတင်ဦးလှိုင်နှင့် ဝေယျာဝစ္စပြုသူ ဒေါ်ညွန့်ညွန့်ရွှေတို့သည် ၁၃၆၄-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်(၆)ရက် (၁-၇-၂၀၀၂)၊ တနင်္လာနေ့၊ ညနေ ၄-နာရီတွင် လန်ဒန်မြို့၊ ဟီးသရူးလေဆိပ်မှ ဗြိတိသျှလေကြောင်း လေယာဉ်ဖြင့် နယ်သာလန်သို့ ကြွခဲ့ကြပါသည်။ နယ်သာလန်နိုင်ငံ၊ အမ်စတာဒမ်မြို့၊ စကီဖို(လ်)လေဆိပ်သို့ ညနေ ၅-နာရီ ရောက်ကြပါသည်။

စကီဖို(လ်)လေဆိပ်မှ သဒ္ဓမ္မရုံသီယောဂီများ ဖြစ်ကြသော ပီတာ၊ နရစ်(သ်)၊ ပိန်းကလပ်ဆင်တို့က စောင့်၍ ကြိုဆိုနေကြပါသည်။ အမ်စတာဒမ်မြို့အနီးရှိ မေတ္တာဝိဟာရီရိပ်သာသို့ ခေတ္တဝင်ရောက်ကြပါသည်။ ထို့နောက် ဆက်လက်၍ နာဒနိမြို့၊ သီအိုဆိုဖီအသင်းတိုက် တရားစခန်းသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ည ၆-နာရီတွင် ရောက်ကြပါ

သည်။ ထိုညဉ့်ပင် ယောဂီ(၂၀)ယောက်တို့အား (၉)ပါးသီလပေးခြင်း၊ အလုပ်ပေးတရား နှာစေခြင်းတို့ဖြင့် တရားစခန်းစ၍ ဖွင့်လိုက်ကြ ပါသည်။

(၁-၇-၂၀၀၂)၊ တနင်္လာနေ့မှ (၉-၇-၂၀၀၂)၊ အင်္ဂါနေ့ထိ (၉) ရက် တရားစခန်းဖွင့်၍ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ နံနက် ၈-နာရီ ၃၀-မိနစ်မှ ၁၀-နာရီထိ၊ ညနေ ၃-နာရီမှ ၅-နာရီထိ တရားစစ်ပေးကြရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားစစ်ပေးကြရာ၌ ယောဂီ များက သူတို့ သိလိုသည့် မေးခွန်းများကို လျှောက်ထားကြပါသည်။

မေး။ အသက်(၅၁)နှစ်ရှိ ဂျိုလီယိုအမည်ရှိသူ အမျိုးသားယောဂီက လျှောက်ထားသည်မှာ “ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တာနှင့် ဓာတ်ကြီး(၄)ပါးတို့သည် ဘယ်လိုဆက်စပ်နေပါသလဲ”ဟု မေး လျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ် ကာယကို ရှုမှတ်သောအခါ မိမိကိုယ်ကာယ၌ရှိနေသော ဓာတ် ကြီး(၄)ပါးကို တွေ့သိလာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တွေ့သိလာ ခြင်းသည် ဝိပဿနာနှင့် ဓာတ်ကြီး(၄)ပါးတို့ ဆက်စပ်နေခြင်း ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုင်၍ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရာတွင် တစ်ခါတစ်ခါ ပူတာ ကိုလည်း တွေ့သိကြရပေသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ အေးတာကိုလည်း တွေ့သိကြရပေသည်။ ဖာတစ်ခါတစ်ခါ မာတာကိုလည်း တွေ့သိကြရပေ သည်။ တစ်ခါတစ်ခါ ပျော့တာကိုလည်း တွေ့သိကြရပေသည်။ တစ်ခါ တစ်ခါ ပေါ့တာကိုလည်း တွေ့သိကြရပေသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ လေး တာကိုလည်း တွေ့သိကြရပေသည်။

ပူတာကိုတွေ့တာက ဥဏှ = ပူသည့် တေဇောဓာတ်ကို တွေ့သိ
တာ ဖြစ်ပေသည်။ အေးတာကို တွေ့ရတာက သီတ = အေးသည့်
တေဇောဓာတ်ကို တွေ့သိရတာ ဖြစ်ပေသည်။ မာတာကို တွေ့သိရ
တာက ခက်မာသည့် ပထဝီဓာတ်ကို တွေ့သိရတာ ဖြစ်ပေသည်။
ပျော့တာကို တွေ့သိရတာက သိမ်မွေ့သည့် ပထဝီဓာတ်ကို တွေ့သိ
ရတာ ဖြစ်ပေသည်။ ပေါ့တာကို တွေ့သိရတာက တေဇောဓာတ်နှင့်
ဝါယောဓာတ်ကို တွေ့သိရတာ ဖြစ်ပေသည်။ လေးတာကို တွေ့သိရ
တာက ပထဝီဓာတ်နှင့် အာပေါဓာတ်ကို တွေ့သိရတာဖြစ်ပေသည်။
ဤကဲ့သို့ တွေ့သိခြင်းသည် ဝိပဿနာနှင့် ဓာတ်ကြီး-၄-ပါးတို့ ဆက်
စပ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

စင်္ကြံလျှောက်၍ ဝိပဿနာရှုမှတ်ကြရာတွင် အမှတ်ကောင်း
သည့် ယောဂီများမှာ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်လို့ ရှုမှတ်၍
စင်္ကြံလျှောက်သောအခါ ကြွလိုက်လျှင် ပေါ့ပေါ့တက်သွားတာ၊ လှမ်း
လိုက်လျှင် ပေါ့ပေါ့ပြီး ရှေ့သို့ရွှေ့သွားတာ၊ ချလိုက်လျှင် လေးလေးပြီး
ကျသွားတာများကို တွေ့သိကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့တွေ့သိကြရာတွင် ပေါ့ပေါ့သွားတာကို တွေ့သိရတာ
က တေဇောဓာတ်နှင့် ဝါယောဓာတ်တို့ကို တွေ့သိရတာဖြစ်ပေသည်။
လေးလေးကျသွားတာကို တွေ့သိရတာက ပထဝီဓာတ်နှင့် အာပေါ
ဓာတ်ကို တွေ့သိရတာ ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရား
အားထုတ်ကြသောအခါ ဓာတ်ကြီး(၄)ပါးကို တွေ့သိခြင်းသည်
ဝိပဿနာနှင့် ဓာတ်ကြီး(၄)ပါးတို့ ဆက်စပ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်
ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

မေး။ အသက်(၃၉)နှစ်ရှိ အဲရိမီတာ အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီ
က မေးလျှောက်သည်မှာ “သူဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခဲ့တာ

(၂)နှစ် ရှိသွားပါပြီ။ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပြီးမှ အာရုံအမျိုးမျိုးတို့၌ သာယာမှုတွေ နည်းသွားပါသည်။ ကောင်းသောဖြစ်ခြင်းပါလား၊ မကောင်းသောဖြစ်ခြင်းပါလား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ကောင်းသောဖြစ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ အာရုံအမျိုးမျိုးတို့၌ သာယာမှုတွေ များနေလျှင် ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။ အာရုံအမျိုးမျိုးတို့၌ သာယာမှုများ နည်းသွားပါလျှင် ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သာယာမှုများ နည်းသွားခြင်းသည် ကောင်းသောဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပေသည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

မေး။ အသက်(၄၂)နှစ်ရှိ ဖီးလစ်မာကူလီ အမည်ရှိသူ အမျိုးသား ယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “သူဝိပဿနာတရား ထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် ဝေဒနာအမျိုးမျိုးတွေ ပြောင်းလဲနေတာကို ရှုမှတ်နေရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝေဒနာအမျိုးမျိုးတွေကို ရှုမှတ်နေရတာ ဝိပဿနာမဟုတ်ဟု ထင်ပါသည်။ ဝမ်းဗိုက်မှ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ကို ရှုမှတ်မှ ဝိပဿနာဖြစ်သည်ဟု ထင်ပါသည်” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ဝေဒနာအမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေတာကို ရှုမှတ်ရသည်မှာ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဝမ်းဗိုက်၌ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရသည်မှာလည်း ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာပင် ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

မေး။ အသက်(၅၀)ရှိ ရိယာကီအာ အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီ က မေးလျှောက်သည်မှာ “သမထနှင့်ဝိပဿနာ ဘယ်လိုထူးပါ သလဲ”ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ သမထတရား၏ အာရုံသည် ပညတ်အာရုံ ဖြစ်ပေသည်။ ရှုမှတ် သည့်အခါမှာလည်း စိတ်တွင် အမြဲတည်နေရအောင် ရှုမှတ်ရပါ သည်။ ဝိပဿနာတရား၏ အာရုံသည် ပရမတ်အာရုံ ဖြစ်ပေ သည်။ ရှုမှတ်သည့်အခါမှာလည်း ပျက်သွားသည့် မမြဲတာကို သိအောင် ရှုမှတ်ရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထူးခြားကြပေသည်။

သမထဖြစ်ပုံ

ပထဝီကသိုဏ်း သမထတရား ပွားများကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆန်ကောခန့် မြေကွက်ပြုလုပ်ထားသည့် မြေကွက်ပညတ်ကို မျက်စိ ဖြင့်ကြည့်၍ “မြေ” “မြေ”၊ “ပထဝီ” “ပထဝီ”ဟု စိတ်တွင် အမြဲတည် အောင်၊ အမြဲထင်အောင် ရှုမှတ်ရပေသည်။ သမာဓိဖြစ်လာသောအခါ မျက်စိမှိတ်လိုက်သော်လည်း ထိုပညတ်မြေကွက်သည် စိတ်တွင် မြဲစွာ ထင်နေ၏။ ဤကဲ့သို့ အာရုံကလည်း မြေကွက်ပညတ်အာရုံ၊ ထို ပညတ်မြေကွက်ကို အမြဲတည်နေရအောင် ရှုမှတ်ခြင်းသည် သမထ ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပညတ်အာရုံ၊ မြဲနေပုံ၊ ရှုတုံသမထမည်။

ဝိပဿနာဖြစ်ပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ အတွင်းက တောင့် တင်းမှု ဝါယောပရမတ်ကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေ

သည်။ ဖောင်းဆုံးမှာ ပျက်သွားသည့် မမြီတာကိုလည်း သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ အတွင်းက လှုပ်သွား၊ လျော့သွားသည့် ဝါယောပရမတ်ကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ပိန်ဆုံးမှာ ပျက်သွားသည့် မမြီတာကိုလည်း သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အာရုံကလည်း ပရမတ်အာရုံ၊ မမြီတာကိုလည်း သိအောင် ရှုမှတ်ခြင်းသည် ဝိပဿနာ ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်မုခ် ။ ။ ပရမတ်အာရုံ၊ မမြီပုံ၊ ရှုတုံဝိပဿ်မည်။

မေး။ အသက်(၅၅)နှစ်ရှိ ဖလော်ရာ အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “သူ့မှာ တစ်ခါတစ်ခါ အတွေးစိတ်နှင့် ချင်စိတ်တို့သည် တူနေသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဟုတ်ပါရဲ့လား”ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ အတွေးစိတ်နှင့် ချင်စိတ်တို့သည် မတူကြပေ။ တစ်မျိုးစီပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ အတွေးစိတ်ဆိုသည်မှာ ရှေးအတိတ်များက ဖြစ်ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာ အာရုံများနှင့် နောင်အခါ အနာဂတ်မှာ ဖြစ်လာမည့် အကြောင်းအရာ အာရုံများကို တွေးတောဆင်ခြင်နေခြင်းသည် အတွေးစိတ်ဖြစ်သည်။

ချင်စိတ်ဆိုသည်မှာ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ ပြုလုပ်ရမည့် ကိုယ်အမှုအရာများ ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် စေ့ဆော်ပေးနေသော ပြုလုပ်ချင်သည့် စိတ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မတူ၊ ထူးကြပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

နဝဒန်တရားစခန်းမှ မေးပါ သိကောင်းစရာ ၁၄၇

ဆရာကြီးဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါ
သည်။

ယောဂီများကို ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြား
ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ
သိနိုင်ကြစေရန်အတွက် အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ဗောဓိယာရာမရိပ်သာ တရားစခန်းမှ မေးရာ ဖြေပေးပါ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကွာလာကူဘူဘာရူးမြို့အနီး ရှိ ဗောဓိယာရာမရိပ်သာဆရာတော် ဦးရာဇိန္ဒက တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၆၄-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၃)ရက် (၂၄-၁၀-၂၀၀၂)၊ အင်္ဂါနေ့ ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ နံနက်(၈)နာရီ (၁၀)မိနစ်ထွက်သည့် M A I မြန်မာလေယာဉ်ဖြင့် ကွာလာလမ်ပူသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ကွာလာ လမ်ပူလေဆိပ်သို့ မြန်မာစံတော်ချိန် နံနက်(၁၀)နာရီ (၃၅)မိနစ်၊ မလေးရှားစံတော်ချိန် (၁၂)နာရီ (၅)မိနစ်တွင် ရောက်ရှိကြပါသည်။

ထိုကွာလာလမ်ပူလေဆိပ်၌ ဒေါက်တာဝေါင်း(WONG)နှင့် ဆီယာချီဝေး အမည်ရှိသူတို့က စောင့်၍ ကြိုနေကြပါသည်။ ထို လေဆိပ်မှ (KLANG) ကလံမြို့သို့ ကားဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ကလံမြို့၊ ဆီယာချီဝေး အမည်ရှိသူ၏အိမ်၌ တစ်ည အိပ်ကြရပါသည်။

(၂၅-၁၀-၂၀၀၂)၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ ညနေ(၃)နာရီ မိနစ်(၂၀)တွင် ဗောဓိယာရာမရိပ်သာသို့ ဆရာတော်နှင့် ဦးရာဇိန္ဒ၊ ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ညနေ(၄)နာရီ မိနစ်(၄၀)အချိန်တွင် ရောက်ရှိကြပါသည်။

၁၃၆၄-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၅)ရက် (၂၆-၁၀-၂၀၀၂)၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် ဗောဓိယာရာမရိပ်သာ၌ အနားယူကြပါသည်။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၆)ရက် (၂၇-၁၀-၂၀၀၂)၊ သောကြာနေ့တွင် ကထိန်တရားပွဲနှင့် (၇)ရက်တရားစခန်းပွဲ စ၍ဖွင့်ကာ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးယောဂီ (၂၅)ယောက်တို့ တရားစခန်းသို့ ဝင်ရောက် တရားအားထုတ်ကြပါသည်။ မြန်မာယောဂီ(၅)ဦး ဝင်ရောက်၍ အားထုတ်ကြပါသည်။

- ၁။ စင်္ကာပူမှ အသက်(၅၂)နှစ်ရှိ ဦးယုဆွမ်
- ၂။ စင်္ကာပူမှ အသက်(၅၇)နှစ်ရှိ ဒေါ်တင်တင်မြင့်
- ၃။ စင်္ကာပူမှ အသက်(၅၄)နှစ်ရှိ ဒေါ်တင်တင်ဝင်း
- ၄။ မလေးရှားမှ အသက်(၆၈)နှစ်ရှိ ဒေါ်ပီပီခိုင်
- ၅။ မလေးရှားမှ အသက်(၄၂)နှစ်ရှိ ဒေါက်တာဖြူဖြူတင်ဟူသော (၅)ဦးတို့ ဝင်ရောက်အားထုတ်ကြပါသည်။

တရားစစ်ပေးခြင်း

ဆရာတော်နှင့် ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ယောဂီ(၂၅)ယောက်တို့ကို နံနက်(၈)နာရီခွဲမှ (၁၀)နာရီခွဲအထိ တစ်ကြိမ်၊ ညနေ(၂)နာရီခွဲမှ (၅)နာရီခွဲအထိ တစ်ကြိမ်ဟူ၍ နှစ်ကြိမ်ခွဲ၍ တရားစစ်ပေးကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားစစ်ပေးကြရာတွင် ယောဂီများက သူတို့သိလိုရာများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။

ဗောဓိယာဇာရာမရိပ်သာ တရားစခန်းမှ မေးရာ ဖြေပေးပါ ၁၅၁

မေး။ ဆီယာချီဝေး အမည်ရှိသူ (၆၄)နှစ်ရှိ မလေးရှားအမျိုးသား ယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “သူသည် ဆရာတော်ဦးရာဇိန္ဒ နှင့် ခြောက်ပတ်အထိ ဆက်တိုက် တရားအားထုတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ တရားတွေ တစ်ဆင့် တိုးတက်ရအောင် ဘယ်လိုရှုမှတ်ရပါမလဲ” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ဆီယာချီဝေး၏ တရားအမှတ်တွေမှာ အတော်ပင် ကောင်းမွန် လျက်ရှိပေသည်။ ယခုအခါ တစ်ဆင့်တိုးတက်ပြီး ကောင်းမွန် လာဖို့ရာမှာ ကုန်ပျက်တဲ့ဘက်သို့ စိတ်ကိုညွတ်ပြီး ရှုမှတ်ပေးရ မည် ဖြစ်ပေသည်ဟု ညွှန်ကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

မေး။ ဤကဲ့သို့ ညွှန်ကြားပေးလိုက်သောအခါ ဆီယာချီဝေးက ပြန် ၍ လျှောက်ထားသည်မှာ “တရားရှုမှတ်ရာတွင် ရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရား နှစ်ပါးရှိပါသည်။ ဘယ်တရားကို ကုန်ပျက်တဲ့ဘက် သို့ စိတ်ကိုညွတ်ပြီး ရှုမှတ်ရပါမလဲ” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ ရုပ်တရားက ပို၍ထင်ရှားလျှင် ရုပ်တရား၏ ကုန်ပျက်မှုကို ရှေးဦးစွာ စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရပါမည်။ ရှုမှတ်တဲ့ အခါမှာ နာမ်တရားက ပို၍ထင်ရှားလျှင် နာမ်တရား၏ ကုန် ပျက်မှုကို ရှေးဦးစွာ စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရပါမည်ဟု ဖြေကြားပေး လိုက်ပါသည်။

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ထိုင်၍ရှုမှတ်ရာတွင် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က ရုပ်တရား၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်နေသည့် စိတ်က နာမ်တရားဟု နှစ်ပါးရှိရာတွင် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က ပို၍ထင်ရှားလျှင် ဖောင်းဆုံးမှာ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ ပိန်ဆုံးမှာ ကုန် ပျက်သွားတာများကို စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရပါမည်။ မှတ်သိစိတ်က ပို၍

ထင်ရှားလျှင် ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည့် မှတ်သိစိတ်လေးသည် မှတ်ပြီးတာနဲ့ ကုန်ပျက်သွားတာ၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သည့် မှတ်သိစိတ်လေးသည် မှတ်ပြီးတာနဲ့ ကုန်ပျက်သွားတာများကို စူးစိုက်ကာ စိတ်ကိုညွတ်၍ ရှုမှတ်ရပါမည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

ကြွချင်တယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းချင်တယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချချင်တယ်၊ ချတယ်ဟု စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ရာ၌ ကြွချင်တဲ့စိတ်၊ လှမ်းချင်တဲ့စိတ်၊ ချချင်တဲ့စိတ်များက ပို၍ ထင်ရှားနေတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ စိတ်နာမ်တရားက ပို၍ထင်ရှားလျှင် ထိုစိတ်နာမ်တရား၏ ကုန်ပျက်မှုဘက်သို့ စိတ်ကိုညွတ်၍ ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ရပါသည်။ ကြွသည့်၊ လှမ်းသည့်၊ ချသည့် ရုပ်အမူအရာများက ပို၍ထင်ရှားနေလျှင် ထိုရုပ်တရား၏ ကုန်ပျက်မှုဘက်သို့ စိတ်ကိုညွတ်၍ ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ရပေမည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဤရိပ်သာတရားစခန်း၌ ထူးခြားသူတစ်ဦး

ဤဗောဓိယာရာမရိပ်သာ တရားစခန်း၌ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ တရားဝင်ရောက်၍ အားထုတ်ကြသော ယောဂီ(၂၅)ယောက်တို့တွင် အသက်(၅၇)နှစ်ရှိ မျက်စိမမြင်သည့် လိုမင်းပို အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီတစ်ယောက်လည်း ပါဝင်ကာ အားထုတ်လျက် ရှိပေသည်။ လိုမင်းပိုသည် ဆရာတော်ဦးနေက၊ ဆရာတော်ဦးဓမ္မပိယ၊ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓတို့ထံ၌ ရက်ပေါင်းများစွာ အားထုတ်ခဲ့ဖူးသူ ဖြစ်ပေသည်။ လိုမင်းပိုသည် အသံကြားလာလျှင် ထိုအသံများ ပျောက်ပျောက်သွားအောင်၊ အနံ့နံ့လာလျှင် ထိုအနံ့များ ပျောက်ပျောက်သွားအောင်၊ အတွေးစိတ်များ ပေါ်လာလျှင် အတွေးစိတ်များ ပျောက်ပျောက်သွားအောင် ရှုမှတ်နိုင်သည့် ယောဂီတစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။

မောဒိယာရာဇဓိဋိသာ တရားစခန်းမှ မေးရာ ဖြေပေးပါ ၁၅၃

လိုမင်းပိုက လျှောက်ထားသည်မှာ “ဆရာတော်ဟောကြားသည့် တရားကြီးခွေမှ ပုဂ္ဂိုလ်(၄)မျိုးတရားကို နာကြားရပါသည်။ ဝိပဿနာ တရား ရှုမှတ်ရာတွင် -

၁။ ငြိုငြိုငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်းလည်း ရှုမှတ်ရပြီး တရားလည်း အတွေ့နေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊

၂။ ငြိုငြိုငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်း ရှုမှတ်ရပါသော်လည်း တရားတော့ မြန်မြန်တွေ့သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊

၃။ ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ်ကူကူ ရှုမှတ်ရပြီး တရားတော့ အတွေ့နေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊

၄။ ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ်ကူကူလည်း ရှုမှတ်ရပြီး တရားလည်း မြန်မြန်တွေ့သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်(၄)မျိုး နာကြားရပါသည်။

မေး။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်(၄)မျိုးထဲက တပည့်တော်မသည် ယခုဘဝမှာ တစ်နံပါတ် ငြိုငြိုငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်းလည်း ရှုမှတ်ရပြီး တရားလည်း အတွေ့နေသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ နောက်နှောင်ဘဝများတွင် လေးနံပါတ်ဖြစ်သည့် ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ်ကူကူလည်း ရှုမှတ်ရပြီး တရားလည်း မြန်မြန်တွေ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ချင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခုဘဝမှာ ဘယ်တရားများကို အားထုတ်ရပါမလဲ”ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ ယောဂီ လိုမင်းပိုသည် နောက်နှောင်ဘဝများတွင် လေးနံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်လိုပါက ယခုဘဝ၌ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများ

ကိုလည်း သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်ရမည်။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများကိုလည်း ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်အောင် အား ထုတ်ရမည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ယခုဘဝမှာ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် နောက် နောင်ဘဝများတွင် အနည်းဆုံး အပါယ်တံခါးပိတ်သည့်အဆင့် သော တာပန်ဖြစ်အောင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သည့်အခါ သကဒါ ဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်ရသည့်အခါတို့၌ ချမ်းချမ်း သာသာ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ အားထုတ်ရပါလိမ့်မည်။ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် နောက်နောင်ဘဝများတွင် သော တာပန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်သည့်အခါ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်ရသည့်အခါတို့၌ တရားတွေ မြန်မြန် တွေ့သိ၊ တရားတွေ မြန်မြန်ရရှိသွားလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေ ကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ဆရာကြီး ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်အခါက အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါ သည်။ တရားဆောင်းပါးဖတ်ရှုသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ရှင်းလင်းစွာ သိရှိနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်၍ အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ရပေသည်။

မေး။ ရှီဇင်မန်း အမည်ရှိသူ အသက်(၄၀)ရှိ အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ထိုင်၍ တရားရှုမှတ်ရာတွင် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာနှင့် မှတ်သိစိတ်တို့ သည် တခြားစီ ဖြစ်နေပါသည်။ တရားသဘောအရ မှန်ကန် စွာသိခြင်း ဟုတ်ပါရဲ့လား။ လွဲမှားစွာ သိမြင်ခြင်းများ ဖြစ်နေပါ သလား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

မောဓိသာရာမရိပ်သာ တရားစခန်းမှ မေးရာ ဖြေပေးပါ ၁၅၅

ဖြေ။ ရှီလင်မန်း သိရခြင်းသည် လွဲမှားစွာ သိနေခြင်း မဟုတ်ပေ။ မှန်ကန်စွာ သိနေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် အဆင့်၌ ဤကဲ့သို့ပင် သိကြရပါသည်။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ တို့က အာရုံကို မသိတတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား ဖြစ်ပေသည်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု မှတ်သိမှတ်သိလိုက်တာက အာရုံကို သိတတ်သောကြောင့် နာမ်တရား ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ နာမ် နဲ့ရုပ်ကို ကွဲပြားကာ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းသည် နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ရှီလင်မန်း သိနေခြင်းသည် မှန်ကန်စွာ သိရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

မေး။ ထို့နောက် ရှီလင်မန်းက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့သည် ပုံမှန် ဖောင်းခြင်း၊ ပိန်ခြင်းများ မဟုတ်ပါဘဲ အထက်သို့တက် လိုက်၊ အောက်သို့ကျလိုက် ဖြစ်နေပါသည်။ တရားသဘော အရ မှန်ပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

ဖြေ။ တရားသဘောအရ မှန်ပေသည်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့သည် အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲ၍ ဖောင်းနေ၊ ပိန်နေတတ်ကြပေသည်။ အထက်သို့ တက်လိုက်၊ အောက်သို့ကျလိုက်၊ ဘေးဘက်သို့ကပ်၍ ဖောင်း လိုက်၊ ပိန်လိုက်၊ ရင်ဝသို့တက်၍ ဖောင်းလိုက်၊ ပိန်လိုက် ဖြစ် နေတတ်ကြပေသည်။ ဤပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၌ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က ရှေ့ကနေ၍ အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေသည့်အတိုင်း မှတ်သိစိတ်များက နောက်မှနေ၍ ပြောင်းလဲကာ ရှုမှတ်နေရ သောကြောင့် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က အကြောင်းတရား

၁၅၆

သိကောင်းစရာ ဓမ္မဝဒေသာ

ဖြစ်သည်။ မှတ်သိစိတ်များက အကျိုးတရား ဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုသိသည့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှီလင်မန်း တွေ့သိခြင်းသည် မှန်ကန်သော တွေ့သိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသိရိပ်သာဆရာတော်

သင့်တော်ရာမှာ နေထိုင်တာ မင်္ဂလာ

လောကထဲမှာ ရှိနေကြသည့် အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ မင်္ဂလာကင်းမဲ့စွာ နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိကြပေ။ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် မင်္ဂလာသုတ္တန်ဒေသနာတော် လာ (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာ တရားတော်တို့ကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြရပေသည်။ ထို(၃၈)ဖြာမင်္ဂလာတို့တွင် ပတိရူပဒေသဝါသ = သင့်တော်ရာ အရပ်ဒေသမှာ နေထိုင်ခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

သင့်တော်ရာ အရပ်ဒေသဆိုသည်မှာ -

- ၁။ စတသော ပရိသာ စရန္တိ = ပရိသတ် ၄-ပါးတို့ သွားလာနေထိုင်ရာ အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်း၊
- ၂။ ဒါနာဒိနိ ပုညကြိယာ ဝတ္တန္တိ = ဒါနစသော ပုညကြိယာကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုခွင့်ရသည့် အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်း။

၃။ နဝင်္ဂံ သတ္ထု သာသနံ ဒိဗ္ဗတိ = အင်္ဂါ ၉-ပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရားသာသနာ ထွန်းပသော အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်းဟူသော ဤအင်္ဂါ ၃-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော အရပ်ဒေသသည် သင့်လျော်သော ပတိရူပဒေသအရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သင့်တော်သော အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ခြင်းဟူသော ပတိရူပဒေသဝါသမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။
(ဓုဒ္ဒကပါဠ-ဋ္ဌ-၁၁၁)

အကျယ်သိပ္ပံ

၁။ ပရိသတ် ၄-ပါးတို့ သွားလာနေထိုင်ရာ အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ ပရိသတ်တို့သည် (က) ရဟန်းပရိသတ်၊ (ခ) မင်းပရိသတ်၊ (ဂ) သူဌေးပရိသတ်၊ (ဃ) အလုပ်သမားပရိသတ်ဟူ၍ ၄-မျိုးတို့ ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။

ပရိသတ် ၄-မျိုးကို ကျမ်းဂန်များ၌ အရာဌာနအားလျော်စွာ အမျိုးမျိုး ဖွင့်ပြ ဖော်ပြလျက်ရှိကြပေသည်။ ဤတရားဆောင်းပါး၌ သင့်လျော်မည့် ပရိသတ် ၄-မျိုးကို ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

(က) ရဟန်းပရိသတ်ဟု ဆိုရာ၌ ရဟန်းပရိသတ်ရှိမှသာ ထိုက်တန်သော ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်၍ ရနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ အလေးပြု၍ ကျင့်သုံးအပ်သော သီလကုသိုလ်ကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်အထိ မှန်ကန်စွာ ပွားများနိုင်သော ဘာဝနာကုသိုလ်တို့ကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းပရိသတ်ရှိခြင်းသည် မင်္ဂလာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(ခ) မင်းပရိသတ်ဟု ဆိုရာ၌ မင်းပရိသတ်ရှိမှသာ တရားဥပဒေနှင့် လျော်ညီစွာ အုပ်ချုပ်ခြင်းရှိသောကြောင့် စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို တိုးတက်အောင် လုပ်ကိုင်နိုင်ကြပေမည်။ ဘာသာရေး၊ သာသနာရေးများ စည်ပင်ပြန့်ပွား တိုးတက်ကြီးပွားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မင်းပရိသတ်ရှိခြင်းသည်လည်း မင်္ဂလာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(ဂ) သူဌေးကုန်သည်ပရိသတ်ဟု ဆိုရာ၌ သူဌေးကုန်သည်တွေ ရှိမှသာ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အရင်းအနှီးများ ထုတ်ပေးနိုင်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခြင်း ကိစ္စများကို ကျယ်ပြန့်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် သူဌေးကုန်သည်များ ရှိခြင်းသည်လည်း မင်္ဂလာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(ဃ) အလုပ်သမားပရိသတ်ဟု ဆိုရာ၌ အလုပ်သမားပရိသတ် ရှိမှသာ လယ်ယာလုပ်ကိုင်ရေး၊ အိမ်ရာဆောက်လုပ်ရေး၊ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရေးတို့၌ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စများ အချိန်မီ ပြီးမြောက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အလုပ်သမားပရိသတ်ရှိခြင်းသည်လည်း မင်္ဂလာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤပရိသတ် ၄-ပါးရှိသည့် အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ခြင်းသည် ပတိရူပဒေသဝါသမင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

၂။ ဒါနစသော ပုညကြိယာ ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုခွင့်ရသည့် အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ ဒါနစသော ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့သည် -

- (က) မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းတို့ကိုပေးလှူခြင်း ဒါနကုသိုလ်၊
- (ခ) ကိုယ်နှင့်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်း သီလကုသိုလ်၊
- (ဂ) စိတ်ဖြင့်ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ပွားများခြင်း ဘာဝနာကုသိုလ်၊
- (ဃ) အသက်သိက္ခာ ဂုဏ်ဝါကြီးသူတို့အား ရှိခိုးခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်း အပစာယနကုသိုလ်၊
- (င) ရတနာသုံးပါး၊ ဆရာမိဘများ၊ အသက်သိက္ခာ ဂုဏ်ဝါကြီးသူတို့၏ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့ကို ပြုလုပ်ပေးခြင်း ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်၊
- (စ) မိမိပြုသော ကုသိုလ်ကို အမျှဝေခြင်း ပတ္တိဒါနကုသိုလ်၊
- (ဆ) သူတစ်ပါးတို့ အမျှဝေသော ကုသိုလ်ကို သာဓုခေါ်ခြင်း ပတ္တာနမောဒနကုသိုလ်၊
- (ဇ) တရားနာခြင်း ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်၊
- (ဈ) တရားဟောခြင်း ဓမ္မဒေသနာကုသိုလ်၊
- (ည) အယူကို ဖြောင့်မန်စွာယူခြင်း ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မကုသိုလ်ဟူ၍ ၁၀-မျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ဤကုသိုလ် ၁၀-မျိုးကို ပြုခွင့်ရသော အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ခြင်းသည် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၃။ အင်္ဂါ ၉-ပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ၄၅-ဝါတို့ပတ်လုံး ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ -

- (က) ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့သည် သင်ယူအပ်သောကြောင့် ပရိယတ္တိ သာသနာတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

သဒ္ဓါတော်ရတနာ နေထိုင်တာ မင်္ဂလာ ၁၆၁

- (ခ) သီလအကျင့်သိက္ခာ၊ သမာဓိအကျင့်သိက္ခာ၊ ပညာအကျင့်သိက္ခာတို့သည် ကျင့်ကြံအပ်သောကြောင့် ပဋိပတ္တိသာသနာတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။
- (ဂ) သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်းသိသော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သည် ထိုးထွင်း၍သိသောကြောင့် ပဋိဝေသောသနာတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤသာသနာသုံးတန် ထွန်းကားသော အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်သောသူတို့သည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူးတရားမြတ်များကို ရရှိနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သင်ယူကျင့်ကြံ၊ ထိုးထွင်းဉာဏ်၊
သုံးတန်သာသနာ။

ဤကဲ့သို့ -

- * ပရိသတ် ၄-ပါးတို့ သွားလာနေထိုင်ရာ အရပ်ဒေသ၌နေထိုင်ခြင်း၊
- * ဒါနစသော ပုညကြိယာ ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုခွင့်ရသည့် အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ခြင်း၊
- * အင်္ဂါ ၉-ပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ ၃-ပါး ထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ခြင်းတို့သည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များ ပျောက်ကင်း၍ ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုခွင့်ရသဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေသည်။

၁၆၂

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

ဒီဃနိကာယအဋ္ဌကထာ၏ အလိုအားဖြင့် ပတိရူပဒေသဝါသ မင်္ဂလာဖြစ်ပုံမှာ -

- ၁။ အအေးအပူမျှတသော အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်း၊
- ၂။ စားသုံးဖွယ် အာဟာရပစ္စည်းများ လွယ်ကူစွာ ရရှိနိုင်သော အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်း၊
- ၃။ သာသနာထွန်းကားသည့် အရပ်ဒေသဖြစ်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သင့်တော်လျောက်ပတ်သော အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်ခြင်းဟူသော ပတိရူပဒေသဝါသမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

(မဟာဝဂ္ဂ-ဋီ-၃၃၄)

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဥတုမျှတ၊ ပစ္စယလွယ်၊ သာသနာနယ်၊
သုံးသွယ်မျှတ၊ ထိုဒေသ၊ ပတိရူပမည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

အမိအဘလူပျိုကျွေးတာ မင်္ဂလာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ မင်္ဂလာကင်းမဲ့စွာ နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိကြပေ။ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော (၃၀)ဖြာမင်္ဂလာ တရားတော်တို့ကို လိုက်နာကျင့်သုံး၍ နေထိုင်ကြရပေသည်။ (၃၀)ဖြာမင်္ဂလာတို့တွင် မာတာပီတု ဥပဋ္ဌာနံ = အမိအဘတို့အား ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းမင်္ဂလာကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ မိဘများကို ပြုစုလုပ်ကျွေးကြရမည်ဟု သိလျက်ပင် ရှိကြပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း မည်ကဲ့သို့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးများကြောင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးကြရမည်ဆိုသည်ကိုတော့ အပြည့်အစုံ မသိကြပေ။ မိဘများ၏ ကျေးဇူးကြီးမားပုံနှင့် အပြည့်အစုံ လုပ်ကျွေးရပုံတို့ကို အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည့် မိဘကျေးဇူးကြီးပုံ(၃)မျိုး

- (၁) မိဘတို့သည် သားသမီးတို့အပေါ်၌ ဗြဟ္မာများကဲ့သို့ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာဟူသော ဗြဟ္မစိုရ်တရား(၄)ပါးတို့ဖြင့် အမြဲတမ်းလိုပင် ပွားများကာ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဗြဟ္မာနှင့်လည်း တူပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။
- (၂) မိဘတို့သည် သားသမီးတို့အား ငယ်ရွယ်စဉ်အခါမှစ၍ ရတနာသုံးပါးနှင့် ဆရာ၊ မိဘတို့အား အရိုအသေပြုကြရန်၊ သူ့အသက် မသတ်ကြရန်၊ သူ့ဥစ္စာမခိုးကြရန်၊ သူ့သားသမီး မဖျက်ဆီးကြရန်၊ လိမ်မပြောကြရန်၊ အရက်သေစာ မသောက်စားကြရန် စသည်ဖြင့် အဆုံးအမပေးခဲ့ကြသော လက်ဦးပထမ ဆရာဖြစ်သောကြောင့် အကောင်းဆုံးဆရာလည်း ဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။
- (၃) မိဘတို့သည် သားသမီးများအတွက် အရိယာသံဃာတော်များ၌ ရှိသော အာဟုနေယျဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှိခိုးဦးချ၍လည်း ပူဇော်ကောင်းပေသည်၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်များ ချက်ပြုတ် လှူဒါန်းသောအားဖြင့်လည်း ပူဇော်ကောင်းပေသည်၊ အဝတ်အထည်များ ချုပ်လုပ် လှူဒါန်းသောအားဖြင့်လည်း ပူဇော်ကောင်းပေသည်၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်များ ပြုလုပ်ပေးသောအားဖြင့်လည်း ပူဇော်ကောင်းပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤဂုဏ်ကျေးဇူး(၃)ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်လည်း မိဘတို့အား သားသမီးများက ပြုစုလုပ်ကျွေးကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မိဘဟူသည်၊ ဗြဟ္မာတူ၏၊ လက်ဦးဆရာ၊
ပူဇော်ရာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

မိဘတို့၏ မျှော်လင့်ချက် (၅)ပါး

၁။ ဖဝါးလက်နှစ်လုံး ပန်းလက်နှစ်သစ် အရွယ်မှစ၍ လူလားမြောက်
သည်အထိ ပြုစုလုပ်ကျွေး မွေးမြူလိုက်သော သားငယ်သမီးငယ်
တို့သည် မိဘများ အသက်အရွယ်ကြီး၍ အိုမင်းကာ မသန်
မစွမ်း ဖြစ်လာသောအခါ မိမိတို့၏ မိဘများကို ပြန်၍ ပြုစုလုပ်
ကျွေးကြလိမ့်မည်ဟု ပညာရှိမိဘများက မျှော်လင့်ချက်ထားကြ
ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မိဘနှစ်ဖြာ၊ အိုမင်းလာ၊
ပြန်ကာလုပ်ကျွေးကြလိမ့်မည်။

၂။ ဖဝါးလက်နှစ်လုံး ပန်းလက်နှစ်သစ် အရွယ်မှစ၍ လူလားမြောက်
သည်အထိ ပြုစုလုပ်ကျွေး မွေးမြူလိုက်သော သားငယ်သမီးငယ်
တို့သည် မိဘများ အိုမင်းလာ၍ ရပ်ရွာကိစ္စ၊ အိုးအိမ်ကိစ္စများ
ကို မဆောင်ရွက်နိုင်သောအခါ သားငယ်သမီးငယ်တို့သည်
လာရောက်၍ မိဘတို့၏ ကိစ္စများကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးကြ
လိမ့်မည်ဟုလည်း ပညာရှိမိဘများက မျှော်လင့်ချက်ထားကြ
ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မိဘတို့မှာ၊ ပြုဖွယ်ရာ၊
ကူကာလုပ်ပေးကြလိမ့်မည်။

၃။ ဖဝါးလက်နှစ်လုံး ပခုံးလက်နှစ်သစ် အရွယ်မှစ၍ လူလားမြောက်
 သည်အထိ ပြုစုလုပ်ကျွေး မွေးမြူလိုက်သော သားငယ်သမီးငယ်
 တို့သည် မိဘများ ကွယ်လွန်သွားပြီးသောအခါ မိဘများ၏
 မျိုးရိုးစဉ်လာများကို မပျက်စီးသွားရအောင်၊ အရှည်တည်တံ့နေ
 ရအောင် ဆောင်ရွက်နေကြလိမ့်မည်ဟုလည်း ပညာရှိမိဘများ
 က မျှော်လင့်ချက်ထားကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မျိုးရိုးစဉ်လာ၊ ရှည်မြင့်ကြာ၊
 တည်ရာပြုကြပေလိမ့်မည်။

၄။ ဖဝါးလက်နှစ်လုံး ပခုံးလက်နှစ်သစ် အရွယ်မှစ၍ လူလားမြောက်
 သည်အထိ ပြုစုလုပ်ကျွေး မွေးမြူလိုက်သော သားငယ်သမီးငယ်
 တို့သည် မိဘများ ကွယ်လွန်သွားပြီးသောအခါ မိဘတို့၏
 ရိုးရာအကျင့်သိက္ခာများကို မပျက်စေပါဘဲ အကျင့်သိက္ခာ ပြည့်
 စုံစွာကျင့်၍ မိဘများ၏ အမွေများကို ခံယူနိုင်ကြပါစေဟုလည်း
 ပညာရှိမိဘများက မျှော်လင့်ချက်ထားကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မွေခံထိုက်ရာ၊ ကျင့်ဖွယ်ရာ၊
 ကျင့်ကာမွေခံကြလိမ့်မည်။

၅။ ဖဝါးလက်နှစ်လုံး ပခုံးလက်နှစ်သစ် အရွယ်မှစ၍ လူလားမြောက်
 သည်အထိ ပြုစုလုပ်ကျွေး မွေးမြူလိုက်သော သားငယ်သမီးငယ်
 တို့သည် မိဘများ ကွယ်လွန်သွားပြီးသောအခါ ကွယ်လွန်သွား
 သော မိဘများအတွက် အလှူဒါနပြု၍ အမှုဝေကြွလိမ့်မည်
 ဟုလည်း ပညာရှိမိဘများက မျှော်လင့်ချက်ထားကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကွယ်လွန်သောအခါ၊ လှူဖွယ်ရာ၊
လှူကာမျှဝေကြလိမ့်မည်။

ပညာရှိမိဘများ၏ ဤမျှော်လင့်ချက်(၅)ပါးနှင့် လျော်ညီစွာ
လည်း မိဘတို့အား သားသမီးတို့က ပြုစုလုပ်ကျွေးကြရပေသည်။

မိဘတို့အား လုပ်ကျွေးပုံ (၃)မျိုး

မိဘတို့အား သားသမီးများက ပြုစုလုပ်ကျွေးရာတွင် ပြုစုလုပ်
ကျွေးခြင်းတို့သည် (၃)မျိုးရှိပေသည်။

- ၁။ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုလုပ်ပေးသောအားဖြင့် လုပ်ကျွေးခြင်း။
- ၂။ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ပေးကမ်းလှူဒါန်းသောအားဖြင့် လုပ်ကျွေး
ခြင်း။
- ၃။ အကျင့်သိက္ခာများကို ကျင့်စေသောအားဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေး
ခြင်းဟူ၍ (၃)မျိုးရှိပေသည်။

အကျယ်သိဖွယ်

- (၁) ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်များကို ပြုလုပ်ပေးသောအားဖြင့် လုပ်ကျွေးခြင်း
ဟူသည် မိဘများ၏ ခြေလက်အင်္ဂါများကို ဆေးကြောပေးခြင်း၊
မိဘများ၏ ခန္ဓာကိုယ် ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းများကို ဆုတ်နယ်
နှိပ်နယ်ပေးခြင်း၊ အမွှေးနံ့သာများလိမ်းပေးခြင်း၊ ရေချိုးပေးခြင်း
စသော ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့ကို ပြုလုပ်ပေးခြင်းသည်လည်း
မိဘတို့အား ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း တစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။
- (၂) ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ပေးကမ်းလှူဒါန်းသောအားဖြင့် လုပ်ကျွေး
ခြင်းဟူသည် မိဘများနှင့် အတူတကွ နေထိုင်ခွင့်မရကြသော
သားသမီးများနှင့် နိုင်ငံခြား အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားရောက်

နေထိုင်ကြရသော သားသမီးများတို့သည် မိဘများအတွက် ငွေကြေးများ ပေးပို့လှူဒါန်းခြင်းနှင့် အဝတ်အထည်၊ စားဖွယ် သောက်ဖွယ်၊ ဆေးပစ္စည်း စသည်များကို ပေးပို့လှူဒါန်းခြင်းတို့ သည်လည်း မိဘတို့အား ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း တစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) အကျင့်သိက္ခာများကို ကျင့်စေသောအားဖြင့် လုပ်ကျွေးခြင်းဟူ သည် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့၌ မကြည်ညိုသေးသော မိဘတို့အား ကြည်ညိုလာအောင် တိုက် တွန်းပြောဆိုပေးခြင်း၊ သီလအကျင့်နှင့် မပြည့်စုံသော မိဘတို့ အား သီလအကျင့် ပြည့်စုံလာအောင် ဆောက်တည်စေခြင်း၊ မိဘတို့အား (ပဗ္ဗဇ္ဇ)ဟုဆိုအပ်သော သီလရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်း အဖြစ်သို့ရောက်အောင် တိုက်တွန်းပေးခြင်း၊ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်စေခြင်းသည်လည်း မိဘတို့အား ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း တစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤလုပ်ကျွေးခြင်းသည် အမြတ်ဆုံး လုပ်ကျွေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ (ဓမ္မကမ္မာဓိဋ္ဌ-ဋီ-၁၁၆)

ဤကဲ့သို့ မိဘတို့အား လုပ်ကျွေးခြင်း (၃)မျိုးတို့ဖြင့် ပြုစုလုပ် ကျွေးခြင်းသည် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

မလေးရှားမှာ ရွှင်ဖြူမင်္ဂလာ သိကောင်းစရာ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့မှ ဒကာ စိပီချောင်းနှင့် ကိုတာတင်ဂီမြို့မှ ဒကာ လင်ကင်ဆေးတို့က တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်ကြသဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတိက္ခာ စာရ၊ ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၆၄-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၁၄-ရက် (၃-၁၂-၂၀၀၂)၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ရန်ကုန်မှ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမြို့ ကူဒါဆန်းတရားစခန်း၌ (၇)ရက် တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက် ကြပါသည်။

ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့ ကူဒါဆန်းတရားစခန်း ပြီးသောအခါ ကိုတာတင်ဂီမြို့ သန္တိသုခါရာမတရားစခန်းသို့ ၁၃၆၄-ခု၊ နတ်တော် လဆန်း ၇-ရက် (၁၁-၁၂-၂၀၀၂)၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့က လေယာဉ်ဖြင့် ကြွလာကြပါသည်။ (၁၁-၁၂-၂၀၀၂)၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှပင် စ၍ တရား စခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်နေကြစဉ် ၁၃၆၄-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၀-ရက် (၁၄-၁၂-၂၀၀၂)၊ စနေနေ့တွင် ဂျပာဏာရူးအနီး ကူလိုင်မြို့၊ စိတ္တသုခ မဟာစည်ဝိပဿနာရိပ်သာမှ ဒကာများက ရှင်ပြုမင်္ဂလာပွဲ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ဖွယ်ရာ တရားဟောပေးပါရန် ပင့်လျှောက်သဖြင့် ကြွသွားကာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ဖွယ် အနုမောဒနာတရား ဟောကြားပေးရပါသည်။

မလေးရှားမှာ ဝိပဿနာထွန်းလာ

ယခုအချိန်အခါ မလေးရှားနိုင်ငံမှာ နေထိုင်ကြသည့် တရုတ်လူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓတရားတော်တို့ကို အလွန်ပင် ယုံကြည်အားကိုးလျက် ရှိကြပါသည်။ မြို့နယ်အသီးသီးတို့၌ ရိပ်သာများ၊ တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ကာ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ တရားများကို ပွားများအားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။

မိဘများက သားငယ်များကို ရှင်သာမဏေဝတ်စေ၍၊ သမီးငယ်များကို သီလရှင်ဝတ်စေ၍ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအားထုတ်စေကြပါသည်။ သားငယ်သမီးငယ်တို့ကလည်း စိတ်ဝင်စားစွာ အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။

ဆရာတော်တို့ကို ပင့်သည့် ရှင်ပြုပွဲမှာ စင်္ကာပူမှ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးဖြစ်သည့် ဆရာတော်ဦးရာဇိန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ သာမဏေဝတ်ကြသည့် ရှင်ပြုပွဲ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရှင်ပြုပွဲ၌ ရှင်သာမဏေငယ် ၄၅-ပါးနှင့် သီလရှင်ငယ် ၉-ပါးတို့ သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၍ (၁၅)ရက် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြသော ရှင်ပြုပွဲ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်နှင့် ဦးတိက္ခာစာရ၊ ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ကိုတာ တင်ဂီမြို့ သန္တိသုခါရာမတရားစခန်းမှ (၁၄-၁၂-၂၀၀၂)၊ စနေနေ့၊ နေ့ဆွမ်းစားပြီး ၁-နာရီအချိန်တွင် မော်တော်ကားဖြင့် ကူလိင်းမြို့ ရှင် ပြုပွဲ တရားစခန်းသို့ ကြွသွားကြပါသည်။ နေ့၂-နာရီတွင် ရှင်ပြုပွဲ တရားစခန်းသို့ ရောက်ပါသည်။ နေ့၂-နာရီခွဲမှစ၍ ရှင်ပြုတရား ဟော ကြားပေးရပါသည်။ ဆရာကြီးဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာ ပြန်ပေးပါသည်။ တိုရှင်ပြုပွဲ တရားစခန်းကို ဦးဆောင်သော လင်ဘုံ ချောင်း(LIM BON CHENG)က တရုတ်လို ဘာသာပြန်ပေး ပါသည်။

ကြည်ညိုဖွယ်ရာ မင်္ဂလာ

တရုတ်လူမျိုး ရှင်သာမဏေငယ်များသည် အသားကလည်း ဖြူ၍ အသားအရေကလည်း ပြည့်ဖြိုးကြပေသည်။ သင်္ကန်းကလည်း နီဝါညိုရောင် သင်္ကန်းများကို ဝတ်ရုံထားကြပေသည်။ မိမိတို့ တရား ထိုင်၍ရှုမှတ်ရာ မနုဿိသီတို့၌ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်၍ တရားနာ နေကြသည်ကို မြင်ကြရသည်မှာ ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။ မင်္ဂလာရှိလှပါပေသည်။

ရှင်ပြုတရားတော်

ရှင်ပြုပွဲ၊ အလှူဒါနပွဲတို့ကို ပြုလုပ်ကြရာ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြင့် ပြုလုပ်ကြရပါသည်။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် ပြုလုပ်ကြသော အလှူဒါနများသည် မဟာပွလ = ကြီးသောအကျိုးရှိသည်ဟု မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ဖွယ် တရားများကို ဟောကြားပေးပါမည်ဟု ရှေးဦးစွာ နိဒါန်းစကား ကို ဟောကြားပေးလိုက်ပါသည်။

ယခုလို ရှင်သာမဏေဝတ်ပွဲကို ယခုခေတ်အခါ ပြောဆိုကြသော ဝေါဟာရအားဖြင့် ရှင်ပြုပွဲလို ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ သာသနာဝေါဟာရ ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ၁။ ပစ္စယာနဂ္ဂဟ ၂။ ဓမ္မာနဂ္ဂဟတို့ဖြင့် အမျိုးကောင်းသားငယ်များကို ထောက်ပံ့တဲ့ပွဲတော်လို ခေါ်ဆိုရပါသည်။

အကျယ်သိပ္ပံဖွယ် ရှင်ပြုအဓိပ္ပာယ်

- ၁။ ပစ္စယာနဂ္ဂဟဆိုသည်မှာ အမျိုးကောင်းသားငယ်များကို သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးဟူသော ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
- ၂။ ဓမ္မာနဂ္ဂဟဆိုသည်မှာ အမျိုးကောင်းသားငယ်များကို ရှင်သာမဏေတို့၏ အကျင့်သီလနှင့် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ အကျင့်ဓမ္မတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယခု ကူလိင်းမြို့ ရှင်ပြုပွဲ တရားစခန်း၌ ရှင်မိ ရှင်ဘ၊ ရှင်ဒကာ ဒါယိကာမတို့သည် မိမိတို့၏ သားငယ် ရှင်သာမဏေများကို ဤပစ္စယာနဂ္ဂဟ၊ ဓမ္မာနဂ္ဂဟတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့လိုက်ခြင်းကိုပင် “ရှင်ပြုပေးတယ်” ဟု ခေါ်ဆိုကြရပေသည်။

ရှင်သာမဏေငယ်များနှင့် ရှင်မိ ရှင်ဘ၊ ရှင်ဒကာ ဒါယိကာမတို့သည် ယခုဘဝမှာသာ ယခုလို မိဘအဖြစ်၊ သားသမီးအဖြစ် တော်စပ်ကြသည် မဟုတ်ပေ။ မြတ်စွာဘုရား၏ အနမတဂ္ဂသုတ္တန် ဒေသနာတော်အရအားဖြင့် ဘဝပေါင်းများစွာ မိဘအဖြစ်၊ သားသမီးအဖြစ် တော်စပ်ခဲ့ဖူးကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဘဝပေါင်းများစွာ မိဘနှင့် သားသမီးအဖြစ် တော်ခဲ
ကြသည့်အခါမှာ တစ်ဘဝတာ အသုံးပြုလိုရသည့် စိန်၊ ရွှေ၊ ငွေစသော
ရတနာတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့ခဲ့ကြပေသည်။ ယခုအခါ ပစ္စယာနဂ္ဂဟ၊
ဓမ္မာနဂ္ဂဟတို့ဖြင့် ရှင်သာမဏေဖြစ်အောင် ထောက်ပံ့လိုက်ခြင်းသည်
ယခု ဒီတစ်ဘဝအတွက်သာ ထောက်ပံ့လိုက်သည် မဟုတ်ပေ။ နိဗ္ဗာန်
ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ထောက်ပံ့လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
ထို့ကြောင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

ယခုလို ရှင်မိ ရှင်ဘ၊ ရှင်ဒကာ ဒါယိကာမများက ပစ္စယာ
နဂ္ဂဟ၊ ဓမ္မာနဂ္ဂဟတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့၍ ရှင်ပြုပေးနိုင်ခြင်း၊ သားငယ်
များက သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်၍ ရှင်သာမဏေဝတ်နိုင်ခြင်း
တို့ကို ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းတို့မှာ ပြုလုပ်လို့ မရနိုင်ကြပေ။ ယခုလို
ဘဝမျိုးကို ရရှိထားသည့်အခိုက်မှာသာ ပြုလို့ကြပေသည်။

ရခဲခြင်း ၄-ပါး ရရှိထားပုံ

ယခုလိုဘဝမျိုးဆိုသည်မှာ ရှင်သာမဏေများနှင့် ရှင်မိ ရှင်ဘ၊
ရှင်ဒကာ ဒါယိကာမတို့သန္တာန်၌ ရခဲခြင်းတရား ၄-ပါးကို ရရှိထားလို့
ဖြစ်ပေသည်။

ရခဲခြင်း ၄-ပါးဆိုသည်မှာ -

- ၁။ အလွန်ရခဲသည့် လူအဖြစ်ကို ရရှိထားခြင်း၊
- ၂။ အလွန်ရှင်နိုင်ခဲ့သည့် အသက်ရှင်နေခြင်းကို ရရှိထားခြင်း၊
- ၃။ အလွန်ကြားနာရခဲသော သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာစသော
သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားနေခြင်း၊
- ၄။ အလွန်တွေ့နိုင်ခဲ့၊ ကြုံနိုင်ခဲ့သည့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာ
တော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေခြင်းဟူ၍ ၄-ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ဤရခဲခြင်းတရား ၄-ပါးကို ရရှိထားသည့် ဘဝဖြစ်လို့သာ ရှင်သာမဏေများကလည်း ရှင်သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် သာသနာဘောင်သို့ ဝင်ရောက်နိုင်ကြတာ ဖြစ်ပေသည်။ ရှင့်မိ ရှင့်ဘ၊ ရှင်ဒကာ ဒါယိကာမများကလည်း ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ = ပစ္စည်း ၄-ပါးဖြင့် ထောက်ပံ့နိုင်တာ ဖြစ်ပေသည်။ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ = ရှင်သာမဏေသီလနှင့် သတိပဋ္ဌာန်စိပဿနာ အကျင့်ဓမ္မတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့နိုင်တာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤရခဲခြင်းတရား ၄-ပါးကို ရရှိထားသည့်အခိုက်မှာ ရှင့်မိ ရှင့်ဘ၊ ရှင်ဒကာ ဒါယိကာမများနှင့် ရှင်သာမဏေတို့သည် နည်းမှန်လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန်စိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြပါလျှင် ယခုဘဝမှာပင် အပါယ်တံခါးပိတ်သည့်အဆင့် သောတာပန်ဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ အကြာဆုံး(၇)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ရှင်ပြုမင်္ဂလာပွဲ ပြုလုပ်ကြရတာ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်တိုင်အောင် အကျိုးများ၍ အလွန်ပင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ဖွယ်ကောင်းလှပါပေသည်။

လူဖြစ်မှသာ ရှင်ရဟန်းပြုလို့ရသည်၊ လူမဟုတ်လျှင် ရှင်ရဟန်းပြုလို့မရသည့် သာဓကကို ဟောကြား၍ တရားအဆုံးသတ်ပါတော့မည်။

လူမဟုတ်ပါက ရှင်ရဟန်းဝတ်လို့မရသည့် သာဓက မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ထင်ရှားခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်သော အခါ လူယောင်ဖန်ဆင်းနိုင်သော နဂါးတစ်ကောင်သည် လူယောင်ဖန်ဆင်းကာ ရဟန်းဝတ်နေလေ၏။ လူစင်စစ်ဖြစ်သည့် ရဟန်းငယ်တစ်ပါးနှင့် နဂါးရဟန်းတို့ ကျောင်းငယ်တစ်ခုမှာ အတူနေထိုင်ကြရ၏။

လူစင်စစ်ဖြစ်သော ရဟန်းငယ်သည် နံနက် ၄-နာရီခန့်တွင် အိပ်ရာမှထကာ ကျောင်းငယ်မှထွက်၍ တရားသွားရှုမှတ်လေ၏။ ကျောင်းငယ်တွင် နဂါးရဟန်းတစ်ပါးတည်း ကျန်နေခဲ့ရာ နဂါးရဟန်းသည် စိတ်ချလက်ချ အိပ်လိုက်လေ၏။ အိပ်ပျော်သွားသောအခါ နဂါးစင်စစ် ပြန်ဖြစ်နေလေ၏။ ကျောင်းငယ်တစ်ခုလုံး နဂါးကိုယ်ဖြင့် ပြည့်နေလေ၏။

လူစင်စစ်ဖြစ်သော ရဟန်းငယ်သည် နံနက် ၅-နာရီခန့်တွင် ကျောင်းငယ်သို့ ပြန်လာပြီး တံခါးကိုဖွင့်လိုက်ရာ တစ်ကျောင်းလုံး နဂါးကိုယ်ဖြင့် ပြည့်နေတာကို မြင်ရသဖြင့် ကြောက်လန့်ကာ ကျောင်းဝင်းအတွင်း လှည့်လည်၍ “နဂါးကြီး ကျောင်းပေါ်ရောက်နေသည်” ဟု အော်ဟစ်ကာ ပြောကြားလေ၏။

ထိုအသံကို ကြားကြသော ရဟန်းတော်များသည် ကျောင်းငယ်သို့ လာရောက်၍ ကြည့်ကြလေ၏။ ထိုအခါ နဂါးရဟန်းသည် နဂါးမဟုတ်တော့ပါဘဲ လူရဟန်း ပြန်ဖြစ်နေလေ၏။ ရဟန်းတော်များက “သင် နဂါးမဟုတ်ပေဘူးလား” ဟု မေးကြရာ “တပည့်တော် နဂါးဖြစ်ပါသည်” ဟု ဖြေကြားလေ၏။

“ဘာဖြစ်လို့ ရဟန်းဝတ်ရတာလဲ” ဟု မေးကြရာ နဂါးရဟန်းက “နဂါးဘဝကိုလည်း စက်ဆုပ်လို့၊ သာသနာတော်ကိုလည်း ကြည်ညိုလို့ ရဟန်းဝတ်ရတာပါ” ဟု ဖြေကြားလေ၏။ “ဒါဖြင့်ရင် ဒီလိုနေလို့ မရပေဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ လိုက်ခဲ့ရမည်” ဟုဆိုကာ မြတ်စွာဘုရားထံ ခေါ်သွားကြလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်သွားသောအခါ “မြတ်စွာဘုရား ... ဤရဟန်းသည် လူစင်စစ်မဟုတ်ပါ။ နဂါးဖြစ်ပါသည်။ သာသနာတော်၌

၁၇၆

သိတောဦးစရာ ဓမ္မဗဒေသာ

နေခွင့်ပြုပါမည်လားဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြရာ မြတ်စွာဘုရားက “နဂါးဆိုတာ တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်သည်၊ တိရစ္ဆာန်သည် သာသနာနှင့် မထိုက်တန်ပေ၊ သာသနာမှ အမြန်ထုတ်ပစ်ကြ” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ လိုက်သောကြောင့် သာသနာဘောင်မှ ထွက်ခွာသွားရလေ၏။

ဤသာဓကကို ထောက်ထားသောအားဖြင့် လူမဟုတ်လျှင် ရှင် ရဟန်းဝတ်လို့မရ၊ လူဖြစ်မှသာ ရှင်ရဟန်းဝတ်လို့ရသည်ကို အားလုံး သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သိကြရပေသည်ဟု မလေးရှားနိုင်ငံ ရှင်ပြုပွဲ၌ ရှင်ပြုတရား ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသိရိပိသာဆရာတော်

မလေးရှား ကူဒါဆန်းတရားစခန်းမှ မေးရာ ဖြေပေးပါ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့မှ ဒကာ စီပီချောင်းက တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတိက္ခာစာရ၊ ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၆၄-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက် (၃-၁၂-၂၀၀၂)၊ အင်္ဂါနေ့၊ နေ့လယ် ၁၂-နာရီခွဲအချိန်တွင် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကွာလာလမ်ပူသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ကွာလာလမ်ပူလေဆိပ်သို့ ညနေ ၃-နာရီရောက်ကြပါသည်။

ကွာလာလမ်ပူမှ ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမြို့မှတစ်ဆင့် ကားဖြင့် ကူဒါဆန်းတရားစခန်းသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ (၃-၁၂-၂၀၀၂)၊ အင်္ဂါနေ့၊ ည ၁၀-နာရီ ၄၅-မိနစ်တွင် ကူဒါဆန်းတရားစခန်းသို့ ရောက်ကြပါသည်။

ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့၊ ကုဒါဆန်းတရားစခန်း၌ ယောဂီတို့သည် (၃၀-၁၁-၂၀၀၂)၊ နိုဝင်ဘာလမှစ၍ အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးယောဂီ ၈၅-ယောက် ရှိပါသည်။ (၄-၁၂-၂၀၀၂)နေ့မှစ၍ (၁၀-၁၂-၂၀၀၂)နေ့အထိ (၇)ရက်တရားစခန်းဖွင့်ကာ နံနက် ၈-နာရီခွဲမှ ၁၀-နာရီခွဲ တစ်ကြိမ်၊ ညနေ ၃-နာရီမှ ၅-နာရီ တစ်ကြိမ် တရားစစ်ပေးကြရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ တရားစစ်ပေးကြရာ၌ ယောဂီများက သူတို့ သိလိုသော မေးခွန်းများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ အသက်(၅၃)နှစ်ရှိ “ရှော်ကင်ဖောင်” အမည်ရှိသူ ဟောင်ကောင် အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ထိုင်၍ တရားရှုမှတ်ရာတွင် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ ရင်ခေါင်းမှာ ဖြစ်နေပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ လည်ပင်းမှာ ဖြစ်နေပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ နှုတ်ခမ်းမှာ ဖြစ်နေပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်နေခြင်းသည် တရားသဘောအရ မှန်ပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ တရားသဘောအရ မှန်ပါသည်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့ အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲ၍ ဖြစ်နေသည်များကို တွေ့သိကြရပေသည်။

အာရုံဖြစ်သည့် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာများက ရှေ့မှ ရင်ခေါင်း၊ လည်ပင်း၊ နှုတ်ခမ်းများသို့ ပြောင်းရွှေ့တိုင်း ပြောင်းရွှေ့တိုင်း မှတ်သိစိတ်များက နောက်မှ လိုက်၍လိုက်၍ ပြောင်းရွှေ့ကာ ရှုမှတ်နေကြရသောကြောင့် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာများက အကြောင်းတရားဖြစ်သည်၊ မှတ်သိစိတ်များက အကျိုးတရားဖြစ်သည်ဟု သိကြရပေသည်။ အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိခြင်းသည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြစ်သည် ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

မလေးရှား တူဒါဆန်းတရားစခန်းမှ ဧေးရာ ဖြေဝေးဒါ ၁၇၉

နောက်တစ်နေ့ တရားစစ်ရာတွင် “ရော်ကင်ဖောင်” အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ထိုင်၍ တရားရှုမှတ်ရာတွင် သူ၏ခန္ဓာကိုယ်သည် ပွပွကြီးကြီးလာတာကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ပြန်၍ပြန်၍ ကျုံ့ကျုံ့သွားတာကိုလည်း တွေ့သိရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်တာ တရားသဘောအရ မှန်ပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ တရားသဘောအရ မှန်ပါသည်။ ယောဂီ ရော်ကင်ဖောင် တရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် ယောဂီ ရော်ကင်ဖောင်၏ ခန္ဓာကိုယ် ပွပွကြီးကြီးလာသည်ကိုလည်း တွေ့ရ ပြန်၍ပြန်၍ ကျုံ့ကျုံ့သွားသည်ကိုလည်း တွေ့ရခြင်းသည် ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟူသော ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးတို့တွင် အာပေါဓာတ်၏ သဘောကို တွေ့သိရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ယောဂီ၏ဉာဏ်မှာ အာပေါဓာတ်၏သဘော ထင်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

အာပေါဓာတ်၏ လက္ခဏာစသည်

- အရည်တစ်နည်း၊ ယိုစီးတမည်၊ (လက္ခဏာ)
- ခိုထိုင်းဖွံ့ထွား၊ တိုးပွားစေသည်၊ (ရသ)
- စေးကပ်ပူးတွဲ၊ လုံးခဲထင်သည်၊ (ပစ္စုပဋ္ဌာန်)
- အာပေါဓာတ်၊ သိမှတ်မြတ်ယောဂီ။

ထို့နောက် “ရော်ကင်ဖောင်” အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “သူ့စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် နင်းချလိုက်သောအခါမှာ စေးကပ်စေးကပ်နေသလို တွေ့သိရပါသည်။ တရားသဘောအရ မှန်ပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ တရားသဘောအရ မှန်ပါသည်။ ရော်ကင်ဖောင် စင်္ကြံလျှောက်၍ တရားရှုမှတ်ရာတွင် နင်းချလိုက်သောအခါ စေးကပ်စေးကပ်နေသလို တွေ့သိရခြင်းသည်လည်း အာပေါဓာတ်၏ ယိုစီးမှု၊ စေးကပ်မှုသဘောကို တွေ့သိရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့၊ ကုဒါဆန်းတရားစခန်း၌ တရားစစ်ပေးရာတွင် အသက်(၄၅)နှစ်ရှိ “ဆင့်ကုန်ကီ” အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက လျှောက်ထားသည်မှာ “တပည့်တော်မသည် ကြွက်ကို မြင်လျှင် အလွန်ပင် ကြောက်ပါသည်။ အဲဒီကြောက်တာကို ပျောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါမလဲ” ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ဖြေ။ သင် ဝိပဿနာတရားကို ဆက်လက်ကာ ရှုမှတ်၍ (၁၁)နံပါတ်သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ သင် ကြွက်ကို မြင်ရပါသော်လည်း မကြောက်တော့ဘဲ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။ ကြောက်တာတွေ ကင်းပျောက်သွားပါလိမ့်မည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလွန်ကြောက်စရာကောင်းသည့် အာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရပါသော်လည်း အလွန်မကြောက်တော့ပေ။ အလွန်နှစ်သက်စရာ သာယာဖွယ်အာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရပါသော်လည်း အလွန်နှစ်သက် သာယာမှုတွေ မဖြစ်တော့ပေ။ ချမ်းသာမှုနှင့် ဆင်းရဲမှုများကို တွေ့ကြုံရပါသော်လည်း စိတ်တုန်လှုပ်မှုများ မရှိတော့ပါဘဲ အညီအမျှပင် ရှုမှတ်နိုင်ကြပေသည်။ တရားရှုမှတ်ရတဲ့ အခါမှာလည်း အထူးကြောင့်ကြစိုက်မှု မပြုရတော့ပါဘဲ လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့်ပင် ရှုမှတ်နိုင်ကြပေသည်။

လေးရွာ၊ ကူဒါဆန်းတရားစခန်းမှ မေးရာ ဖြေပေးပါ ၁၈၁

မှတ်သားဖွယ် မဟာစည်ဆောင်ပုဒ်

ကြောက်နစ်သက်ခြင်း၊ ကင်းရှင်းပေသည်၊

ချမ်းသာဆင်းရဲ၊ ရှုမြဲတူညီ၊

ကြောင့်ကြမပြု၊ မှတ်ရှုလွယ်သည်၊

သင်္ခါရ၊ ညီမှုဂုဏ်သုံးမည်။

ကူဒါဆန်းတရားစခန်း၌ ဆရာတော် တရားစစ်ပေးရာတွင် အသက်(၄၀)ရှိ “တန်ယောက်ကိယက်” အမည်ရှိသူ အမျိုးသား ယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “သူတရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာ၌ အတွေး တစ်ခု ဝင်လာပါသည်။ အလှူဒါနပြုကြသည့်အခါ ရေစက်ချတာ ဘာအဓိပ္ပါယ်ရှိသလဲဟု အတွေးများဝင်နေ၍ တရားကောင်းကောင်း ရှုမှတ်လို့မရပါ” ဟု လျှောက်ထားပါသည်။

ဖြေ။ အလှူဒါနပြုပြီးသောအခါ ရေစက်ချခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်(၃)မျိုး ထပ်မံ တိုးပွား ရရှိနိုင်ပေသည်။

ရေစက်ချတယ်ဆိုသည်မှာ -

- ၁။ မိမိလှူပြီးသော အလှူဒါနကို နှုတ်ဖြင့် ထပ်မံ၍ လှူဒါန်းခြင်း၊
- ၂။ မိမိအလိုရှိအပ်သော ဆုမွန်ကောင်းများကို တောင်းခြင်း၊
- ၃။ မိမိပြုသော ကုသိုလ်များကို သူတစ်ပါးတို့အားလည်း ရကြပါစေဟု အမျှဝေခြင်းဟူသော ဤ(၃)မျိုးတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤ(၃)မျိုးတို့တွင် -

- မိမိပြုပြီးသော အလှူဒါနကို နှုတ်ဖြင့် ထပ်မံ၍ လှူခြင်းဖြင့် လည်း ကောင်းကျိုးများကို ရရှိစေနိုင်သည့် ကုသိုလ်တစ်မျိုးကို ရရှိနိုင်ပေသည်။
- မိမိအလိုရှိအပ်သော ဆုမွန်ကောင်းများကို တောင်းခြင်းဖြင့် လည်း ကောင်းကျိုးများကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် ကုသိုလ်တစ်မျိုးကို ရရှိနိုင်ပေသည်။
- မိမိပြုသော ကုသိုလ်များကို သူတစ်ပါးတို့အားလည်း ရကြပါစေ ဟု အမျှဝေခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်းကျိုးများကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် ကုသိုလ်တစ်မျိုးကို ရရှိနိုင်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ရေစက်ချခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်(၃)မျိုးတို့ကို ထပ်မံတိုးပွား၍ ရရှိနိုင်သည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြရပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။ ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။ ဒေါ်ပေါ်လင်(DAW PAY LINE)က တရုတ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်ကြစေရန်အတွက် ရည်သန်၍ အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ကူဒါဆန်းတရားစခန်းမှ ယောဂီများ မေးရာ ဖြေပေးပါ

ဆရာတော်တို့ကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့မှ ဒကာ စီပီချောင်းက တရားဟော၊ တရားပြ ပင့်လျှောက်သဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးတိက္ခာစာရ ဦးတင်ဦးလှိုင်တို့သည် ၁၃၆၄-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက် (၃-၁၂-၂၀၀၂)၊ အင်္ဂါနေ့၊ နေ့လယ် ၁၂-နာရီခွဲအချိန်တွင် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ မလေးရှားလေယာဉ်ဖြင့် မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကွာလာလမ်ပူသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ကွာလာလမ်ပူလေဆိပ်သို့ ညနေ ၃-နာရီ ရောက်ကြပါသည်။

ကွာလာလမ်ပူမှ ကိုတာကီနာဘာလူးမြို့သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမြို့မှတစ်ဆင့် ကားဖြင့် ကူဒါဆန်းတရားစခန်းသို့ ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။ (၃-၁၂-၂၀၀၂)၊ အင်္ဂါနေ့၊ ည ၁၀-နာရီ ၄၅-မိနစ်တွင် ကူဒါဆန်းတရားစခန်းသို့ ရောက်ကြပါသည်။

ထိုကုဒါဆန်းတရားစခန်း၌ (၄-၁၂-၂၀၀၂)၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှစ၍ (၇)ရက်တရားစခန်းဖွင့်ကာ တရားဟော၊ တရားပြ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးယောဂီ ၈၅-ယောက် ရှိပါသည်။ ထိုယောဂီများကို နံနက် ၈-နာရီခွဲမှ ၁၀-နာရီခွဲတစ်ကြိမ်၊ ညနေ ၃-နာရီမှ ၅-နာရီတစ်ကြိမ် တရားစစ်ပေးကြရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ တရားစစ်ပေးကြရာ၌ ယောဂီများက သူတို့ သိလိုသော မေးခွန်းများကို မေးလျှောက်ကြပါသည်။ အသက်(၃၆)နှစ်ရှိ “ကလျာဏီ” အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်သည်မှာ “သူ စင်္ကြံလျှောက်၍ တရားရှုမှတ်နေစဉ်မှာ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ကိုယ်လုံး ပေါ့ပါးလာပါသည်။ ထို့နောက် ငိုချင်လာ၍ ငိုရပါသည်။ တရားသဘော ဟုတ်မှန်ပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ တရားသဘော ဟုတ်မှန်ပါသည်။ တရားအမှတ်တွေ ကောင်းလာသောအခါ တရားပီတိကြောင့် ငိုချင်လာတတ်ပါသည်။ ငိုလည်း ငိုမိတတ်ပါသည်။ ဥဗ္ဗေဂပီတိ ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဥဗ္ဗေဂပီတိသည် အလွန်ပင် ဆန်းကြယ်ပါသည်။ အထက်သို့ မြောက်တက်တာမျိုးလည်း ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ထ၍ ခုန်ချင်သလိုဖြစ်ပြီး ခုန်ဆွခုန်ဆွလည်း ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။ ရယ်ချင်သလိုဖြစ်ပြီး ရယ်လည်း ရယ်နေတတ်ပေသည်။ ငိုချင်သလိုဖြစ်ပြီး ငိုလည်း ငိုနေတတ်ပေသည်။ ယောဂီ ကလျာဏီမှာ ငိုချင်သလိုဖြစ်ပြီး ငိုတာလည်း ဥဗ္ဗေဂပီတိကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ကလျာဏီ အမည်ရှိသူ ယောဂီက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “လူတစ်ယောက်မှာ တစ်ပြိုင်နက် စိတ် ၂-ခု ဖြစ်ကောင်းပါသလား” ဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

ကုဒါဆန်းတရားစခန်းမှ ယောဂီများ မေးရာ ဖြေပေးပါ ၁၈၅

ဖြေ။ လူတစ်ယောက်မှာ တစ်ပြိုင်နက် စိတ် ၂-ခု မဖြစ်ကောင်းပေ။ သို့ပါသော်လည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ ဝိပဿနာ ဉာဏ်များ ထက်သန်အားကောင်းလာသောအခါ ရှေ့မှ ရှုမှတ် နေသည့်စိတ်ကို နောက်စိတ်က ရှေ့စိတ် တရားရှုမှတ်နေသည်၊ မရှုမှတ်ဘဲ အာရုံတစ်ပါးသို့ ရောက်နေသည်ကို သိနေတတ်ပါ သည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ကလျာဏီ အမည်ရှိသူ ယောဂီက မေးလျှောက် ပြန်သည်မှာ “လူတစ်ယောက်ဟာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လျှင် ယခုဘဝမှာ ဘယ်ဉာဏ်အထိ ရောက်နိုင်ပါသလဲ”ဟု မေးလျှောက် ပြန်ပါသည်။

ဖြေ။ ယခုဘဝသည် ရခဲခြင်းတရား ၄-ပါး ရရှိထားသောကြောင့် နည်းမှန်လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သော သူတို့သည် အနည်းဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ထိအောင် ရောက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရ ပါသည်။

ဆရာတော်တို့ တရားစစ်ပေးရာတွင် အသက်(၅၃)နှစ်ရှိ “ရော် ကင်ဖောင်” အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက လျှောက်ထားသည် မှာ “သူတရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် သူ့ခန္ဓာကိုယ် ပွပ္ဖလာပြီး ကြီး ထွားလာပြီးလျှင် ပြန်၍ပြန်၍ ကျုံ့ကျုံ့သွားပါသည်။ တရားသဘော ဟုတ်မှန်ပါရဲ့လား။ ဘယ်လိုရှုမှတ်ရပါမလဲ။ နှလုံးကလည်း ကျပ်ကျပ် လာတယ်။ ဘယ်လိုရှုမှတ်ရပါမလဲ။ သိပ်လည်း ငြီးငွေ့လာပါတယ်။ ဘယ်လိုရှုမှတ်ရပါမလဲ”ဟု မေးလျှောက်ပါသည်။

ဖြေ။ တရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ရာတွင် ခန္ဓာကိုယ် ပွပ္ဖလာပြီး ကြီးထွားလာ ပြီးလျှင် ပြန်၍ပြန်၍ ကျုံ့ကျုံ့သွားခြင်းသည် အာပေါဓာတ်၏ သဘော မိမိဉာဏ်မှာ ထင်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ သူဖြစ် လာသည့်အတိုင်း ပွပ္ဖလာလျှင် ပွတယ်၊ ပွတယ်ဟု ရှုမှတ်ရ မည်။ ပိုပိုပွတာ၊ ပြန်၍ပြန်၍ လျော့လျော့သွားတာကို သိ အောင် ရှုမှတ်ရမည်။ ကျုံ့ကျုံ့သွားတာကို ကျုံ့တယ်၊ ကျုံ့တယ် ဟုပင် ရှုမှတ်ရမည်။ နှလုံးက ကျပ်တာကို ကျပ်တယ်၊ ကျပ် တယ်ဟု ပိုကျပ်တာ၊ ပြန်ပြန်လျော့တာကို သိအောင် ရှုမှတ် ရမည်။ ဝိပဿနာရှုမှတ်တယ်ဆိုတာ သူဖြစ်လာသည့်အတိုင်း တိုးတိုးလာတာ၊ ပြန်ပြန်လျော့လျော့သွားတာများကို သိအောင် ရှုမှတ်ရသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ရပါသည်။

သိပ်ငြီးငွေ့လာတာ စိတ်က ငြီးငွေ့တာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငြီးငွေ့တဲ့စိတ်ကိုပင် ငြီးငွေ့တယ်၊ ငြီးငွေ့တယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။ စိတ်ကို ရှုမှတ်ရသောကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာ ဖြစ်သည်ဟု ဖြေကြား ပေးခဲ့ရပါသည်။

ထို့နောက် ရော်ကင်ဖောင် အမည်ရှိသူ အမျိုးသမီးယောဂီက မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “သူ စင်္ကြံလျှောက်၍ တရားရှုမှတ်ရာတွင် စေးကပ်စေးကပ်ဖြစ်နေပါသည်။ တရားသဘော ဟုတ်မှန်ပါရဲ့လား” ဟု မေးလျှောက်ပြန်ပါသည်။

ဖြေ။ တရားသဘော ဟုတ်မှန်ပါသည်။ စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ရာ ဌ် စေးကပ်စေးကပ်ဖြစ်လာခြင်းသည် အာပေါဓာတ်၏သဘော ကို တွေ့ရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ပါသည်။

တူဒါဆန်းတရားစခန်းမှ ယောဂီများ မေးရာ ဖြေပေးသီ ၁၈၇

ထို့နောက် ရော်ကင်ဖောင်က မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ “စင်္ကြံ အမှတ်ကောင်းလျှင် ထိုင်တဲ့အမှတ် ပျက်စီးပါသလား။ ထိုင်တဲ့အမှတ် ကောင်းလျှင် စင်္ကြံအမှတ် ပျက်စီးပါသလား”ဟု မေးလျှောက်ပြန် ပါသည်။

ဖြေ။ စင်္ကြံအမှတ်က ထိုင်မှတ်ကို မပျက်စီးစေပါဘူး။ ထိုင်မှတ်က လည်း စင်္ကြံအမှတ်ကို မပျက်စီးစေပါဘူး။ စင်္ကြံအမှတ်ကောင်း လျှင် ထိုင်မှတ်လည်း ကောင်းလာတတ်ပါသည်။ ထိုင်မှတ် ကောင်းလျှင် စင်္ကြံအမှတ်လည်း ကောင်းလာတတ်ပါသည်။ စင်္ကြံ အမှတ်နှင့် ထိုင်မှတ်တို့သည် အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုနေကြပေ သည်ဟု ဖြေကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

ဦးတင်ဦးလှိုင်က အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။ ဒေါ်ပေါ် လင်က တရုတ်လို ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။

ဖြေကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်ကြစေရန်အတွက် ရည်သန်၍ အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ဗာဗုဒ္ဓသစ္စမင်္ဂလာ သိကောဓိးစရာ

လောကထဲမှာရှိနေကြသော အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ မင်္ဂလာကင်းမဲ့စွာ နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိကြပေ။ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော (၃၀)ဖြာမင်္ဂလာ တရားတော်တို့ကို လိုက်နာကျင့်သုံး၍ နေထိုင်ကြရပေသည်။ (၃၀)ဖြာ မင်္ဂလာတို့တွင် ဗာဗုဒ္ဓသစ္စမင်္ဂလာကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်များကို တတ်မြောက်ခြင်းသည် ဗာဗုဒ္ဓသစ္စမင်္ဂလာဖြစ်၍ မကောင်းကျိုးတွေ ကင်းပျောက်ကာ ကောင်းကျိုးတွေ ရောက်လာစေတတ်သောကြောင့် မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

လောကထဲမှာရှိနေကြသော အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် မကောင်းသည့် အကျိုးပေး၊ မကောင်းသည့် အပြစ်ဒဏ်များမှ ကင်းလွတ်လိုကြပေသည်။ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့နှင့်သာ

တွေ့ကြုံလိုကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မကောင်းသည့် အပြစ်ဒဏ်များမှ လွတ်ကင်း၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် တွေ့ကြုံလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်များကို တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားလေ့လာကြရမည်ဟု ဟောကြားတော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော အကြင်ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်တို့သည် မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်ဘဝအကျိုးတို့ကိုလည်း ပြတတ်ကုန်၏။ မိမိအကျိုးနှင့် သူတစ်ပါးတို့၏အကျိုးတို့ကိုလည်း ပြတတ်ကုန်၏။ လောကီချမ်းသာကျိုးနှင့် လောကုတ္တရာချမ်းသာကျိုးတို့ကိုလည်း ပြတတ်ကုန်၏။ ထိုပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို နာကြားသင်ယူတတ်မြောက်၍ ဗဟုသုတရှိသောသူတို့၌ အမှန်ကိုသိမြင်သည့် ပညာမျက်စိများ ဖြစ်လာကြရပေသည်။

ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်များကို တတ်မြောက်၍ ဗဟုသုတပညာမျက်စိရှိသောသူတို့သည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် နောင်တမလွန်ဘဝများ၏ အကျိုးစီးပွားတို့ကိုလည်း သိမြင်နိုင်ကြပေသည်။ မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားတို့ကိုလည်း သိမြင်နိုင်ကြပေသည်။ လောကီချမ်းသာကျိုးနှင့် လောကုတ္တရာချမ်းသာကျိုးတို့ကိုလည်း သိမြင်နိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗဟုသုတရှိခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန်များကို တတ်မြောက်၍ ဗဟုသုတပညာနှင့် ပြည့်စုံသောသူတို့သည် ယုတ်နိမ့်ရာ အပါယ်ဘုံဘဝများသို့ ကျရောက်စေတတ်သည့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း ပယ်နိုင်ကြပေသည်။ မြင့်မြတ်ရာဘုံဘဝများနှင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့

ရောက်စေနိုင်သည့် ကောင်းမှုကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း ပွားများနိုင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပွားများနိုင်ကြသောကြောင့် ပရမတ္ထသစ္စာအမြတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုသွားနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗဟုသုတရှိခြင်းသည် အကောင်းမြတ်ဆုံး မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

မင်္ဂလာရှိသူနှင့် မရှိသူ

ဗာဟုသစ္စမင်္ဂလာ၌ ကျင့်ကြံသူနှင့် မကျင့်ကြံသူတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ၄-မျိုး ကွဲပြားနိုင်ပေသည်။ ၄-မျိုးမှာ -

- ၁။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ ကြားနာအပ်သောတရားကိုလည်း မလိုက်နာ မကျင့်သုံးသောသူက တစ်ယောက်။
- ၂။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်းသော်လည်း ကြားနာအပ်သောတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးသူက တစ်ယောက်။
- ၃။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတများသော်လည်း ကြားနာအပ်သောတရားကို မလိုက်နာ မကျင့်သုံးသူက တစ်ယောက်။
- ၄။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ ကြားနာအပ်သောတရားကိုလည်း လိုက်နာကျင့်သုံးသူက တစ်ယောက်ဟူ၍ ၄-မျိုး ကွဲပြားလျက်ရှိပေသည်။

(အပ္ပသုတသုတ္တ-အံ-၁/၃၁၂)

ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးတို့တွင် -

အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်း၍ ကြားနာအပ်သောတရားကို မလိုက်နာ မကျင့်သုံးသောသူနှင့် အကြားအမြင် ဗဟုသုတများသော်လည်း ကြားနာအပ်သောတရားကို မလိုက်နာ မကျင့်သုံးသောသူ

၁၉၂

သိက္ခာဒီရော ဓမ္မဝဒေသာ

ဟူသော ဤ ၂-ယောက်တို့သည် မင်္ဂလာမရှိသောသူတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

အကြားအမြင် ဗဟုသုတနည်းသော်လည်း ကြားနာအပ်သော တရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးသောသူနှင့် အကြားအမြင် ဗဟုသုတများ၍ ကြားနာအပ်သောတရားကို လိုက်နာကျင့်သုံးသောသူဟူသော ဤ ၂-ယောက်တို့သည် မင်္ဂလာမရှိသောသူတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်များ ။ ။ ကြားမြင်နည်းသူ၊ ကျင့်သုံးမှု၊ မှတ်ယူမင်္ဂလာ။

ကြားမြင်များသူ၊ ကျင့်သုံးမှု၊ မှတ်ယူမင်္ဂလာ။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

အတတ်ပညာရှိတာ မင်္ဂလာ

လောကထဲမှာရှိကြသည့် အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂလာ ရှိစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ မင်္ဂလာမဲ့စွာ နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိ ကြပေ။ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာ တရားတော်တို့ကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြရပေသည်။ ထို(၃၈)ဖြာမင်္ဂလာတို့တွင် သိပ္ပမင်္ဂလာကို ရေးသား ဖော်ပြပါမည်။

“သိပ္ပ”ဟူသည် အတတ်ပညာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအတတ် ပညာသည် -

၁။ ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာ

၂။ သိပ္ပံအတတ်ပညာဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပေသည်။

ရှေးခေတ်အခါက နှုတ်ဖြင့် သင်အံ့လေ့ကျက်အပ်သော အတတ်ပညာကို ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာဟု ဆိုကြပေသည်။ လက်ဖြင့်

ပြုလုပ်အပ်သော အတတ်ပညာကို သိပ္ပံအတတ်ပညာဟု ဆိုကြပေသည်။

ယခုခေတ်အခါ၌ သင်ယူလေ့လာအပ်သော စာပေပညာ၊ သမိုင်းပညာ၊ ရာဇဝင်ပညာ၊ ပထဝီပညာ၊ ဥပဒေပညာ၊ လူမှုဆက်ဆံရေးပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုပညာစသော အတတ်ပညာများကို ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာဟု ဆိုကြပေသည်။

စာတွေ့နှင့်လက်တွေ့ ပေါင်းစပ်၍ အကြောင်းမှန်၊ အကျိုးမှန် တို့ဖြင့် သဘောတရားအမှန်တို့ကို ထုတ်ဖော်ပေးရသော ဓာတုဗေဒပညာ၊ ရူပဗေဒပညာ၊ ရုက္ခဗေဒပညာ၊ သတ္တဗေဒပညာ၊ အင်ဂျင်နီယာပညာ၊ သင်္ချာအတတ်ပညာစသော ပညာများကို သိပ္ပံအတတ်ပညာဟု ဆိုကြပေသည်။

ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာရှိတာ မင်္ဂလာ

ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာများ မရှိပါက မှန်ကန်သော ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု စသည်များ ကြာရှည်စွာ တည်ရှိနိုင်ကြတော့မည် မဟုတ်ပေ။ ပျောက်ကွယ်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာတို့ ဆုတ်ယုတ်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ မင်္ဂလာတရားတော်များ ပျက်စီးသွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာများ ရှိမှသာ မှန်ကန်သော ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု စသည်များ အရှည်သဖြင့် တည်တံ့နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ခံစားရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာများ ရှိတာ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

သိပ္ပံအတတ်ပညာရှိတာ မင်္ဂလာ

သိပ္ပံအတတ်ပညာများ မရှိပါက သယံဇာတ ဓာတ်သဘာဝ တို့ကို မသိကြ၍ အကြောင်းမှန်၊ အကျိုးမှန်တို့ဖြင့် မတီထွင် မလုပ် ကိုင်နိုင်ကြသောကြောင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ မင်္ဂလာ မရှိသော ဒုစရိုက်အမှုများဖြင့် အသက်မွေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သိပ္ပံအတတ်ပညာများ ရှိမှသာ သယံဇာတ ဓာတ်သဘာဝတို့ ၏ သဘောမှန်ကို သိကြ၍ အကြောင်းမှန်၊ အကျိုးမှန်တို့ဖြင့် တီထွင် ထုတ်လုပ်နိုင်ကြသောကြောင့် တိုးတက်ကြီးပွားချမ်းသာကြမည် ဖြစ် ပေသည်။ ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာရှိတာ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် သိပ္ပံပညာအတတ်ပညာ ၂ မျိုး ဖွင့်ပြပေသည်။

- ၁။ လူတို့၏ သိပ္ပံအတတ်ပညာ
- ၂။ ရဟန်းတို့၏ သိပ္ပံအတတ်ပညာဟူ၍ ၂-မျိုး ရှိပေသည်။
(ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ-၁၁၃)

၁။ လူတို့၏ သိပ္ပံအတတ်ပညာဆိုသည်မှာ သူတစ်ပါးတို့ အပြစ် မြင်ဖွယ် အပြစ်တင်ဖွယ်လည်းမရှိ၊ အကုသိုလ်လည်း ကင်း သည့် ပတ္တမြား ကျောက်မျက်ရတနာထွင်းသည့် အလုပ်နှင့် ရွှေပန်းထိမ်သည်အလုပ် စသည်များ တတ်မြောက်သည့် ပညာ ကို သိပ္ပံပညာဟု ဆိုရပေသည်။ ထိုလူတို့၏ သိပ္ပံအတတ်ပညာ သည် ဤပစ္စုပ္ပန်လောကအကျိုးကို ဆောင်နိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်ဟုလည်း ဖွင့်ပြပေသည်။

၁၉၆

သိကောင်းစရာ ဓမ္မဝဒေသာ

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ လက်မှုပညာ၊ တတ်မြောက်ခြင်းဟာ၊
လူတို့မှာ၊ မှန်စွာမင်္ဂလာမည်။

၂။ ရဟန်းတို့၏ သိပ္ပံအတတ်ပညာဟူသည် သင်္ကန်းအမျိုးမျိုးတို့ကို
စီရင်ခြင်း၊ ချုပ်လုပ်ခြင်းနှင့် ပရိက္ခရာအမျိုးမျိုးတို့ကို စီရင်ခြင်း
စသော အတတ်ပညာဖြစ်သည်ဟု ဖွင့်ပြပေသည်။ ဤကဲ့သို့
သင်္ကန်းပရိက္ခရာ အမျိုးမျိုးတို့ကို စီရင်ပြုလုပ်သော ရဟန်းတို့၏
သိပ္ပံအတတ်ပညာသည် မိမိနှင့် သီတင်းသုံးဖော်ဖြစ်သည့် သူ
တစ်ပါးတို့ပါ မျက်မှောက်ဘဝအကျိုးနှင့် တမလွန်လောက
အကျိုးဟူသော အကျိုး ၂-ပါးကို ဆောင်နိုင်သောကြောင့်
မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်ဟုလည်း ဖွင့်ပြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သင်္ကန်းပရိက္ခရာ၊ စီရင်တတ်တာ၊
ရဟန်းမှာ၊ မှန်စွာမင်္ဂလာမည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ဝိနည်းအကျဉ်းချုပ်ဘာ မင်္ဂလာ

လောကထဲမှာ ရှိနေကြသည် အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြပေသည်။ မင်္ဂလာကင်းမဲ့စွာ နေထိုင်ခြင်းကို အလိုမရှိကြပေ။ မင်္ဂလာရှိစွာ နေထိုင်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော (၃၀)ဖြာမင်္ဂလာ တရားတော်တို့ကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို(၃၀)ဖြာ မင်္ဂလာတို့တွင် “ဝိနယောစ သုသိက္ခိတော” မင်္ဂလာကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

ဝိနယောစ သုသိက္ခိတော၌ ဝိနည်းတို့သည် -

- ၁။ လူတို့ကျင့်သုံးအပ်သော ဝိနည်း၊
- ၂။ ရဟန်းတို့ကျင့်သုံးအပ်သော ဝိနည်းဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။

လူတို့၏ဝိနည်း

၁။ လူတို့ကျင့်သုံးအပ်သော ဝိနည်းဟူသည် -

အကုသလကမ္မပထတရား(၁၀)ပါးဟု ဆိုအပ်သော ဒုစရိုက် တရား(၁၀)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်၍ သုစရိုက်တရား(၁၀)ပါးကို ကျင့်ခြင်း သည် လူတို့ကျင့်သုံးအပ်သော ဝိနည်းအကျင့် ဖြစ်ပေသည်။

ရှေးဦးစွာ ဒုစရိုက်(၁၀)ပါးကို သိထားမှသာ ဒုစရိုက်(၁၀)ပါး မှ ရှောင်ကြဉ်သည့် သုစရိုက်(၁၀)ပါးဟု ဆိုအပ်သော လူတို့၏ ဝိနည်း အကျင့်ကို အပြည့်အစုံ သိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒုစရိုက်(၁၀)ပါးကို ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြပါမည်။

ဒုစရိုက်(၁၀)ပါးဟူသည် ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက်(၄) ပါး၊ မနောဒုစရိုက်(၃)ပါးတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါးဆိုသည်မှာ -

- ၁။ ပါဏာတိပါတ = သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း၊
- ၂။ အဒိန္နာဒါန = သူ့စွာကို ခိုးယူခြင်း၊
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ = သူ့သားမယား သားသမီးများကို လွန်ကျူးဖျက်ဆီးခြင်းတို့ ဖြစ်ကြ ပေသည်။

ထို(၃)ပါးတို့သည် ကိုယ်ကာယဖြင့် လွန်ကျူးခြင်းဖြစ်၍ ကာယ ဒုစရိုက်(၃)ပါးတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟာ မင်္ဂလာ

- ၁။ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၂။ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၃။ သူ့သားမယား သားသမီးတို့ကို လွန်ကျူးဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည် လူတို့၏ ဝိနည်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ လူတို့၏ ဝိနည်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည် ဤဘဝနှင့် နောင်ဘဝတို့၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးဆိုသည်မှာ -

- ၁။ မုသာဝါဒ = လိမ်ပြောခြင်း၊
- ၂။ ပိသုဏဝါစာ = သူနှစ်ဦးတို့ အချစ်ပျက်အောင်ပြောခြင်း၊
- ၃။ ဖရသဝါစာ = ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆို၍ပြောခြင်း၊
- ၄။ သမ္ပပ္ပလာပ = အကျိုးမရှိသော ပြိန်ဖျင်းသည့် စကားကို ပြောခြင်းတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ထို(၄)ပါးတို့သည် များသောအားဖြင့် နှုတ်ဖြင့် လွန်ကျူးခြင်းဖြစ်၍ ဝစီဒုစရိုက်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟာ မင်္ဂလာ

- ၁။ လိမ်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၂။ အချစ်ပျက်အောင်ပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၃။ ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆို၍ ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊

၄။ အကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်
ကြဉ်ခြင်းတို့သည် လူတို့၏ ဝိနည်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း
ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ လူတို့၏ ဝိနည်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည် ဤဘဝ
နှင့် နောင်ဘဝတို့၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေ
နိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

မနောဒုစရိုက်(၃)ပါးဆိုသည်မှာ -

- ၁။ အဘိဇ္ဈာ = သူတစ်ပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ကိုယ့်ပစ္စည်း
ဥစ္စာ ဖြစ်လာရအောင် မတရားသဖြင့် ယူဖို့
ရာ ကြံစည်ခြင်း။
- ၂။ ဗျာပါဒ = သူတစ်ပါးတို့ သေကျေပျက်စီးအောင်၊ ဆုံး
ရှုံးနစ်နာအောင် ကြံစည်ခြင်း။
- ၃။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ = လှူအပ်သော်လည်း အကျိုးမရှိ စသည်ဖြင့်
မှားယွင်းသောအယူကို ယူခြင်းတို့ ဖြစ်ကြ
ပေသည်။

ထို(၃)ပါးတို့သည် စိတ်ဖြင့်သာ ကြံစည်လွန်ကျူးခြင်းဖြစ်၍
မနောဒုစရိုက်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟာ မင်္ဂလာ

- ၁။ သူတစ်ပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာ ဖြစ်လာ
ရအောင် မတရားသဖြင့် ယူဖို့ရာမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၂။ သူတစ်ပါးတို့ သေကျေပျက်စီးအောင်၊ ဆုံးရှုံးနစ်နာအောင်
ကြံစည်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။

၃။ မှားယွင်းသောအယူကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည် လူတို့၏ ဝိနည်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ လူတို့၏ ဝိနည်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည် ဤဘဝ နှင့် နောင်ဘဝတို့၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင် သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ရဟန်းတို့၏ဝိနည်း

၂။ ရဟန်းတို့ ကျင့်သုံးအပ်သော ဝိနည်းဟူသည် -

“(၇)ပါးသော အာပတ်တို့ကို မသင့်စေရအောင် ကျင့်သုံးခြင်း သည် ရဟန်းတို့ ကျင့်သုံးအပ်သော ဝိနည်းဖြစ်ပေသည်”ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာများ ဖွင့်ပြထားပေသည်။ (ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ-၁၁၄)

ရဟန်းတော်တို့အား သင့်ရောက်နိုင်သည့် အာပတ်တို့သည် (၇) ပါးတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

- ၁။ ပါရာဇိက = သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေတတ်သော အာပတ်၊
- ၂။ သံဃာဒိသေသ = သံဃာဖြင့် ကုစားအပ်သောအာပတ်၊
- ၃။ ထုလ္လစ္စယ = များသောအပြစ်ရှိသောအာပတ်၊
- ၄။ ပါစိတ္တိယ = အပြစ်ဖြေရသောအာပတ်၊
- ၅။ ပါဠိဒေသနီယ = ဝန်ချအပ်သောအာပတ်၊
- ၆။ ဒုက္ကဋ = မကောင်းသဖြင့်ပြု၍ သင့်သောအာပတ်၊
- ၇။ ဒုဗ္ဘာသီ = မကောင်းသဖြင့်ပြောဆို၍ သင့်သော အာပတ်ဟူ၍ (၇)ပါးတို့ ဖြစ်ကြပေ သည်။

ဤ(၇)ပါးသော အာပတ်တို့ကို မသင့်စေရအောင် ကျင့်သုံးခြင်းသည် ရဟန်းတို့၏ဝိနည်းကို ကောင်းစွာကျင့်သုံးသည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ရဟန်းတို့မှာ၊ အာပတ်ခုနစ်ဖြာ၊ မသင့်ပါ၊
ကျင့်တာဝိနည်းမည်။

ရဟန်းတို့မှာ၊ ဝိနည်းကျင့်တာ၊ မင်္ဂလာ၊
မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဝိနယောစ သုသိက္ခိတော၌ ဝိနည်းတရားကို ကောင်းစွာကျင့်သုံးခြင်းသည် မင်္ဂလာမည်၏ဟု ဟောကြားရာတွင် အဋ္ဌကထာဆရာများက စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းခြင်းသည်လည်း ရဟန်းတော်တို့၏ဝိနည်းကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖွင့်ပြကြပေသည်။

စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဟူသည် -

- ၁။ (၂၂၇)သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းခြင်းတည်းဟူသော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊
- ၂။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တည်းဟူသော ဒွါရ (၆)ပါးတို့၌ အာရုံ(၆)ပါးတို့ လာတိုက်သောအခါ လောဘ၊ ဒေါသစသည်တို့ မဖြစ်ရအောင် စောင့်စည်းခြင်းတည်းဟူသော ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊
- ၃။ ပစ္စည်း(၄)ပါးကို မတရားသောနည်းဖြင့် ရှာမှီးသည် ကုလဒ္ဓသန အနေသနအမှုများဖြင့် အသက်မွေးခြင်းမှ

ရှောင်ကြဉ်၍ တရားဟောခြင်း၊ ဆွမ်းခံကြွခြင်း စသည် တို့ဖြင့် အသက်မွေးခြင်းဟူသော အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊

၄။ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးဟူသော ပစ္စည်း(၄)ပါး တို့ကို မှီဝဲသုံးဆောင်ရာ၌ သာသနာအကျင့်၊ မဂ်ဖိုလ် အကျင့်တို့ကို ကျင့်နိုင်ဖို့ရာသာ မှီဝဲသုံးဆောင်ခြင်းဖြစ် သည်ဟု ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ခြင်းတည်းဟူ သော ပစ္စယသန္တိသီတသီလဟူ၍ (၄)ပါးသောသီလတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤ(၄)ပါးသော သီလတို့ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းခြင်းသည် လည်း ရဟန်းတို့၏ ဝိနည်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာကျင့်သည်မည်၏။

ဤကဲ့သို့ ရဟန်းတို့၏ ဝိနည်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း သည် လောကီလောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာချမ်းသာကြောင်း ဖြစ်သော ကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ရဟန်းတို့မှာ၊ သီလဇေးဖြာ၊ လုံခြုံစွာ၊
ကျင့်တာဝိနည်းမည်။

ရဟန်းတို့မှာ၊ ဝိနည်းကျင့်တာ၊ မင်္ဂလာ၊
မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

သဗ္ဗမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

သားသမီးကို ထောက်ပံ့ခြင်းဖြူတာ မင်္ဂလာ

(၃၀)ဖြာမင်္ဂလာတို့တွင် ပုတ္တသင်္ဂဟမင်္ဂလာကို ရေးသား ဖော်ပြပါမည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သည့် ပညာရှိမိဘတို့သည် သားငယ်သမီးငယ်တို့ကို မိဘတို့၏ ကျင့်ဝတ်(၅)ပါးဖြင့် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထောက်ပံ့ခြင်းသည် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

- ၁။ မကောင်းသည့်အမှုများကို မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ကြရမည်။
- ၂။ ကောင်းသည့်အမှုများကို ပြုလုပ်ရန် ညွှန်ကြားရမည်။
- ၃။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတတ်ပညာများကို သင်စေကြရမည်။
- ၄။ အတတ်ပညာ တတ်မြောက်၍ အလုပ်အကိုင်များ လုပ်ကြတော့မည့်အခါ အရင်းအနှီးဥစ္စာများ ပေးကြရမည်။
- ၅။ ထိမ်းမြားသင့်သော အရွယ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ထိမ်းမြားပေးကြရမည်။ (သုတ်ပါထေယျ-၁၅၄)

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ မကောင်းမြစ်တား၊ ကောင်းရာညွှန်လတ်၊
 အတတ်သင်စေ၊ ပေးဝေခွီးရင်း၊
 ထိမ်းမြားခြင်းလျှင်၊ ဝတ်ငါးအင်၊
 ဖခင်မယ်တို့တာ။

ဤထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ခြင်းတရား(၅)ပါးဖြင့် ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ပေးခြင်းသည် မင်္ဂလာဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

အကျယ်သိဖွယ်

၁။ “မကောင်းသည့်အမှုများကို မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ရမည်” ဟု ဆိုသည်မှာ မကောင်းသည့် အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်စေနိုင်သည့် ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးတို့ကို မပြုလုပ်ကြရန် တားမြစ်ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးဆိုသည်မှာ ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါး၊ မနောဒုစရိုက်(၃)ပါးတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါးဆိုသည်မှာ -

- ၁။ ပါဏာတိပါတ = သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း၊
- ၂။ အဒိန္နာဒါန = သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၊
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ = သူ့သားမယား သားသမီးကို လွန်ကျူးခြင်းဟူသော ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါးကို မပြုလုပ်ရန် မိဘများက တားမြစ်ရမည်။

ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးဆိုသည်မှာ -

- ၁။ မုသာဝါဒ = လိမ်ပြောခြင်း၊
- ၂။ ပိသုဏာဝါစာ = သူနှစ်ဦးတို့၏ အချစ်ပျက်အောင် (ကုန်းတိုက်၍) ပြောဆိုခြင်း၊
- ၃။ ဖရသဝါစာ = ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆို၍ ပြောဆိုခြင်း၊
- ၄။ သမ္မပ္ပလာပ = လောက ဓမ္မအကျိုးမရှိသည့် သိမ်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းဟူသော ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးကို မပြောဆိုရန် မိဘတို့က တားမြစ်ရမည်။

မနောဒုစရိုက်(၃)ပါးဆိုသည်မှာ -

- ၁။ အဘိဇ္ဈာ = သူတစ်ပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာ ဖြစ်လာရအောင် မတရားသောနည်းဖြင့် ယူဖို့ရာ ကြံစည်ခြင်း၊
- ၂။ ဗျာပါဒ = သူတစ်ပါးတို့ သေကျေပျက်စီးအောင်၊ ဆုံးရှုံးနှစ်နာသွားရအောင် ကြံစည်ခြင်း၊
- ၃။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ = လှူအပ်သော်လည်း အကျိုးမရှိ စသည်ဖြင့် မှားယွင်းသောအယူကို ယူခြင်းဟူသော (၃)ပါးတို့ကို မကြံစည်ကြရန် မိဘတို့က တားမြစ်ကြရမည်။

ဤကဲ့သို့ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးကို မပြုလုပ်ကြရန် မိဘတို့က မတားမြစ်ကြ၍ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးကို ပြုလုပ်ကြသော သားသမီးတို့သည် အပါယ်သို့ကျရောက်ခြင်းစသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့နှင့် တွေ့ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာမဖြစ်ပေ၊ အမင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။ မိဘတို့က ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးကို မပြုလုပ်ကြရန် တားမြစ်ကြလျှင်

သားသမီးတို့က ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးကို မပြုလုပ်ကြသောကြောင့် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၂။ “ကောင်းသည့်အမှုများကို ပြုလုပ်ကြရန် ညွှန်ကြားပေးကြရမည်” ဟု ဆိုရာ၌ သားငယ်သမီးငယ်တို့ကို သုစရိုက် ၁၀-ပါးကို ကျင့်ကြရမည်။ ပုညကြိယာဝတ္ထု ၁၀-ပါး ကုသိုလ်တရားများကို ပြုလုပ်ကြရမည်ဟု တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားပေးကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

သုစရိုက် ၁၀-ပါးအကျင့်ဆိုသည်မှာ -

ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးကို ရှောင်ကြဉ်လိုက်လျှင် သုစရိုက် ၁၀-ပါးအကျင့် ဖြစ်သွားပေသည်။ ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါးကို ရှောင်ကြဉ်လိုက်လျှင် ကာယသုစရိုက် ၃-ပါး ဖြစ်သွားပေသည်။ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါးကို ရှောင်ကြဉ်လိုက်လျှင် ဝစီသုစရိုက် ၄-ပါး ဖြစ်သွားပါသည်။ မနောဒုစရိုက် ၃-ပါးကို ရှောင်ကြဉ်လိုက်လျှင် မနောသုစရိုက် ၃-ပါး ဖြစ်သွားပါသည်။ ဤသုစရိုက် ၁၀-ပါးအကျင့်ကို ကျင့်ကြရမည်ဟု တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားပေးကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ရှောင်ရှားလေလျှင်၊
သုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ပြုငြားအစဉ်၊
ဒုစရိုက်မှု၊ မပြုလေလျှင်၊
သုစရိုက်၊ ပြုလိုက်မည်သည်ပင်။

ပုညကြိယာဝတ္ထု ၁၀-ပါး ကုသိုလ်တရားဆိုသည်မှာ -

၁။ ဒါန = မိမိ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ပေးလှူခြင်း။

- ၂။ သီလ = ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်း။
- ၃။ ဘာဝနာ = စိတ်ဖြင့် ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ပွားများခြင်း။
- ၄။ အပစာယန = အရိုအသေပြုခြင်း။
- ၅။ ဝေယျာဝစ္စ = ရတနာသုံးပါး။ အသက်သိက္ခာကြီးသူတို့၏ အမှုကြီးငယ်တို့ ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ၆။ ပတ္တိဒါန = မိမိ၏ ကုသိုလ်များကို အမှုဝေခြင်း။
- ၇။ ပတ္တာနုမောဒန = သူတစ်ပါးတို့ အမှုဝေခြင်းကို သာဓုခေါ်ခြင်း။
- ၈။ ဓမ္မဿဝန = တရားနာခြင်း။
- ၉။ ဓမ္မဒေသနာ = တရားဟောခြင်း။
- ၁၀။ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ = အယူကို ဖြောင့်မှန်စွာယူခြင်းဟူသော ၁၀-ပါးတရားတို့ကို ပြုလုပ်ကြရမည်ဟု မိဘတို့က တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားပေးကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သုစရိုက်တရား ၁၀-ပါးကို ကျင့်စေခြင်းနှင့် ပုညကြိယဝတ္ထု ၁၀-ပါးတို့ကို ပြုလုပ်စေခြင်းတို့သည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးနှင့် နောက်နောင်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် ထောက်ပံ့ချီးမြှောက်ခြင်းတို့ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၃။ “အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတတ်ပညာကို သင်စေကြရမည်” ဟု ဆိုရာ၌ အတတ်ပညာ သင်ယူနိုင်သည့်အရွယ်သို့ ရောက်လာသောအခါ သားငယ်သမီးငယ်တို့အား ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာ၊ သိပ္ပံအတတ်ပညာတို့တွင် သင့်လျော်ရာ အတတ်ပညာကို

သင်ယူစေကြရပေသည်။ သင်ယူစေခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ရှေးခေတ်အခါက နှုတ်ဖြင့် သင်အံ့လေ့လာအပ်သော အတတ်ပညာကို ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာဟု ဆိုကြပေသည်။ လက်ဖြင့် ပြုလုပ်သော အတတ်ပညာကို သိပ္ပံအတတ်ပညာဟု ဆိုကြပေသည်။

ယခုခေတ်အခါ၌ သင်ယူလေ့လာအပ်သော စာပေပညာ၊ သမိုင်းပညာ၊ ရာဇဝင်ပညာ၊ ပထဝီပညာ၊ ဥပဒေပညာ၊ လူမှုဆက်ဆံရေးပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုပညာစသော အတတ်ပညာများကို ဝိဇ္ဇာပညာဟု ဆိုကြပေသည်။

စာတွေ့နှင့်လက်တွေ့ ပေါင်းစပ်၍ အကြောင်းမှန်၊ အကျိုးမှန် တို့ဖြင့် သဘောတရားအမှန်တို့ကို ထုတ်ဖော်ပေးရသော ဓာတုဗေဒပညာ၊ ရူပဗေဒပညာ၊ ရုက္ခဗေဒပညာ၊ သတ္တဗေဒပညာ၊ အင်ဂျင်နီယာပညာ၊ သင်္ချာအတတ်ပညာစသော ပညာများကို သိပ္ပံအတတ်ပညာဟု ဆိုကြပေသည်။

ထိုဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာနှင့် သိပ္ပံအတတ်ပညာတို့တွင် သားငယ် သမီးငယ်တို့နှင့် သင့်လျော်သည့် အတတ်ပညာတို့ကို မိဘတို့က သင်ယူစေကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သင်ယူစေခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းသည် မျက်မှောက်နှင့်သံသရာ နှစ်ဖြာချမ်းသာအောင် ထောက်ပံ့ခြင်းဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၄။ “အတတ်ပညာတတ်မြောက်၍ အလုပ်အကိုင် လုပ်နိုင်ကြတော့မည့်အခါ အရင်းအနှီးဥစ္စာများ ပေးကြရမည်”ဟု ဆိုရာ၌ အတတ်ပညာတတ်မြောက်၍ အလုပ်အကိုင် လုပ်နိုင်ကြသော သားသမီးတို့အား မိဘများက ပစ္စည်းဥစ္စာပေး၍ ထောက်ပံ့ကြ

ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပစ္စည်းဥစ္စာပေးခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းသည်လည်း မျက်မှောက်သံသရာ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၅။ “ထိမ်းမြားသင့်သော အရွယ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ထိမ်းမြားပေးရမည်”ဟု ဆိုရာ၌ ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားချင်း တူကြသည်။ အကျင့်သီလတရားချင်း တူကြသည်။ ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှု စာဂတရားချင်း တူကြသည်။ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ပညာတရားချင်း တူကြသည့် အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးများနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ထိမ်းမြားပေးသောအားဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းသည် မျက်မှောက်နှင့် သံသရာ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

(အံ-၁၊ ၃၅၃)

နှစ်ဖက်သောမိဘတို့က တရား ၄-ပါး တူညီကြသူများကို ရွေးချယ်၍ ထိမ်းမြားပေးလိုက်သော ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးတို့သည် ဤတရား ၄-ပါးကို အညီအမျှ ကျင့်ကြပါလျှင် အကျိုး ၃-မျိုး ရရှိနိုင်ပုံကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးတို့သည် မြင်တိုင်းတွေ့တိုင်း စိတ်ချမ်းသာခြင်းအကျိုး။
- ၂။ နောက်နောင်ဘဝများ၌ ပြန်၍ တွေ့ဆုံခြင်းအကျိုး။
- ၃။ ဒုတိယဘဝမှာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရခြင်းအကျိုး။ ဤအကျိုး ၃-မျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၂၁၂

သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ယုံကြည်ကိုယ်ကျင့်၊ ပေးကမ်းနှိုင်း၊
 ညီသင့်ညွှန်ပညာ။
 အိမ်ထောင်ရှင်များ၊ ဤလေးပါး၊
 တူငြားစိတ်ချမ်းသာ။
 နောက်နှောင်ဘဝ၊ တွေ့ဆုံကြ၊
 ရောက်ရန်တပြည်ရွာ။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ဇနီးမယားကို ထောက်ပံ့ခြင်းဖြူတာ မင်္ဂလာ

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာ တို့တွင် ပုတ္တဒါရဿသင်္ဂဟော၌ ဇနီးမယားကို ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းဟာ မင်္ဂလာဖြစ်ပုံကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။ လင်ယောက်ျားတို့၏ ကျင့်ဝတ် ၅-ပါးဖြင့် ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းသည် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။ (ခုဒ္ဒကပါဌ-ဋီ-၁၁၆)

လင်ပေမာကျိဉ်းတို့၏ ကျင့်ဝတ် ၅-ပါး

“မထေမဲ့ကင်း၊ အပ်နှင်းဥစ္စာ၊ မိစ္ဆာမမှာ၊ ဝတ်စားဆင်ယင်၊ မြတ်နိုးကြင်၊ ငါးအင်လင်ကျင့်ရာ” ဟူသော လင်ယောက်ျားတို့၏ ကျင့်ဝတ် ၅-ပါးတို့ဖြင့် ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းသည် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၁။ “မထေမဲ့ကင်း”ဟု ဆိုရာ၌ -

အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးမယားတို့အား ကိုယ်အမှုအရာအားဖြင့်လည်း ကြမ်းတမ်းသည့် ကိုယ်အမှုအရာတို့ဖြင့် ဆက်ဆံခြင်းကို မပြုပါဘဲ၊ နှုတ်အမှုအရာအားဖြင့်လည်း ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်း၊ ကြိမ်းမောင်းခြင်း စသည်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်း မပြုပါဘဲ သိမ်မွေ့စွာ ဆက်ဆံခြင်းသည် မထေမဲ့ကင်းခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤမထေမဲ့ကင်းခြင်းဖြင့်လည်း ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ကြရပေသည်။

၂။ “အပ်နှင်းဥစ္စာ”ဟု ဆိုရာ၌ -

အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့ လုပ်ကိုင်ရာ ဖွေလို ရရှိလာသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို အိမ်မှုကိစ္စများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက်၊ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန်အတွက် ဇနီးမယားတို့အား အပ်နှင်းကြရပေသည်။ ဤဥစ္စာအပ်နှင်းခြင်းဖြင့်လည်း ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ကြရပေသည်။

၃။ “မိစ္ဆာမမှား”ဟု ဆိုရာ၌ -

အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးမယားများမှ တစ်ပါးသော အမျိုးသမီးများနှင့် ကာမဂုဏ်အမှု မှားယွင်းလွန်ကျူးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် မိစ္ဆာမမှား ဖြစ်ပေသည်။ ဤမိစ္ဆာမမှားခြင်းဖြင့်လည်း ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ကြရပေသည်။

၄။ “ဝတ်စားဆင်ယင်” ဟု ဆိုရာ၌ -

အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးမယား တို့အား သင့်လျော်သည့် အဝတ်အထည်၊ စိန်၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ စသည်များကို ပေးကမ်း၍ ဝတ်ဆင်စေခြင်းသည် ဝတ်စားဆင်ယင် ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤဝတ်စားဆင်ယင်ခြင်းဖြင့်လည်း ဇနီး မယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ကြရပေသည်။

၅။ “မြတ်နိုးကြင်” ဟု ဆိုရာ၌ -

အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးမယား တို့အား မိမိတို့၏ မိခင်ရင်း၊ နှမရင်းများကဲ့သို့ မေတ္တာရှေ့ထား၍ ချစ်ခင်ကြင်နာစွာဖြင့် ချီးမြှောက်ကာ ပြောဆိုခြင်း၊ ဆက်ဆံခြင်းတို့ သည် မြတ်နိုးကြင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤမြတ်နိုးကြင်ခြင်းဖြင့် လည်း ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဇနီးမယားတို့အား လင်ကျင့်ဝတ် ၅-ပါးတို့ဖြင့် ချီး မြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းသည် ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

ဒုတိယ တစ်နည်းအားဖြင့်လည်း အမျိုးသားဖြစ်သူ လင် ယောက်ျားတို့သည် သင်္ဂဟသုတ္တန်၌ ဟောကြားတော်မူအပ်သော ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းတရား ၄-ပါးတို့ဖြင့် ဇနီးမယားတို့အား ချီး မြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းသည်လည်း ဇနီးမယားတို့အား ထောက်ပံ့ခြင်း မင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။ (ခုဒ္ဒကပါဌ-ဋ္ဌ-၁၁၆)

ထောက်ပံ့ခြင်းတရား ၄-ပါးဖြင့် ထောက်ပံ့ပုံ

၁။ အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးမယားတို့အား အခါအားလျော်စွာ သင့်လျော်သော ပစ္စည်းများကို ပေးလှူကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပေးလှူခြင်းသည် ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်း တစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

၂။ အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးမယားတို့အား ပြောခွင့်ဆိုခွင့် ကြိုလာသောအခါ မေတ္တာ ရှေ့ထား၍ ချိုသာစွာ ပြောဆိုကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ချိုသာစွာ ပြောဆိုခြင်းသည်လည်း ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်း တစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးမယားတို့အား လောကရေးရာဘက်မှ တိုးတက်ဖွယ်ရာ အကျိုးရှိရာများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးကြရပေသည်။ ဓမ္မရေးရာဘက်မှလည်း သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံလာရအောင်၊ သီလတရားနှင့် ပြည့်စုံလာရအောင်၊ ပညာတရားနှင့် ပြည့်စုံလာရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ လောကနှင့်ဓမ္မ ၂-ဌာနလုံးမှာ အကျိုးရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည်လည်း ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်း တစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

၄။ အမျိုးသားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးမယားတို့အား မိမိတို့နှင့် သွားအတူ လာအတူ ဆင်းရဲအတူ

ဇနီးမယားကို ထောက်ပံ့ခြင်းဖြူတာ မင်္ဂလာ

ချမ်းသာအတူ စသည်ဖြင့်အတူတကွ နေထိုင်ပေးကြရပေသည်။
ဤကဲ့သို့ ကိုယ်နှင့်အတူထားပေးခြင်းသည်လည်း ဇနီးမယားတို့
အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်း တစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သင်္ဂဟသုတ္တန်၌ ဟောကြားအပ်သော တရား ၄-ပါးတို့
ဖြင့် ဇနီးမယားတို့အား ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းသည် မျက်မှောက်နှင့်
သံသရာ ၂-ဖြာလုံးမှာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်
သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပေးလှူခြင်းနှင့်၊ ပြောခြင်းချိုသာ၊
ကျိုးရှိရာကျင့်၊ ကိုယ်နှင့်တူထား၊
ဤလေးပါး၊ ပြုငြားထောက်ပံ့မည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

အနှောင့်အယှက်ကင်းစွာဖြူတာ မင်္ဂလာ

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့် (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာတို့တွင် အနာကုလာစ ကမ္မန္တ၌ အနှောင့်အယှက်ကင်းစွာ အလုပ်ကို ပြုလုပ်တာ မင်္ဂလာဖြစ်ပုံကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

လောကီဘုံသား လူအများတို့သည် မိမိတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အလုပ်များကို ပြုလုပ်ကြရပေသည်။ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ အရာထမ်းအမှုထမ်း ပြုလုပ်ခြင်းစသော အလုပ်များကို ပြုလုပ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အလုပ်များကို ပြုလုပ်ကြရာ၌ အနှောင့်အယှက် မရှိပါဘဲ ပြီးမြောက်အောင် လုပ်ကြရပေသည်။ အနှောင့်အယှက် မရှိပါဘဲ ပြီးမြောက်အောင် လုပ်ခြင်းဖြင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ (၅)ချက် ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ဖွင့်ပြထားသည့် (၅)ချက်မှာ -

- ၁။ ကာလညူတာ = အချိန်ကာလကိုသိ၍ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ၂။ ပတိရူပကာရိတာ = မိမိနှင့် သင့်လျော်သောအလုပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်း။
- ၃။ အနလသတာ = ပျင်းရိခြင်းမရှိဘဲ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ၄။ ဥဗ္ဗာနဝီရိယသမ္ပဒါ = ထကြွလုံ့လ၊ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံစွာ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ၅။ အဗျသနီယတာ = မူလအလုပ်များကို မပျက်စီးသွားရအောင် မွမ်းမံ၍ ပြုလုပ်ခြင်းဟူသော (၅)ချက် ဖွင့်ပြထားပေသည်။
(ဓမ္မကပါဌ-ဋီ၊ ၁၁၇)

အကျယ်သိဖွယ်

၁။ အချိန်ကာလကိုသိ၍ ပြုလုပ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ - လယ်ယာလုပ်ကိုင်ကြသောသူတို့သည် ထွန်ယက်ရမည့် အချိန်ကာလ၊ မျိုးကြံရမည့် အချိန်ကာလ၊ ကောက်ပင်စိုက်ရမည့် အချိန်ကာလ၊ ရေသွင်းရ ရေထုတ်ရမည့် အချိန်ကာလတို့ကိုသိ၍ သူ့အချိန်နှင့်သူ့ အချိန်မီ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အနှောင့်အယှက်ကင်း၍ အလုပ်ကို ပြီးမြောက်စေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ကုန်သည်အလုပ်ကို လုပ်ကြသောသူတို့သည် ကုန်ပစ္စည်းထွက်ပေါ်သည့် အချိန်ကာလ၊ ပေါများသည့် အချိန်ကာလ၊ ကုန်ပစ္စည်းများကို ဝယ်ယူသိမ်းဆည်းရမည့် အချိန်ကာလ၊ ထုတ်ရောင်းရမည့် အချိန်ကာလ စသည်တို့ကိုသိ၍ အချိန်မီ ဝယ်ယူသိမ်းဆည်းခြင်း၊ အချိန်မီ ရောင်းချခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းသည် အနှောင့်အယှက်

ကင်း၍ အလုပ်ကို ပြီးမြောက်စေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၂။ မိမိတို့နှင့် သင့်လျော်သည့်အလုပ်ကို ရွေးချယ်၍ လုပ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ - မိမိတို့၏ အရင်းအနှီးဖြစ်သည့် ပစ္စည်းအင်အား၊ အလုပ်သမားအင်အား၊ မိမိတို့၏ တတ်ကျွမ်းသည့် အတတ်ပညာအင်အားတို့နှင့် ကိုက်ညီသင့်လျော်သည့် အလုပ်များကို ရွေးချယ်၍ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အနှောင့်အယှက်ကင်း၍ အလုပ်ကို ပြီးမြောက်စေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၃။ ပျင်းရိခြင်းမရှိဘဲ ပြုလုပ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ - ပျင်းရိသောသူတို့သည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြု၍ အလုပ်မလုပ်ဘဲ ရှောင်ကွင်းတတ်ကြပေသည်။ ပူလွန်းသည်၊ အေးလွန်းသည်၊ စောလွန်းသည်၊ မိုးချုပ်လွန်းသည် စသည်ဖြင့် အလုပ်ကို ရှောင်ကွင်းကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အလုပ်ကို မရှောင်ကွင်းပါဘဲ အချိန်ရှိခိုက် ကြိုးစား၍ အလုပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းသည် အနှောင့်အယှက်ကင်း၍ အလုပ်ကို ပြီးမြောက်စေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၄။ ထကြွလုံ့လ၊ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံစွာ ပြုလုပ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ - အလုပ်ခွင်သို့ ရောက်လာသောအခါ မနားမနေ၊ မပြတ်မလပ်၊ တက်တက်ကြွကြွဖြင့် လုပ်ငန်းများ ပြီးမြောက်အောင်၊ ပြည့်စုံအောင် ကိုယ်အား၊ ဉာဏ်အား၊ စွမ်းအားရှိသလောက် ကြိုးစား၍ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အနှောင့်အယှက်ကင်း၍ အလုပ်ကို ပြီးမြောက်စေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

၅။ မူလအလုပ်များကို မပျက်စီးသွားရအောင် မွမ်းမံ၍ ပြုလုပ်ခြင်း ဟု ဆိုရာ၌ - ရက်၊ လ၊ နှစ်များ ကြာမြင့်လာသောအခါ မူလ လုပ်ငန်းများ၌ အဆောက်အအုံနှင့်ပစ္စည်းများ ဟောင်းနွမ်း ပျက်စီးလာခြင်း၊ စက်ကိရိယာများ ဟောင်းနွမ်း ယိုယွင်းလာ ခြင်းများကို ပြန်လည်ပြုပြင်၍ ထိန်းသိမ်းမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း သည် အနှောင့်အယှက်ကင်း၍ အလုပ်ကို ပြီးမြောက်စေနိုင် သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

တစ်နည်း မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

တစ်နည်းအားဖြင့် သမ္မဇေတရား (၄)ပါးဖြင့် အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်းအလုပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းသည် အနှောင့်အယှက်ကင်း၍ အလုပ် ကို ပြီးမြောက်စေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

သမ္မဇေတရား(၄)ပါးသည် လောကုတ္တရာရေးရာဘက်က မင်္ဂ လာဖိုလ် တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။ လောကီ ရေးရာဘက်က စီးပွားဥစ္စာများ တိုးတက်ကြီးပွားကြောင်းလည်း ဖြစ် ပေသည်။

သမ္မဇေတရား(၄)ပါးမှာ -

- ၁။ သတ္တက သမ္မဇေ = မပြုလုပ်မီ အကျိုးအရှိဆုံး အ လုပ်ကို ရွေးချယ်ခြင်း၊
- ၂။ သပ္ပာယ် သမ္မဇေ = ပြုလုပ်ဖို့ရာ သင့်လျော်သော အချိန်ကာလ၊ ဒေသ စသည် ကို ရွေးချယ်ခြင်း၊
- ၃။ ဂေါစရ သမ္မဇေ = မပြတ်မလပ် ကြိုးစား၍ ပြုလုပ် ခြင်း၊

၄။ အသမ္မောဟ သမ္ပညေ = မိမိအလုပ်၌ မတွေ့မဝေ
ကောင်းစွာသိခြင်းဟူသော
(၄)ပါးတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

အကျယ်သိပ္ပံပယ်

၁။ မပြုလုပ်မီ အကျိုးအရှိဆုံးအလုပ်ကို ရွေးချယ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌
- လယ်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်လုပ်ခြင်း၊ အရာ
ထမ်းအမှုထမ်းအလုပ်ကိုလုပ်ခြင်း စသော အလုပ်အမျိုးမျိုးတို့
တွင် မည်သည့်အလုပ်သည် မိမိအတွက် အကျိုးအရှိဆုံး ဖြစ်
သည်ဟု ရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ ပြုလုပ်ဖို့ရာ သင့်လျော်သော အချိန်ကာလ၊ ဒေသ စသည်ကို
ရွေးချယ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ - မိမိပြုလုပ်မည့်အလုပ်အတွက် ဆောင်း၊
နွေ၊ မိုး စသည်ဖြင့် သင့်လျော်သည့် အချိန်ကာလကို ရွေး
ချယ်ခြင်း၊ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ ပဲခူး၊ မော်လမြိုင် စသည်ဖြင့်
သင့်လျော်သည့် အရပ်ဒေသကို ရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၃။ မပြတ်မလပ် ကြိုးစား၍ ပြုလုပ်ခြင်းဟု ဆိုရာ၌ - မိမိလုပ်
ကိုင်သည့် လုပ်ငန်းခွင်သို့ ရောက်သွားသောအခါ အချိန်ကြာ
မြင့်စွာ နားနေခြင်းမရှိပါဘဲ သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ပေး
အတိုင်း မပြတ်မလပ် လုပ်ကိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၄။ မိမိ၏လုပ်ငန်း၌ မတွေ့မဝေ ကောင်းစွာသိခြင်းဟု ဆိုရာ၌ -
တစ်နေ့လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် မည်မျှလောက် ပြီးမြောက်သည်၊ မည်
မျှလောက် တိုးတက်သည်၊ တစ်လလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် မည်မျှ
လောက် ပြီးမြောက်သည်၊ မည်မျှလောက် တိုးတက်သည်၊
တစ်နှစ်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် မည်မျှလောက် ပြီးမြောက်သည်၊

၂၂၄

သိတောင်းစရာ ဓမ္မဝဒေသာ

မည်မျှလောက် တိုးတက်သည် စသည်ဖြင့် မတွေ့မခေ ကောင်း
စွာသိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသမ္ပဇညတရား (၄)ပါးဖြင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သော အလုပ်
အကိုင်သည် အနှောင့်အယှက်ကင်း၍ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းကို ဖြစ်
စေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဓရာတော်

ကောင်းစွာပြောဆိုတာ မင်္ဂလာ

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာ တို့တွင် “သုဘာသိတာစ ယာဝါစာ”၌ ကောင်းစွာပြောဆိုတာ မင်္ဂလာ ဖြစ်ပုံကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးကို ရှောင်ကြဉ်တာ မင်္ဂလာ

ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးဖြင့် ပြောဆိုခြင်းသည် မကောင်းသဖြင့် ပြောဆိုခြင်းဖြစ်၏။ မကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည့် အမင်္ဂလာဖြစ်၏။ ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ပြောဆိုခြင်းသည် ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်၏။

ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးဟူသည် -

- ၁။ မုသာဝါဒ = သူတစ်ပါးတို့ အကျိုးစီးပွားပျက်အောင် လိမ်၍ပြောဆိုခြင်း။

- ၂။ ပိသုဏဝါစာ = သူနှစ်ဦးတို့ အချစ်ပျက်အောင် ကုန်းတိုက်၍ ပြောဆိုခြင်း၊
- ၃။ ဖရုသဝါစာ = ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆို၍ ပြောဆိုခြင်း၊
- ၄။ သမ္ပပ္ပလာပ = အကျိုးမရှိသည့် ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းဟူသော (၄)ပါးတို့ ဖြစ်ပေသည်။

ဤဝစီဒုစရိုက် (၄)ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ပြောဆိုသော စကားသည် အပါယ်သို့ ကျရောက်စေနိုင်သည်ဖြစ်၍ မကောင်းသောစကားဖြစ်ပေသည်။ မင်္ဂလာမရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။

ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟာ မင်္ဂလာ

ဝစီဒုစရိုက် (၄)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ပြောဆိုသော စကားသည် မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။

- ၁။ သူတစ်ပါးတို့အား အကျိုးပျက်အောင် လိမ်၍ ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၂။ သူနှစ်ဦးတို့ အချစ်ပျက်အောင် ကုန်းတိုက်၍ ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၃။ ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆို၍ ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၄။ လောကနှင့်ဓမ္မ အကျိုးမရှိသော ပြိန်ဖျင်းသည့် စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟူသော ဝစီဒုစရိုက် (၄)ပါးကို ရှောင်ကြဉ်၍ ပြောဆိုသောစကားသည် ယခုဘဝနှင့် နောင်ဘဝများ၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

(ဓမ္မကမ္မာပါဌ- ၅-၁၁၄)

တစ်နည်းအားဖြင့် အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းသည် သုဘာသိတာစ ယာဝါစာ = ကောင်းစွာပြောဆိုသည့် မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။

အင်္ဂါငါးပါးမှာ -

- ၁။ ပြောသင့်သော အချိန်ကာလ၌ ပြောဆိုခြင်း၊
  - ၂။ မှန်ကန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊
  - ၃။ သိမ်မွေ့သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊
  - ၄။ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊
  - ၅။ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်းဟူသော ဤအင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာ ပြောဆိုသော စကားသည် ကောင်းစွာပြောဆိုခြင်းဖြစ်၍ မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။
- (အံ-၂/၂၁၃)

အကျယ်သိပ္ပံ

- ၁။ အကြင်သူ၏စကားသည် ပြောသင့်သော အချိန်ကာလ၌ ပြောဆိုသော စကားဖြစ်၏။ ထိုသူ၏စကားသည် စကားကောင်းအင်္ဂါ(၁)ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။
- ၂။ အကြင်သူ၏စကားသည် အကြောင်းအကျိုး မှန်ကန်သော စကားဖြစ်၏။ ထိုသူ၏စကားသည် စကားကောင်းအင်္ဂါ(၁)ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။
- ၃။ အကြင်သူ၏စကားသည် မြို့ကြီး ပြည်ကြီးသူ ပြည်ကြီးသားများ ပြောဆိုသည့် အစ်ကိုကြီး၊ အစ်မကြီး၊ ညီမလေး၊ ညီမလေးစသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကာ သိမ်မွေ့စွာ ပြောဆိုသော စကားဖြစ်၏။

ထိုသူ၏စကားသည် စကားကောင်းအင်္ဂါ(၁)ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။

၄။ အကြင်သူ၏စကားသည် အကျိုးစီးပွား အမျိုးမျိုးတို့နှင့်စပ်သော စကားဖြစ်၏။ ထိုသူ၏စကားသည် စကားကောင်းအင်္ဂါ(၁)ပါး နှင့် ပြည့်စုံ၍ မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။

၅။ အကြင်သူ၏စကားသည် မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ချမ်းသာအောင် ပြောဆိုသော စကားဖြစ်၏။ ထိုသူ၏စကားသည် စကားကောင်းအင်္ဂါ(၁)ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အခါမှန်ကန်၊ သိမ်မွေ့မြန်ရာ၊ ကျီးမေတ္တာ၊ ငါးဖြာကောင်းစကား။

မြတ်စွာဘုရား၏စကား အမြတ်ဆုံးမင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

မြတ်စွာဘုရားသည် စကား(၆)ခွန်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံးစကား (၂)ခွန်းကိုသာ ပြောဆိုတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် အမြတ်ဆုံးမင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

စကား(၆)ခွန်းမှာ -

၁။ အကြင်စကားသည် မဟုတ်မမှန်၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်းမစပ်၊ သူတစ်ပါးတို့လည်း မနှစ်သက်၊ မနှစ်ခြိုက်။ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် မပြောမဆို။

၂။ အကြင်စကားသည် ဟုတ်မှန်၏။ အကျိုးစီးပွားနှင့်ကားမစပ်၊ သူတစ်ပါးတို့လည်း မနှစ်သက်၊ မနှစ်ခြိုက်။ ထိုစကားမျိုးကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် မပြောမဆို။

၃။ အကြင်စကားသည် ဟုတ်မှန်၏။ အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်းစပ်၏။ သူတစ်ပါးတို့ကား မနှစ်သက်၊ မနှစ်ခြိုက်။ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် အခါအားလျော်စွာ ပြောဆို၏။

၄။ အကြင်စကားသည် မဟုတ်မမှန်၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်းမစပ်။ သူတစ်ပါးတို့ကား နှစ်သက်၏။ နှစ်ခြိုက်၏။ ထိုစကားမျိုးကို လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် မပြောမဆို။

၅။ အကြင်စကားသည် ဟုတ်မှန်၏။ အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်။ သူတစ်ပါးတို့ကား နှစ်သက်၏။ နှစ်ခြိုက်၏။ ထိုစကားမျိုးကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် မပြောမဆို။

၆။ အကြင်စကားသည် ဟုတ်မှန်၏။ အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်းစပ်၏။ သူတစ်ပါးတို့လည်း နှစ်သက်၏။ နှစ်ခြိုက်၏။ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် အခါအားလျော်စွာ ပြောဆို၏။

(မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသ-နာ၊၅၅)

ထိုစကား(၆)ခွန်းတို့တွင် အကြင်စကားသည် ဟုတ်မှန်၏။ အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်းစပ်၏။ သို့သော် ထိုစကားကို သူတစ်ပါးတို့က မနှစ်သက်၊ မနှစ်ခြိုက်ဘဲ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် အချိန်ကာလအားလျော်စွာ ပြောဆိုတော်မူ၏။

ထိုစကား(၆)ခွန်းတို့တွင် အကြင်စကားသည် ဟုတ်မှန်၏။ အကျိုးစီးပွားနှင့်လည်းစပ်၏။ သူတစ်ပါးတို့ကလည်း နှစ်သက်၏။ နှစ်ခြိုက်၏။ ထိုစကားမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် အချိန်ကာလအားလျော်စွာ ပြောဆိုတော်မူ၏။

ဤစကား(၂)ခွန်းကိုသာ ပြောဆိုတော်မူသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် အမြတ်ဆုံးမင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

မင်္ဂလာရှိသည့် ကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုလိုလျှင် ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ပြောဆိုရမည်၊ စကားကောင်းအင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် စကားကို ပြောဆိုရမည်။ မင်္ဂလာအရှိဆုံး အမြတ်ဆုံးစကားကို ပြောဆိုလိုလျှင် မြတ်စွာဘုရား ပြောဆိုသည့် စကား(၂)ခွန်းကို ပြောဆိုရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

အလှူဒါနဖြူတာ မင်္ဂလာ

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာတို့ တွင် ဒါနဇွှတ် အလှူဒါနပြုတာ မင်္ဂလာဖြစ်ပုံကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

အလှူဒါနသည် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် (၂)မျိုးရှိပေသည်။

၁။ အာမိသဒါန = လှူဖွယ်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတို့ကို ပေးလှူခြင်း၊

၂။ ဓမ္မဒါန = တရားဓမ္မဟောကြား၍ တရားဓမ္မကို ပေးလှူခြင်းဟူ၍ (၂)မျိုးရှိပေသည်။

အကျယ်သိပ္ပံ

အာမိသဒါန မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

လှူဖွယ်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတို့ကို သူတစ်ပါးတို့အား ပေးလှူတတ်သောသူတို့ကို များစွာသောသူအပေါင်းတို့က ချစ်ခင်ခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်း စသော မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အကျိုးများစွာကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့်

မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။ နောက်ဘဝများ၌လည်း အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း စသော အကျိုးများကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

အလှူဒါနုပြုသူ၏ မျက်မှောက်အကျိုး

တစ်ချိန်သောအခါ သီဟစစ်သူကြီးက အလှူဒါနု၏ မျက်မှောက်အကျိုးကို လျှောက်ထားသဖြင့် အလှူဒါနုပြုသူမှာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အကျိုး(၅)မျိုး ရရှိနိုင်ပုံကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်ကို များစွာသော လူအပေါင်းတို့က ချစ်ခင်ကြခြင်း၊ မြတ်နိုးကြခြင်းအကျိုး၊
- ၂။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်ထံသို့ ငြိမ်သက်သော စိတ်နှလုံး ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ချဉ်းကပ်လာကြခြင်းအကျိုး၊
- ၃။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်၏ ကောင်းရာဂုဏ်သတင်းတို့ ပျံ့နှံ့ကျော်ကြားခြင်းအကျိုး၊
- ၄။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်သည် ပရိသတ်အမျိုးမျိုးသို့ ချဉ်းကပ်ဝင်ရောက်သောအခါ ရဲဝံ့ရွှင်ပျစွာ ချဉ်းကပ်ဝင်ရောက်နိုင်ခြင်းအကျိုး၊
- ၅။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်သည် ခန္ဓာပျက်၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာဖြစ်သည့် နတ်ပြည်လောကသို့ ရောက်ရခြင်းအကျိုးဟူသော ဤအကျိုး(၅)မျိုးကို ရရှိနိုင်ပေသည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ (အံ-၂ / ၃၃)

ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်တို့သည် ဤအကျိုး(၅)မျိုးကို ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ရရှိနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာရှိသောသူတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

အလှူဒါနုပြုသူ၏ နောက်ဘဝအကျိုး

ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်တို့သည် နောင်ဘဝများ၌ အကျိုး (၅)မျိုး ရနိုင်သည်ဟု သုမနသုတ္တန်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်တို့သည် နောင်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင် အောင် အသက်ရှည်ခြင်းအကျိုး။
- ၂။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်တို့သည် နောင်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင် အောင် အဆင်းလှပတင့်တယ်ခြင်းအကျိုး။
- ၃။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်တို့သည် နောင်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင် အောင် ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ ခြင်းအကျိုး။
- ၄။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်တို့သည် နောင်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင်အောင် မိမိကို ကူညီစောင့်ရှောက်ကြမည့် အခြံအရံပရိသတ်များ ပေါများ ခြင်းအကျိုး။

၅။ ပေးလှူတတ်သော အလှူရှင်တို့သည် နောင်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန် ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင်၊ ရဟန္တာဖြစ်သည့် ဘဝတိုင် အောင် အရာရာမှာ မိမိက အစိုးရခြင်းအကျိုးကိုလည်း ရရှိ နိုင်ကြပေသည်။

ဤအကျိုး(၅)မျိုးကို နောင်ဘဝများ၌ ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် ပေးလှူသူတို့သည် မင်္ဂလာရှိသောသူတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

(သုမနသုတ္တ-အံ-၂ / ၂၄)

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ သက်ရှည်ဆင်းလှ၊ ချမ်းသာရ၍၊ များလှခြံရံ၊
စိုးရပြန်၊ ငါးတန်ခါနအကျိုးတည်း။

ဓမ္မဒါန မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ

သူတစ်ပါးတို့အား တရားဟောပြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို လှူဒါန်းရာရောက်သောကြောင့် ဓမ္မဒါနကုသိုလ်ကို ရရှိ ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

သူတစ်ပါးတို့အား တရားဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ တရား(၅)မျိုး နှင့် ပြည့်စုံရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သူတစ်ပါးတို့အား တရားဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် -

- ၁။ ဟောကြားမည့် အစဉ်ထား၍ ဟောကြားရမည်။
- ၂။ အကြောင်းပြ၍ ဟောကြားနိုင်ရမည်။
- ၃။ တရားနာပရိသတ်တို့အား အစဉ်သနားခြင်းကို အကြောင်း ပြ၍ ဟောကြားရမည်။
- ၄။ ပစ္စည်းဥစ္စာ = အာမိသရရှိမှုကို ပယ်၍ ဟောကြားရမည်။

၅။ မိမိကိုလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း မထိ
ခိုက်စေမူ၍ ဟောကြားရမည်။

ဤတရား(၅)ပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာ ဟောကြားမှသာ ဓမ္မဒါနဖြစ်၍
မင်္ဂလာရှိသော တရားဟောကြားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ (အံ-၂/၁၆၂)

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ အစဉ်ကြောင်းပြု သနားလှ၍၊ အာမိသပယ်၊
မထိပွယ်သိ၊ ငါးခုရှိ၊ ဟော၏မြတ်တရား။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါးတို့အား တရားဟော၏။ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်သည် (အမတ် ဒဒေါ) သေခြင်းကင်းရာ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို
ပေးလှူရာရောက်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် သင်္ကန်းအလှူ၊ ဆွမ်းအလှူ၊ ကျောင်းအလှူ၊ ဆေး
အလှူစသော အလှူဒါန အမျိုးမျိုးတို့တွင် ဓမ္မဒါန = တရားအလှူသည်
အမြတ်ဆုံးအလှူဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့
ပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ဓမ္မဒါန = တရားအလှူသည် အမြတ်ဆုံး
မင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ လုံးစုံလှူတွင်၊ တရားလျှင်၊
အမှန်ပင်အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသည်။

တရားဟောခြင်း ဓမ္မဒါနအလှူသည် ဆရာတော်၊ သံဃာတော်
များက ပရိသတ်များစွာအိုကို တရားဟောကြားမှသာ တရားဟော
ခြင်း ဓမ္မဒါနဖြစ်သည် မဟုတ်ပေ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အသိဉာဏ်
မပြည့်စုံသေးသော ကလေးသူငယ်များကို တရားဟောကြား သင်ပြ

၂၃၆

သိကောင်းစရာ ဓမ္မဝဒေသာ

ပေးခြင်းသည်လည်း တရားဟောခြင်း ဓမ္မဒါနဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

၁။ ပါဠိဝါစေတိ = ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိဟု ပါဠိမဆိုတတ်သော ကလေးသူငယ် များကို ပါဠိသင်ပေးခြင်းသည်လည်း တရားဟောခြင်း ဓမ္မဒါနပင် ဖြစ်ပေ သည်။

၂။ အဋ္ဌကထံ ကထေတိ = အနက်အဓိပ္ပါယ် မသိသေးသော ကလေးသူငယ်များကို ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိဆိုတာ ဘုရားကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ပါ၏။ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဆိုတာ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်း ကပ်ပါ၏။ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဆိုတာ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်း ကပ်ပါ၏ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ပြ ပေးခြင်းသည်လည်း တရားဟော ခြင်း ဓမ္မဒါနပင် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ ပုစ္ဆိတပဉ္စ ဝိဿဇ္ဇေတိ = ကလေးသူငယ်များက ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း ဖြင့် ဘာအကျိုးများရနိုင်ပါသလဲဟု မေးလာသောအခါ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း ဖြင့် အပါယ်ငရဲသို့ မကျရောက်နိုင်

စသည်ဖြင့် ဖြေကြားပေးခြင်းသည်
လည်း တရားဟောခြင်း ဓမ္မဒါနပင်
ဖြစ်ပေသည်။

၄။ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခတိ = တရား မရှုမှတ်တတ်သေးသော
ကလေးသူငယ်များနှင့် ယောဂီငယ်
များကို ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပြောပြပေး
ခြင်းသည်လည်း တရားဟောခြင်း
ဓမ္မဒါနပင် ဖြစ်ပေသည်။

၅။ ဓမ္မဿဝနံ ကရောတိ = မည်သည့်နေ့ မည်သည့်အချိန်တွင်
ဤရိပ်သာ၌၊ ဤကျောင်း၌၊ ဤ
မဏ္ဍပ်၌ တရားပွဲရှိပါသည်။ တရား
နာကြွပါဟု တရားနာဖိတ်ခေါ်ခြင်း
သည်လည်း တရားဟောခြင်း ဓမ္မ
ဒါနပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု တရားဟော
ခြင်း ဓမ္မဒါန ၅-မျိုး ဖွင့်ပြထားပေ
သည်။ (ခံ-ဋ္ဌ-၁/၇၉)

ဤတရားဟောခြင်း(၅)မျိုးဖြင့် အခါအားလျော်စွာ အိမ်တွင်း
တရား ဟောကြားပေးခြင်းသည်လည်း ဓမ္မဒါနဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ပေ
သည်။

ဤကဲ့သို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အာမိသဒါနနှင့် ဓမ္မဒါန နှစ်ပါးတို့
တွင် အာမိသဒါန = ပစ္စည်းအလှူဒါနသည် အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်း
လှခြင်း၊ ချမ်းသာများခြင်း၊ အခြံအရံများခြင်း၊ အရာရာမှာ အစိုးရခြင်း
ဟူသော လောကီအကျိုးကိုသာ ရရှိစေနိုင်သည်။ ဓမ္မဒါနသည် ဆင်းရဲ

၂၃၈

ဆီကောင်းရာ ဓမ္မဝဒေသာ

ခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားနိုင်ပေသည်။ ထို
ကြောင့် ဓမ္မဒါနက ပို၍ မြတ်ပေသည်။ ထိုကြောင့်ပင် ဓမ္မဒါနသည်
အမြတ်ဆုံးမင်္ဂလာ ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ဆွေမျိုးတို့အား ထောက်ပံ့ခြင်းဖြူတာ မင်္ဂလာ

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာ တို့တွင် ဉာဏကာနန္ဒသင်္ဂဟော၌ ဆွေမျိုးတို့အား ထောက်ပံ့ခြင်းပြု တာ မင်္ဂလာဖြစ်ပုံကို ရေးသားဖော်ပြပါမည်။

လူ့ဘောင်လူ့လောက၌ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အမိ ဘက်မှ ဆွေမျိုး(၇)ဆက်၊ အဖဘက်မှ ဆွေမျိုး(၇)ဆက်တို့အား ထောက်ပံ့ခြင်းပြုတာ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

အထူးသဖြင့် ဆွေမျိုးတို့အား ထောက်ပံ့ရမည့် အချိန်အခါများ မှာ -

ထိုဆွေမျိုးတို့၏ စီးပွားဥစ္စာများ ဆုံးရှုံးပျက်စီးသွား၍ မိမိတို့ထံ သို့ ရောက်လာသောအခါ၊ ရောဂါဝေဒနာများ ဖိစီးနှိပ်စက်၍ မိမိတို့ ထံသို့ ရောက်လာသောအခါတို့၌ မိမိတို့ စွမ်းနိုင်သမျှ စားဖွယ်

သောက်ဖွယ်၊ အဝတ်အထည်တို့ဖြင့်လည်း ထောက်ပံ့ပေးကြရပေသည်။ ဆန်စပါးစသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ဖြင့်လည်း ထောက်ပံ့ပေးရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆွေမျိုးတို့အား ထောက်ပံ့ပေးခြင်းသည် ယခုဘဝ၌လည်း ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်ကြပေသည်။ နောင်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆွေမျိုးတို့အား ထောက်ပံ့ခြင်းပြုတာ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်တာ မင်္ဂလာ

လူ့ဘောင်လူ့လောက၌ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အမိဘက်မှ ဆွေမျိုး(၇)ဆက်၊ အဖဘက်မှ ဆွေမျိုး(၇)ဆက်ဟူသော ဆွေမျိုးတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြရသောအခါတို့၌ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည့် သင်္ဂဟသုတ္တန်၌လာသော ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းတရား(၄)ပါးဖြင့် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ကြရပေသည်။

ဆွေမျိုးတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် -

- ၁။ ဒါန = ပေးလှူခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း။
- ၂။ ပေယျဝဇ္ဇ = ချစ်ခင်ဖွယ်ရာ ချီးသာစွာ ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း။
- ၃။ အတ္တစရိယ = အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း။
- ၄။ သမာနတ္တတာ = ကိုယ်နှင့်အတူထားခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းဟူသော ထောက်ပံ့ခြင်းတရား (၄)ပါးဖြင့် ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ကြရပေသည်။ (အံ-၁/၃၄၁)

အကျယ်သိပ္ပယ်

၁။ ဒါန = ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းဟူသည် -

ဆွေမျိုးများနှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆွေမျိုးတို့အား သင့်လျော်သော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်၊ အဝတ်အထည် စသည်များကို ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပေးကမ်းလှူဒါန်းကာ ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ခြင်းသည် ယခုဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာရှိသော နေထိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ ပေယျဝဇ္ဇ = ချစ်ခင်ဖွယ်ရာ ချိုသာစွာ ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းဟူသည် -

ဆွေမျိုးတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆွေမျိုးတို့အား ပြောခွင့်ဆိုခွင့် ကြိုလာသောအခါ ပြောသင့်သောအခါ အားလျော်စွာ ပြောဆိုခြင်း၊ မှန်ကန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ သိမ်မွေ့သောစကားဖြင့် ပြောဆိုခြင်း၊ အကျိုးရှိသောစကားများကို ပြောဆိုခြင်း၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်းဟူသော ချစ်ခင်ဖွယ်ရာ ချိုသာစွာ ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆွေမျိုးတို့အား ချစ်ခင်ဖွယ်ရာ ချိုသာစွာ ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ခြင်းသည် ယခုဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာရှိသော နေထိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၃။ အတ္တစရိယ = အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း ဟူသည် -

ဆွေမျိုးတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆွေမျိုးတို့အား လောကီရေးရာဘက်ကလည်း စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးအတွက် တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဓမ္မရေးရာဘက်ကလည်း ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား၊ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း သီလတရား၊ ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း စာဂတရား၊ အမှန်ကိုသိတတ်သော ပညာတရားတို့ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဟူသော အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ပေးခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆွေမျိုးတို့အား အကျိုးစီးပွားအတွက် ကျင့်ခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ခြင်းသည် ယခုဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သော ကြောင့် မင်္ဂလာရှိသော နေထိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၄။ သမာနတ္တတာ = ကိုယ်နှင့်အတူထားခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း ဟူသည် -

ဆွေမျိုးများနှင့် အတူတကွ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆွေမျိုးများနှင့် သွားအတူ၊ လာအတူ၊ စားအတူ၊ ချမ်းသာအတူ၊ ဆင်းရဲအတူ နေထိုင်ပေးခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကိုယ်နှင့် ချမ်းသာအတူ၊ ဆင်းရဲအတူထား၍ နေထိုင်ပေးခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းသည် ယခုဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့် ဘဝတိုင်အောင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာရှိသော နေထိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ခြင်းတရား(၄)ပါးသည် လှည်းနားစောင့်နှင့် တူသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ လှည်းနားစောင့်မပါသော လှည်းဖြင့် ခရီးသွားသူတို့သည် လိုရာအရပ်သို့ မရောက်ဘဲ ဒုက္ခဖြစ်ကြရပေသည်။ ထို့အတူ ထောက်ပံ့ခြင်းတရား(၄)ပါး မရှိကြသော မိသားစုတို့သည် ကောင်းမြတ်သည့် သုဂတိဘုံဘဝနှင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ မရောက်ကြပါဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် တွေ့ကြရပေသည်။

လှည်းနားစောင့်ပါရှိသော လှည်းဖြင့် ခရီးသွားကြသောသူတို့သည် မိမိတို့ အလိုရှိရာ ချမ်းသာရာအရပ်သို့ ကောင်းမွန်စွာ ရောက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ ထို့အတူ ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ခြင်းတရား(၄)ပါး ရှိကြသော မိသားစုတို့သည် ကောင်းမြတ်သော ဘုံဘဝများနှင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ခြင်းတရား(၄)ပါးဖြင့် ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်၍ နေထိုင်ခြင်းသည် မင်္ဂလာရှိသော နေထိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ပေးလှူခြင်းနှင့်၊ ပြောခြင်းချိုသာ၊
ကျိုးရှိရာကျင့်၊ ကိုယ်နှင့်တူထား၊
ဤလေးပါး၊ ပြုငြားထောက်ပံ့မည်။

အလောင်းတော်ကျေးမင်း ထောက်ပံ့ခဲ့မှု အတုယူဖွယ်ရာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအလောင်းတော်သည် နစဉ်အခါ ကြက်တူရွေးမင်း ကျေးသားဖြစ်စဉ်က ထောက်ပံ့ခဲ့ပုံမှာ အတုယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ ဘုရားအလောင်းသည် ရာဂြိုဟ်အနီး လက်ပံပင်တောတွင် ကြက်တူရွေးကျေးမင်း ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ စပါးနံ့များ မှည့်သည့်အခါ ကြက်တူရွေးကျေးသားပေါင်း များစွာနှင့် လယ်ယာများထဲတွင် စပါးနံ့များကို သွားရောက်စားကြပေသည်။ အခြား ကြက်တူရွေးများက လယ်ထဲတွင်ပင် စပါးနံ့များကို စားကြပေသည်။ ဘုရားလောင်း ကြက်တူရွေးမင်းကတော့ စားပြီးသည့်အပြင် စပါးနံ့များကို ချီ၍ ပျံသွားပေသည်။

လယ်စောင့်ယောက်ျားသည် ကြက်တူရွေးများကို ခြောက်မောင်း၍ မနိုင်သဖြင့် လယ်ရှင်ပုဏ္ဏားကြီးထံ သွားရောက်၍ တိုင်ကြားလေသည်။ လယ်ရှင်ပုဏ္ဏားကြီးက “စပါးနံ့များ ချီချီသွားသော ကြက်တူရွေးကို မိအောင်ဖမ်း၍ အကျွန်ုပ်ထံ ယူလာခဲ့ပါ”ဟု ပြောကြားသဖြင့် ကျော့ကွင်းထောင်ကာ ဘုရားလောင်း ကြက်တူရွေးကို ဖမ်း၍ လယ်ရှင်ပုဏ္ဏားကြီးထံ အပ်နှင်းလိုက်လေ၏။

လယ်ရှင်ပုဏ္ဏားကြီးသည် အမွေးအတောင်များဖြင့် တင့်တယ် ထွားကျိုင်းသော ဘုရားလောင်း ကြက်တူရွေးကို သားအရင်းကဲ့သို့ ချစ်ခင်သည့်စိတ်များ ဖြစ်လာ၍ ရင်ခွင်၌ပိုက်ကာ မေးလေ၏။ “အသင်ကြက်တူရွေးကျေးသားသည် စပါးနံ့များကို စားရုံတွင်မဟုတ် ပါဘဲ စပါးနံ့များကို ချီချီသွားသည်မှာ သင့်၌ ဝမ်းဗိုက် ပိုကြီးနေလို့လား။ သို့မဟုတ် သင့်မှာ စပါးကျီများ ရှိနေလို့လား။ သို့မဟုတ် သင်နှင့်အကျွန်ုပ်တို့ ရန်ဘက်များ ဖြစ်နေလို့လား”ဟု မေးလေ၏။

ဘုရားလောင်းက ပြန်ပြောသည်မှာ “သင်ပုဏ္ဏားကြီး မေးသည့် အကြောင်းများ တစ်ခုမျှမဟုတ်ပါ။ အကျွန်ုပ် စပါးနံ့များကို ချီသွားရခြင်းအကြောင်းကတော့ အကျွန်ုပ်မှာ ကြွေးဟောင်းလည်း ဆပ်နေရပါတယ်၊ ကြွေးသစ်လည်း ချနေရပါတယ်၊ ရွှေအိုးလည်း မြှုပ်နေရပါတယ်”ဟု ပြန်၍ ပြောကြားလေ၏။

ထိုအခါ ပုဏ္ဏားကြီးက “သင်ပြောတာတွေကိုလည်း အကျွန်ုပ် တစ်ခုမျှ နားမလည်ပါဘူး ပြန်ရှင်းပြပါ” ဟု ပြောသဖြင့် ဘုရားလောင်းက ပြန်ပြောသည်မှာ “ကြွေးဟောင်းဆပ်သည်ဟု ဆိုသည်မှာ မိဘများကို စပါးနံ့တွေ့ချိ၍ ကျွေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကြွေးသစ်ချသည် ဆိုသည်မှာ မပျံ့နိုင်ကြသေးသော သားငယ်သမီးငယ်များကို စပါးနံ့တွေ့ချိ၍ ကျွေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေအိုးမြှုပ်သည်ဆိုသည်မှာ မပျံ့မသွားနိုင်သော ဒုက္ခိတကျေးတွေကို စပါးနံ့တွေ့ချိ၍ ကျွေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်” ဟု ပြောပြလေ၏။

လယ်ရှင်ပုဏ္ဏားကြီးသည် ကျေးသားကြက်တူရွေး ပြောကြားသည့်စကားတို့ကို အလွန်သဘောကျကာ ကြည်ညိုလှသည်ဖြစ်၍ လယ်ပယ်တစ်ထောင်ကို ပေးလှူလေ၏။ ဘုရားလောင်းက လယ်ရှစ်ပယ်ကိုသာ အလှူခံပေသည်။

ဘုရားလောင်း ကြက်တူရွေးကျေးမင်း၏ ထောက်ပံ့ပုံမှာ အတုယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ။ ။ ကြွေးဟောင်းဆပ်ပေ၊ ကြွေးသစ်ဝေ၊
မြှုပ်လေမြတ်ရွှေအိုး။
အလောင်းတော်ကျေးမင်း၊ ထောက်ပံ့ခြင်း၊
မယွင်းတူစွာမြူအပ်ပါ။

(ဇာတ်-ဋ္ဌ၊ ၄-၂၄၆)

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

အလှူဒါန အမျှဝေရာမှာ သိကောင်းစရာ

စင်္ကာပူမှ အမျိုးသမီးယောဂီကြီးတစ်ဦးက (၂၇-၃-၂၀၀၃) နေ့စွဲဖြင့် ဆရာတော်ထံသို့ လျှောက်ထားသည်မှာ ဆွမ်းစားပင့်၍ ဆွမ်း အလှူဒါနပြုရာတွင် သံဃာတော်များက ဆွမ်းမဘုဉ်းပေးမီ အလှူဒါန ရေစက်ချအမျှပေးဝေသည်ကို အကြောင်းပြု၍ မေးလျှောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မေးလျှောက်ပုံမှာ “တပည့်တော်မက ဤသို့ ဆွမ်းမကပ်သေး ခင် တရားဟော၊ ပရိတ်ရွတ်၊ အမျှဝေခြင်းသည် မသင့်ဟု ထင်ပါ သည်ဘုရား။ ထုံးစံမှာ ဆွမ်းကပ်ပြီးမှ အလှူဒါနမြှောက်ပါမည်၊ အလှူ ဒါနမြှောက်ပြီးမှသာ ယင်းကုသိုလ်ကို အမျှဝေသင့်သည်ဟု ယူဆ ပါသည်” ဟူ၍ လျှောက်ထားပါသည်။

ဖြေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အလှူဒါနပြုကြရာတွင် ဝိနည်းဒေသနာ တော်အရ အလှူဒါနမြောက်ပုံ၊ မမြောက်ပုံကို အဋ္ဌကထာဆရာ များ ဖွင့်ပြထားပါသည်။ (အဋ္ဌသာလိနီ-၁၁၉)

ဝိနည်းဒေသနာတော်အရ အလှူဒါနပြုဖွယ်ရာပစ္စည်းများမှာ -

- (၁) သင်္ကန်း အဝတ်အထည် လှူဖွယ်ပစ္စည်း၊
- (၂) ဆွမ်းဘောဇဉ် လှူဖွယ်ပစ္စည်း၊
- (၃) ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ လှူဖွယ်ပစ္စည်း၊
- (၄) ဆေးအမျိုးမျိုး လှူဖွယ်ပစ္စည်းဟူ၍ (၄)မျိုးရှိပေသည်။

ကိုယ်ဖြင့် လှူဒါန်းပုံ

ထိုလှူဖွယ်ပစ္စည်း (၄)မျိုးတို့ကို လှူဒါန်းကြရာတွင် ကိုယ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း လှူဒါန်းမှသာ အလှူဒါန မြောက်ပေသည်။ စိတ်ဖြင့် လှူရုံမျှဖြင့် အလှူဒါန မမြောက်သေးပေ။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လှူဖွယ် ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းသောအခါ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် (သဟတ္ထိက) အလှူဒါနဖြစ်အောင်လည်း လှူဒါန်းကြရပေသည်။

နှုတ်ဖြင့် လှူဒါန်းပုံ

သံဃာတော်များအား လှူဒါန်းသောအခါ “သံဃဿ ဒေမ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု။ သံဃဿ = သံဃာတော်မြတ် အပေါင်းအား၊ ဒေမ = လှူဒါန်းပါကုန်၏။ နိဗ္ဗာနဿ = ဆင်းရဲခပ် သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၏။ ပစ္စယော = အကြောင်း သည်၊ ဟောတု = ဖြစ်ပါစေ”ဟု နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍လည်း လှူဒါန်း ကြရပေသည်။

မြန်မာလို ရွတ်ဆို၍လည်း လှူဒါန်းနိုင်ပါသည်။ “ဤလှူဖွယ် ပစ္စည်းများကို သံဃာတော်မြတ်အပေါင်းအား ပေးလှူပါကုန်၏။ တပည့်တော်အား နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်ပါစေသတည်း”ဟု နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍လည်း လှူဒါန်းကြရပေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပါးအား လှူဒါန်းသောအခါ “အာယသ္မတော ဒေမ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု။ အာယသ္မတော = အရှင်ဘုရားအား၊ ဒေမ = ပေးလှူပါကုန်၏။ နိဗ္ဗာနဿ = နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၏။ ပစ္စယော = အကြောင်းသည်၊ ဟောတု = ဖြစ်ပါစေ”ဟု နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍လည်း လှူဒါန်းကြရပေသည်။

မြန်မာလို ရွတ်ဆို၍လည်း လှူဒါန်းနိုင်ပါသည်။ “ဤလှူဖွယ် ပစ္စည်းကို အရှင်ဘုရားအား ပေးလှူပါ၏။ တပည့်တော်အား နိဗ္ဗာန် သို့ရောက်ကြောင်း ဖြစ်ပါစေသတည်း”ဟု နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍လည်း လှူဒါန်းကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝိနည်းဒေသနာတော်အရ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း လှူလိုက်လျှင် အလှူဒါနမြောက်သည်ဖြစ်သောကြောင့် အလှူဒါနမမြောက်သေးပါဘဲ ယင်းဒါနကုသိုလ်ကို အမျှဝေခြင်းသည် မသင့်ဟု စင်္ကာပူမှ အမျိုးသမီးယောဂီကြီး၏ ယူဆပုံကို လျှောက်ထားခြင်းသည် မှန်ကန်ပါပေသည်။

သို့ပါသော်လည်း ယခုခေတ်အခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရေစက်ချ၍ အမျှဝေကြရာတွင် လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို နှုတ်ဖြင့် လှူဒါန်းခြင်းလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် ဆွမ်းဘောဠေ့စသော လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို လက်ဖြင့် မလှူဒါန်းရသေးပါသော်လည်း

ရေစက်ချ၍ အမျှဝေသောအခါ နှုတ်ဖြင့် လှူဒါန်းခြင်းများ ပါဝင်သွားသောကြောင့် အမျှဝေလို ရကြပေသည်။ အမျှဝေခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

ယခုခေတ်အခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရေစက်ချရာတွင် (၃) မျိုး ပါဝင်နေပေသည်။

- (၁) လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို နှုတ်ဖြင့်လှူဒါန်းခြင်း၊
- (၂) မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော ဆုမွန်ကောင်းများတောင်းခြင်း၊
- (၃) မိမိပြုအပ်သော ကုသိုလ်များကို အမျှဝေခြင်းဟူ၍ (၃) မျိုး ပါဝင်နေပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရေစက်ချ၍ အမျှဝေရာတွင် လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို နှုတ်ဖြင့် လှူဒါန်းခြင်းလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် သံဃာတော်များကို ကိုယ်ဖြင့် ဆွမ်းမကပ်ရသေးသော်လည်း၊ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ကိုယ်ဖြင့် မလှူဒါန်းရသေးပါသော်လည်း ရေစက်ချသောအခါ နှုတ်ဖြင့် လှူဒါန်းခြင်းဖြင့် အလှူဒါနမြောက်သောကြောင့် အမျှဝေလိုရပေသည်။ အမျှဝေခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်ပေသည်ဟု ဖြေကြားပေးလိုက်ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

ထိုင်းနိုင်ငံမှာနေ သီလရှင်မေးရာ ဖြေပေးပါ

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အေဘက်တက္ကသိုလ်မှ ဆရာမကြီးဒေါ်ကြည်
ကြည်တင် မိသားစုတို့က ယခင်က ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ကုသခဲ့သော
ဆီးရောဂါကျန်းမာရေးအတွက် ပြန်၍စစ်ဆေးရန် ပင့်လျှောက်သဖြင့်
၁၃၆၅-ခု၊ နယုန်လပြည့် (၁၄-၆-၂၀၀၃)၊ စနေနေ့၊ ည(၇)နာရီ(၅၀)
မိနစ်ထွက်သည့် T.G လေယာဉ်ဖြင့် ဆရာတော်နှင့် ဦးပညာစက္က၊
မောင်တင်ထွန်းမြင့်တို့သည် ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ကြွလာ
ခဲ့ကြပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်လေဆိပ်သို့ ည(၉)နာရီခွဲအချိန်
ရောက်ကြပါသည်။ ဘန်ကောက်လေဆိပ်မှ ဦးသိန်းဟံ မိသားစု၊
ဦးလှမြင့် မိသားစု၊ စစ်သံမှူးကြီး ကိုကိုမောင်နှင့် တပည့်များ၊
ဦးဇော်ဇော်အေးတို့ စောင့်၍ ကြိုနေကြပါသည်။ တည်းခိုရာ စံကျောင်း
သို့ ကားဖြင့် ကြွလာခဲ့ကြပါသည်။

(၁၅-၆-၂၀၀၃)။ တနင်္ဂနွေနေ့ နေ့ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ဆွမ်း အနုမောဒနာတရား ဟောကြားရာတွင် ဝိပဿနာရှုမှတ်ပုံ အနည်း ငယ်ထည့်၍ ဟောကြားပေးပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဟောကြားပေးရာတွင် ဓာတ်ခံအားလျော်စွာ တရားတွေ့ပုံ အနည်းငယ်ထည့်၍ ဟောကြား လိုက်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဟောကြားလိုက်သည်ကို ထိုင်းနိုင်ငံတွင် မဟာဝိဇ္ဇာ ဂုဏ်ထူးဘွဲ့အတွက် ကျမ်းပြုစုနေသည့် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်ဝတ်ထား သော မဲချီ ဒေါ်တင်တင်(သီလရှင် ဒေါ်တင်တင်) နာကြားရသော ကြောင့် ဓာတ်ခံအားလျော်စွာ တရားတွေ့ပုံကို အကျယ်သိလို၍ (၁၆- ၆-၂၀၀၃)။ တနင်္လာနေ့တွင် လာရောက်၍ လျှောက်ထားပါသည်။

(ထိုင်းလူမျိုးတို့သည် သီလရှင်ကို “မဲချီ”ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြပေ သည်။)

ဤကဲ့သို့ လျှောက်ထားသောကြောင့် ဓာတ်ခံအားလျော်စွာ တရားတွေ့ပုံအကျယ်ကို ဖြေကြား၊ ဟောကြားပေးရပါသည်။ ဓာတ်ခံ အားလျော်စွာ တရားတွေ့ပုံကို အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌ အကျယ် ဖွင့်ပြထားပါသည်။ (အဋ္ဌသာလိနီ-၁၅၂)

ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အတိတ်ဘဝများမှ ပါလာကြသော ဓာတ်ခံ များမှာ -

- (၁) မလိုချင် မတပ်မက်ခြင်း အလောဘဓာတ်ခံ၊
- (၂) အမျက်မထွက် မပြစ်မှားခြင်း အဒေါသဓာတ်ခံ၊
- (၃) မတွေ့မဝေ အမှန်ကိုသိခြင်း အမောဟဓာတ်ခံဟူ၍ (၃) မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဓာတ်ခံ ၃-ပါးနှင့်လျော်ညီစွာ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးကို ပွားများအားထုတ် ကြပါလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော တရားထူး တရားမြတ်များကို မိမိ တို့ အလိုရှိသည့်အတိုင်း ပြည့်စုံစွာ ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

၁။ မလိုချင် မတပ်မက်ခြင်း အလောဘဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မိမိတို့၏ ကိုယ်အမှုအရာများ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သိ အောင်ရှုရသည့် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ကောင်း သည့် ချမ်းသာသည့် သုခဝေဒနာ၊ မကောင်းသည့် ဆိုးသည့် ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ချမ်းသာလည်းမဟုတ် ဆင်းရဲ လည်းမဟုတ်သည့် အလယ်အလတ်ဖြစ်သည့် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတို့ကို ရှုမှတ်လျှင် တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့ မြန်မြန် တက်၊ တရားတွေ မြန်မြန်ပြည့်စုံစွာ ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေ သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လက်တွေ့ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို ရှုမှတ် ပွားများကြသောအခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ကိုယ်တိုင်ပင် တွေ့သိကြရ ပေသည်။ အလောဘဓာတ်ခံပါလာသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်ကာယကို ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ သမာဓိပိုဖြစ်၍ ပေါ့သည့် လေးသည့်သဘော၊ တွန်းသည့် ဆွဲသည့်သဘောများကို ကိုယ်တိုင် ထင်ရှားစွာ တွေ့သိလာကြရပေသည်။ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျက်ပျက် သွားသည်များကိုလည်း ကိုယ်တိုင် ထင်ရှားစွာ တွေ့သိလာတတ်ကြ ပေသည်။

အလောဘဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နာကျင်မှုစသော ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှုမှတ်သောအခါ ဝေဒနာများ ပိုပိုနာတာ၊ ပြန်ပြန်

လျော့တာ၊ အခြားနေရာသို့ ရွှေ့ရွှေ့သွားတာ အစရှိသော ဝေဒနာ၏ သဘောများကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိလာတတ်ကြပေသည်။

သမာဓိဉာဏ်များ ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာသောအခါ နာတယ်၊ ကျင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဒုက္ခဝေဒနာများ ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားသည်များကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိလာ တတ်ကြပေသည်။ ပေါ်တာက ဖြစ်ခြင်း၊ ပျောက်ပျောက်သွားတာက ပျက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အဖြစ်နှင့်အပျက်ကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ပင် တွေ့သိလာတတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အလောဘဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ရှုမှတ်ပွားများခြင်းဖြင့် ဉာဏ်စဉ်များ အဆင့်ဆင့်တက်ကာ သော တာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ပြည့် စုံစွာ ရရှိသွားနိုင်ကြမည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားသည်မှာ လက်တွေ့အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တွေ့သိပုံများနှင့် ကိုက်ညီ၍ ယုံကြည်အားကိုးဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

၂။ အမျက်မထွက် မပြစ်မှားခြင်း အဒေါသဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း အလောဘဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့နှင့်အလားတူစွာ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝေဒနာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြင့် သော တာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်မှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ပြည့်စုံစွာ ရရှိသွားနိုင်ကြမည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြ ထားသည်မှာလည်း လက်တွေ့အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တွေ့သိပုံများနှင့် ကိုက်ညီ၍ ယုံကြည်အားကိုးဖွယ် ကောင်း လှပါပေသည်။

၃။ မတွေမဝေ အမှန်ကိုသိခြင်း အမောဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်အမှုအရာများ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သိအောင် လိုက်၍ရှုမှတ်ခြင်း စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် မြင်ရာ၊ ကြားရာ စသည်တို့၌ မြင်ကာမျှမတ္တသဘောတရား၊ ကြားကာမျှမတ္တသဘောတရား စသည်ဖြင့် သဘောတရားများကို သိအောင် လိုက်၍ရှုမှတ်ခြင်း ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ရှုမှတ်လျှင် တရားတွေ မြန်မြန်တွေ့ မြန်မြန်တက်၊ တရားတွေ မြန်မြန်ပြည့်စုံကြမည် ဖြစ်ပေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လက်တွေ့ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများအားထုတ်ကြသောအခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ကိုယ်တိုင်ပင် တွေ့သိကြပေသည်။ အမောဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ်ကို ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ကောင်းသည့်စိတ်၊ မကောင်းသည့်စိတ်၊ လောဘနှင့်တကွဖြစ်သည့်စိတ်၊ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သည့်စိတ် စသည်ဖြင့် ဖြစ်နေသောစိတ်များ၏ သဘောတရားများကို ပို၍ ထင်ရှားစွာ သိကြရပေသည်။ စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် အလျင်အမြန် ပျောက်ပျောက်သွားသည်ကို ကိုယ်တိုင် ထင်ရှားစွာ တွေ့သိကြရပေသည်။

အမောဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြင်ခိုက်မှာ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ မြင်ကာမျှမတ္တသဘောတရားကို မြင်ခြင်း၊ ကြားခိုက်မှာ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ကြားကာမျှမတ္တသဘောတရားတို့ကို တွေ့သိကြရပေသည်။

သမာဓိဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်၍ အားရှိထက်သန်လာသောအခါ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် မြင်ရသည့်

အဆင်းရူပါရုံများ တရိပ်ရိပ်ပျက်သွားတာနှင့် မှတ်သိစိတ်များလည်း ပျက်ပျက်သွားတာများကို တွေ့သိကြရပေသည်။

သမာဓိဉာဏ် အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်၍ အားရှိထက်သန်လာ သောအခါ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ကြားရ သည့်အသံများ တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး ပျက်ပျက်သွားတာနှင့် မှတ်သိ စိတ်များပါ ပျက်ပျက်သွားတာများကို တွေ့သိကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အမောဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ္တာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ရှုမှတ် ပွားများခြင်းတို့ဖြင့် ဉာဏ်စဉ်များ အဆင့်ဆင့်တက်ကာ သောတာ ပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်များမှစ၍ တရားထူး တရားမြတ်များ ပြည့် စုံစွာ ရရှိသွားနိုင်ကြမည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားသည်မှာ လက်တွေ့အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တွေ့သိပုံများနှင့် ကိုက်ညီ၍ ယုံကြည်အားကိုးဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

ဓာတ်ခံအားလျော်စွာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တမြင်ပုံ

အလောဘေန အနိစ္စဒဿနံ-ဟု ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း အလော ဘဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွား များရာတွင် မမြဲခြင်း အနိစ္စကို ပို၍ သိမြင်ကြပေသည်။

အဒေါသေန ဒုက္ခဒဿနံ-ဟု ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း အဒေါသ ဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခကို ပို၍ သိမြင် ကြပေသည်။

အမောဟေန အနတ္တဒဿနံ-ဟု ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း အမော ဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အစိုးမရခြင်း အနတ္တကို ပို၍ သိမြင်ကြပေသည်။ (အဋ္ဌသာလိနိ-၁၇၃)

ထိုင်းနိုင်ငံမှာနေ သီလရှင်မေးရာ ဖြေပေးပါ ၂၅၇

ဤကဲ့သို့ အလောဘ၊ အဒေါသဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝေဒနာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားများခြင်းဖြင့် တရားတွေ ပြည့်စုံလာနိုင်ပုံနှင့် အမော ဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားများခြင်းဖြင့် တရားတွေ ပြည့်စုံ လာနိုင်ပုံတို့ကို မဲချီ ဒေါ်တင်တင် (သီလရှင် ဒေါ်တင်တင်)အား ဖြေ ကြား၊ ဟောကြားပေးခဲ့ရပါသည်။

အလောဘဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က မမြဲခြင်း အနိစ္စကို အထူးမြင်တတ်ပုံ၊ အဒေါသဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဆင်းရဲ ခြင်း ဒုက္ခကို အထူးမြင်တတ်ပုံ၊ အမောဟဓာတ်ခံပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့က အစိုးမရခြင်း အနတ္တကို အထူးမြင်တတ်ပုံများကိုလည်း မဲချီ ဒေါ်တင်တင် (သီလရှင် ဒေါ်တင်တင်)အား ဖြေကြား၊ ဟောကြားပေး ခဲ့ရပါသည်။

ဖြေကြား၊ ဟောကြားပေးစဉ်က အကျဉ်းမျှကိုသာ ဖြေကြား၊ ဟောကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရားဆောင်းပါး ဖတ်ရှုသူများ ရှင်းလင်း စွာ သိနိုင်ကြစေရန်အတွက် အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

သဗ္ဗမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၁၈/၂၀၀၄)(၁)
မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၅၁၉/၂၀၀၄)(၈)

ပုံနှိပ်ခြင်း - ပထမအကြိမ်
အုပ်ရေး(၂၀၀၀)

ထုတ်ဝေခြင်း - ၂၀၀၅-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ
တန်ဖိုး( )ကျပ်

ထုတ်ဝေသူ။ ။ မျက်နှာပုံး - သီရိနန္ဒာပုံနှိပ်တိုက်
ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးတင်အောင်(လေ/ငြိမ်း)
(၀၃၃၆၆)၊ သဒ္ဓမ္မရုံသီစာပေ၊
အမှတ်(၇)၊ ဇေယျာခေမာလမ်း၊
မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ ။ ။ ဦးနန္ဒ (၀၃၅၉၇)
သီရိနန္ဒာပုံနှိပ်တိုက်၊
အမှတ် - ၂၁၅၊ ၃၂ လမ်း၊
ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

